

FÖRDRAG OM
UPPRÄTTANDE AV EN

KONSTITUTION FÖR EUROPA

SNS FÖRLAG

SNS Förlag
Box 5629
114 86 Stockholm
Telefon: 08-507 025 00
Telefax: 08-507 025 25
E-post: order@sns.se
Hemsida: www.sns.se

SNS – Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – är ett fristående nätverk av ledande beslutsfattare i privat och offentlig sektor med engagemang i svensk samhällsutveckling. Syftet är att skapa underlag för rationella beslut i viktiga samhällsfrågor genom forskning och debatt.

SNS bedriver samhällsforskning med forskare från universitet och högskolor i Sverige och utlandet, ger ut böcker på eget förlag samt arrangerar konferenser, kurser och lokala medlemsmöten. SNS är en allmännyttig ideell förening som finansieras genom medlemsavgifter, forskningsanslag, bokförsäljning och konferensavgifter samt genom årsavgifter från företag, myndigheter och organisationer.

EU 2004-kommittén är en parlamentarisk kommitté med uppdrag från regeringen att informera om och stimulera till debatt om EU:s nya konstitution.

- kommittén driver informations- och debattkampanjen EU-stafetten
- delar ut projektbidrag till organisationer och har särskilda skolsatsningar
- publicerar skrifter
- skriver löpande om framtidsdebatten på www.eustafetten.nu

Sieps – Svenska institutet för europapolitiska studier – är en myndighet under regeringen. Sieps har till uppgift att bedriva och främja forskning, utvärdering, analys och studier i europapolitiska frågor inom statsvetenskap, juridik, ekonomi och handel. Sieps publicerar sina rapporter i en egen skriftserie. Mer information om Sieps: www.sieps.se

Fördrag om upprättande av en

konstitution för Europa

Första upplagan

Tredje tryckningen

© 2006 Författarna och SNS Förlag
Grafisk form och sättning: Patrik Sundström
Tryck: Svenska Tryckcentralen, Avesta 2006
ISBN 91-7150-979-8

INNEHÅLL

Fördrag om upprättande av en konstitution för Europa	7
Inledning	9
Ingress	23

DEL I

AVDELNING I – Definition av unionen och dess mål	31
II – Grundläggande rättigheter och unionsmedborgarskap	34
III – Unionens befogenheter	35
IV – Unionens institutioner och organ	40
V – Utövande av unionens befogenheter	50
VI – Unionens demokratiska liv	59
VII – Unionens finanser	63
VIII – Unionen och dess närmaste omvärld	65
IX – Medlemskap i unionen	65

DEL II • EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ingress	71
AVDELNING I – Värdighet	72
II – Friheter	73
III – Jämlikhet	76
IV – Solidaritet	77
V – Medborgarnas rättigheter	80
VI – Rättskipning	82
VII – Allmänna bestämmelser om tolkning och tillämpning av stadgan	83

DEL III • UNIONENS POLITIK OCH FUNKTION

AVDELNING I – Allmänna bestämmelser	89
II – Icke-diskriminering och medborgarskap	90
III – Inre politik och åtgärder	93

<i>Kapitel I</i> – Inre marknaden	93
Avsnitt 1 – Den inre marknadsens upprättande och funktion	93
Avsnitt 2 – Fri rörlighet för personer och tjänster	94
Avsnitt 3 – Fri rörlighet för varor	101
Avsnitt 4 – Kapital och betalningar	104
Avsnitt 5 – Konkurrensregler	106
Avsnitt 6 – Bestämmelser om skatter	112
Avsnitt 7 – Gemensamma bestämmelser	113
<i>Kapitel II</i> – Ekonomisk och monetär politik	117
Avsnitt 1 – Ekonomisk politik	117
Avsnitt 2 – Monetär politik	124
Avsnitt 3 – Institutionella bestämmelser	128
Avsnitt 4 – Särskilda bestämmelser för de medlemsstater som har euron som valuta	129
Avsnitt 5 – Övergångsbestämmelser	131
<i>Kapitel III</i> – Politik på andra områden	137
Avsnitt 1 – Sysselsättning	137
Avsnitt 2 – Socialpolitik	140
Avsnitt 3 – Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning	146
Avsnitt 4 – Jordbruk och fiskeri	149
Avsnitt 5 – Miljö	153
Avsnitt 6 – Konsumentskydd	155
Avsnitt 7 – Transporter	156
Avsnitt 8 – Transeuropeiska nät	159
Avsnitt 9 – Forskning och teknisk utveckling samt rymden	161
Avsnitt 10 – Energi	165
<i>Kapitel IV</i> – Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa	165
Avsnitt 1 – Allmänna bestämmelser	165
Avsnitt 2 – Politik som gäller kontroll vid gränser, asyl och invandring	168
Avsnitt 3 – Civilrättsligt samarbete	171
Avsnitt 4 – Strafrättsligt samarbete	172
Avsnitt 5 – Polissamarbete	177
<i>Kapitel V</i> – Områden där unionen får besluta om att genomföra stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder	178
Avsnitt 1 – Folkhälsa	178
Avsnitt 2 – Industri	181

	Avsnitt 3 – Kultur	182
	Avsnitt 4 – Turism	183
	Avsnitt 5 – Utbildning, ungdoms- och idrottsfrågor och yrkesutbildning	183
	Avsnitt 6 – Skydd och beredskap	185
	Avsnitt 7 – Administrativt samarbete	186
AVDELNING IV	– Associering av utomeuropeiska länder och territorier	187
AVDELNING V	– Unionens yttre åtgärder	189
	<i>Kapitel I</i> – Bestämmelser med allmän tillämpning	189
	<i>Kapitel II</i> – Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken	191
	Avsnitt 1 – Gemensamma bestämmelser ...	191
	Avsnitt 2 – Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna	199
	Avsnitt 3 – Finansiella bestämmelser	202
	<i>Kapitel III</i> – Den gemensamma handelspolitiken	203
	<i>Kapitel IV</i> – Samarbete med tredjeland och humanitärt bistånd	205
	Avsnitt 1 – Utvecklingssamarbete	205
	Avsnitt 2 – Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeland	207
	Avsnitt 3 – Humanitärt bistånd	207
	<i>Kapitel V</i> – Restriktiva åtgärder	208
	<i>Kapitel VI</i> – Internationella avtal	209
	<i>Kapitel VII</i> – Unionens förbindelser med inter- nationella organisationer och tredjeland samt unionens delegationer	213
	<i>Kapitel VIII</i> – Genomförande av solidaritetsklausulen ...	213
AVDELNING VI	– Unionens funktion	214
	<i>Kapitel I</i> – Institutionella bestämmelser	214
	Avsnitt 1 – Institutioner	214
	Avsnitt 2 – Unionens rådgivande organ	238
	Avsnitt 3 – Europeiska investerings- banken	240
	Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser för unionens institutioner, organ och myndigheter	241
	<i>Kapitel II</i> – Finansiella bestämmelser	246
	Avsnitt 1 – Den fleråriga finansierings- ramen	246
	Avsnitt 2 – Unionens årliga budget	246

Avsnitt 3 – Genomförande av budgeten och ansvarsfrihet	250
Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser ...	252
Avsnitt 5 – Bekämpning av bedrägeri	253
<i>Kapitel III</i> – Fördjupade samarbeten	254
AVDELNING VII – Gemensamma bestämmelser	258

DEL IV • ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Protokoll och förklaringar	273
1. Protokoll om de nationella parla- mentens roll i Europeiska unionen	278
2. Protokoll om tillämpning av sub- sidiaritets- och proportionalitets- principerna	282
10. Protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott	286
11. Protokoll om konvergenskriterier	288
12. Protokoll om eurogruppen	290
23. Protokoll om det permanenta strukturerade samarbete som inrättas genom artikel I-41.6 och artikel III-312 i konstitutionen	291
24. Protokoll om artikel I-41.2 i konstitutionen	295
32. Protokoll om artikel I-9.2 i konsti- tutionen angående unionens anslutning till europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna	296
34. Protokoll om övergångsbestäm- melser för unionens institutioner och organ	298
Förklaringar om bestämmelser i konstitutionen	305
Ordlista	320
Omvandlingstabell för artiklar	329
Rättsliga grunder för lagstiftning	337
Rösterna i rådet enligt det konstitutionella fördraget	356
Register	358

Fördrag om upprättande av en konstitution för Europa

Den 18 juni 2004 kom EU:s stats- och regeringschefer överens om ett nytt fördrag för Europeiska unionen, vad som kallas en konstitution för Europa. Beslutet fattades efter långa och hårda förhandlingar, och bygger på det förslag som det så kallade framtidskonventet lade fram sommaren 2003. Fördraget undertecknades formellt den 29 oktober 2004 i Rom.

Konstitutionen är ett mellanstatligt fördrag. För att det ska kunna träda i kraft, måste det först godkännas i samtliga medlemsländer. Det görs genom beslut i de nationella parlamenten eller i folkomröstningar. Tanken är att konstitutionen – om den accepteras i alla EU-länder – ska kunna träda i kraft den 1 november 2006. Riksdagen väntas fatta beslut i frågan i slutet av 2005.

På de flesta områden överensstämmer konstitutionen med konventets förslag, men på några punkter gjorde regeringskonferensen avsteg från konventsförslaget. Tröskeln för att uppnå en kvalificerad majoritet höjdes jämfört med konventets förslag och på ett antal områden bibehålls EU-ländernas vetorätt.

Konstitutionen innehåller fyra delar. Den första delen innehåller bestämmelser om unionens mål, maktbefogenheter och styrelseformer. Den andra delen innehåller rättighetsstadgan. Den tredje delen behandlar unionens politik och funktion och i fjärde delen finns allmänna bestämmelser. Därtill kommer ett antal protokoll och förklaringar som förtydligar olika delar av konstitutionen, däribland subsidiaritetsprincipens tillämpning och de nationella parlamentens inflytande.

För att underlätta läsningen har konstitutionen i den här versionen försetts med marginalkommentarer och ett register, som således inte är delar av själva fördraget. Kommentarna och registret bygger på boken *Europas grundlag. Framtidskonventets förslag till konstitution för EU* (utgiven

2003 av SNS Förlag och EU 2004-kommittén). Kommentarna och registret har uppdaterats av Hans Hegeland.

Inledningsvis sammanfattas också det nya fördraget och de förändringar det innebär jämfört med dagens EU- och EG-fördrag. Det finns också en ordlista som förklarar några av de vanligaste termerna och begreppen i konstitutionen. I en lista förtecknas var viktigare artiklar i dagens fördrag återfinns i det nya fördraget. Vidare finns en förteckning över alla rättsliga grunder för europeiska lagar och ram-lagar, dvs. de områden där EU kan lagstifta. Av förteckningen framgår om det har skett någon förändring jämfört med gällande regler.

Vi hoppas att denna pocketversion av EU:s nya konstitution ska locka till läsning och diskussioner samt fungera som referens för er som vill fördjupa er i den nya konstitutionen.

Stockholm i februari 2005
EU-kommittén, SIEPS och SNS

Sören Lekberg
Ordförande i EU 2004-kommittén

INLEDNING

Fördrag om upprättande av en konstitution för Europa anger vilka områden EU-samarbetet omfattar, hur Europeiska unionen ska styras och vilken institution som ska bestämma vad. Dagens EU- och EG-fördrag förs ihop till ett fördrag, bestående av fyra delar. Därmed blir det lättare att få en överblick över EU-samarbetet. I den första delen återfinns unionens mål och de grundläggande reglerna om beslutsfattandet. Där anges också olika politikområden som EU-samarbetet omfattar. Del två innehåller stadgan om grundläggande rättigheter. Detaljerade bestämmelser om de olika politikområdena finns i del tre, där över 70 % av artiklarna i fördraget återfinns. I den fjärde delen anges att för att det nya fördraget ska kunna träda i kraft – vilket är tänkt att ske den 1 november 2006 – måste det först godkännas i EU:s alla medlemsländer. Vidare finns protokoll och förklaringar.

Fördraget innehåller både principer för Europeiska unionen och detaljerade regler inom olika politikområden. Fördraget bygger på det förslag som det så kallade framtidskonventet lade fram sommaren 2003. Huvuddelen av fördraget överensstämmer med konventets förslag, men på några punkter kom regeringskonferensen överens om andra lösningar än konventet. Inom ett par områden innebar regeringskonferensens överenskommelse att EU-ländernas veto rätt består. Vidare höjdes tröskeln för att uppnå en kvalificerad majoritet i rådet jämfört med konventets förslag. Å andra sidan får de länder som vill gå längre i samarbetet än andra större möjligheter till det.

I det följande redovisas det viktigaste innehållet i det nya fördraget. Dokumentet kallas ibland i den allmänna debatten för det konstitutionella fördraget eller konstitutionen men här används benämningen fördrag.

Europaparlamentet stärks

Europaparlamentet har redan genom tidigare fördragsändringar fått ett ökat inflytande. Med det nya fördraget ökar parlamentets makt ytterligare. För att EU ska kunna lagstifta måste det finnas en s.k. rättslig grund, dvs. en artikel i fördraget som anger att en europeisk lag (i dag förordning) eller en europeisk ramlag (i dag direktiv) får antas. I dagens fördrag finns det ett fyrtiotal sådana artiklar inom olika politikområden där Europaparlamentets medbeslutande krävs. Många regler om den inre marknaden kräver Europaparlamentets medbeslutande, medan ministerrådet bestämmer på egen hand inom till exempel jordbrukspolitiken. Normalt måste dock Europaparlamentet ges tillfälle att yttra sig över de frågor där de inte är medbeslutande.

Med det nya fördraget blir parlamentet medbeslutande på fler områden. Antalet rättsliga grunder där parlamentet ska vara medbeslutande blir ungefär dubbelt så många som idag. De viktigaste områdena rör rättsliga och inrikes frågor, t.ex. polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Parlamentet blir också medbeslutande inom den kontroversiella jordbrukspolitiken.

Proceduren när rådet och Europaparlamentet lagstiftar gemensamt kallas i det nya fördraget för det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Beslutsreglerna är de samma som för medbeslutandeproceduren i dagens fördrag: rådet och parlamentet måste vara överens för att ny lagstiftning ska antas. Det finns också i det nya fördraget fall där parlamentet blott har rätt avge yttrande. I dessa fall, där ministerrådet normalt måste vara enigt och som ofta rör frågor som medlemsstaterna har ansett vara särskilt känsliga, kallas beslutsförfarandena för särskilda lagstiftningsförfaranden. Det finns omkring 30 fall där särskilda lagstiftningsförfaranden används. De cirka 110 rättsliga grunderna i det nya fördraget förtecknas uppdelade på de olika politikområdena i slutet i denna bok. I förteckningen finns uppgifter om parlamentets roll och röstregel i ministerrådet enligt det nya fördraget och enligt dagens regler.

Parlamentet har i dag, när EU består av 25 medlemsländer, 732 ledamöter. Tyskland har flest ledamöter med sina 99 och det minsta medlemslandet, Malta, har fem ledamöter. Sverige har 19 ledamöter. Det nya fördraget innebär att parlamentet ska ha högst 750 ledamöter, oavsett antal medlemsländer. Inget land får ha fler än 96 ledamöter och inget land får ha färre än sex ledamöter. Före Europaparlamentsvalen 2009 ska parlamentet föreslå och ministerrådet enhälligt besluta om hur antalet platser ska fördelas mellan länderna i parlamentet. Parlamentet självt måste godkänna fördelningen.

Europeiska rådet får en permanent ordförande

Europeiska rådets grundläggande uppgift, att ge unionen de impulser som behövs för unionens utveckling och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer, är de samma i dagens fördrag som i det nya fördraget. I det nya fördraget får dock Europeiska rådet en stärkt ställning. Europeiska rådet får en ordförande som väljs för två och ett halvt år i taget; i dag roterar ordförandeskapet var sjätte månad. En ordförande kan väljas om en gång. Ordföranden ska leda och samordna arbetet i Europeiska rådet och samtidigt representera EU utåt på sin nivå.

Europeiska rådet ska utöver sin ordförande i likhet med dagens ordning bestå av medlemsländernas stats- eller regeringschefer och kommissionens ordförande. Europeiska rådet ska enligt det nya fördraget träffas var tredje månad, vilket det i praktiken gör i dag också. Ordföranden kan kalla till extra möte. Europeiska rådet ska inte ha någon lagstiftande funktion.

Ministerrådet får enklare röstregler

Ministerrådet är EU:s högsta beslutande organ och stiftar lagarna i EU, ofta tillsammans med Europaparlamentet. Rådet består av ministrar från medlemsländerna och det sammanträder i olika konstellationer, beroende på vilka frågor

som behandlas (t.ex. utrikes, jordbruk, miljö och handel). Det nya fördraget innebär att ministerrådet i större omfattning än i dag kommer att fatta beslut med kvalificerad majoritet. Dessutom förenklas röstreglerna.

Röstreglerna i dagens ministerråd är komplicerade och innehåller flera steg. Enligt det nuvarande fördraget har varje medlemsland ett visst antal röster, som annat baseras på landets storlek. De största länderna (Tyskland, Frankrike m.fl.) har 29 röster vardera, medan det minsta (Malta) har tre. Sammanlagt har länderna 321 röster i ministerrådet.

När beslut ska fattas med kvalificerad majoritet i dag krävs att beslutet godkänns av en majoritet av medlemsländerna och att de representerar drygt 72 procent av rådets samlade röster (232 av 321). Dessutom kan ett medlemsland begära kontroll av att denna kvalificerade majoritet räknat i röster också motsvarar minst 62 procent av unionens befolkning. Om detta inte uppfylls ska inget beslut fattas.

I det nya fördraget innebär kvalificerad majoritet att beslutet måste stödjas av 55 procent av medlemsländerna och att dessa måste representera 65 procent av EU-ländernas totala befolkning. Systemet med olika antal röster för olika medlemsländer försvinner således. Det ska krävas minst fyra länder för att blockera ett beslut. De nya röstreglerna börjar gälla den 1 november 2009, tre år efter det är tänkt att fördraget ska träda i kraft.

Kravet på enhällighet – d.v.s. möjlighet att lägga in veto – kommer att finnas kvar i vissa frågor, bland annat inom skatteområdet och den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Enligt dagens fördrag turas länderna om att vara ordförande i ministerrådet ett halvår i taget. Detta roterande ordförandeskapet fortsätter, utom i rådet för utrikesfrågor som kommer att ledas av EU:s nya utrikesminister. Ordförandeländerna ska samarbeta i grupper om tre för att öka kontinuiteten i rådets arbete.

Färre kommissionärer

EU-kommissionen kommer också fortsättningsvis att – med undantag av några områden – ha ensamrätt när det gäller att lägga fram förslag till nya EU-lagar. Kommissionen följer också upp besluten och att medlemsländerna följer fattade beslut.

För närvarande har varje land en kommissionär. Tidigare hade de fem största medlemsländerna två kommissionärer vardera, men det systemet hade man bestämt sig för att frångå redan innan det nya fördraget formulerades. Fördraget innebär att kommissionens sammansättning fram till år 2014 ska fortsätta att baseras på principen en kommissionär per medlemsland. Därefter ska man gå över till ett system där antalet kommissionärer motsvarar två tredjedelar av antalet medlemsländer. Europeiska rådet kan dock med enhällighet besluta om ett annat antal kommissionärer.

Jämlik rotation mellan medlemsländerna ska gälla vid fördelningen av poster. De länder som vid ett givet tillfälle inte har en kommissionär ska garanteras full insyn i arbetet.

Europeiska rådet ska ta hänsyn till valen till Europaparlamentet när det, med kvalificerad majoritet, föreslår vem som ska vara kommissionens ordförande. Den person som Europeiska rådet föreslår ska godkännas av Europaparlamentet. Parlamentet ska också godkänna kommissionen i dess helhet.

Stärkt roll för nationella parlament

Det finns flera bestämmelser i det nya fördraget som rör de nationella parlamenten. En viktig förändring är parlamentets roll i kontrollen av att subsidiaritetsprincipen följs. Subsidiaritetsprincipen innebär att beslut ska fattas på lägsta effektiva nivå; lokal, regional, nationell eller EU-nivå.

När EU-kommissionen lägger ett lagförslag ska de nationella parlamenten granska förslaget. Ett nationellt parlament kan yttra sig till kommissionen, Europaparlamentet och rådet om parlamentet anser att förslaget strider mot

subsidiaritetsprincipen. EU-institutionerna ska ta hänsyn till sådana yttranden. Om en tredjedel av parlamenten i EU anser att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen, ska kommissionen ta upp förslaget till omprövning. Kommissionen kan stå fast vid förslaget, ändra det eller dra tillbaka det.

Ministerrådet lagstiftar i öppenhet

I del I finns en avdelning om unionens demokratiska liv. Där anges att unionens sätt att fungera ska bygga på representativ demokrati. Medborgarna företräds direkt på unionsnivå i Europaparlamentet. Medlemsstaternas företrädare i Europeiska rådet och i ministerrådet är demokratiskt ansvariga inför sina nationella parlament eller inför sina medborgare.

Det nya fördraget innehåller, i likhet med dagens fördrag, bestämmelser om att medborgarna ska ha tillgång till EU:s handlingar. En nyhet är att ministerrådets möten ska vara öppna när rådet lagstiftar.

Institutionerna ska ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter på unionens olika områden. En bestämmelse om så kallat medborgarinitiativ införs. Det innebär att minst en miljon medborgare i ett betydande antal medlemsstater kan uppmana EU-kommissionen att lägga fram ett förslag som enligt dessa medborgare krävs för att tillämpa fördraget.

Medlemsstaterna bestämmer enhälligt om taket på EU:s budget

De grundläggande reglerna om att det är medlemsstaterna som enhälligt bestämmer taket på EU:s utgifter består. Europaparlamentet får dock ökat inflytande över den årliga budgeten, inom de ramar som medlemsstaterna har satt.

EU i flera hastigheter

Ju mer EU växer, desto fler blir åsikterna om hur långt samarbetet ska sträcka sig. För att hantera det problemet blev det i slutet av nittiotalet möjligt för en grupp medlemsländer att gå längre i samarbetet än vad EU som helhet har kommit överens om att göra och att använda sig av EU:s institutioner för detta. På EU-språk kallas det för fördjupat samarbete.

Två speciella former av samarbete mellan ett begränsat antal medlemsländer är euroländernas arbete med den gemensamma valutan och Schengensamarbetet med sloandet av personkontroll vid gränserna mellan de deltagande EU-länderna. De formella regler som ger möjlighet till fördjupat samarbete har hittills dock inte utnyttjats.

I dag kräver ett fördjupat samarbete att minst åtta medlemsländer beslutar sig för att gå vidare i en fråga. Samarbetet måste godkännas av ministerrådet och det ska vara öppet för alla medlemsländer.

Enligt det nya fördraget måste ett fördjupat samarbete inom ett område omfatta minst en tredjedel av EU-länderna. Såväl ministerrådet som Europaparlamentet måste först godkänna samarbetet. Därefter beslutar samländerna själva under samarbetets gång. Övriga EU-länder är således inte med och fattar besluten. Däremot får de full insyn i verksamheten och de länder som vill delta i samarbetet ska när som helst kunna göra det om de uppfyller villkoren för att delta.

Vad unionen får göra

Det nya fördraget ger en mer överskådlig bild än dagens fördrag av vilka politikområden som EU-samarbetet handlar om. I stort sett är det samma politikområden som för närvarande, men när det gäller kampen mot gränsöverskridande brottslighet och utrikes- och säkerhetspolitik förstärks samarbetet.

Det grundläggande angreppssättet är det samma som idag. Principen om tilldelade befogenheter, som finns redan

i gällande fördrag, innebär att unionen ska handla inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna har tilldelat den för att nå de mål som anges i fördraget. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen tillhör medlemsstaterna.

De politikområdena som EU-samarbetet handlar om delas in i olika befogenhetskategorier. I dagens fördrag anges inte befogenhetskategorierna explicit, men i huvudsak bekräftar kategoriindelningen hur det fungerar i dag. På områden med exklusiv befogenhet får endast EU lagstifta medan medlemsstaterna får lagstifta själva endast efter bemyndigande från EU eller för att genomföra EU:s beslut. Bland de områden som omfattas av dessa regler finns tullunionen, monetär politik för euroländerna och den gemensamma handelspolitiken.

En omfattande del av EU:s politik bedrivs inom områden med delad befogenhet. På dessa områden får både unionen och medlemsstaterna lagstifta. Medlemsstaterna ska utöva sin befogenhet i den mån unionen inte har utövat sin befogenhet. Bland de huvudområden som nämns finns den inre marknaden, jordbruk, miljö och konsumentpolitik. Vidare hör området med frihet, säkerhet och rättvisa, dvs. frågor som straffrättsligt samarbete och polissamarbete hit. I dagens fördrag är straffrätt och polissamarbete mellanstatligt och ligger i EU:s tredje pelare.

Samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är andra politikområden där unionen och dess medlemsstater samarbetar. Inom några politikområden kan unionen vidta stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder. Det gäller t.ex. kultur, turism, utbildning och yrkesutbildning.

I del III av fördraget utvecklas vilka beslut EU får fatta inom de olika politikområdena.

Kamp mot gränsöverskridande brottslighet

EU:s öppna gränser betyder inte bara att vanliga människor lättare kan resa mellan medlemsländerna. Det kan även människohandlare, narkotikasmugglare och terrorister göra.

Fördraget är tänkt att underlätta möjligheterna att bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten.

EU arbetar redan på många olika sätt för att komma till rätta med den internationella brottsligheten. Medlemsländernas polis, tull och rättsliga myndigheter jobbar mycket tillsammans. Samarbetet sker dock i första hand mellan de enskilda medlemsländerna, och när beslut på EU-nivå ska fattas om åtgärder mot kriminalitet måste alla länder vara överens. Ett enskilt land kan alltså stoppa ett beslut.

I kampen mot internationell brottslighet kommer med det nya fördraget fler beslut att fattas på EU-nivå. Vetorätten försvinner i viktiga frågor som rör allvarlig gränsöverskridande brottslighet. I stället ska ministerrådet fatta beslut med kvalificerad majoritet, i samarbete med Europaparlamentet. Syftet är att öka unionens förmåga att fatta beslut på detta område.

I stället för vetorätt införs en så kallad *nödbroms*. Om ett medlemsland anser att ett beslut skulle påverka det egna straffrättsliga systemet för mycket, kan landet begära att frågan avgörs av Europeiska rådet. Om nödbromsen leder till att ett beslut inte kan fattas, till exempel för att Europeiska rådet inte kan uppnå enhällighet, kan de medlemsländer som vill inrätta ett så kallat fördjupat samarbete i frågan.

Utrikespolitik och försvar

EU föddes som en reaktion på andra världskriget. Man ville åstadkomma ett samarbete som kunde förhindra eller försvåra nya krig i Europa. I dag ser hoten annorlunda ut, och det finns nya möjligheter till fredsbevarande insatser. Med fördraget stärks förutsättningarna för EU att agera gemensamt.

Enhällighet ska fortsätta att vara huvudprincipen vid beslut inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt försvarspolitiken. På försvarsområdet kan de länder som vill och har tillräcklig kapacitet inleda ett mer avancerat samarbete. Något gemensamt europeiskt försvar finns inte. Däremot kan EU redan i dag samla en militär styrka från medlemsländerna, som kan sättas in för krishantering. Varje enskild medlemsstat bestämmer även fortsättningsvis om det vill skicka trupper.

I det nuvarande fördraget talas det om den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik "som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar" om Europeiska rådet beslutar det och om beslutet godkänns av varje medlemsstat för sig, för Sveriges del riksdagen. I det nya fördraget heter det att den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik "kommer att leda till ett gemensamt försvar, när Europeiska rådet med enhällighet har beslutat detta". Kravet på varje lands godkännande för att beslutet ska gälla kvarstår.

EU ska också ha en utrikesminister. Utrikesministern ska kombinera de uppgifter som i dag innehas av kommissionären för utrikesfrågor och den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Utrikesministern ska också vara ordförande i ministerrådet för utrikesfrågor och dessutom vice ordförande i EU-kommissionen.

Fördraget anger att övriga länder ska bistå ett medlemsland som utsätts för väpnat angrepp. I fördraget heter det att "detta skall inte inverka på den specifika karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik". Länderna avgör själva hur de vill bistå ett angripet land.

Jordbruk och miljö

EU:s jordbrukspolitik lades fast i slutet av femtiotalet, och trots ett flertal försök till reformer har den inte förändrats särskilt mycket sedan dess. Miljöpolitiken är av betydligt senare datum och har först det senaste decenniet blivit en viktig EU-fråga. Fördraget anger ramarna för jordbruks- och miljöpolitiken, men innebär inte några avgörande förändringar.

Fördraget bekräftar de nu gällande målen för jordbruks- och miljöpolitiken och kommer alltså inte med några nya initiativ. En förändring är dock att Europaparlamentet ska få vara med och bestämma om jordbrukspolitik. Fördraget fastslår också på ett tydligare sätt än hittills skyldigheten att beakta djurs hälsa vid genomförande av unionens politik.

Miljögarantin finns även i det nya fördraget och medlemsländerna får fortsatt rätt att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste dock vara förenliga med fördraget. Skyldigheten att ta hänsyn till miljön när beslut fattas lyfts fram i fördraget.

Skyddet för grundläggande rättigheter stärks

Snart bor det nästan en halv miljard människor innanför EU:s gränser. De har rättigheter som respekteras i deras hemländer, men i dagens fördrag saknas en rättsligt bindande förklaring om grundläggande rättigheter.

År 2000 antogs Europeiska rådet stadgan om grundläggande rättigheter som en politisk deklaration. I den beskrivs EU:s hållning i frågor som rör människors värdighet, frihet, jämlikhet, rättigheter och rättsskipning. Eftersom stadgan antogs som en politisk deklaration har den inte varit rättsligt bindande.

I det nya fördraget utgör stadgan om de grundläggande rättigheterna del två. Bland annat utbildning, jämställdhet, social trygghet, yttrandefrihet, strejkrätt och rätt till opartisk domstol blir därmed juridiskt bindande rättigheter gentemot EU:s institutioner. Till stadgan finns förklaringar om de enskilda bestämmelserna. Stadgan kan inte utgöra rätts-

lig grund för att få till stånd en harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning.

Enligt det nya fördraget ska EU också ansluta sig till Europarådets konvention om de mänskliga fri- och rättigheterna. Stadgan och konventionen är snarlika varandra, men konventionen omfattar till exempel inte sociala och ekonomiska rättigheter.

Olika detaljer i fördraget

I det nya fördraget finns det 448 artiklar. Artiklarna innehåller mycket mer än det som tagits upp på de föregående sidorna. Till exempel följande:

EU blir en juridisk person (i dag är EG en juridisk person). Det innebär bland annat att EU kan ansluta sig till internationella konventioner.

Antalet sätt att fatta beslut på blir färre. Benämningarna europeiska lagar och europeiska ramlagar ersätter det som i dag kallas för förordningar och direktiv.

Jämställdheten lyfts fram som övergripande målsättning. Principen om jämställdhet mellan kvinnor och män, och minoritetsskydd, lyfts också fram bland unionens grundläggande värderingar.

En solidaritetsklausul om ömsesidig hjälp vid terroristattacker och naturkatastrofer införs. Den säger att länderna ska hjälpa varandra vid sådana händelser men varje land bestämmer självt vilken hjälp som ska lämnas.

Sanktionsbestämmelsen mot enskilda – som till exempel frysning av tillgångar – begränsas till terroristrelaterad verksamhet. Rättssäkerheten ska respekteras.

EU-länderna får ökade möjligheter att samarbeta om folkhälsan, främst rörande gränsöverskridande smitta. Medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård tydliggörs.

Genom fördraget erkänner EU för första gången att missbruk av alkohol och tobak är ett hot mot folkhälsan. Unionen får vissa befogenheter att göra insatser på dessa områden.

Det ska bli lättare att ingå internationella tjänsteavtal. Samtidigt ska viktiga nationella principer respekteras när unionen ingår handelsavtal som omfattar sociala, hälso- och utbildningstjänster.

Regeln att beslut om asylfrågor blott kan röra minimiregler stryks. Hur reglerna ska se ut i detalj kommer att bestämmas av rådet och Europaparlamentet gemensamt.

Medlemsländerna ska enligt stabilitets- och tillväxtpakten eftersträva överskott i de offentliga finanserna i goda tider.

En utträdesparagraf skrivs in. Där anges att medlemskapet är frivilligt samt vilka regler som gäller om ett land vill lämna unionen.

Enligt fördraget kan Europeiska rådet – med enhällighet – besluta att inom ett område övergå till att fatta beslut med kvalificerad majoritet (så kallad passerell). Ett enda nationellt parlament kan dock hindra att beslutet antas. På vissa områden finns i likhet med dagens fördrag särskilda passereller.

Ändringar i reglerna om vad EU får göra ska – som hittills – kräva godkännande av alla medlemsstater i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Normalt ska regeringskonferenser föregås av ett konvent.

För första gången anges explicit i en artikel att unionsrätten har företräde framför medlemsstaternas rätt i fördraget. I en förklaring konstateras att denna artikel återspeglar EG-domstolens befintliga rättspraxis. Vidare anges i en artikel att unionen ska respektera medlemsstaternas nationella identitet, som kommer till uttryck i deras politiska och konstitutionella grundstrukturer. De grundläggande rättigheterna, som de garanteras i Europakonventionen och som de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, ska ingå i unionsrätten som allmänna principer.

INGRESS

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG, REPUBLIKEN TJECKIENS PRESIDENT, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK, FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN ESTLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN GREKLANDS PRESIDENT, HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN, REPUBLIKEN FRANKRIKES PRESIDENT, IRLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN ITALIENS PRESIDENT, REPUBLIKEN CYPERNS PRESIDENT, REPUBLIKEN LETTLANDS PRESIDENT, REPUBLIKEN LITAUENS PRESIDENT, HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG, REPUBLIKEN UNGERNS PRESIDENT, MALTAS PRESIDENT, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA, REPUBLIKEN ÖSTERRIKES FÖRBUNDSPRESIDENT, REPUBLIKEN POLENS PRESIDENT, REPUBLIKEN PORTUGALS PRESIDENT, REPUBLIKEN SLOVENIENS PRESIDENT, REPUBLIKEN SLOVAKIENS PRESIDENT, REPUBLIKEN FINLANDS PRESIDENT, KONUNGARIKET SVERIGES REGERING, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND,

INSPIRERADE av Europas kulturella, religiösa och humanistiska arv, ur vilket de universella värden har utvecklats som utgörs av människans okränkbara och oförbytterliga rättigheter liksom frihet, demokrati, jämlikhet och rättsstaten,

FÖRVISSADE om att Europa, återförenat efter smärtsamma erfarenheter, kommer att gå vidare på civilisationens, framstegens och välståndets väg, till fromma för alla invånare, även de svagaste och de fattigaste, att Europa önskar förbli en kontinent som är öppen för kultur, kunskap och sociala framsteg och att Europa önskar fördjupa det offentli-

Fördraget är en överenskommelse mellan medlemsstaterna.

Ny ingress som ersätter de två ingresserna i EU- och EGFördraget.

Förslaget om att nämna Gud och kristendomen kom inte med.

ga livets demokratiska och öppna karaktär och verka för fred, rättvisa och solidaritet i världen,

ÖVERTYGADE om att Europas folk, samtidigt som de är och förblir stolta över sin identitet och sin nationella historia, är fast beslutna att övervinna sina gamla motsättningar och att i en allt fastare sammanslutning skapa sin gemensamma framtid,

FÖRSÄKRADE om att Europa, förenat i mångfalden, erbjuder de bästa möjligheterna att fortsätta det stora äventyr som gör Europa till ett område där människans förhoppningar kan infrias, med respekt för varje människas rättigheter och insikt om ansvaret för kommande generationer och för vår jord,

BESLUTNA att bygga vidare på det verk som har genomförts inom ramen för fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och fördraget om Europeiska unionen och att säkerställa kontinuiteten i gemenskapens regelverk,

TACKSAMMA mot ledamöterna av Europeiska konventionen för att de har utarbetat utkastet till denna konstitution på Europeiska unionens medborgares och staters vägnar,

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG,

Guy VERHOFSTADT

Premiärminister

Karel DE GUCHT

Utrikesminister

REPUBLIKEN TJECKIENS PRESIDENT,

Stanislav GROSS

Premiärminister

Cyril SVOBODA

Utrikesminister

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN

AV DANMARK,

Anders Fogh RASMUSSEN

Statsminister

Per Stig MØLLER

Utrikesminister

Den svenska
översätt-
ningen "en allt
fastare sam-
manslutning"
är densamma
som i dag,
men på eng-
elska har den
nuvarande "an
ever closer
union" ersatts
av den något
svagare "uni-
ted ever more
closely".

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS
PRESIDENT,
Gerhard SCHRÖDER
Förbundskansler
Joseph FISCHER
Förbundsutrikesminister samt
ställföreträdande förbundskansler

REPUBLIKEN ESTLANDS PRESIDENT,
Juhan PARTS
Premiärminister
Kristiina OJULAND
Utrikesminister

REPUBLIKEN GREKLANDS PRESIDENT,
Kostas KARAMANLIS
Premiärminister
Petris G. MOLYVIATIS
Utrikesminister

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN,
José Luis RODRIGUEZ ZAPATERO
Ministerpresident
Miguel Angel MORATINOS CUYAVBÉ
Utrikesminister- och samarbetsminister

REPUBLIKEN FRANKRIKES PRESIDENT,
Jacques CHIRAC
President
Jean-Pierre RAFFARIN
Premiärminister
Michel BARNIER
Utrikesminister

IRLANDS PRESIDENT,
Bertie AHERN
Premiärminister (Taoiseach)
Dermot AHERN
Utrikesminister

REPUBLIKEN ITALIENS PRESIDENT,
Silvio BERLUSCONI
Premiärminister
Franco FRATTINI
Utrikesminister

REPUBLIKEN CYPERNS PRESIDENT,
Tassos PAPADOPOULOS
President
George IACOVOU
Utrikesminister

REPUBLIKEN LETTLANDS PRESIDENT,
Vaira VIKE FREIBERGA
President
Indulis EMSIS
Premiärminister
Artis PABRIKS
Utrikesminister

REPUBLIKEN LITAUENS PRESIDENT,
Valdas ADAMKUS
President
Algirdas Mykolas BRAZAUSKAS
Premiärminister
Antanas VALIONIS
Utrikesminister

HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN
AV LUXEMBURG,
Jean-Claude JUNCKER
Premiärminister, Ministre d'Etat
Jean ASSELBORN
Vice premiärminister samt utrikes- och
invandringsminister

REPUBLIKEN UNGERNS PRESIDENT,
Ferenc GYURCSÁNY
Premiärminister
László KOVÁCS
Utrikesminister

MALTAS PRESIDENT,
The Hon Lawrence GONZI
Premiärminister
The Hon Michael FRENDO
Utrikesminister

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN
AV NEDERLÄNDERNA,
Dr. J. P. BALKENENDE
Premiärminister
Dr. B. R. BOT
Utrikesminister

REPUBLIKEN ÖSTERRIKES
FÖRBUNDSPRESIDENT,
Wolfgang SCHÜSSEL
Förbundskansler
Ursula PLASSNIK
Förbundsutrikesminister

REPUBLIKEN POLENS PRESIDENT,
Marek BELKA
Premiärminister
Włodzimierz CIMOSZEWICZ
Utrikesminister

REPUBLIKEN PORTUGALS PRESIDENT,
Pedro Miguel DE SANTANA LOPES
Premiärminister
Victor MARTINS MONTEIRO
Utrikesminister och minister för portugisiska
samfund i utlandet

REPUBLIKEN SLOVENIENS PRESIDENT,
Anton ROP
Ministerpresident
Ivo VAJGL
Utrikesminister

REPUBLIKEN SLOVAKIENS PRESIDENT,
Mikuláš DZURINDA
Premiärminister
Eduard KUKAN
Utrikesminister

REPUBLIKEN FINLANDS PRESIDENT,
Matti VANHANEN
Statsminister
Erkki TUOMIOJA
Utrikesminister

KONUNGARIKETS SVERIGES REGERING,
Göran PERSSON
Statsminister
Laila FREIVALDS
Utrikesminister

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN
AV FÖRENADE KONUNGARIKET
STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND,
The Rt. Hon Tony BLAIR
Premiärminister
The Rt. Hon Jack STRAW
Utrikes- och samväldesminister

som sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i
god och behörig form, har enats om följande.

DEL I

Avdelning I – Definition av unionen och dess mål

Artikel I-1 Upprättande av unionen

1. Genom denna konstitution, som har sitt ursprung i en önskan hos Europas medborgare och stater att bygga sin gemensamma framtid, upprättas Europeiska unionen, som av medlemsstaterna tilldelas befogenheter för att deras gemensamma mål skall uppnås. Unionen skall samordna medlemsstaternas politik för att dessa mål skall kunna uppnås och skall på gemenskapsgrund utöva de befogenheter som medlemsstaterna tilldelar unionen.

Genom konstitutionen upprättas unionen. Medlemsstaterna tilldelar EU befogenheter.

2. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar dess värderingar och förbinder sig att gemensamt främja dem.

Öppen union.

Artikel I-2 Unionens värden

Unionen skall bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden skall vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle där mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män råder.

Allmän värdegrund.

Artikel I-3 Unionens mål

1. Unionen skall ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd.

Unionens mål.

2. Unionen skall erbjuda sina medborgare ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser samt en inre marknad, där det råder fri och icke snedvriden konkurrens.

Utan inre gränser.

3. Unionen skall verka för en hållbar utveckling i Europa som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt och på prisstabilitet, på en social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträ-

Hållbar utveckling, social marknadsekonomi, full sysselsättning.

vas, samt på en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Den skall främja vetenskapliga och tekniska framsteg.

Kamp mot
diskrimine-
ring.
Jämställdhet.

Den skall bekämpa social utestängning och diskriminering samt främja social rättvisa och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan generationerna och skydd av barnets rättigheter.

Sammanhåll-
ning.

Den skall främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning samt solidaritet mellan medlemsstaterna.

Respekt för
mångfald.
Kulturarvet.

Den skall respektera rikedomen hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturarvet skyddas och utvecklas.

EU och
omvärlden.

4. I sina förbindelser med den övriga världen skall unionen bekräfta och främja sina värderingar och intressen. Den skall bidra till fred, säkerhet, hållbar utveckling av vår jord, solidaritet och ömsesidig respekt mellan folken, fri och rättvis handel, utrotning av fattigdomen och skydd för de mänskliga rättigheterna, särskilt barnets rättigheter, samt till strikt efterlevnad och utveckling av internationell rätt, inklusive respekt för principerna i Förenta nationernas stadga.

5. Unionen skall sträva mot sina mål med lämpliga medel, beroende på de befogenheter som den tilldelas i konstitutionen.

Artikel I-4 Grundläggande friheter och icke-diskriminering

Fri rörlighet.

1. Fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital samt etableringsfrihet skall garanteras inom och av unionen i enlighet med konstitutionen.

Likabehand-
lingsprincipen.

2. Inom tillämpningsområdet för konstitutionen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i denna, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Artikel I-5 Förbindelserna mellan unionen och medlemsstaterna

1. Unionen skall respektera medlemsstaternas likhet inför konstitutionen samt deras nationella identitet, som kommer till uttryck i deras politiska och konstitutionella grundstrukturer, inbegripet det regionala och lokala självstyret. Den skall respektera deras väsentliga statliga funktioner, särskilt funktioner vars syfte är att hävda deras territoriella integritet, upprätthålla lag och ordning och skydda den nationella säkerheten.

Respekt för medlemsstaternas likhet och nationella identitet.

2. Enligt principen om lojalt samarbete skall unionen och medlemsstaterna respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av konstitutionen.

Lojalitetsprincipen.

Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av konstitutionen eller av unionens institutioners akter.

Medlemsstaterna skall hjälpa unionen att fullgöra sina uppgifter och de skall avstå från varje åtgärd som kan riskera att unionens mål inte uppnås.

Artikel I-6 Unionsrätten

Konstitutionen och den rätt som antas av unionens institutioner genom utövande av de befogenheter som den har tilldelats skall ha företräde framför medlemsstaternas rätt.

Unionsrättens företräde. I en förklaring sågs att detta är praxis.

Artikel I-7 Juridisk person

Unionen skall vara en juridisk person.

EG är en juridisk person i dag, nu blir EU det. Flaggan.

Artikel I-8 Unionens symboler

Unionens flagga skall föreställa en cirkel av tolv gula stjärnor på blå botten.

Unionens hymn är hämtad från Hymn till glädjen i Ludwig van Beethovens nionde symfoni.

Hymnen.

Unionens motto skall vara *Förenade i mångfalden*.

Mottot.

Unionens valuta skall vara euron.

Valutan.

Europadagen skall högtidlighållas den 9 maj i hela unionen.

Europadagen.

Avdelning II – Grundläggande rättigheter och unionsmedborgarskap

Artikel I-9 Grundläggande rättigheter

Rättighetsstadgan del av fördraget.

1. Unionen skall erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, vilken utgör del II.

EU ska ansluta sig till Europarådets konvention. Se också protokoll och förklaring om detta.

2. Unionen skall ansluta sig till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Denna anslutning skall inte ändra unionens befogenheter såsom de definieras i konstitutionen.

Rättigheterna del av unionsrätten.

3. De grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, skall ingå i unionsrätten som allmänna principer.

Artikel I-10 Unionsmedborgarskap

Medborgarskap kompletterar.

1. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall ha unionsmedborgarskap. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.

Unionsmedborgarnas rättigheter och skyldigheter.

2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i konstitutionen. De skall ha

a) rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier,

b) rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten,

c) rätt till skydd inom ett tredjelands territorium, där den medlemsstat i vilken de är medborgare inte är representerad, av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten,

d) rätt att göra framställningar till Europaparlamentet och att vända sig till Europeiska ombudsmannen samt rätt att vända sig till unionens institutioner och rådgivande organ

på något av konstitutionens språk och få svar på samma språk.

Dessa rättigheter skall utövas enligt de villkor och begränsningar som fastställs i konstitutionen och i de åtgärder som antagits med tillämpning av denna.

Avdelning III – Unionens befogenheter

Artikel I-11 Grundläggande principer

1. Principen om tilldelade befogenheter skall styra avgränsningen av unionens befogenheter. Principerna om subsidiaritet och proportionalitet skall styra utövandet av dessa befogenheter.

Tre viktiga principer.

2. Enligt principen om tilldelade befogenheter skall unionen handla inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna har tilldelat den i konstitutionen för att nå de mål som fastställs däri. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i konstitutionen skall tillhöra medlemsstaterna.

Tilldelade befogenheter: definition.

3. Enligt subsidiaritetsprincipen skall unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, varken på central nivå eller på regional och lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Subsidiaritet: definition.

Unionens institutioner skall tillämpa subsidiaritetsprincipen i enlighet med protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. De nationella parlamenten skall se till att denna princip följs i enlighet med det förfarande som anges i protokollet.

Se också protokollen om subsidiaritet och om nationella parlament.

4. Enligt proportionalitetsprincipen skall unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i konstitutionen.

Proportionalitet: definition.

Unionens institutioner skall tillämpa proportionalitetsprincipen i enlighet med protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Artikel I-12 Befogenhetskategorier

Exklusiv befo-
genhet.

1. När konstitutionen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område, får endast unionen lagstifta och anta rättsligt bindande akter, medan medlemsstaterna får göra detta själva endast efter bemyndigande från unionen eller för att genomföra unionens akter.

Delad befo-
genhet.

2. När konstitutionen tilldelar unionen en befogenhet som skall delas med medlemsstaterna på ett visst område, får unionen och medlemsstaterna lagstifta och anta rättsligt bindande akter på detta område. Medlemsstaterna skall utöva sin befogenhet i den mån som unionen inte har utövat sin befogenhet eller har beslutat att inte längre utöva den.

Ekonomi och
sysselsättning.

3. Medlemsstaterna skall samordna sin ekonomiska politik och sysselsättningspolitik i enlighet med de närmare föreskrifter som anges i del III, vilka unionen skall ha befogenhet att meddela.

Utrikes,
säkerhet och
försvar.

4. Unionen skall ha befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.

Komplet-
terande befo-
genhet.

5. På vissa områden och på de villkor som fastställs i konstitutionen skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder, dock utan att ersätta deras befogenhet på dessa områden.

Unionens rättsligt bindande akter som antas på grundval av bestämmelserna i del III för dessa områden får inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Preciseringar i
del III.

6. Omfattningen av och de närmare villkoren för utövandet av unionens befogenheter fastställs i bestämmelserna i del III för varje område.

Artikel I-13 Områden med exklusiv befogenhet

Exklusiv
befogenhet.
Uppräkning av
områden.

1. Unionen skall ha exklusiv befogenhet på följande områden:

a) Tullunionen.

b) Fastställandet av de konkurrensregler som är nödvändiga för den inre marknadens funktion.

c) Den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta.

d) Bevarandet av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

e) Den gemensamma handelspolitiken.

2. Unionen skall också ha exklusiv befogenhet att ingå ett internationellt avtal om ingåendet av avtalet föreskrivs i en unionslagstiftningsakt, eller om ingåendet är nödvändigt för att unionen skall kunna utöva sin befogenhet internt eller i den mån ingåendet kan påverka gemensamma regler eller ändra räckvidden för dessa.

Internationella avtal.

Artikel I-14 Områden med delad befogenhet

1. Unionen skall ha delad befogenhet med medlemsstaterna om den genom konstitutionen tilldelas en befogenhet som inte omfattas av de områden som avses i artiklarna I-13 och I-17.

Delad befogenhet negativt bestämd.

2. Unionen och medlemsstaterna skall ha delade befogenheter på följande huvudområden:

Uppräkning av huvudområden.

a) Inre marknaden.

b) Socialpolitik, i fråga om aspekter som anges i del III.

c) Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

d) Jordbruk och fiske, med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser.

e) Miljö.

f) Konsumentskydd.

g) Transport.

h) Transeuropeiska nät.

i) Energi.

j) Området med frihet, säkerhet och rättvisa.

k) Gemensamma angelägenheter i fråga om säkerhet när det gäller de aspekter på folkhälsa som anges i del III.

3. När det gäller forskning, teknisk utveckling och rymden skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder, bland annat att besluta om och genomföra program, men utövandet

Forskning samt rymden. Parallell befogenhet.

av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter.

Bistånd.

4. När det gäller utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder och en gemensam politik, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sina befogenheter.

Artikel I-15 Samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken

Ekonomisk politik.

1. Medlemsstaterna skall samordna sin ekonomiska politik inom unionen. Ministerrådet skall anta åtgärder i detta syfte, särskilt de allmänna riktlinjerna för denna politik.

Euroländer.

Särskilda bestämmelser skall tillämpas på de medlemsstater som har euron som valuta.

Sysselsättningspolitik.

2. Unionen skall vidta åtgärder för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik, särskilt genom att ange riktlinjerna för denna politik.

Socialpolitik.

3. Unionen får ta initiativ för att säkerställa samordningen av medlemsstaternas socialpolitik.

Artikel I-16 Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

Utrikes, säkerhet, försvar.

1. Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla utrikespolitiska områden och alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar.

Lojalitet och solidaritet.

2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet och skall respektera unionens åtgärder på detta område. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller riskerar att minska dess effektivitet.

Artikel I-17 Områden för stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder

Unionen skall ha befogenhet att vidta stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder. Områdena för dessa åtgärder skall på europeisk nivå vara

- a) skydd för och förbättring av människors hälsa,
- b) industri,
- c) kultur,
- d) turism,
- e) utbildning, ungdom, idrott och yrkesutbildning,
- f) skydd och beredskap,
- g) administrativt samarbete.

Stödja, samordna, komplettera.

Uppräkning av områden.

Artikel I-18 Flexibilitetsklausul

1. Om en åtgärd från unionens sida skulle visa sig nödvändig för att, inom ramen för den politik som anges i del III, nå något av de mål som fastställs genom konstitutionen, och konstitutionen inte innehåller de nödvändiga befogenheterna härför, skall ministerrådet, på förslag av Europeiska kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande, med enhällighet anta lämpliga åtgärder.

Restkompetens.

2. Europeiska kommissionen skall vid det förfarande för kontroll av subsidiaritetsprincipen som avses i artikel I-11.3 uppmärksamma nationella parlament på de förslag som grundar sig på den här artikeln.

Roll för nationella parlament.

3. De åtgärder som grundar sig på denna artikel får inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar i de fall där konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

Begränsning.

Avdelning IV – Unionens institutioner och organ

Kapitel I – Den institutionella ramen

Artikel I-19 Unionens institutioner

Syftet med EU:s institutioner. Se protokoll och förklaringar om övergångsbestämmelser till 2009.

1. Unionen skall ha en institutionell ram med syfte att
 - främja dess värderingar,
 - sträva mot att förverkliga dess mål,
 - tjäna dess egna, dess medborgares och medlemsstaternas intressen,
 - säkerställa konsekvens, effektivitet och kontinuitet i dess politik och verksamhet.

Uppräkning av institutioner.

Den institutionella ramen skall omfatta följande:

- Europaparlamentet.
- Europeiska rådet.
- Ministerrådet (nedan kallat ”rådet”).
- Europeiska kommissionen (nedan kallad ”kommissionen”).
- Europeiska unionens domstol.

Legalitetsprincip.

2. Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom konstitutionen, i enlighet med de förfaranden och villkor som anges i denna. Institutionerna skall samarbeta lojalt med varandra.

Artikel I-20 Europaparlamentet

Parlamentets uppgifter.

1. Europaparlamentet skall tillsammans med rådet lagstifta och utöva budgetfunktionen. Det skall utöva politisk kontroll och rådgivande funktioner i enlighet med de villkor som fastställs i konstitutionen. Det skall välja kommissionens ordförande.

Högst 750 ledamöter, 6–96 ledamöter per land. Regler om Rumänien och Bulgarien finns i en förklaring om övergångsbestämmelser.

2. Europaparlamentet skall vara sammansatt av företrädare för unionens medborgare. Deras antal får inte överstiga 750. Medborgarna skall företrädas i degressiv proportionalitet, med minst sex ledamöter per medlemsstat. Ingen medlemsstat får tilldelas fler än 96 platser.

Europeiska rådet skall på Europaparlamentets initiativ och med dess godkännande med enhällighet anta ett europeiskt beslut om Europaparlamentets sammansättning, varvid principerna i första stycket skall respekteras.

3. Europaparlamentets medlemmar skall väljas genom allmänna, direkta, fria och hemliga val för en period av fem år. Mandatperiod fem år.

4. Europaparlamentet skall välja sin ordförande och sitt presidium bland sina ledamöter. Talman.

Artikel I-21 Europeiska rådet

1. Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer och prioriteringar. Det skall inte ha någon lagstiftande funktion. Europeiska rådets uppgifter.

2. Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, samt av sin ordförande och kommissionens ordförande. Unionens utrikesminister skall delta i dess arbete. Sammansättning.

3. Europeiska rådet skall sammanträda var tredje månad efter kallelse av sin ordförande. Om dagordningen kräver det, kan var och en av Europeiska rådets medlemmar besluta att den skall biträdas av en minister och, när det gäller kommissionens ordförande, av en ledamot av kommissionen. Om situationen kräver det, skall ordföranden sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet. Möts var tredje månad.

4. Europeiska rådet skall besluta med konsensus om inte annat föreskrivs i konstitutionen. Konsensus huvudregel.

Artikel I-22 Europeiska rådets ordförande

1. Europeiska rådet skall välja sin ordförande med kvalificerad majoritet, för en period av två och ett halvt år, som kan förnyas en gång. I händelse av förhinder eller allvarlig försummelse får Europeiska rådet avbryta ordförandens mandat enligt samma förfarande. Ordföranden väljs för 2,5 år, kan väljas om en gång.

2. Europeiska rådets ordförande skall Ordförandens uppgifter.

a) leda Europeiska rådets arbete och driva det framåt,

b) säkerställa förberedelserna av och kontinuiteten i Europeiska rådets arbete i samarbete med kommissionens ordförande och på grundval av arbetet i rådet i konstellationen allmänna frågor,

c) verka för att underlätta sammanhållning och konsensus inom Europeiska rådet,

d) lägga fram en rapport för Europaparlamentet efter varje möte i Europeiska rådet.

Europeiska rådets ordförande skall på sin nivå och i denna egenskap representera unionen utåt i de frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, utan att unionens utrikesministers befogenheter åsidosätts.

3. Europeiska rådets ordförande får inte inneha ett nationellt mandat.

Men får vara med i annat EU-organ.

Artikel I-23 Ministerrådet

Ministerrådets uppgifter.

1. Rådet skall tillsammans med Europaparlamentet lagstifta och utöva budgetfunktionen. Det skall fastställa politik och fungera samordnande i enlighet med de villkor som fastställs i konstitutionen.

Sammanställning.

2. Rådet skall bestå av en företrädare på ministernivå för varje medlemsstat med befogenhet att fatta bindande beslut för regeringen i den medlemsstat som han eller hon företräder och att utöva dess rösträtt.

Kvalificerad majoritet huvudregel.

3. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet om inte annat föreskrivs i konstitutionen.

Artikel I-24 Ministerrådets konstellationer

Flera rådskonstellationer. Allmänna frågor samordnande.

1. Rådet skall sammanträda i olika konstellationer.

2. Rådet i konstellationen allmänna frågor skall säkerställa följdriktigheten i de olika rådskonstellationernas arbete.

Det skall tillsammans med Europeiska rådets ordförande och kommissionen förbereda och säkerställa uppföljningen av Europeiska rådets möten.

Utrikespolitiska frågor.

3. Rådet i konstellationen utrikes frågor skall utforma unionens yttre åtgärder på grundval av de strategiska riktlinjer som Europeiska rådet anger och säkerställa följdriktigheten i unionens åtgärder.

4. Europeiska rådet skall med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om fastställande av förteckningen över de övriga rådskonstellationerna.

Övriga rådskonstellationer.

5. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda rådets arbete.

Coreper.

6. Rådets möten skall vara offentliga när det överlägger och röstar om ett utkast till lagstiftningsakt. Varje rådsmöte skall därför delas upp i två delar, varav en del ägnas åt överläggningar om unionens lagstiftningsakter och en del åt icke lagstiftande verksamhet.

Öppenhet vid lagstiftning.

7. Ordförandeskapet för andra rådskonstellationer än utrikes frågor skall innehåsa av medlemsstaternas företrädare i rådet på grundval av ett system med jämlik rotation i enlighet med villkor som skall fastställas genom ett europeiskt beslut av Europeiska rådet. Europeiska rådet skall besluta med kvalificerad majoritet.

Jämlikt roterande ordförandeskap.

Artikel I-25 Definition av kvalificerad majoritet i Europeiska rådet och rådet

1. Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av rådets medlemmar, dock minst 15 rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av unionens befolkning.

Dubbel majoritet. 55 % av staterna, 65 % av befolkningen.

En blockerande minoritet skall omfatta minst fyra rådsmedlemmar; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

2. När rådet inte beslutar på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister, skall kvalificerad majoritet, genom avvikelse från punkt 1, definieras som minst 72 % av rådets medlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av unionens befolkning.

Superkvalificerad majoritet: 72 % av staterna, 65 % av befolkningen.

3. Punkterna 1 och 2 skall tillämpas för Europeiska rådet när det beslutar med kvalificerad majoritet.

Reglerna börjar gälla 1 november 2009. Se protokoll om övergångsbestämmelser.

4. I Europeiska rådet skall dess ordförande och kommissionens ordförande inte delta i omröstningen.

Artikel I-26 Europeiska kommissionen

Kommissionens uppgifter.

1. Kommissionen skall främja unionens allmänna intresse och ta lämpliga initiativ i detta syfte. Den skall säkerställa att konstitutionen och de åtgärder som antas av institutionerna enligt denna tillämpas. Den skall övervaka tillämpningen av unionsrätten under kontroll av Europeiska unionens domstol. Den skall genomföra budgeten och förvalta program. Den skall samordna, verkställa och förvalta i enlighet med de villkor som fastställs i konstitutionen. Med undantag av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt övriga i konstitutionen angivna fall skall den ha hand om unionens yttre representation. Den skall ta initiativ till unionens årliga och fleråriga programplanering för att få till stånd interinstitutionella avtal.

Kommissionens initiativmonopol behålls som huvudregel.

2. En unionslagstiftningsakt får antas endast på förslag av kommissionen om inte annat föreskrivs i konstitutionen. Andra akter skall antas på förslag av kommissionen om detta föreskrivs i konstitutionen.

Fem år.

3. Kommissionens mandattid skall vara fem år.

Duglighet, engagemang och oavhängighet.

4. Kommissionens ledamöter skall väljas på grundval av sin allmänna duglighet och sitt engagemang för Europa och bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas.

1 kommissionär per land 2009–2014.

5. Den första kommission som tillsätts enligt bestämmelserna i konstitutionen skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat, inklusive ordföranden och unionens utrikesminister, som skall vara en av kommissionens vice ordförande.

Därefter är antalet kommissionärer 2/3 av antalet länder, t.ex. 18 av 27.

6. Från och med utgången av mandattiden för den kommission som avses i punkt 5 skall kommissionen bestå av ett antal ledamöter inklusive ordföranden och unionens utrikesminister, som motsvarar två tredjedelar av antalet medlemsstater, om inte Europeiska rådet med enhällighet beslutar att ändra detta antal.

Jämlik rotation mellan staterna.

Kommissionens ledamöter skall utses bland medlemsstaternas medborgare genom ett system med lika rotation mellan medlemsstaterna. Detta system skall regleras i ett europeiskt beslut som skall antas med enhällighet av Europeiska rådet och grundas på följande principer:

a) Medlemsstaterna skall behandlas fullständigt jämlikt när det fastställs i vilken ordning och hur länge deras medborgare skall vara ledamöter av kommissionen. Skillnaden mellan det totala antalet mandatperioder för medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett.

b) Med förbehåll för led a skall var och en av de på varandra följande kommissionerna ha en sådan sammansättning att det på ett tillfredsställande sätt speglar samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.

Spegla demografi och geografi.

7. Kommissionen skall fullgöra sina uppgifter under fullständig oavhängighet. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel I-28.2 får kommissionens ledamöter varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering, någon institution, något organ eller någon myndighet. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter eller utförandet av deras uppgifter.

Oavhängighet.

8. Kommissionen skall kollektivt vara ansvarig inför Europaparlamentet. Europaparlamentet får rösta om misstroendevotum mot kommissionen i enlighet med artikel III-340. Om förslaget antas skall kommissionsledamöterna kollektivt avgå och unionens utrikesminister skall avgå från kommissionen.

Ansvarig inför Europaparlamentet.

Artikel I-27 Europeiska kommissionens ordförande

1. Med hänsyn till valen till Europaparlamentet och efter lämpligt samråd skall Europeiska rådet med kvalificerad majoritet föreslå Europaparlamentet en kandidat till befattningen som kommissionens ordförande. Denna kandidat skall väljas av Europaparlamentet med en majoritet av dess ledamöter. Om denna kandidat inte får majoritet, skall Europeiska rådet med kvalificerad majoritet inom en månad föreslå en ny kandidat som skall väljas av Europaparlamentet i enlighet med samma förfarande.

Hänsyn ska tas till valen till EP vid val av KOM-ordf, men det förblir Europeiska rådet som föreslår ordförande.

2. Rådet skall i samförstånd med den valda ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det föreslår till ledamöter av kommissionen. Dessa skall väljas på grundval av förslag från medlemsstaterna och i enlighet med kriterierna i artikel I-26.4 och I-26.6 andra stycket.

Rådet, dvs. staterna, och KOM-ordf föreslår övriga kommissionen. EP godkänner.

Ordföranden, unionens utrikesminister och de övriga ledamöterna av kommissionen skall kollektivt godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. På grundval av detta godkännande skall kommissionen utses av Europeiska rådet med kvalificerad majoritet.

3. Kommissionens ordförande skall

a) ange riktlinjer för kommissionens uppgifter,

b) besluta om kommissionens interna organisation för att se till att det råder följdriktighet i dess arbete och att den arbetar effektivt och som ett kollegialt organ,

c) utse vice ordförande bland kommissionens ledamöter, med undantag av unionens utrikesminister.

En ledamot av kommissionen skall avgå om ordföranden begär detta. Unionens utrikesminister skall i enlighet med förfarandet i artikel I-28.1 avgå om ordföranden begär detta.

Artikel I-28 Unionens utrikesminister

1. Europeiska rådet skall med kvalificerad majoritet och med godkännande av kommissionens ordförande utnämna unionens utrikesminister. Europeiska rådet kan avbryta utrikesministerns mandatperiod i enlighet med samma förfarande.

2. Unionens utrikesminister skall leda unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Utrikesministern skall genom sina förslag bidra till utformningen av denna politik och skall såsom rådets bemyndigade ställföreträdare verkställa den. Utrikesministern skall handla på samma sätt i fråga om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

3. Unionens utrikesminister skall vara ordförande i rådet i konstellationen utrikes frågor.

4. Unionens utrikesminister skall vara en av kommissionens vice ordförande. Utrikesministern skall säkerställa samstämmigheten i unionens yttre åtgärder. Utrikesministern skall inom kommissionen ha det ansvar som vilar på kommissionen för de yttre förbindelserna och för samordningen av övriga delar av unionens yttre åtgärder. Vid utövandet av detta ansvar inom kommissionen och endast för dessa ansvarsområden skall utrikesministern omfattas av

KOM-ordförandens uppgifter. Får rätt att avskeda KOM-ledamöter.

Ny post: utrikesminister.

Utrikesministern leder GUSP.

Ordförande i rådet för utrikes frågor...

... och vice ordförande i kommissionen: dubbelhatt.

de förfaranden som reglerar kommissionens arbete så långt som detta är förenligt med punkterna 2 och 3.

Artikel I-29 Europeiska unionens domstol

1. Europeiska unionens domstol skall bestå av domstolen, tribunalen och specialdomstolar. Den skall säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av konstitutionen.

Domstolens
indelning och
grundläggande
uppgift.

Medlemsstaterna skall fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom de områden som omfattas av unionsrätten.

2. Domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat. Den skall biträdas av generaladvokater.

En domare
per medlems-
stat.

Tribunalen skall ha minst en domare per medlemsstat.

Tribunalen.

Domstolens domare och generaladvokater samt tribunalens domare skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller de villkor som fastställs i artiklarna III-355 och III-356. De skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd på sex år. Avgående domare och generaladvokater kan utnämnas på nytt.

Oavhängighet.

3. Europeiska unionens domstol skall i enlighet med del III

Uppgifter.

a) avgöra ärenden där talan väcks av en medlemsstat, en institution eller fysiska eller juridiska personer,

b) meddela förhandsavgöranden när en nationell domstol har begärt förhandsavgörande om tolkningen av unionsrätten eller giltigheten av akter som antagits av institutionerna,

c) besluta i de övriga fall som föreskrivs i konstitutionen.

Kapitel II – Unionens övriga institutioner och dess rådgivande organ

Artikel I-30 Europeiska centralbanken

1. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna skall utgöra Europeiska centralbankssystemet. Europeiska centralbanken, och de nationella centralbanker-

ECB bedriver
den monetära
politiken.

na i de medlemsstater som har euron som valuta, vilka utgör Eurosystemet, skall föra unionens monetära politik.

Huvudmål:
prisstabilitet.

2. Europeiska centralbankssystemet skall styras av Europeiska centralbankens beslutande organ. Huvudmålet för Europeiska centralbankssystemet skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall det stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen i syfte att bidra till att förverkliga unionens mål. Det skall utföra alla andra centralbanksuppgifter i enlighet med del III och stadgan för Europeiska centralbankssystemets och Europeiska centralbanken.

ECB är en
juridisk per-
son.

3. Europeiska centralbanken skall vara en institution. Den skall vara en juridisk person. Endast banken får tillåta utgivning av euron. Den skall vara oavhängig när den utövar sina befogenheter och förvaltar sin ekonomi. Unionens institutioner, organ och myndigheter samt medlemsstaternas regeringar skall respektera denna oavhängighet.

Oavhängighet.

Befogenheter.

4. Europeiska centralbanken skall anta de åtgärder som behövs för att utföra sina uppgifter i enlighet med artiklarna III-185–III-191 och III-196 och på de villkor som fastställs i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. I enlighet med nämnda artiklar skall de medlemsstater som inte har euron som valuta, liksom deras centralbanker, behålla sina befogenheter på det monetära området.

Yttranden.

5. Inom området för sina befogenheter skall Europeiska centralbanken höras om varje utkast till unionsakt samt om varje utkast till rättsregler på nationell nivå, och den får avge yttranden.

6. Europeiska centralbankens beslutande organ, deras sammansättning och deras regler för verksamheten anges i artiklarna III-382 och III-383 samt i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

Artikel I-31 Revisionsrätten

Revisionsrät-
ten reviderar.

1. Revisionsrätten skall vara en institution. Den skall revidera unionens räkenskaper.

2. Den skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter och förvissa sig om att den ekonomiska förvaltningen varit sund. Granskning.
3. Den skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Dess ledamöter skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet. En ledamot per medlemsstat.
Oavhängighet.

Artikel I-32 Unionens rådgivande organ

1. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall bestå av en regionkommitté och en ekonomisk och social kommitté, vilka skall ha rådgivande funktioner. Rådgivande organ.
2. Regionkommittén skall bestå av företrädare för regionala och lokala organ som antingen har valts till ett regionalt eller lokalt organ eller är politiskt ansvariga inför en vald församling. Regionkommittén.
3. Ekonomiska och sociala kommittén skall vara sammansatt av företrädare för organisationer för arbetsgivare, löntagare och andra företrädare för det civila samhället, särskilt inom socioekonomiska, medborgerliga områden och fackområden samt kulturella områden. Ekonomiska och sociala kommittén.
4. Regionkommitténs och Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter skall inte bindas av några instruktioner. De skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet. Oavhängighet.
5. Reglerna för dessa kommittéers sammansättning, för hur deras ledamöter skall utses, för deras befogenheter och arbetssätt anges i artiklarna III-386–III-392. Beslut om dessa kommittéer.
- Reglerna i punkterna 2 och 3 för hur de skall vara sammansatta skall regelbundet ses över av rådet för att ta hänsyn till den ekonomiska, sociala och demografiska utvecklingen inom unionen. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska beslut för detta ändamål.

Avdelning V – Utövande av unionens befogenheter

Kapitel I – Allmänna bestämmelser

Artikel I-33 Unionens rättsakter

Rättsakter:

- europeiska lagar (motsvarar nuvarande förordningar)
- europeiska ramlagar (motsvarar nuvarande direktiv).

1. När institutionerna utövar unionens befogenheter skall de som rättsliga instrument i enlighet med del III använda europeiska lagar, europeiska ramlagar, europeiska förordningar, europeiska beslut samt rekommendationer och yttranden.

En europeisk lag är en lagstiftningsakt med allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

En europeisk ramlag är en lagstiftningsakt som med avseende på det resultat som skall uppnås skall vara bindande för varje medlemsstat som den riktar sig till, men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Andra rättsliga instrument:

- europeiska förordningar
- europeiska beslut
- rekommendationer och yttranden.

En europeisk förordning är en icke-lagstiftningsakt som skall ha allmän giltighet för genomförandet av lagstiftningsakter och vissa särskilda bestämmelser i konstitutionen. Den kan antingen till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat eller med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat som den riktar sig till, medan det överläts åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett europeiskt beslut är en icke-lagstiftningsakt som till alla delar skall vara bindande. Ett beslut som särskilt anger vem eller vilka det riktar sig till skall vara bindande endast för dessa.

Rekommendationer och yttranden skall inte vara bindande.

2. När ett utkast till lagstiftningsakt läggs fram för Europaparlamentet och rådet skall dessa avstå från att anta akter som inte anges i det lagstiftningsförfarande som är tillämpligt på det berörda området.

Artikel I-34 Lagstiftningsakter

1. Europeiska lagar och ramlagar skall antas gemensamt av Europaparlamentet och rådet på förslag av kommissionen i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet i artikel III-396. Om de båda institutionerna inte kan enas skall akten i fråga inte antas.

Lagar och ramlagar antas vanligtvis av parlamentet och rådet tillsammans.

2. I de särskilda fall som anges i konstitutionen skall europeiska lagar och ramlagar antas av Europaparlamentet med deltagande av rådet eller av detta med deltagande av Europaparlamentet i enlighet med särskilda lagstiftningsförfaranden.

Vissa undantag finns.

3. I de särskilda fall som anges i konstitutionen får europeiska lagar och ramlagar antas på initiativ av en grupp medlemsstater eller av Europaparlamentet, på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på begäran av domstolen eller Europeiska investeringsbanken.

Kommissionen har inte alltid exklusiv förslagsrätt.

Artikel I-35 Icke-lagstiftningsakter

1. Europeiska rådet skall anta europeiska beslut i de fall som anges i konstitutionen.

Europeiska rådet kan anta beslut.

2. Rådet och kommissionen skall särskilt i de fall som anges i artiklarna I-36 och I-37 anta europeiska förordningar och beslut, och detsamma gäller Europeiska centralbanken i de särskilda fall som anges i konstitutionen.

Rådet, kommissionen och ECB kan anta europeiska förordningar och beslut samt rekommendationer.

3. Rådet skall anta rekommendationer. Det skall besluta på förslag av kommissionen i samtliga fall där det i konstitutionen föreskrivs att rådet skall anta akter på förslag av kommissionen. Det skall besluta med enhällighet på de områden där enhällighet krävs för antagandet av en unionsakt. Kommissionen skall anta rekommendationer och detsamma gäller Europeiska centralbanken i de särskilda fall som anges i konstitutionen.

Artikel I-36 Delegerade europeiska förordningar

1. Genom europeiska lagar och ramlagar kan det till kommissionen delegeras befogenhet att anta delegerade europeiska förordningar som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av en europeisk lag eller ramlag.

I en lag kan viss befogenhet delegeras till kommissionen.

Väsentliga delar av en lag får inte delegeras.

Mål, innehåll, omfattning och varaktighet för delegeringen av befogenhet skall uttryckligen avgränsas i europeiska lagar och ramlagar. De väsentliga delarna av ett område skall förbehållas europeiska lagar eller ramlagar och får därför inte bli föremål för delegering av befogenhet.

Villkor för delegeringen ska fastställas.

2. I de europeiska lagarna och ramlagarna skall uttryckligen fastställas de villkor som skall gälla för delegeringen; dessa villkor kan vara följande:

Icke-uttömmande lista. EP eller rådet, var för sig, kan ges rätt att återkalla delegeringen. Förklaring rörande finansiella tjänster.

a) Europaparlamentet eller rådet får besluta att återkalla delegeringen.

b) Den delegerade europeiska förordningen får träda i kraft endast om Europaparlamentet eller rådet inte har gjort några invändningar inom den tidsfrist som anges i den europeiska lagen eller ramlagen.

När det gäller leden a och b skall Europaparlamentet besluta med en majoritet av sina ledamöter och rådet besluta med kvalificerad majoritet.

Artikel I-37 Genomförandeakter

Medlemsstaterna genomför.

1. Medlemsstaterna skall vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter.

Kommissionen eller rådet kan ges möjlighet att genomföra.

2. Om enhetliga villkor för genomförandet av unionens rättsligt bindande akter krävs, skall kommissionen, eller i särskilda, vederbörligen motiverade fall och i de fall som avses i artikel I-40, rådet, genom dessa akter tilldelas genomförandebefogenheter.

Regler för kontrollen meddelas i förväg.

3. Vid tillämpningen av punkt 2 skall det i europeiska lagar i förväg meddelas allmänna regler och principer som skall gälla för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter.

4. Unionens genomförandeakter skall utformas som europeiska genomförandeförordningar eller europeiska genomförandebeslut.

Artikel I-38 Gemensamma principer för unionens rättsakter

1. Om det inte anges i konstitutionen vilken typ av akt som skall antas, skall institutionerna välja typ av akt i varje enskilt fall, med beaktande av tillämpliga förfaranden och av proportionalitetsprincipen i artikel I-11.

Val av rättsligt instrument.

2. Rättsakter skall motiveras och innehålla en hänvisning till de förslag, initiativ, rekommendationer, framställningar eller yttranden som föreskrivs i konstitutionen.

Motivering.

Artikel I-39 Offentliggörande och ikraftträdande

1. Europeiska lagar och ramlagar som antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och rådets ordförande.

Offentliggörande i Europeiska unionens officiella tidning (EUT).

I övriga fall skall de undertecknas av ordföranden för den institution som har antagit dem.

Europeiska lagar och ramlagar skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, om det inte anges någon dag, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

Ikraftträdande.

2. Europeiska förordningar och sådana europeiska beslut som inte särskilt anger vem eller vilka de riktar sig till skall undertecknas av ordföranden för den institution som har antagit dem.

Europeiska förordningar och sådana europeiska beslut som inte särskilt anger vem eller vilka de riktar sig till skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, om det inte anges någon dag, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

3. Andra europeiska beslut än de som avses i punkt 2 skall delges dem som de riktas till och får verkan genom denna delgivning.

Kapitel II – Särskilda bestämmelser

Artikel I-40 Särskilda bestämmelser om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Andra pelaren försvinner.

1. Europeiska unionen skall föra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som skall grundas på en utveckling av medlemsstaternas ömsesidiga politiska solidaritet, på en identifiering av frågor av allmänt intresse och på en ständigt ökande grad av samstämmighet i medlemsstaternas åtgärder.

Medlemsstaterna behåller initiativet. Europeiska rådet är centralt.

2. Europeiska rådet skall identifiera unionens strategiska intressen och ange målen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Rådet skall utforma denna politik i enlighet med de strategiska riktlinjer som dras upp av Europeiska rådet samt i enlighet med del III.

Utrikesministrarnas.

3. Europeiska rådet och rådet skall anta nödvändiga europeiska beslut.

4. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall genomföras av unionens utrikesminister och medlemsstaterna med utnyttjande av nationella resurser och unionens resurser.

Medlemsstaterna ska sträva mot ett enat uppträdande internationellt.

5. Medlemsstaterna skall inom Europeiska rådet och rådet samråda om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att fastställa en gemensam inställning. Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något åtagande som skulle kunna påverka unionens intressen får göras, skall varje medlemsstat samråda med de övriga i Europeiska rådet eller rådet. Medlemsstaterna skall genom att sträva mot ett enat uppträdande säkerställa att unionen kan göra sina intressen och värderingar gällande i internationella sammanhang. Medlemsstaterna skall vara solidariska sinsemellan.

Fortsatt enhällighet gäller som huvudregel. Medlemsstaterna och utrikesministern har förslagsrätt.

6. När det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall Europeiska rådet och rådet med enhällighet anta europeiska beslut utom i de fall som avses i del III. De skall besluta på initiativ från en medlemsstat, på förslag av unionens utrikesminister, eller på förslag av utrikesministern med stöd av kommissionen. Europeiska lagar och ramlagar får inte användas.

7. Europeiska rådet får med enhällighet anta ett europeiskt beslut om att rådet skall besluta med kvalificerad majoritet i andra fall än de som avses i del III.

Passerell till kvalificerad majoritet.

8. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Det skall informeras om hur den utvecklas.

Europaparlamentet har ingen besluts-makt.

Artikel I-41 Särskilda bestämmelser om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

1. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall utgöra en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den skall tillförsäkra unionen en operativ förmåga som stöder sig på civila och militära resurser. Unionen kan använda dessa resurser vid uppdrag utförd av unionen för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga. Dessa uppgifter skall genomföras med resurser som tillhandahålls av medlemsstaterna.

Gemensam säkerhets- och försvarspolitik del av GUSP.

Medlemsstaterna tillhandhåller resurser.

2. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, när Europeiska rådet med enhällighet har beslutat detta. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Godkännande i varje land krävs för gemensamt försvar.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och den skall respektera de förpliktelser som följer av Nordatlantiska fördraget för vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas inom ramen för Nordatlantiska fördragsorganisationen, och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

Neutralitet samt NATO-medlemskap respekteras.

3. I syfte att genomföra den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall medlemsstaterna ställa civila och militära resurser till unionens förfogande för att bidra till de

Medlemsstaterna bidrar.

mål som anges av rådet. De medlemsstater som tillsammans upprättar multinationella styrkor får även ställa dem till förfogande för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Europeiska försvarsbyrån.

Medlemsstaterna skall åta sig att gradvis förbättra sin militära förmåga. Det skall inrättas en byrå för utveckling av försvarskapacitet och för forskning, anskaffning och försvarsmateriel (Europeiska försvarsbyrån) för att identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra varje åtgärd som behövs för att stärka försvarsektorns industriella och tekniska bas, delta i fastställandet av en europeisk politik för resurser och försvarsmateriel samt för att hjälpa rådet att utvärdera om de militära resurserna förbättrats.

Enhällighet. Medlemsstaterna och utrikesministern har förslagsrätt.

4. Europeiska beslut om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, även beslut som rör inledandet av ett sådant uppdrag som avses i denna artikel, skall antas av rådet med enhällighet på förslag av unionens utrikesminister eller på initiativ av en medlemsstat. Unionens utrikesminister får, vid behov gemensamt med kommissionen, föreslå att såväl nationella resurser som unionens instrument används.

Uppdrag.

5. Rådet får anförtro åt en grupp medlemsstater att genomföra ett uppdrag inom unionens ram för att bevara unionens värden och tjäna dess intressen. Genomförandet av ett sådant uppdrag skall omfattas av artikel III-310.

Permanent strukturerat samarbete. Se också protokoll om detta samarbete.

6. De medlemsstater som uppfyller högre krav på militära resurser, och som har gjort mer bindande åtaganden på området med tanke på de mest krävande uppdragen, skall upprätta ett permanent strukturerat samarbete inom ramen för unionen. Detta samarbete skall omfattas av artikel III-312. Det skall inte påverka bestämmelserna i artikel III-309.

Ömsesidiga försvarsgarantier.

7. Om en medlemsstat skulle utsättas för ett väpnat angrepp på sitt territorium, är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med artikel 51 i Förenta nationernas stad-

ga. Detta skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.

Neutralitet respekteras.

Åtagandena och samarbetet på detta område skall vara förenliga med åtagandena inom Nordatlantiska fördragsorganisationen, som för de stater som är medlemmar i denna också i fortsättningen skall vara grunden för deras kollektiva försvar och den instans som genomför det.

NATO-medlemskap respekteras.

8. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Det skall informeras om hur den utvecklas.

Europaparlamentet har ingen besluts-makt.

Artikel I-42 Särskilda bestämmelser om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom

Rättsliga och inrikes frågor. Tredje pelaren försvinner.

a) antagande av europeiska lagar och ramlagar som syftar till att, om nödvändigt, tillnärma medlemsstaternas lagar och andra författningar på de områden som avses i del III,

b) främjande av ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, särskilt på grundval av ett ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden, och

c) operativt samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, däribland polisen och tullen samt andra myndigheter som är specialiserade på att förebygga och upptäcka brott.

2. De nationella parlamenten får, inom ramen för området med frihet, säkerhet och rättvisa, delta i de utvärderingssystem som avses i artikel III-260. De skall vara knutna till den politiska kontrollen av Europol och utvärderingen av Eurojusts verksamhet i enlighet med artiklarna III-276 och III-273.

Nationella parlamenten särskild roll.

3. Medlemsstaterna skall ha initiativrätt på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete i enlighet med artikel III-264.

Medlemsstaternas förslagsrätt.

Artikel I-43 Solidaritetsklausul

Solidaritets-
klausul vid
terrorism och
katastrofer.
Se också
förklaring
om att varje
medlemsstat
väljer hur man
bistår.

1. Unionen och dess medlemsstater skall handla gemensamt i en anda av solidaritet om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor. Unionen skall mobilisera alla instrument som står till dess förfogande, även de militära resurser som medlemsstaterna tillhandahåller, för att

- a) – förhindra terroristhot på medlemsstaternas territorier,
 - skydda de demokratiska institutionerna och civilbefolkningen från en eventuell terroristattack,
 - bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en terroristattack,

b) bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor.

2. De närmare föreskrifterna för genomförandet av denna artikel anges i artikel III-329.

Kapitel III – Fördjupade samarbeten

Artikel I-44 Fördjupade samarbeten

Flexibel inte-
gration.

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan inom ramen för unionens icke exklusive befogenheter kan utnyttja dess institutioner och utöva dessa befogenheter genom att tillämpa relevanta bestämmelser i konstitutionen inom de gränser och på de villkor som fastställs i denna artikel och i artiklarna III-416–III-423.

Främja
unionens mål.
Öppet för
alla medlems-
stater.

De fördjupade samarbetena skall syfta till att främja unionens mål, skydda dess intressen och stärka dess integrationsprocess. Samtliga medlemsstater skall när som helst kunna delta i samarbetet i enlighet med artikel III-418.

Sista utväg.

2. Det europeiska beslutet om bemyndigande av ett fördjupat samarbete skall antas av rådet som en sista utväg, om det fastställer att de mål som eftersträvas genom samarbetet

inte kan uppnås inom rimlig tid av hela unionen och förutsatt att minst en tredjedel av medlemsstaterna deltar i samarbetet. Rådet skall besluta i enlighet med förfarandet i artikel III-419.

3. Alla rådsmedlemmar får delta i rådets överläggningar, men endast de rådsmedlemmar som företräder medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete får delta i omröstningen.

Endast rösterna från de deltagande medlemsstaternas företrädare krävs för enhällighet.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Med avvikelse från tredje och fjärde styckena, när rådet inte skall besluta på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister, skall kvalificerad majoritet definieras som minst 72 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

4. Akter som antas inom ramen för ett fördjupat samarbete skall vara bindande endast för de medlemsstater som deltar i detta. De skall inte betraktas som ett regelverk som måste gottas av kandidatstaterna.

Minst en tredjedel av medlemsstaterna.

Överläggningarna är öppna för alla medlemsstater, men besluten fattas bara av dem som deltar i det fördjupade samarbetet. Procenttalen för kvalificerad majoritet är de samma som annars.

Endast bindande för deltagande stater.

Avdelning VI – Unionens demokratiska liv

Artikel I-45 Principen om demokratisk jämlikhet

Unionen skall i all sin verksamhet respektera principen om jämlikhet mellan dess medborgare, som skall få lika uppmärksamhet från dess institutioner, organ och myndigheter.

Jämlikhet.

Artikel I-46 Principen om representativ demokrati

Representativ demokrati genom parlamentet respektive Europeiska rådet och rådet. Se också protokoll om nationella parlament. Öppenhets- och närhetsprincip.

Politiska partier.

1. Unionens sätt att fungera skall bygga på representativ demokrati.

2. Medborgarna skall företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet.

Varje medlemsstat skall företrädas i Europeiska rådet av sin stats- eller regeringschef och i rådet av sin regering, vilka själva skall vara demokratiskt ansvariga antingen inför sitt nationella parlament eller inför sina medborgare.

3. Varje medborgare skall ha rätt att delta i unionens demokratiska liv. Besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.

4. De politiska partierna på europeisk nivå skall bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja.

Artikel I-47 Principen om deltagandedemokrati

Öppen debatt.

1. Institutionerna skall på lämpligt sätt ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter på alla unionens åtgärdsområden.

Civila samhället.

2. Institutionerna skall föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.

Samråd.

3. Kommissionen skall ha ett omfattande samråd med alla berörda parter i syfte att säkerställa att unionens åtgärder blir enhetliga och öppna.

Medborgarinitiativ. Ny rättslig grund.

4. Ett antal unionsmedborgare, som uppgår till minst en miljon personer och som kommer från ett betydande antal medlemsstater, får ta initiativ till att uppmana kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag i frågor där dessa medborgare anser att det krävs en unionsrättsakt för att tillämpa konstitutionen. Bestämmelser om de förfaranden och villkor som krävs för att lägga fram ett sådant medborgarinitiativ, däribland det minsta antal medlemsstater som de medborgare som lägger fram

förslaget måste komma ifrån, skall meddelas i en europeisk lag.

Artikel I-48 Arbetsmarknadens parter och den självständiga dialogen mellan dem

Unionen skall erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och därvid ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den skall underlätta dialogen mellan arbetsmarknadens parter med respekt för deras självständighet.

Fack och arbetsgivare.

Det sociala trepartstoppmötet för tillväxt och sysselsättning skall bidra till den dialogen.

Treparts-
toppmöte.

Artikel I-49 Europeiska ombudsmannen

En europeisk ombudsman som skall väljas av Europaparlamentet skall ta emot klagomål om missförhållanden i verksamheten vid unionens institutioner, organ eller myndigheter på de villkor som anges i konstitutionen. Europeiska ombudsmannen skall undersöka och rapportera om dessa klagomål. Europeiska ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning.

EU:s JO.

Artikel I-50 Öppenhet och insyn när det gäller arbetet inom unionens institutioner, organ och myndigheter

1. För att främja en god förvaltning och se till att det civila samhället kan delta skall unionens institutioner, organ och myndigheter utföra sitt arbete så öppet som möjligt.

Öppenhet
som princip.

2. Europaparlamentets sammanträden skall vara offentliga, liksom även rådets sammanträden när det överlägger och röstar om ett utkast till lagstiftningsakt.

Offentlighet
vid lagstiftning
nu även i
rådet.

3. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat skall i enlighet med villkoren i del III ha rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och myndigheters handlingar, oberoende av medium.

Offentlighets-
princip.

De allmänna principer och de gränser som av hänsyn till allmänna eller enskilda intressen skall reglera rätten till till-

gång till sådana handlingar skall meddelas i europeiska lagar.

Arbetsordningar.

4. Varje institution, organ eller myndighet skall i sin arbetsordning meddela särskilda bestämmelser om tillgång till sina handlingar i enlighet med de europeiska lagar som avses i punkt 3.

Artikel I-51 Skydd av personuppgifter

Personuppgifter.

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.

Lagreglering.

2. Bestämmelser om skydd för enskilda personer i fråga om behandling av personuppgifter hos unionens institutioner, organ och myndigheter och i medlemsstaterna, när dessa utövar verksamhet som omfattas av unionsrättens tillämpningsområde, samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter skall meddelas i europeiska lagar eller ramlagar. Oberoende myndigheter skall kontrollera att dessa bestämmelser följs.

Artikel I-52 Kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

Religionsfrihet.

1. Unionen skall respektera och inte ingripa i den ställning som kyrkor och religiösa sammanslutningar och samfund har i medlemsstaterna enligt den nationella lagstiftningen.

Respekt för nationell reglering.

2. Unionen skall även respektera den ställning som filosofiska och konfessionslösa organisationer har enligt den nationella lagstiftningen.

Dialog.

3. Unionen skall erkänna deras identitet och deras specifika bidrag och upprätthålla en öppen, tydlig och regelbunden dialog med dessa kyrkor och organisationer.

Avdelning VII – Unionens finanser

Artikel I-53 Budgetmässiga och finansiella principer

1. Unionens samtliga inkomster och utgifter skall beräknas för varje budgetår och tas upp i unionens budget i enlighet med del III. Budget.
2. Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra. Balanskrav.
3. De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-412. Lagreglering.
4. För verkställighet av de utgifter som tas upp i budgeten krävs det att en rättsligt bindande unionsakt först antas som ger en rättslig grund för unionens åtgärd och för verkställighet av motsvarande utgift i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel III-412 med förbehåll för undantag som anges i denna. Rättslig grund i lag för utgifter.
5. För att budgetdisciplinen skall kunna upprätthållas får unionen inte anta akter som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att de utgifter som blir en följd av dessa akter kan finansieras inom ramen för unionens egna medel och med iakttagande av den fleråriga finansieringsram som avses i artikel I-55. Budgetdisciplin.
6. Budgeten skall genomföras i överensstämmelse med principen om en sund ekonomisk förvaltning. Medlemsstaterna och unionen skall samarbeta med varandra för att de anslag som tagits upp i budgeten används i överensstämmelse med denna princip. Sund ekonomisk förvaltning.
7. Unionen och medlemsstaterna skall, i enlighet med artikel III-415, bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Åtgärder mot korruption.

Artikel I-54 Unionens egna medel

1. Unionen skall se till att den har nödvändiga medel för att nå sina mål och genomföra sin politik. Inkomster.

Egna medel.

2. Unionens budget skall finansieras helt av egna medel, utan att det inverkar på andra inkomster.

Medlemsstaternas makt över unionens medel. Godkännande i alla medlemsstater krävs.

3. Bestämmelser om systemet för unionens egna medel skall meddelas i en europeisk lag utfärdad av rådet. Inom ramen för detta kan nya kategorier av egna medel inrättas eller en befintlig kategori upphävas. Rådet skall besluta med enhällighet, efter att ha hört Europaparlamentet. Denna europeiska lag skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

4. Genomförandebestämmelser för systemet för unionens egna medel skall meddelas i en europeisk lag utfärdad av rådet i den mån som detta föreskrivs i den europeiska lag som antagits på grundval av punkt 3. Rådet skall besluta efter godkännande av Europaparlamentet.

Artikel I-55 Den fleråriga finansieringsramen

Flerårsram.

1. Den fleråriga finansieringsramen skall syfta till att säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter inom gränserna för dess egna medel. Ramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för åtagandebemyndiganden för varje utgiftskategori i enlighet med artikel III-402.

Enhällighet.

2. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter godkännande av Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter.

Ram för årliga budgeten.

3. Unionens årliga budget skall respektera den fleråriga finansieringsramen.

Passerell till kvalificerad majoritet.

4. Europeiska rådet får med enhällighet anta ett europeiskt beslut om bemyndigande för rådet att besluta med kvalificerad majoritet när det antar den europeiska lag som avses i punkt 2.

Artikel I-56 Unionens budget

Årliga budgeten.

Unionens årliga budget skall fastställas i en europeisk lag i enlighet med artikel III-404.

Avdelning VIII – Unionen och dess närmaste omvärld

Artikel I-57 Unionen och dess närmaste omvärld

1. Unionen skall utveckla särskilda förbindelser med närbelägna länder i syfte att skapa ett område med välstånd och god grannsämja som grundar sig på unionens värderingar och utmärks av nära och fredliga förbindelser som bygger på samarbete.

EU:s närmaste grannar.

2. För att genomföra punkt 1 får unionen ingå särskilda avtal med de berörda länderna. Dessa avtal får innebära ömsesidiga rättigheter och skyldigheter samt möjligheten att genomföra åtgärder gemensamt. Genomförandet av dem skall omfattas av regelbundet samråd.

Avtal och samråd.

Avdelning IX – Medlemskap i unionen

Artikel I-58 Villkor för medlemskap och förfarande för anslutning till unionen

1. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar de värden som anges i artikel I-2 och som förbinder sig att gemensamt främja dem.

Värdegemenskap.

2. Varje europeisk stat som önskar bli medlem av unionen skall ställa sin ansökan till rådet. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall underrättas om denna ansökan. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter. Villkoren och de närmare bestämmelserna för att upptas som medlem skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och kandidatstaten. Detta avtal skall ratificeras av samtliga avtalslutande stater i överensstämmelse med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Procedur för medlemskap.

Artikel I-59 Tillfälligt upphävande av vissa rättigheter som följer av medlemskap i unionen

Beslut om huruvida risk föreligger att en medlemsstat allvarligt åsidosätter värden.

1. Rådet får på motiverat initiativ från en tredjedel av medlemsstaterna eller på motiverat initiativ från Europaparlamentet eller på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut som slår fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de värden som anges i artikel I-2. Rådet skall besluta med en majoritet om fyra femtedelar av sina medlemmar efter Europaparlamentets godkännande.

Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får i enlighet med samma förfarande framföra rekommendationer till denna stat.

Rådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående fortfarande är giltiga.

Beslut om huruvida en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter värdena.

2. Europeiska rådet får på initiativ av en tredjedel av medlemsstaterna eller på förslag av kommissionen, samt efter att ha uppmanat medlemsstaten att framföra sina synpunkter i frågan, anta ett europeiskt beslut som slår fast att en medlemsstat allvarligt och bestående åsidosätter värden som anges i artikel I-2. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

Tillfälligt upphävande av rättigheter, t.ex. rösträtt.

3. När ett fastslående i enlighet med punkt 2 har gjorts, får rådet med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut som tillfälligt upphäver vissa av de rättigheter som den berörda medlemsstaten har till följd av konstitutionen, inbegripet rösträtten för den medlem av rådet som företräder denna stat. Rådet skall beakta de eventuella följderna av ett sådant tillfälligt upphävande för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Under alla omständigheter skall denna stat fortsätta att vara bunden av sina skyldigheter enligt konstitutionen.

Ändring av beslut.

4. Rådet får med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om ändring eller återkallande av de åtgärder som har antagits enligt punkt 3, om den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

Berörd medlemsstat deltar inte i omröstningen.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall den medlem av Europeiska rådet eller rådet som företräder den berörda medlemsstaten inte delta i omröstningen, och den berörda

medlemsstaten skall inte tas med i beräkningen av den tredjedel eller de fyra femtedelar av medlemsstaterna som anges i punkterna 1 och 2. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana europeiska beslut som avses i punkt 2 antas.

Vid antagandet av de europeiska beslut som avses i punkterna 3 och 4 skall kvalificerad majoritet definieras som minst 72 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

När rådet, till följd av ett beslut om tillfälligt upphävande av rösträtten vilket antagits enligt punkt 3, beslutar med kvalificerad majoritet på grundval av en av bestämmelserna i konstitutionen skall denna kvalificerade majoritet definieras på samma sätt som i andra stycket eller, om rådet agerar på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister, som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater. I det senare fallet skall en blockerande minoritet åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

6. Vid tillämpningen denna artikel skall Europaparlamentet besluta med två tredjedelar av de avgivna rösterna, som skall representera majoriteten av dess ledamöter.

Artikel I-60 Frivilligt utträde ur unionen

1. Varje medlemsstat får i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser besluta att utträda ur unionen.

2. Den medlemsstat som beslutar att utträda skall anmäla sin avsikt till Europeiska rådet. Mot bakgrund av Europeiska rådets riktlinjer skall unionen förhandla fram och ingå ett avtal med denna stat där villkoren för dess utträde fastställs, med beaktande av dess framtida förbindelser med unionen. Detta avtal skall förhandlas i enlighet med artikel III-325.3. Det skall ingås på unionens vägnar av rådet som skall besluta

Nu tydlig rätt att lämna unionen. Avtal om utträde.

ta med kvalificerad majoritet efter Europaparlamentets godkännande.

3. Konstitutionen skall upphöra att vara tillämplig på den berörda staten från och med den dag då avtalet om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter den anmälan som avses i punkt 2, om inte Europeiska rådet i samförstånd med den berörda medlemsstaten med enhällighet beslutar att förlänga denna tidsfrist.

4. Vid tillämpningen av punkterna 2 och 3 får den medlem i Europeiska rådet och rådet som företräder den medlemsstat som utträder inte delta i vare sig de överläggningar eller de europeiska beslut i Europeiska rådet eller rådet som rör den medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 72 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

5. Om den stat som utträtt ur unionen begär att på nytt få ansluta sig skall dess begäran omfattas av förfarandet i artikel I-58.

Återinträde
behandlas
som nytt
medlemskap.

DEL II

•

EUROPEISKA UNIONENS
STADGA OM DE
GRUNDLÄGGANDE
RÄTTIGHETERNA

INGRESS

Ingress.

Europas folk har mellan sig skapat en allt fastare sammanlutning och har beslutat att dela en fredlig framtid på grundval av gemensamma värden.

En allt fastare sammanlutning.

I medvetande om sitt andliga och etiska arv bygger unionen på de odelbara och universella värdena människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet samt på den demokratiska principen och rättsstatsprincipen. Unionen sätter människan i centrum för sin verksamhet genom att inrätta ett unionsmedborgarskap och skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

Unionen skall bidra till att bevara och utveckla dessa gemensamma värden med respekt för mångfalden i Europas folks kultur och traditioner samt för medlemsstaternas nationella identitet och organisering av sina offentliga myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Den skall söka främja en balanserad och hållbar utveckling och skall trygga fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital, samt etableringsfrihet.

Det är därför nödvändigt att stärka skyddet av de grundläggande rättigheterna mot bakgrund av samhällsutvecklingen, de sociala framstegen och den vetenskapliga och tekniska utvecklingen, genom att göra dessa rättigheter mer synliga i en stadga.

Med beaktande av unionens behörighet och uppgifter samt subsidiaritetsprincipen bekräftas i denna stadga de rättigheter som har sin grund särskilt i medlemsstaternas gemensamma författningstraditioner och internationella förpliktelser, Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, unionens och Europarådets sociala stadgor samt rättspraxis vid Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I detta sammanhang kommer stadgan att tolkas av unionens och medlemsstaternas domstolar med vederbörlig hänsyn till de förklaringar vilka fastställdes under ledning av presidiet för det konvent som utarbetade stadgan och vilka uppdaterades av Europeiska konventets presidium.

Hänvisning till medlemsstaternas gemensamma författningstraditioner, Europakonventionen och rättspraxis. När stadgan tolkas ska hänsyn tas till stadgans förklaringar.

Åtnjutandet av dessa rättigheter medför ansvar och skyldigheter mot andra människor, mot mänskligheten och mot kommande generationer.

Europeiska unionen erkänner därför de rättigheter, friheter och principer som anges nedan.

Avdelning I – Värdighet

Artikel II-61 Människans värdighet

Värdighet.

Människans värdighet är okränkbar. Den skall respekteras och skyddas.

Artikel II-62 Rätt till liv

Förbud mot dödsstraff.

1. Var och en har rätt till liv.
2. Ingen får dömas till döden eller avrättas.

Artikel II-63 Människans rätt till integritet

Integritet.

1. Var och en har rätt till fysisk och mental integritet.
2. Inom medicin och biologi skall i synnerhet följande respekteras:
 - a) Den berörda personens fria och informerade samtycke, på de villkor som föreskrivs i lag.
 - b) Förbud mot rashygieniska metoder, i synnerhet sådana som syftar till urval av människor.
 - c) Förbud mot att låta människokroppen och dess delar i sig utgöra en källa till ekonomisk vinning.
 - d) Förbud mot reproduktiv kloning av människor.

Artikel II-64 Förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling

Mot tortyr.

Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande bestraffning och behandling.

Artikel II-65 Förbud mot slaveri och tvångsarbete

Mot slaveri.

1. Ingen får hållas i slaveri eller trälldom.

2. Ingen får tvingas att utföra tvångsarbete eller annat påtvingat arbete.
3. Människohandel skall vara förbjuden.

Avdelning II – Friheter

Artikel II-66 Rätt till frihet och säkerhet

Var och en har rätt till frihet och säkerhet.

Frihet, säkerhet.

Artikel II-67 Respekt för privatlivet och familjelivet

Var och en har rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer.

Privatliv, familjeliv.

Artikel II-68 Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.

Personuppgifter.

2. Dessa uppgifter skall behandlas lagenligt för bestämda ändamål och på grundval av den berörda personens samtycke eller någon annan legitim och lagenlig grund. Var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.

3. En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa regler efterlevs.

Artikel II-69 Rätt att ingå äktenskap och rätt att bilda familj

Rätten att ingå äktenskap och rätten att bilda familj skall garanteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

Äktenskap.

Artikel II-70 Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet

1. Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion eller övertygelse och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller överty-

Tankefrihet, samvetsfrihet, religionsfrihet.

gelse genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer.

2. Rätten till vapenvägran skall erkännas enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av denna rättighet.

Artikel II-71 Yttrandefrihet och informationsfrihet

Yttrande-
frihet, infor-
mationsfrihet.

1. Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.

2. Mediernas frihet och mångfald skall respekteras.

Artikel II-72 Mötes- och föreningsfrihet

Mötesfrihet,
förenings-
frihet.

1. Var och en har rätt till frihet att delta i fredliga sammankomster samt till föreningsfrihet på alla nivåer, särskilt på det politiska, fackliga och medborgerliga området, vilket innebär rätten för var och en att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen.

2. De politiska partierna på unionsnivå skall bidra till att unionsmedborgarnas politiska vilja kommer till uttryck.

Artikel II-73 Frihet för konsten och vetenskapen

Konstens och
vetenskapens
frihet.

Konsten och den vetenskapliga forskningen skall vara fria. Den akademiska friheten skall respekteras.

Artikel II-74 Rätt till utbildning

Utbildning.

1. Var och en har rätt till utbildning och till tillträde till yrkesutbildning och fortbildning.

2. Denna rätt innefattar möjligheten att kostnadsfritt följa den obligatoriska undervisningen.

3. Friheten att inrätta undervisningsanstalter med iakttagande av de demokratiska principerna och föräldrars rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa, filosofiska och pedagogiska övertygelse skall respekteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter.

Artikel II-75 Fritt yrkesval och rätt att arbeta

1. Var och en har rätt att arbeta och utöva ett fritt valt eller accepterat yrke. Yrke.

2. Varje unionsmedborgare har rätt att söka arbete, arbeta, etablera sig samt tillhandahålla tjänster i varje medlemsstat.

3. De medborgare i tredjeland som har tillstånd att arbeta på medlemsstaternas territorium har rätt till samma arbetsvillkor som unionsmedborgarna.

Artikel II-76 Näringsfrihet

Näringsfriheten skall erkännas i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis. Näringsfrihet.

Artikel II-77 Rätt till egendom

1. Var och en har rätt att besitta lagligen förvärvad egendom, att nyttja den, att förfoga över den och att testamentera bort den. Ingen får berövas sin egendom utom då samhällsnyttan kräver det, i de fall och under de förutsättningar som föreskrivs i lag och mot rättmätig ersättning för sin förlust i rätt tid. Nyttjandet av egendomen får regleras i lag om det är nödvändigt för allmänna samhällsintressen. Egendoms-
skydd.

2. Immateriell egendom skall vara skyddad.

Artikel II-78 Rätt till asyl

Rätten till asyl skall garanteras med iakttagande av reglerna i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och i enlighet med konstitutionen. Asyl.

Artikel II-79 Skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning

1. Kollektiva utvisningar skall vara förbjudna. Utvisning.

2. Ingen får avlägsnas, utvisas eller utlämnas till en stat där han eller hon löper en allvarlig risk att utsättas för dödsstraff, tortyr eller andra former av omänsklig eller förnedrande bestraffning eller behandling.

Avdelning III – Jämlikhet

Artikel II-80 Likhet inför lagen

Likhet inför lagen.

Alla människor är lika inför lagen.

Artikel II-81 Icke-diskriminering

Förbud mot diskriminering.

1. All diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning skall vara förbjuden.

2. Inom tillämpningsområdet för konstitutionen, och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i denna, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Artikel II-82 Kulturell, religiös och språklig mångfald

Mångfald.

Unionen skall respektera den kulturella, religiösa och språkliga mångfalden.

Artikel II-83 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet.

Jämställdhet mellan kvinnor och män skall säkerställas på alla områden, inbegripet i fråga om anställning, arbete och lön.

Principen om jämställdhet utgör inget hinder för att behålla eller vidta åtgärder som innebär särskilda förmåner för det underrepresenterade könet.

Artikel II-84 Barnets rättigheter

Barnets rättigheter.

1. Barn har rätt till det skydd och den omvårdnad som behövs för deras välfärd. De skall fritt kunna uttrycka sina åsikter. Dessa åsikter skall beaktas i frågor som rör barnen i förhållande till deras ålder och mognad.

2. Vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, skall barnets bästa komma i främsta rummet.

3. Varje barn har rätt att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa.

Artikel II-85 Äldres rättigheter

Unionen erkänner och respekterar rätten för äldre att leva ett värdigt och oberoende liv och att delta i det sociala och kulturella livet. Äldre.

Artikel II-86 Integrering av personer med funktionshinder

Unionen erkänner och respekterar rätten för personer med funktionshinder att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet. Funktionshinder.

Avdelning IV – Solidaritet

Artikel II-87 Arbetstagares rätt till information och samråd inom företaget

Arbetstagarna eller deras representanter skall på lämpliga nivåer garanteras rätt till information och samråd vid lämplig tidpunkt, i de fall och på de villkor som föreskrivs i unionsrätten och i nationell lagstiftning och praxis. Samråd med arbetstagare.

Artikel II-88 Förhandlingsrätt och rätt till kollektiva åtgärder

Arbetstagare och arbetsgivare, eller deras respektive organisationer, har i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis rätt att förhandla och ingå kollektivavtal på lämpliga nivåer och att i händelse av intressekonflikter tillgripa kollektiva åtgärder för att försvara sina intressen, inbegripet strejk. Kollektivavtal, strejkrätt.

Artikel II-89 Rätt till tillgång till arbetsförmedlingar

Var och en har rätt till tillgång till kostnadsfri arbetsförmedling. Arbetsförmedling.

Artikel II-90 Skydd mot uppsägning utan saklig grund

Uppsägning.

Varje arbetstagare har rätt till skydd mot uppsägning utan saklig grund, i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

Artikel II-91 Rättvisa arbetsförhållanden

Arbetsförhållanden.

1. Varje arbetstagare har rätt till hälsosamma, säkra och värdiga arbetsförhållanden.

2. Varje arbetstagare har rätt till en begränsning av den maximala arbetstiden samt till dygns- och veckovila och årlig betald semester.

Artikel II-92 Förbud mot barnarbete och skydd av ungdomar i arbetslivet

Barnarbete, ungdom i arbetslivet.

Barnarbete är förbjudet. Minimiåldern för att ta anställning får inte vara lägre än den ålder vid vilken skolplikten upphör, utan att det påverkar tillämpningen av sådana regler som kan vara mer fördelaktiga för ungdomar och med förbehåll för begränsade undantag.

De ungdomar som har anställning skall åtnjuta arbetsvillkor som är anpassade till deras ålder samt skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och mot allt arbete som kan vara till skada för deras säkerhet, deras hälsa, deras fysiska, mentala, moraliska eller sociala utveckling eller äventyra deras utbildning.

Artikel II-93 Familjeliv och yrkesliv

Familjeliv, föräldraledighet.

1. Skyddet av familjen på det rättsliga, ekonomiska och sociala planet skall säkerställas.

2. För att kunna förena familjeliv och yrkesliv skall varje arbetstagare ha rätt till skydd mot uppsägning på varje grund som står i samband med moderskap samt rätt till betald mödraledighet och till föräldraledighet efter ett barns födelse eller adoption.

Artikel II-94 Social trygghet och socialt stöd

1. Unionen skall erkänna och respektera rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap, sjukdom, olyckor i arbetet, omsorgsbehov eller ålderdom samt vid arbetslöshet i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

Social trygghet, socialbidrag.

2. Var och en som är bosatt och förflyttar sig lagligt inom unionen har rätt till social trygghet och sociala förmåner i enlighet med unionsrätten samt nationell lagstiftning och praxis.

3. I syfte att bekämpa social utestängning och fattigdom skall unionen erkänna och respektera rätten till socialt stöd och till stöd till boendet som, i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt i nationell lagstiftning och praxis, är avsedda att trygga en värdig tillvaro för alla dem som saknar tillräckliga medel.

Artikel II-95 Hälsoskydd

Var och en har rätt till tillgång till förebyggande hälsovård och till medicinsk vård på de villkor som fastställs i nationell lagstiftning och praxis. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

Hälsovård.

Artikel II-96 Tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

Unionen skall för att främja social och territoriell sammanhållning i unionen erkänna och respektera den tillgång till tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som föreskrivs i nationell lagstiftning och praxis i enlighet med konstitutionen.

Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Artikel II-97 Miljöskydd

En hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet skall integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling.

Miljöskydd.

Artikel II-98 Konsumentskydd

Konsument-
skydd.

En hög nivå i fråga om konsumentskydd skall tryggas i unionens politik.

Avdelning V – Medborgarnas rättigheter

Artikel II-99 Rösträtt och valbarhet till Europaparlamentet

Europaparla-
mentet.

1. Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

2. Ledamöterna i Europaparlamentet skall väljas genom allmänna, direkta, fria och hemliga val.

Artikel II-100 Rösträtt och valbarhet i kommunala val

Kommunala
val.

Varje unionsmedborgare skall ha rösträtt och vara valbar i kommunala val i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

Artikel II-101 Rätt till god förvaltning

God förvalt-
ning, enskildas
rätt gentemot
EU:s
myndigheter.

1. Var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner, organ och myndigheter.

2. Denna rättighet innebär bl.a. att

a) var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne,

b) var och en skall ha tillgång till de akter som berör honom eller henne, med förbehåll för berättigade intressen vad avser sekretess, tystnadsplikt och affärshemlighet,

c) förvaltningen är skyldig att motivera sina beslut.

3. Var och en har rätt att få ersättning av unionen för skador som har orsakats av dess institutioner eller dess tjänstemän under deras tjänsteutövning, enligt de allmänna gemensamma principerna i medlemsstaternas lagstiftning.

4. Var och en skall kunna vända sig till unionens institutioner på något av konstitutionens språk och skall få svar på samma språk.

Artikel II-102 Rätt till tillgång till handlingar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt till tillgång till unionens institutioners, organs och myndigheters handlingar, oberoende av medium.

Offentlighetsprincip.

Artikel II-103 Europeiska ombudsmannen

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att vända sig till Europeiska ombudsmannen vid missförhållanden i unionens institutioners, organs eller myndigheters verksamhet, med undantag för Europeiska unionens domstol då den utövar sina domstolsfunktioner.

EU:s JO.

Artikel II-104 Rätt att göra framställningar

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att göra framställningar till Europaparlamentet.

Skriva till parlamentet.

Artikel II-105 Rörelse- och uppehållsfrihet

1. Varje unionsmedborgare har rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.

Skydd mot utvisning.

2. Rörelse- och uppehållsfrihet kan i enlighet med konstitutionen medges medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta inom en medlemsstats territorium.

Artikel II-106 Diplomatiskt och konsulärt skydd

Varje unionsmedborgare har inom ett tredjelands territorium, där den medlemsstat i vilken han eller hon är medborgare inte är representerad, rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.

Skydd utanför EU.

Avdelning VI – Rättskipning

Artikel II-107 Rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol

Rätt till
domstols-
prövning.

Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag. Var och en skall ha möjlighet att erhålla rådgivning, låta sig försvaras och företrädas.

Rätts hjälp skall ges till personer som inte har tillräckliga medel, om denna hjälp är nödvändig för att ge dem en effektiv möjlighet att få sin sak prövad inför domstol.

Artikel II-108 Presumtion för oskuld och rätten till försvar

Rätt till
försvar.

1. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställts.

2. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse skall garanteras respekt för rätten till försvar.

Artikel II-109 Principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff

Laglighet, pro-
portionalitet.

1. Ingen får fällas till ansvar för någon gärning eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks inte utgjorde en lagöverträdelse enligt nationell eller internationell rätt. Inte heller får ett strängare straff utmätas än som var tillämpligt vid den tidpunkt då lagöverträdelsen begicks. Om efter lagöverträdelsens begående ny lag stiftas som föreskriver ett lindrigare straff skall detta tillämpas.

2. Denna artikel skall inte hindra lagföring och bestraffning av den som har gjort sig skyldig till en handling eller underlåtenhet som vid den tidpunkt då den begicks var brottslig enligt de allmänna principer som erkänns av alla nationer.

3. Straffets stränghet bör inte vara oproportionerlig i förhållande till lagöverträdelsen.

Artikel II-110 Rätt att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott

Ingen får lagföras eller straffas på nytt för en lagöverträdelse för vilken han eller hon redan har blivit frikänd eller dömd i unionen genom en lagakraftvunnen brottmålsdom i enlighet med lagen.

Ej straff två gånger.

Avdelning VII – Allmänna bestämmelser om tolkning och tillämpning av stadgan

Artikel II-111 Tillämpningsområde

1. Bestämmelserna i denna stadga riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens institutioner, organ och myndigheter samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. Institutionerna, organen, myndigheterna och medlemsstaterna skall därför respektera rättigheterna, iaktta principerna och främja tillämpningen av dem i enlighet med sina respektive befogenheter och under iakttagande av gränserna för unionens befogenheter enligt andra delar av konstitutionen.

Stadgan gäller EU, inte förhållandena inom staterna.

2. Denna stadga innebär inte någon utvidgning av tillämpningsområdet för unionsrätten utanför unionens befogenheter, medför varken någon ny befogenhet eller någon ny uppgift för unionen och ändrar heller inte de befogenheter och uppgifter som fastställs i andra delar av konstitutionen.

Inga nya befogenheter eller uppgifter.

Artikel II-112 Rättigheternas och principernas räckvidd och tolkning

1. Varje begränsning i utövningen av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga skall vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av

Räckvidd och tolkning.

proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

2. De rättigheter som erkänns i denna stadga för vilka bestämmelser återfinns i andra delar i konstitutionen skall utövas på de villkor och inom de gränser som fastställs i dessa.

Europakonventionen erkänns.

3. I den mån som denna stadga omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna skall de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.

4. I den mån som grundläggande rättigheter enligt medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner erkänns i denna stadga, skall rättigheterna tolkas i samstämmighet med dessa traditioner.

Principer får genomföras.

5. De bestämmelser i denna stadga som innehåller principer får genomföras genom lagstiftningsakter och verkställighetsakter som beslutas av unionens institutioner, organ och myndigheter och genom medlemsstaternas akter när de vid utövandet av sina respektive befogenheter genomför unionsrätten. De får prövas i domstol endast när det är fråga om tolkningen av sådana akter och prövningen av deras laglighet.

6. Nationella lagar och nationell praxis skall beaktas fullt ut i enlighet med vad som anges i denna stadga.

7. De förklaringar som utarbetats för att ge vägledning vid tolkningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna skall vederbörligen beaktas av unionens och medlemsstaternas domstolar.

Artikel II-113 Skydds nivå

Stadgan får inte inskränka.

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den inskränker eller inkräktar på de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som inom respektive tillämpningsområde erkänns i unionsrätten, internationell rätt och de internationella konventioner i vilka unionen eller samtliga

medlemsstater är parter, särskilt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt i medlemsstaternas författningar.

Artikel II-114 Förbud mot missbruk av rättigheter

Ingen bestämmelse i denna stadga får tolkas som att den medför rätt att bedriva verksamhet eller utföra handlingar som syftar till att sätta ur spel någon av de rättigheter och friheter som erkänns i stadgan eller att inskränka dem i större utsträckning än vad som medges i stadgan.

Stadgan får inte missbrukas.

DEL III

•

UNIONENS POLITIK
OCH FUNKTION

Avdelning I – Allmänna bestämmelser

Artikel III-115

Unionen skall säkerställa samstämmigheten mellan all politik och verksamhet som avses i denna del, med beaktande av samtliga sina mål och i enlighet med principen om tilldelade befogenheter.

Samstämmighet mellan all politik.

Artikel III-116

I all verksamhet som avses i denna del skall unionen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.

Jämställdhet mellan kvinnor och män.

Artikel III-117

Vid fastställandet och genomförandet av den politik och den verksamhet som avses i denna del skall unionen beakta de krav som är förknippade med främjandet av hög sysselsättning, garantier för ett fullgott socialt skydd, kampen mot social utestängning samt en hög utbildningsnivå och en hög hälsoskydds nivå för människor.

Sysselsättning, socialt skydd, utbildning, hälsoskydd.

Artikel III-118

Vid utformningen och genomförandet av den politik och den verksamhet som avses i denna del skall unionen söka bekämpa all diskriminering på grund av kön, ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Kamp mot diskriminering.

Artikel III-119

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av den politik och den verksamhet som avses i denna del, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

Miljöskyddskrav och hållbar utveckling.

Artikel III-120

Konsumentskyddskraven skall beaktas när unionens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.

Konsumentskydd.

Artikel III-121

Djurskydd,
men respekt
för kulturella
traditioner.

Vid utformning och genomförande av unionens politik i fråga om jordbruk, fiskeri, transport, inre marknad, forskning samt teknisk utveckling och rymden, skall unionen och medlemsstaterna fullt ut ta hänsyn till kraven på välbefinnande för djuren i deras egenskap av kännande varelser, samtidigt som unionen och medlemsstaterna skall respektera medlemsstaternas lagar och andra författningar samt sedvänjor särskilt i fråga om religiösa riter, kulturella traditioner och regionalt arv.

Artikel III-122

Tjänster
av allmänt
ekonomiskt
intresse.

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna I-5, III-166, III-167 och III-238 och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har som tjänster vilka värdesätts av alla i unionen och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja unionens sociala och territoriella sammanhållning, skall unionen och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom konstitutionens tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor, särskilt ekonomiska och finansiella, som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter. Dessa principer och villkor skall fastställas i europeiska lagar, utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter att, i överensstämmelse med konstitutionen, tillhandahålla, beställa och finansiera sådana tjänster.

Ny rättslig
grund.

Avdelning II – Icke-diskriminering och medborgarskap

Artikel III-123

Likabehand-
lingsprincipen.

Förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet såsom avses i artikel I-4.2 får regleras i europeiska lagar eller ramlagar.

Artikel III-124

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i konstitutionen och inom ramen för de befogenheter som konstitutionen tilldelar unionen, får nödvändiga åtgärder föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

Kamp mot diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

2. Med avvikelse från punkt 1 får grundprinciper för unionens stimulansåtgärder och sådana åtgärder som stöder de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att bidra till att förverkliga målen i punkt 1 föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Artikel III-125

1. Om en åtgärd från unionens sida är nödvändig för att underlätta utövandet av rätten, enligt artikel I-10.2 a, till fri rörlighet och fri vistelse för alla unionsmedborgare, och om inte befogenheter för detta ändamål föreskrivs i konstitutionen, får åtgärder i detta syfte föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.

Rätten till fri rörlighet och fri vistelse.

2. I samma syften som avses i punkt 1 och om inte befogenheter för detta ändamål föreskrivs i konstitutionen får det i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet föreskrivas åtgärder om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument samt åtgärder om social trygghet eller socialt skydd. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Pass, ID-kort, uppehållstillstånd. Social trygghet eller socialt skydd.

Artikel III-126

I en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet skall regler meddelas för utövandet av varje unionsmedborgares rätt enligt artikel I-10.2 b att rösta och vara valbar vid kommunala val samt vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han eller hon är bosatt utan att vara medborgare i den staten.

Rösträtt och valbarhet vid kommunala val och vid val till Europaparlamentet.

Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet. Dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.

Rätten att rösta och vara valbar vid val till Europaparlamentet skall utövas utan att det påverkar artikel III-330.1 och de åtgärder som har antagits för att genomföra den artikeln.

Artikel III-127

Medlemsstaterna skall vidta de bestämmelser som behövs för att säkerställa diplomatiskt och konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredjeland, såsom avses i artikel I-10.2 c.

Medlemsstaterna skall inleda de internationella förhandlingar som krävs för att säkerställa detta skydd.

De åtgärder som behövs för att underlätta detta skydd får föreskrivas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-128

De språk på vilka varje unionsmedborgare har rätt att vända sig till institutionerna eller organen och få svar på i enlighet med artikel I-10.2 d anges i artikel IV-448.1. De institutioner och organ som avses i artikel I-10.2 d är de som förtecknas i artikel I-19.1 andra stycket och artiklarna I-30, I-31 och I-32 samt Europeiska ombudsmannen.

Artikel III-129

Kommissionen skall vart tredje år rapportera till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av artikel I-10 och av denna avdelning. I denna rapport skall hänsyn tas till unionens utveckling.

På grundval av denna rapport och om inte annat följer av andra bestämmelser i konstitutionen får de rättigheter som fastställs i artikel I-10 kompletteras i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande. Denna lag eller ramlag skall inte träda i kraft förrän den har godkänts av

Diplomatiskt och konsulärt skydd i tredje land.

Rätten att kommunicera på de officiella språken.

Rapport om unionsmedborgarskap vart tredje år.

medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Avdelning III – Inre politik och åtgärder

Kapitel I – Inre marknaden

Avsnitt 1 – Den inre marknads upprättande och funktion

Artikel III-130

1. Unionen skall anta åtgärder i syfte att upprätta den inre marknaden eller säkerställa dess funktion i enlighet med de relevanta bestämmelserna i konstitutionen.

Upprättande av inre marknaden.

2. Den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital säkerställs i enlighet med konstitutionen.

Fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital.

3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut där de riktlinjer och villkor fastställs som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.

4. Kommissionen skall, när den utformar sina förslag i syfte att nå de mål som anges i punkterna 1 och 2, ta hänsyn till de påfrestningar som vissa ekonomier på olika utvecklingsnivåer kommer att utsättas för vid upprättandet av den inre marknaden, och den får föreslå lämpliga åtgärder.

Hänsyn till olika utvecklingsnivåer.

Om dessa åtgärder får formen av undantag, måste de vara av tillfällig natur och medföra minsta möjliga störning av den inre marknads funktion.

Artikel III-131

Medlemsstaterna skall samråda med varandra för att genom gemensamma bestämmelser hindra att den gemensamma marknads funktion påverkas av åtgärder som en medlemsstat kan se sig tvingad att vidta vid allvarliga interna störningar som påverkar upprätthållandet av lag och ordning, i händelse av krig eller vid en allvarlig internationell spänning

Åtgärder vid allvarliga interna störningar.

som innebär krigsfara eller för att fullgöra de skyldigheter den medlemsstaten har tagit på sig i syfte att bevara fred och internationell säkerhet.

Artikel III-132

Om åtgärder som vidtagits i de fall som anges i artiklarna III-131 och III-436 leder till att konkurrensvillkoren inom den inre marknaden snedvrids, skall kommissionen tillsammans med den berörda medlemsstaten undersöka hur åtgärderna kan anpassas till reglerna i konstitutionen.

Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna III-360 och III-361 får kommissionen eller en medlemsstat vända sig direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar sina befogenheter enligt artiklarna III-131 och III-436. Domstolen skall meddela sitt avgörande inom stängda dörrar.

Avsnitt 2 – Fri rörlighet för personer och tjänster

Underavsnitt 1 – Arbetstagare

Artikel III-133

1. Arbetstagare skall ha rätt att röra sig fritt inom unionen.
2. All diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet i fråga om anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor skall vara förbjuden.
3. Med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet och folkhälsa skall arbetstagare ha rätt att
 - a) anta faktiska erbjudanden om anställning,
 - b) förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål,
 - c) uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten,

Snedvridning av konkurrensvillkor.

Ärendet kan gå direkt till domstolen.

Fri rörlighet.
Diskriminering p.g.a. nationalitet förbjuden.
Arbetstagares rättigheter.

d) stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där, på villkor som skall fastställas i europeiska förordningar som kommissionen antar.

4. Denna artikel skall inte tillämpas på anställning i offentlig tjänst.

Gäller ej offentlig tjänst.

Artikel III-134

De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra den fria rörlighet för arbetstagare som definieras i artikel III-133 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Lagar om fri rörlighet.

Syftet med dessa europeiska lagar eller ramlagar är särskilt att

Syftet med lagar om fri rörlighet.

a) säkerställa ett nära samarbete mellan nationella arbetsmarknadsmyndigheter,

b) avveckla sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider för tillträde till lediga anställningar som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som skulle kunna hindra fri rörlighet för arbetstagare om de behövs,

c) avveckla alla sådana kvalifikationstider och andra restriktioner, som föreskrivs antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som för arbetstagare från övriga medlemsstater uppställer andra villkor för fritt val av anställning än för inhemska arbetstagare,

d) inrätta system för arbetsförmedling som kan skapa balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden på ett sätt som undanröjer allvarliga hot mot levnadsstandarden och sysselsättningsnivån inom olika regioner och industrier.

Artikel III-135

Medlemsstaterna skall inom ramen för ett gemensamt program främja utbyte av unga arbetstagare.

Utbyte av unga arbetstagare.

Artikel III-136

Social trygghet för migrerande arbetstagare och egenföretagare samt deras familjemedlemmar.

1. Inom den sociala trygghetens område skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra fri rörlighet för arbetstagare och därvid särskilt införs ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och egenföretagare samt deras familjemedlemmar att

a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,

b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

Nödbroms om en medlemsstat anser att ett förslag påverkar det egna trygghetssystemet för mycket. Se också förklaring om beaktande av trygghetssystem, jämför III-267.

2. Om en medlem av rådet anser att ett utkast till europeisk lag eller ramlag enligt punkt 1 skulle negativt påverka grundläggande aspekter av dess sociala trygghetssystem, inbegripet dess omfattning, kostnader eller ekonomiska struktur eller inverka på den ekonomiska jämvikten i det systemet, får den begära att det skall överlämnas till Europeiska rådet. I så fall skall förfarandet i artikel III-396 tillfälligt upphävas. Efter diskussion skall Europeiska rådet inom 4 månader från det tillfälliga upphävandet

a) hänskjuta utkastet till rådet, varvid det tillfälliga upphävandet av förfarandet i artikel III-396 avbryts, eller

b) begära att kommissionen lägger fram ett nytt förslag; i så fall skall den akt som ursprungligen föreslogs anses som icke antagen.

Underavsnitt 2 – Etableringsfrihet

Artikel III-137

Etableringsfrihet för medborgare i annan medlemsstat.

Inom ramen för detta underavsnitt skall inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud skall även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerade i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

Medborgarna i en medlemsstat skall ha rätt att på en annan medlemsstats territorium starta och utöva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i artikel III-142 andra stycket, på de villkor som föreskrivs för de egna medborgarna i lagstiftningen i den medlemsstat där etableringen sker, om inte annat följer av avsnitt 4 om kapital och betalningar.

Artikel III-138

1. Åtgärder för att förverkliga etableringsfriheten på ett visst verksamhetsområde skall föreskrivas i europeiska ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Ramlagar för etableringsfrihet.

2. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall fullgöra de uppgifter som tillkommer dem enligt punkt 1, särskilt genom att

a) i allmänhet med förtur behandla sådan verksamhet där etableringsfrihet innebär ett särskilt värdefullt bidrag till utvecklingen av produktion och handel,

b) säkerställa ett nära samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna för att få kännedom om de särskilda förhållanden som råder på olika verksamhetsområden inom unionen,

c) avskaffa sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna och som skulle kunna hindra etableringsfrihet om de behövs,

d) säkerställa att sådana arbetstagare från en medlemsstat som är sysselsatta inom en annan medlemsstats territorium får stanna kvar där för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare, förutsatt att de uppfyller de villkor som skulle ha ställts om de hade kommit till denna stat först vid den tidpunkt då de önskade starta verksamheten,

e) göra det möjligt för medborgare i en medlemsstat att förvärva och bruka fast egendom inom en annan medlemsstats territorium i den utsträckning detta inte strider mot principerna i artikel III-227,

f) genomföra en gradvis avveckling av inskränkningar i etableringsfriheten inom varje aktuell verksamhetsgren i fråga om villkoren såväl för att upprätta kontor, filialer och dotterbolag inom en medlemsstats territorium som för att placera huvudföretagets personal på ledande och övervakande befattningar i dessa kontor, filialer och dotterbolag,

g) i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel III-142 andra stycket avsedda bolagen i bolagsmännens och tredjemans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga, och

h) förvissa sig om att etableringsvillkoren inte snedvrids genom stödåtgärder av medlemsstaterna.

Artikel III-139

Gäller ej vid utövande av offentlig makt.

Detta underavsnitt skall för den medlemsstat som är berörd inte tillämpas på verksamhet som hos medlemsstaten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövandet av offentlig makt.

Undantag får ske.

Viss verksamhet får undantas från tillämpningen av bestämmelserna i detta underavsnitt i europeiska lagar eller ramlagar.

Artikel III-140

Särskild behandling av utländska medborgare.

1. Detta underavsnitt och de åtgärder som antagits med stöd av det skall inte hindra tillämpning av bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa.

2. De nationella bestämmelser som avses i punkt 1 skall samordnas i europeiska ramlagar.

Artikel III-141

Egenföretagare.

1. Europeiska ramlagar skall göra det lättare för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare. De skall syfta till

- a) ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis, Ömsesidigt erkännande av examensbevis.
- b) samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare.
2. I fråga om läkaryrket, liknande yrken och farmaceutiska yrken förutsätter den gradvisa avvecklingen av inskränkningarna en samordning av villkoren för att få utöva dessa yrken i de olika medlemsstaterna. Undantag för läkaryrke.

Artikel III-142

Bolag som bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen skall vid tillämpningen av detta underavsnitt likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna. Behandling av bolag.

Med *bolag* avses bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte. Definition av bolag.

Artikel III-143

Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen, behandla medborgare i andra medlemsstater på samma sätt som sina egna medborgare i fråga om kapitalplacering i bolag som avses i artikel III-142 andra stycket. Icke-diskriminering rörande kapitalplacering.

Underavsnitt 3 – Frihet att tillhandahålla tjänster

Artikel III-144

Inom ramen för detta underavsnitt skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom unionen förbjudas när det gäller medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan medlemsstat än mottagaren av tjänsten. Frihet att tillhandahålla tjänster.

Genom en europeisk lag eller ramlag får detta underavsnitt tillämpas även på sådana medborgare i tredjestat som

tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom unionen.

Artikel III-145

Definition av tjänster.

Prestationer som normalt utförs mot ersättning skall betraktas som tjänster enligt konstitutionen i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för personer, varor och kapital.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utän att det påverkar tillämpningen av underavsnitt 2 om etableringsfrihet får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i den medlemsstat där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som denna stat uppställer för sina egna medborgare.

Artikel III-146

Transporter.

1. Fri rörlighet för tjänster på transportområdet regleras i kapitel III avsnitt 7 om transporter.

Bank- och försäkrings-tjänster.

2. Liberaliseringen av de bank- och försäkringstjänster som är förbundna med kapitalrörelser skall genomföras parallellt med liberaliseringen av rörligheten för kapital.

Artikel III-147

Liberalisering genom europeiska ramlagar.

1. Åtgärder för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst skall föreskrivas i europeiska ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. De europeiska ramlagar som avses i punkt 1 skall i allmänhet i första hand avse sådana tjänster som direkt inverkar på produktionskostnaderna eller vars liberalisering bidrar till att underlätta varuutbytet.

Artikel III-148

Medlemsstaterna skall sträva efter att gå utöver den liberalisering av tjänster som krävs i de europeiska ramlagar som antas enligt artikel III-147.1, om deras allmänna ekonomiska läge och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter det.

Ytterligare liberalisering.

Kommissionen skall i detta syfte lämna rekommendationer till de berörda medlemsstaterna.

Artikel III-149

Så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster kvarstår, skall medlemsstaterna tillämpa dessa inskränkningar på alla personer som tillhandahåller tjänster enligt artikel III-144 första stycket, utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

Eventuella inskränkningar ska gälla alla.

Artikel III-150

Artiklarna III-139–III-142 skall tillämpas på de sakområden som regleras i detta underavsnitt.

Tillämpning av andra artiklar.

Avsnitt 3 – Fri rörlighet för varor

Underavsnitt 1 – Tullunion

Artikel III-151

1. Unionen skall innefatta en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredjeland skall antas.

Tullunion.

2. Punkt 4 och underavsnitt 3 om förbud mot kvantitativa restriktioner skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredjeland och som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

3. Varor som kommer från tredjeland skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformalitetserna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvaran-

Varor från tredje land.

de verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.

Tullar för-
bjudna.

4. Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.

Regler om
tullsatser.

5. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av tullsatserna i den gemensamma tulltaxan.

Vägledning
för kommis-
sionen.

6. När kommissionen fullgör sina uppgifter enligt denna artikel skall den vägledas av

a) nödvändigheten av att främja handelsutbytet mellan medlemsstaterna och tredjeland,

b) utvecklingen av konkurrensförhållandena inom unionen, i den mån denna utveckling medför en ökning av företagens konkurrensförmåga,

c) unionens försörjningsbehov i fråga om råvaror och halvfabrikat, varvid kommissionen skall beakta att konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna med avseende på bearbetade varor inte snedvrids,

d) nödvändigheten av att undvika allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier och av att trygga en rationell utveckling av produktionen och en ökning av konsumtionen inom unionen.

Underavsnitt 2 – Tullsamarbete

Artikel III-152

Tullsamarbete.

Inom konstitutionens tillämpningsområde skall åtgärder föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag för att förstärka tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och kommissionen.

Underavsnitt 3 – Förbud mot kvantitativa restriktioner

Artikel III-153

Kvantitativa import- och exportrestriktioner samt alla åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Principen om fri rörlighet för varor.

Artikel III-154

Artikel III-153 skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

Inskränkningar av den fria rörligheten.

Artikel III-155

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att statliga handelsmonopol anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare.

Statliga handelsmonopol får inte diskriminera.

Denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket en medlemsstat, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart påverkar import eller export mellan medlemsstaterna. Den skall även tillämpas på monopol som staten överlätit på andra.

2. Medlemsstaterna skall inte vidta några nya åtgärder som strider mot de principer som anges i punkt 1 eller som begränsar räckvidden av de artiklar som avser förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

3. Om ett statligt handelsmonopol har regler som är avsedda att underlätta avsättningen eller det ekonomiska utbytet av jordbruksprodukter skall vid tillämpningen av den-

Monopol rörande jordbruksprodukter.

na artikel likvärdiga garantier för sysselsättning och levnadsstandard tillförsäkras berörda producenter.

Avsnitt 4 – Kapital och betalningar

Artikel III-156

Inom ramen för detta avsnitt skall restriktioner för såväl kapitalrörelser som betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredjeland vara förbjudna.

Frihet för kapital och betalningar.

Artikel III-157

1. Artikel III-156 skall inte påverka tillämpningen gentemot tredjeland av restriktioner som var i kraft den 31 december 1993 enligt nationell lagstiftning eller unionsrätt för sådana kapitalrörelser till eller från tredjeland som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader. I fråga om restriktioner som är i kraft enligt nationell lagstiftning i Estland och Ungern skall detta datum vara den 31 december 1999.

Vissa tidigare restriktioner gentemot tredje land tillätna.

2. I europeiska lagar eller ramlagar skall åtgärder föreskrivas om kapitalrörelser till eller från tredjeland som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.

Kapitalrörelser till eller från tredje land.

Europaparlamentet och rådet skall sträva efter att i största möjliga utsträckning förverkliga målet om fria kapitalrörelser mellan medlemsstater och tredjeland och utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen.

3. Med avvikelse från punkt 2 får åtgärder som utgör ett steg tillbaka inom unionsrätten endast föreskrivas av rådet i en europeisk lag eller ramlag när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredjeland. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-158

1. Artikel III-156 skall inte påverka medlemsstaternas rätt att

a) tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort eller som har investerat sitt kapital på olika orter,

b) vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra överträdelser av nationella lagar och andra författningar, särskilt i fråga om beskattning och tillsyn över finansinstitut, eller att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet.

2. Detta avsnitt skall inte påverka tillämpligheten av sådana restriktioner för etableringsrätten som är förenliga med konstitutionen.

3. De åtgärder och förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital och betalningar enligt artikel III-156.

4. I avsaknad av en europeisk lag eller ramlag enligt artikel III-157.3 får kommissionen eller, om ett europeiskt beslut av kommissionen saknas inom tre månader från och med den berörda medlemsstatens ansökan, rådet anta ett europeiskt beslut där det anges att restriktiva skatteåtgärder som en medlemsstat vidtar med avseende på ett eller flera tredjeländer skall anses förenliga med konstitutionen om de är berättigade med hänsyn till något av unionens mål och förenliga med en väl fungerande inre marknad. Rådet skall besluta med enhällighet på ansökan av en medlemsstat.

Skattelagar får ta hänsyn till bostadsort och var kapital är investerat.

Ingen godtycklig diskriminering.

Artikel III-159

Om kapitalrörelser till eller från tredjeland under exceptionella förhållanden orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för den ekonomiska och monetära unionens funktion, får rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om införande av skyddsåtgärder gentemot tredjeland för en tid som inte får överstiga sex må-

Mekanism för att skydda EMU vid exceptionella svårigheter.

nader, om sådana åtgärder är absolut nödvändiga. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

Artikel III-160

Om det är nödvändigt för att uppnå målen i artikel III-257, när det gäller att förebygga och bekämpa terrorism och därmed sammanhängande verksamhet, skall det i europeiska lagar fastställas en ram för administrativa åtgärder avseende kapitalrörelser och betalningar, såsom frysning av tillgångar, finansiella medel eller ekonomiska vinster som tillhör, ägs eller innehas av fysiska eller juridiska personer, av grupper eller av enheter som inte är stater.

Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut för att genomföra de europeiska lagar som avses i första stycket.

De akter som avses i denna artikel skall innefatta nödvändiga bestämmelser om rättsliga garantier.

Avsnitt 5 – Konkurrensregler

Underavsnitt 1 – Regler för företag

Artikel III-161

1. Följande är oförenligt med den inre marknaden och förbudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen inom den inre marknaden, särskilt sådana som innebär att

a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,

b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,

c) marknader eller inköpskällor delas upp,

d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,

Frysning av tillgångar i kampen mot organiserad brottslighet. Se också III-322.

Ny rättslig grund.

Rättsliga garantier, se också förklaring om detta.

Begränsningar och snedvridningar av konkurrensen förbjudna.

e) det ställs som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.

3. Punkt 1 får dock förklaras icke tillämplig

– på alla avtal eller grupper av avtal mellan företag,

– på alla beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar, samt

– på alla samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden,

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som

a) inte ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,

b) inte ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

Undantag kan göras.

Artikel III-162

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den inre marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den inre marknaden och förbjudet.

Missbruk av dominerande ställning förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäliga inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäliga affärsvillkor,

b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,

c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,

d) ställa som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur el-

ler enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Artikel III-163

Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar för tillämpningen av de principer som anges i artiklarna III-161 och III-162. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Dessa förordningar skall särskilt syfta till att

a) genom införande av böter och viten säkerställa att de förbud som anges i artikel III-161.1 och artikel III-162 iakttas,

b) ange närmare regler för hur artikel III-161.3 skall tillämpas med hänsyn till behovet av att å ena sidan säkerställa en effektiv övervakning och att å andra sidan så långt som möjligt förenkla den administrativa kontrollen,

c) vid behov närmare ange räckvidden för artiklarna III-161 och III-162 inom olika näringsgrenar,

d) fastställa kommissionens och Europeiska unionens domstols uppgifter vid tillämpningen av de bestämmelser som avses i detta stycke,

e) reglera förhållandet mellan medlemsstaternas lagstiftning å ena sidan och detta underavsnitt eller de europeiska förordningar som har antagits enligt denna artikel å andra sidan.

Artikel III-164

Fram till ikraftträdandet av de europeiska förordningar som antagits enligt artikel III-163 skall myndigheterna i varje medlemsstat i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och artikel III-161, särskilt punkt 3, och artikel III-162, avgöra om avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning på den inre marknaden föreligger.

Minister-
rådets
befogenhet
att meddela
tillämpnings-
föreskrifter.

Medlems-
staterna avgör
tills regler
antagits.

Artikel III-165

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-164 skall kommissionen säkerställa tillämpningen av de principer som anges i artiklarna III-161 och III-162. Den skall på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ och i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som skall ge kommissionen sitt bistånd, undersöka fall av förmodade överträdelser av dessa principer. Om kommissionen finner att en överträdelse ägt rum, skall den föreslå lämpliga åtgärder för att få denna att upphöra.

Kommissionen ska säkerställa att konkurrensreglerna efterlevs.

2. Om överträdelsen inte upphör, skall kommissionen anta ett motiverat europeiskt beslut i vilket den slår fast att principerna har överträtts. Kommissionen får offentliggöra sitt beslut och bemyndiga medlemsstaterna att, på de villkor och enligt de regler som den fastställer, vidta de åtgärder som krävs för att avhjälpa situationen.

3. Kommissionen får anta europeiska förordningar avseende de avtalskategorier för vilka rådet har antagit en europeisk förordning i enlighet med artikel III-163 andra stycket b.

Artikel III-166

1. I fråga om offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter skall medlemsstaterna inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot konstitutionen, i synnerhet artikel I-4.2 och artiklarna III-161–III-169.

Regler för offentliga företag.

2. Företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underkastade bestämmelserna i konstitutionen, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa bestämmelser inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Handelns utveckling får inte påverkas i en omfattning som strider mot unionens intresse.

Konkurrensregler kan begränsas för vissa företag.

3. Kommissionen skall se till att denna artikel tillämpas och skall, om det behövs, anta lämpliga europeiska förordningar eller beslut.

*Underavsnitt 2 – Stöd som beviljas
av medlemsstaterna*

Artikel III-167

1. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen är stöd, av vilket slag det än är, som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

2. Förenligt med den inre marknaden är

a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,

b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,

c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkas genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning. Fem år efter ikraftträdandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa får rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om upphävande av detta led.

3. Som förenligt med den inre marknaden kan anses

a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning och i de regioner som avses i artikel III-424, med hänsyn till dessa regioners strukturella, ekonomiska och sociala situation.

b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,

c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa ekonomiska regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,

Statligt stöd
förbjudet.

Visst stöd är
tillåtet.

Visst stöd kan
vara tillåtet.

d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,

e) stöd av annat slag som fastställs i europeiska förordningar eller beslut som antagits av rådet på förslag av kommissionen.

Artikel III-168

1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstater-
na fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i
dessa stater. Den skall föreslå medlemsstaterna lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den inre marknadens pågående utveckling eller funktion.

Kommissionen granskar statligt stöd.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en medlemsstat eller med statliga medel inte är förenligt med den inre marknaden enligt artikel III-167, eller att sådant stöd missbrukas, skall den anta ett europeiskt beslut för att medlemsstaten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Kommissionen kan besluta att stöd ska upphävas.

Om medlemsstaten i fråga inte rättar sig efter detta europeiska beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda medlemsstater, med avvikelse från artiklarna III-360 och III-361, hänskjuta ärendet direkt till Europeiska unionens domstol.

Stöd kan tas upp direkt i domstolen.

På begäran av en medlemsstat får rådet med enhällighet anta ett europeiskt beslut som innebär att stöd som denna stat lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den inre marknaden, med avvikelse från artikel III-167 eller de europeiska förordningar som avses i artikel III-169, om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen i fråga om ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, skall kommissionen – i sådana fall där medlemsstaten har lämnat in en begäran till rådet – skjuta upp förfarandet till dess att rådet har tagit ställning till medlemsstatens begäran.

Ministerrådet kan enhälligt förklara att stöd är tillåtet.

Om rådet inte har tagit ställning till en sådan begäran inom tre månader efter det att den lämnats in, skall kommissionen besluta i ärendet.

Kommissionen skall underrättas om statligt stöd och pröva stödet.

3. Kommissionen skall av medlemsstaterna underrättas i så god tid att den kan yttra sig om varje plan på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att en sådan plan inte är förenlig med den inre marknaden enligt artikel III-167, skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2 i den här artikeln. Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.

4. Kommissionen får anta europeiska förordningar avseende de kategorier av statligt stöd som har fastställts av rådet i enlighet med artikel III-169 som möjliga att undanta från informationsskyldigheten i punkt 3 i den här artikeln.

Artikel III-169

Ministerrådet kan anta bestämmelser om statligt stöd.

Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar för tillämpningen av artiklarna III-167 och III-168 och för att särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av artikel III-168.3 och vilka slag av stödåtgärder som skall vara undantagna från informationsskyldigheten i artikel III-168.3. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Avsnitt 6 – Bestämmelser om skatter

Artikel III-170

Inga skatter som diskriminerar mellan varor från andra medlemsstater.

1. Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

Begränsning av återbetalning av skatt vid export.

2. För varor som exporteras från en medlemsstat till någon annan medlemsstats territorium får interna skatter eller avgifter inte återbetalas med belopp som överstiger de

interna skatter eller avgifter som direkt eller indirekt lagts på varorna.

3. När det gäller andra skatter eller avgifter än omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter får befrielse och återbetalning vid export till andra medlemsstater medges och utjämningskatter eller utjämningsavgifter vid import från medlemsstaterna tas ut endast om rådet i förväg genom ett europeiskt beslut som antagits på förslag av kommissionen för en begränsad tid har godkänt de planerade bestämmelserna.

Skatter vid export och import.

Artikel III-171

I en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet skall åtgärder föreskrivas om harmonisering av lagstiftningen om omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden upprättas eller fungerar och för att undvika snedvridning av konkurrensen. Rådet skall besluta med enhällighet efter det att Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Enhällighet i ministerrådet vid beslut om indirekta skatter.

Avsnitt 7 – Gemensamma bestämmelser

Artikel III-172

1. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall denna artikel tillämpas för att nå de mål som anges i artikel III-130. Åtgärderna om tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden eller få den att fungera skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Upprättande av inre marknaden.

2. Punkt 1 gäller inte bestämmelser om skatter och avgifter, bestämmelser om fri rörlighet för personer eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

Begränsning.

3. Kommissionen skall i sina förslag enligt punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som

Hög skyddsnivå för hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd.

grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och rådet skall också inom ramen för sina respektive befogenheter sträva efter att nå detta mål.

Nationella bestämmelser med anledning av allmän ordning, skydd av hälsa och liv, bevarande av växter eller miljö- eller arbetsmiljöskydd.

4. Om en medlemsstat, efter antagandet av en harmoniseringsåtgärd genom en europeisk lag eller ramlag eller genom en europeisk förordning som antas av kommissionen, anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt artikel III-154 eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den underätta kommissionen om dessa bestämmelser och om skälen för att behålla dem.

5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat, efter det att en harmoniseringsåtgärd har antagits genom en europeisk lag eller ramlag eller genom en europeisk förordning från kommissionen, anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter antagandet av harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna och om skälen för att införa dem.

Kommissionen prövar nationella bestämmelser.

6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 anta ett europeiskt beslut om att godkänna eller avvisa de nationella bestämmelserna i fråga sedan den slagit fast huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om kommissionen inte antar ett beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt skall förlängas med en ytterligare period om högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med punkt 6 bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna III-360 och III-361 kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till Europeiska unionens domstol, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt den här artikeln.

Ärendet kan gå direkt till domstolen.

10. Harmoniseringsåtgärderna i denna artikel skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i artikel III-154 anta provisoriska åtgärder, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från unionens sida.

Skyddsklausul.

Artikel III-173

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-172 skall åtgärderna om tillnärmning av sådana lagar och andra författningar i medlemsstaterna som direkt inverkar på den inre marknadens upprättande eller funktion föreskrivas i en europeisk ramlag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Tillnärmning av lagar rörande inre marknaden.

Artikel III-174

Om kommissionen finner att en skillnad mellan medlemsstaternas bestämmelser i lagar eller andra författningar framkallar en snedvridning av konkurrensvillkoren på den inre

Snedvridning av konkurrensvillkor.

marknaden som behöver elimineras, skall den samråda med de medlemsstater som saken gäller.

Om samrådet inte leder till något avtal skall nödvändiga åtgärder för att eliminera snedvridningen i fråga föreskrivas genom europeiska ramlagar. Alla övriga lämpliga åtgärder enligt konstitutionen får antas.

Artikel III-175

1. När det finns anledning att befara att antagande eller ändring av en medlemsstats bestämmelse i lag eller annan författning skall framkalla en snedvridning enligt artikel III-174, skall den medlemsstat som vill anta eller ändra bestämmelsen samråda med kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen rikta en rekommendation till de berörda medlemsstaterna om åtgärder som kan vara lämpliga för att undvika snedvridningen.

2. Om en medlemsstat som vill införa eller ändra nationella bestämmelser inte följer den rekommendation som kommissionen riktat till den, skall det vid tillämpningen av artikel III-174 inte krävas av de övriga medlemsstaterna att de ändrar sina nationella bestämmelser för att eliminera snedvridningen. Bestämmelserna i artikel III-174 skall inte tillämpas, om en medlemsstat som inte har tagit hänsyn till kommissionens rekommendation framkallar en snedvridning som är skadlig endast för den medlemsstaten.

Artikel III-176

Inom ramen för den inre marknads upprättande eller funktion skall det föreskrivas åtgärder i europeiska lagar eller ramlagar för att skapa europeiska rättigheter som säkerställer ett enhetligt skydd för immateriella rättigheter i unionen och för att upprätta centraliserade system för beviljande av tillstånd, samordning och kontroll på unionsnivå.

Bestämmelser om språkanvändningen i samband med dessa europeiska rättigheter skall meddelas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

En medlemsstat är skyldig att samråda med kommissionen om konkurrensvillkoren kan snedvridas.

Skydd för immateriella rättigheter.

Enhällighet beträffande språkanvändning.

Kapitel II – Ekonomisk och monetär politik

Artikel III-177

För att de mål som anges i artikel I-3 skall uppnås skall medlemsstaternas och unionens verksamhet, på de villkor som anges i konstitutionen, innefatta upprättande av en ekonomisk politik som baseras på en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, på den inre marknaden och på fastställda gemensamma mål och som bedrivs enligt principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

Samordning
av ekonomisk
politik.

Parallellt med detta och på de villkor och enligt de förfaranden som anges i konstitutionen skall denna verksamhet omfatta en gemensam valuta, euron, samt fastställande och bedrivande av en gemensam penning- och valutapolitik; denna politik skall ha som huvudmål att upprätthålla prisstabilitet och att, utan att detta mål åsidosätts, understödja den allmänna ekonomiska politik som bedrivs inom unionen, i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

Euron.
Gemensam
penning- och
valutapolitik.

Denna verksamhet från medlemsstaternas och unionens sida förutsätter att följande vägledande principer iakttas: prisstabilitet, sunda offentliga finanser och monetära förhållanden samt en stabil betalningsbalans.

Prisstabilitet,
sunda offentliga
finanser.

Avsnitt 1 – Ekonomisk politik

Artikel III-178

Medlemsstaterna skall föra sin ekonomiska politik så att de bidrar till att förverkliga unionens mål, såsom dessa definieras i artikel I-3 och inom ramen för de allmänna riktlinjer som avses i artikel III-179.2. Medlemsstaterna och unionen skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och i enlighet med principerna i artikel III-177.

Öppen marknadsekonomi
med fri konkurrens.

Artikel III-179

Ekonomiska politiken gemensamt intresse.

Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken.

1. Medlemsstaterna skall betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse och samordna denna politik inom rådet i enlighet med artikel III-178.

2. Rådet skall på rekommendation av kommissionen utarbeta ett utkast till allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik och rapportera sina resultat till Europeiska rådet.

Europeiska rådet skall på grundval av rådets rapport diskutera en slutsats om de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik. Rådet skall på grundval av denna slutsats anta en rekommendation om fastställande av dessa allmänna riktlinjer. Rådet skall underätta Europaparlamentet om detta.

Övervakning av den ekonomiska utvecklingen.

3. För att säkerställa en närmare samordning av den ekonomiska politiken och en varaktig konvergens mellan medlemsstaternas ekonomiska utfall skall rådet på grundval av rapporter från kommissionen övervaka den ekonomiska utvecklingen i varje medlemsstat och inom unionen samt den ekonomiska politikens överensstämmelse med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, och regelbundet göra en samlad bedömning.

För denna multilaterala övervakning skall medlemsstaterna lämna uppgifter till kommissionen om viktiga åtgärder som de har vidtagit inom ramen för sin ekonomiska politik och andra upplysningar som de anser nödvändiga.

Varning eller rekommendation till berörd medlemsstat.

4. Om det inom ramen för förfarandet enligt punkt 3 visar sig att en medlemsstats ekonomiska politik inte är förenlig med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, eller att det finns risk för att denna politik kan äventyra den ekonomiska och monetära unionens funktion, får kommissionen varna den berörda medlemsstaten. Rådet får på rekommendation av kommissionen lämna de rekommendationer som behövs till den berörda medlemsstaten. Rådet får på förslag av kommissionen besluta att offentliggöra rekommendationerna.

Omröstning utan berörd medlemsstat.

Inom ramen för denna punkt skall rådet besluta utan att beakta rösten från den rådsmedlem som företräder den berörda medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

5. Rådets ordförande och kommissionen skall rapportera resultaten av den multilaterala övervakningen till Europaparlamentet. Rådets ordförande kan anmodas att framträda inför den behöriga kommittén hos Europaparlamentet, om rådet har offentliggjort sina rekommendationer.

Rapportering till Europaparlamentet.

6. Närmare föreskrifter om det multilaterala övervakningsförfarande som avses i punkterna 3 och 4 får meddelas i europeiska lagar.

Artikel III-180

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra förfaranden som föreskrivs i konstitutionen får rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut som föreskriver lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor.

Åtgärder om allvariga försörjningsproblem eller naturkatastrofer.

2. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll, får rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut som på vissa villkor beviljar den berörda medlemsstaten ekonomiskt bistånd från unionen. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om detta.

Artikel III-181

1. Det är förbjudet för Europeiska centralbanken och medlemsstaternas centralbanker (nedan kallade "nationella centralbanker") att ge unionens institutioner, organ eller myndigheter, centrala, regionala, lokala eller andra myndig-

Förbud mot övertrassering.

heter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna rätt att övertrassera sina konton eller att ge dem andra former av krediter; detsamma gäller Europeiska centralbankens och de nationella centralbankernas förvärv av skuldförbindelser direkt från dem.

2. Punkt 1 skall inte gälla offentligt ägda kreditinstitut; dessa skall behandlas av de nationella centralbankerna och Europeiska centralbanken på samma sätt som privata kreditinstitut vad gäller tillförseln av centralbankreserver.

Artikel III-182

Alla åtgärder och bestämmelser som ger unionens institutioner, organ eller myndigheter, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna en positiv särbehandling hos finansinstitut är förbjudna i den mån de inte är baserade på tillsynsmässiga hänsyn.

Positiv särbehandling förbjuden.

Artikel III-183

1. Unionen skall inte ansvara för eller åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt. En medlemsstat skall inte ansvara för att åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en annan medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt.

Unionen ska inte ansvara för en medlemsstats förpliktelser. En medlemsstat ska inte ansvara för annan medlemsstats förpliktelser.

2. Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut som närmare anger hur de förbud som föreskrivs i artikel III-181 och i denna artikel skall tillämpas. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-184

1. Medlemsstaterna skall undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

2. Kommissionen skall övervaka utvecklingen av budget-situationen och den offentliga sektorns skuldsättning i medlemsstaterna för att upptäcka allvarliga fel. Den skall särskilt undersöka om budgetdisciplin iakttas på grundval av följande två kriterier:

a) Huruvida andelen av det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde, såvida inte

i) detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, eller

ii) referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet.

b) Huruvida skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt.

Referensvärdena anges i protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott.

3. Om en medlemsstat inte uppfyller de krav som gäller enligt det ena av eller båda dessa kriterier, skall kommissionen utarbeta en rapport. I sin rapport skall kommissionen även beakta om den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna för de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt.

Kommissionen kan också utarbeta en rapport även om kraven är uppfyllda enligt kriterierna, om den anser att det finns risk för ett alltför stort underskott i en medlemsstat.

4. Den i enlighet med artikel III-192 inrättade ekonomiska och finansiella kommittén skall yttra sig över kommissionens rapport.

Alltför stora underskott ska undvikas. Stabilitets- och tillväxtpakten. Kommissionen ska övervaka offentliga finanser. Underskott och skuld får inte vara för stora.

Kommissionen utarbetar rapport om kraven inte uppfylls.

Yttrande
eller rekom-
mendation till
berörd med-
lemsstat.

5. Om kommissionen anser att det finns eller kan uppstå ett alltför stort underskott i en medlemsstat skall kommissionen avge ett yttrande till den medlemsstaten samt informera rådet om detta.

6. Rådet skall på förslag av kommissionen, med beaktande av eventuella synpunkter från den berörda medlemsstaten, efter en allsidig bedömning avgöra om underskottet är alltför stort. Om detta är fallet skall rådet utan oberättigat dröjsmål på rekommendation av kommissionen ge rekommendationer till den berörda medlemsstaten i syfte att få denna situation att upphöra inom en viss tid. Om inte annat följer av punkt 8 skall sådana rekommendationer inte offentliggöras.

Omröstning
utan berörd
medlemsstat.

Inom ramen för denna punkt skall rådet besluta utan att beakta rösten från den rådsmedlem som företräder den berörda medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Varning eller
rekommenda-
tion till
berörd med-
lemsstat.

7. Rådet skall på rekommendation av kommissionen anta de europeiska beslut och rekommendationer som avses i punkterna 8–11.

Rådet skall besluta utan att beakta rösten från den rådsmedlem som företräder den berörda medlemsstaten.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstater-

na, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

8. Om rådet antar ett europeiskt beslut som slår fast att dess rekommendationer inte har resulterat i några effektiva åtgärder inom den föreskrivna tiden, får rådet offentliggöra rekommendationerna.

9. Om en medlemsstat även i fortsättningen underlåter att efterkomma rådets rekommendationer, kan rådet anta ett europeiskt beslut för att förelägga medlemsstaten att inom en fastställd tidsfrist vidta åtgärder för den minskning av underskottet som rådet anser nödvändig för att komma till rätta med situationen.

I sådana fall får rådet begära att den berörda medlemsstaten skall lämna in rapporter enligt en fastställd tidsplan för att göra det möjligt att granska medlemsstatens anpassningssträvanden.

10. Så länge en medlemsstat inte följer ett europeiskt beslut som har antagits enligt punkt 9, kan rådet allt efter omständigheterna besluta att tillämpa eller skärpa en eller flera av följande åtgärder:

a) Att kräva att den berörda medlemsstaten offentliggör de ytterligare uppgifter som rådet närmare anger, innan medlemsstaten utger obligationer och andra värdepapper.

b) Att begära av Europeiska investeringsbanken att den omprövar sin utlåningspolitik gentemot den berörda medlemsstaten.

c) Att kräva att den berörda medlemsstaten räntelöst deponerar ett belopp av lämplig storlek hos unionen, till dess att rådet anser att det alltför stora underskottet har korrigerats.

d) Att förelägga böter av lämplig storlek.

Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om de åtgärder som har antagits.

11. Rådet skall upphäva samtliga eller vissa av åtgärderna enligt punkterna 6, 8, 9 och 10, om det anser att det alltför stora underskottet i den berörda medlemsstaten har korrigerats. Om rådet tidigare har offentliggjort rekommendationer skall det, så snart ett europeiskt beslut enligt punkt 8

Föreläggande om åtgärder.

Ytterligare åtgärder om en medlemsstat inte följer de förelagda åtgärderna, inklusive böter.

Upphävande av åtgärder om det alltför stora underskottet korrigerats.

har upphävts, avge en offentlig förklaring om att det inte längre finns ett alltför stort underskott i den berörda medlemsstaten.

Begränsning
av domstols-
prövning.

12. Den rätt att föra talan som anges i artiklarna III-360 och III-361 får inte utövas med avseende på punkterna 1–6, 8 och 9.

Se ytterligare
bestämmelser
i protokoll. Se
också förkla-
ring om denna
artikel.

13. Protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott innehåller ytterligare bestämmelser om genomförandet av det förfarande som beskrivs i denna artikel.

Lämpliga åtgärder som ersätter det nämnda protokollet skall föreskrivas i en europeisk lag som antas av rådet. Det skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska centralbanken.

Om inte annat följer av övriga bestämmelser i denna punkt skall rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar och beslut där närmare regler och definitioner för tillämpningen av det nämnda protokollet anges. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Avsnitt 2 – Monetär politik

Artikel III-185

Huvudmålet
för ECBS:
upprätthålla
prisstabilitet.

1. Huvudmålet för Europeiska centralbankssystemet skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall Europeiska centralbankssystemet stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen i syfte att bidra till att förverkliga unionens mål såsom dessa definieras i artikel I-3. Europeiska centralbankssystemet skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknads ekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och iaktta de principer som anges i artikel III-177.

Uppgifter för
ECBS.

2. Europeiska centralbankssystemets grundläggande uppgifter skall vara att

- a) utforma och genomföra unionens monetära politik,
- b) genomföra valutatransaktioner i enlighet med artikel III-326,

c) inneha och förvalta medlemsstaternas officiella valuta-reserver,

d) främja ett väl fungerande betalningssystem.

3. Punkt 2 c skall inte beröra medlemsstaternas regeringars innehav och förvaltning av rörelsemedel i utländsk valuta.

4. Europeiska centralbanken skall höras

a) om varje förslag till unionsakt inom sitt behörighetsområde,

b) av nationella myndigheter om varje förslag till rättsregler inom sitt behörighetsområde, dock inom de ramar och på de villkor som fastställs av rådet i enlighet med förfarandet i artikel III-187.4.

Europeiska centralbanken får i frågor inom sitt behörighetsområde avge yttranden till unionens institutioner, organ eller myndigheter eller till nationella myndigheter.

5. Europeiska centralbankssystemet skall medverka till att de behöriga myndigheterna smidigt kan genomföra sin politik för tillsyn över kreditinstitut och det finansiella systemets stabilitet.

6. Europeiska centralbanken får i en europeisk lag som antas av rådet tilldelas särskilda uppgifter i samband med tillsynen över kreditinstitut och andra finansinstitut med undantag av försäkringsföretag. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska centralbanken.

ECB ska höras om unionsrättsakter och om nationella rättsregler.

Artikel III-186

1. Europeiska centralbanken skall ha ensamrätt att tillåta utgivning av eurosedlar inom unionen. Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna får ge ut sådana sedlar. Endast sedlar utgivna av Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna skall vara lagliga betalningsmedel inom unionen.

2. Medlemsstaterna får ge ut euromynt i den omfattning som godkänns av Europeiska centralbanken.

Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar som föreskriver åtgärder för att harmonisera va-

Utgivning av eurosedlar och euromynt.

lörerna och de tekniska specifikationerna för de mynt som skall sättas i omlopp i den utsträckning som detta är nödvändigt för att säkerställa myntens smidiga omlopp inom unionen. Rådet skall besluta efter det att Europaparlamentet och Europeiska centralbanken har hörts.

Artikel III-187

ECBS. 1. Europeiska centralbankssystemet skall ledas av Europeiska centralbankens beslutande organ som skall vara Europeiska centralbankens råd och direktionen.

Stadgan för ECBS fastställs i protokoll, som delvis får ändras genom europeiska lagar. 2. Europeiska centralbankssystemets stadga anges i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

3. Artiklarna 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 a och 36 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken får ändras genom europeiska lagar

a) på förslag av kommissionen och efter det att Europeiska centralbanken har hörts, eller

b) på rekommendation av Europeiska centralbanken och efter det att kommissionen har hörts.

4. Rådet skall anta europeiska förordningar och beslut som föreskriver de åtgärder som avses i artiklarna 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 och 34.3 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet

a) på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, eller

b) på rekommendation av Europeiska centralbanken och efter att ha hört kommissionen.

Artikel III-188

Instruktionsförbud. Då de utövar de befogenheter och fullgör de uppgifter och skyldigheter som har tilldelats dem genom konstitutionen samt genom stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall varken Europeiska centralbanken eller någon nationell centralbank eller någon medlem av deras beslutande organ begära eller ta

emot instruktioner från unionens institutioner, organ eller myndigheter, från medlemsstaternas regeringar eller från något annat organ. Unionens institutioner, organ och myndigheter samt medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip och att inte försöka påverka medlemmarna av Europeiska centralbankens eller de nationella centralbankernas beslutande organ när de fullgör sina uppgifter.

Artikel III-189

Varje medlemsstat skall säkerställa att dess nationella lagstiftning, inbegripet stadgan för dess nationella centralbank, är förenlig med konstitutionen samt med stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

Nationell lagstiftning ska anpassas.

Artikel III-190

1. För att fullgöra de uppgifter som har anförtrots Europeiska centralbankssystemet skall Europeiska centralbanken i enlighet med konstitutionen och på de villkor som anges i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken anta

ECB kan anta europeiska förordningar och beslut samt rekommendationer och yttranden.

a) europeiska förordningar i den utsträckning som behövs för att genomföra de uppgifter som anges i artikel 3.1 a, 19.1, 22 eller 25.2 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken samt i de fall som anges i de europeiska förordningar och beslut som avses i artikel III-187.4,

b) de europeiska beslut som behövs för att fullgöra de uppgifter som har anförtrots Europeiska centralbankssystemet genom konstitutionen samt genom stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken,

c) rekommendationer och yttranden.

2. Europeiska centralbanken kan besluta att offentliggöra sina europeiska beslut, rekommendationer och yttranden.

Offentliggörande.

3. Rådet skall i enlighet med förfarandet i artikel III-187.4 anta europeiska förordningar som fastställer inom vilka gränser och på vilka villkor Europeiska centralbanken har

rätt att förelägga företag böter eller viten om de inte uppfyller sina förpliktelser enligt Europeiska centralbankens europeiska förordningar och beslut.

Artikel III-191

Bestämmelser
om euron.

Utan att det påverkar Europeiska centralbankens behörighetsområde skall nödvändiga åtgärder för att använda euron som gemensam valuta föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Europeiska centralbanken har hörts.

Avsnitt 3 – Institutionella bestämmelser

Artikel III-192

Ekonomiska
och finansiella
kommittén.

1. För att främja samordningen av medlemsstaternas politik i den utsträckning som är nödvändig för den inre marknadens funktion inrättas härmed en ekonomisk och finansiell kommitté.

2. Denna kommitté skall ha till uppgift att

a) på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden till dessa institutioner,

b) följa den ekonomiska och finansiella situationen i medlemsstaterna och inom unionen och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen, särskilt i fråga om finansiella relationer med tredjeland och internationella institutioner,

c) utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 medverka vid förberedelsen av rådets arbete enligt artiklarna III-159, III-179.2, III-179.3, III-179.4, III-179.6, III-180, III-183, III-184, 185.6, III-186.2, III-187.3, III-187.4, III-191, III-196, III-198.2, III-198.3, III-201, III-202.2, III-202.3, III-322 och III-326 och utföra andra rådgivande och förberedande uppgifter på uppdrag av rådet,

d) minst en gång om året granska situationen i fråga om kapitalrörelser och friheten att utföra betalningar mot bakgrund av tillämpningen av konstitutionen och av unionens akter; granskningen skall omfatta alla åtgärder som avser kapitalrörelser och betalningar; kommittén skall rapportera

till kommissionen och rådet om resultatet av denna granskning.

Varje medlemsstat, kommissionen och Europeiska centralbanken skall var för sig utse högst två medlemmar av kommittén.

3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om närmare bestämmelser om sammansättningen av Ekonomiska och finansiella kommittén. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken och denna kommitté. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om detta beslut.

4. Utöver de uppgifter som anges i punkt 2 skall kommittén, om och så länge som det finns medlemsstater med undantag i den mening som avses i artikel III-197, följa den monetära och finansiella situationen och det allmänna betalningssystemet i dessa medlemsstater och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen.

Artikel III-193

I frågor som faller inom tillämpningsområdet för artiklarna III-179.4, III-184 med undantag av punkt 13, III-191, III-196, III-198.3 och III-326, kan rådet eller en medlemsstat begära av kommissionen att den lägger fram en rekommendation eller ett förslag, allt efter omständigheterna. Kommissionen skall behandla en sådan begäran och utan dröjsmål förelägga rådet sina slutsatser.

Begäran om förslag från kommissionen.

Avsnitt 4 – Särskilda bestämmelser för de medlemsstater som har euron som valuta

Artikel III-194

1. För att den ekonomiska och monetära unionen skall fungera smidigt, och i enlighet med relevanta bestämmelser i konstitutionen, skall rådet i enlighet med det relevanta förfarandet bland dem som anges i artiklarna III-179 och III-184, med undantag för det som anges i artikel III-184.13,

Särskilda bestämmelser för euroländerna rörande budgetdisciplin och riktlinjer för ekonomiska politiken.

anta åtgärder för de medlemsstater som har euron som valuta för att

a) stärka samordningen och övervakningen av dessa staters budgetdisciplin,

b) för de berörda medlemsstaterna utarbeta riktlinjer för den ekonomiska politiken och se till att dessa överensstämmer med de riktlinjer som har antagits för hela unionen, samt se till att de övervakas.

2. När det gäller de åtgärder som avses i punkt 1 får endast de rådsmedlemmar delta i omröstningen som företräder medlemsstater som har euron som valuta.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av dessa rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Artikel III-195

Arrangemang för möten mellan ministrar i de medlemsstater som har euron som valuta skall regleras i ett protokoll om eurogruppen.

Artikel III-196

1. I syfte att säkerställa eurons plats i det internationella valutasystemet skall rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om fastställande av gemensamma ståndpunkter avseende frågor som är av särskilt intresse för den ekonomiska och monetära unionen inom de berörda internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

2. Rådet får på förslag av kommissionen anta lämpliga åtgärder för att säkerställa enad representation inom de berörda internationella finansinstitutionerna och finanskonfe-

Bara euroländerna får rösta.

Se protokoll om eurogruppen.

Euron i det internationella valutasystemet.

renserna. Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.

3. När det gäller de åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 får endast de medlemmar i rådet delta i omröstningen som företräder medlemsstater som har euron som valuta.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av dessa rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Enad eurorepresentation i internationella finansinstitutioner.

Bara euroländerna får rösta.

Avsnitt 5 – Övergångsbestämmelser

Artikel III-197

1. De medlemsstater beträffande vilka rådet inte har beslutat att de uppfyller de nödvändiga villkoren för införandet av euron betecknas nedan som "medlemsstater med undantag".

2. Följande bestämmelser i konstitutionen skall inte tillämpas på medlemsstater med undantag:

a) Antagande av delar av de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken som rör euroområdet generellt (artikel III-179.2).

b) Medlen för att avhjälpa alltför stora underskott (artikel III-184.9 och III-184.10).

c) Målen och uppgifterna för det europeiska centralbankssystemet (artikel III-185.1, III-185.2, III-185.3 och III-185.5).

d) Euroutgivning (artikel III-186).

e) Europeiska centralbankens akter (artikel III-190).

f) Åtgärder som gäller användningen av euron (artikel III-191).

g) Avtal om valuta och andra åtgärder i fråga om valutapolitiken (artikel III-326).

Länder som inte infört euron är "medlemsstater med undantag". Bestämmelser som inte gäller för medlemsstater med undantag.

h) Utnämning av ledamöterna i Europeiska centralbankens direktion (artikel III-382.2 b).

i) Europeiska beslut om fastställande av gemensamma ståndpunkter avseende frågor som är av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen inom de behöriga internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna (artikel III-196.1).

j) Åtgärder för att säkerställa en enad representation inom de internationella finansinstitutionerna och finanskonferenserna (artikel III-196.2).

I de artiklar som avses i leden a-j skall därför med *medlemsstater* avses medlemsstater som har euron som valuta.

3. Medlemsstater med undantag och deras nationella centralbanker skall undantas från rättigheter och skyldigheter inom ramen för det europeiska centralbankssystemet, i enlighet med kapitel IX i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

4. Medlemmar av rådet som företräder medlemsstater med undantag får inte rösta när rådet antar åtgärder enligt de artiklar som räknas upp i punkt 2 samt i följande fall:

a) Rekommendationer till de medlemsstater som har euron som valuta inom ramen för det multilaterala övervakningsförfarandet, inbegripet rekommendationer om stabilitetsprogrammen och varningarna (artikel III-179.4).

b) Åtgärder avseende alltför stora underskott när det gäller de medlemsstater som har euron som valuta (artikel III-184.6, III-184.7, III-184.8 och III-184.11).

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av övriga rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa övriga rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Medlemsstater med undantag får inte rösta.

Artikel III-198

1. Minst en gång vartannat år eller på begäran av en medlemsstat med undantag skall kommissionen och Europeiska centralbanken rapportera till rådet om hur medlemsstaterna med undantag fullgör sina förpliktelser för att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen. Dessa rapporter skall innefatta en granskning av i vilken utsträckning som var och en av dessa medlemsstaters nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna III-188 och III-189 och med stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. I rapporterna skall det också granskas om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts; detta skall ske genom en analys av i vad mån var och en av dessa medlemsstater har uppfyllt följande kriterier:

Konvergens-
kriterierna.

a) En hög grad av prisstabilitet; detta skall framgå av att inflationstakten ligger nära den i de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet.

b) En hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett underskott som är alltför stort enligt bestämmelserna i artikel III-184.6.

c) Iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism under minst två år utan devalvering i förhållande till euron.

d) Varaktighet i den konvergens som medlemsstaten med undantag har uppnått och i dess deltagande i växelkursmekanismen, vilket skall komma till uttryck i den långfristiga räntenivån.

De fyra kriterier som anges i denna punkt och de tider under vilka de skall uppfyllas, beskrivs närmare i protokollet om konvergenskriterierna. Kommissionens och Europeiska centralbankens rapporter skall också ta hänsyn till resultaten av marknadsintegrationen, situationen för och utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskostnader och andra prisindex.

Upphävande
av undantag.

2. Efter att ha hört Europaparlamentet och efter överläggningar i Europeiska rådet skall rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut där det fastställs vilka medlemsstater med undantag som uppfyller de nödvändiga villkoren på grundval av kriterierna i punkt 1 och där de berörda medlemsstaternas undantag upphävs.

Rådet skall besluta på rekommendation från en kvalificerad majoritet av de rådsmedlemmar som företräder medlemsstater som har euron som valuta; dessa medlemmar skall besluta inom sex månader efter det att rådet mottagit kommissionens förslag.

Den kvalificerade majoritet som avses i andra stycket skall definieras som minst 55 % av dessa rådsmedlemmar, vilka skall företräda medlemsstater som tillsammans omfattar minst 65 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna. En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal av dessa rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Fastställande
av kurs gentemot
euron.

3. Om det i enlighet med förfarandet i punkt 2 beslutas att ett undantag skall upphävas, skall rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av till vilken kurs euron oåterkalleligen skall låsas när den skall ersätta den berörda medlemsstatens valuta samt om föreskrivande av de övriga åtgärder som behövs för att införa euron som enda valuta i den medlemsstaten. Rådet skall besluta med enhällighet bland de medlemmar som har euron som valuta och den berörda medlemsstaten, efter att ha hört Europeiska centralbanken.

Artikel III-199

ECB:s allmänna råd inkluderar medlemsstater med undantag.

1. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-187.1, skall det allmänna råd för Europeiska centralbanken som avses i artikel 45 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken upprättas som Europeiska centralbankens tredje beslutande organ.

2. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag skall Europeiska centralbanken när det gäller dessa medlemsstater

ECB:s uppgifter beträffande medlemsstater med undantag.

a) stärka samarbetet mellan de nationella centralbankerna,

b) stärka samordningen av medlemsstaternas monetära politik med målet att säkerställa prisstabilitet,

c) övervaka växelkursmekanismens funktion,

d) samråda om frågor som ligger inom de nationella centralbankernas behörighet och som inverkar på finansinstitutens och de finansiella marknadernas stabilitet,

e) utöva de uppgifter som tidigare ankom på Europeiska fonden för monetärt samarbete och som därefter har tagits över av Europeiska monetära institutet.

Artikel III-200

Varje medlemsstat med undantag skall behandla sin valutapolitik som en fråga av gemensamt intresse. Därvid skall medlemsstaten ta hänsyn till erfarenheterna från samarbetet inom ramen för växelkursmekanismen.

Valutapolitik.

Artikel III-201

1. Om en medlemsstat med undantag har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter i fråga om sin betalningsbalans, antingen som följd av en obalans i betalningsbalansen som helhet eller till följd av beskaffenheten av den valuta som staten förfogar över, och om sådana svårigheter särskilt riskerar att äventyra den inre marknadens funktion eller genomförandet av den gemensamma handelspolitiken, skall kommissionen genast undersöka situationen i den staten och de åtgärder som staten har vidtagit eller med anlitande av alla de medel som den förfogar över kan vidta enligt konstitutionen. Kommissionen skall ange de åtgärder som den rekommenderar medlemsstaten att vidta.

Åtgärder kan vidtas om svårigheter i betalningsbalansen hos en medlemsstat med undantag äventyrar inre marknadens funktion eller den gemensamma handelspolitiken.

Om åtgärder som vidtagits av en medlemsstat med undantag och de åtgärder som föreslagits av kommissionen inte visar sig vara tillräckliga för att komma till rätta med uppkomna eller hotande svårigheter, skall kommissionen

efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd och föreslå lämpliga former för detta.

Kommissionen skall regelbundet underrätta rådet om situationen och dess utveckling.

2. Rådet skall anta europeiska förordningar eller beslut om beviljande av sådant ömsesidigt bistånd och om villkoren för och den närmare utformningen av biståndet. Detta bistånd kan bestå av

a) ett samordnat uppträdande gentemot andra internationella organisationer som medlemsstater med undantag kan vända sig till,

b) nödvändiga åtgärder för att undvika omläggning av handeln när den medlemsstat med undantag som befinner sig i svårigheter upprätthåller eller återinför kvantitativa restriktioner gentemot tredjeland,

c) beviljande av begränsade krediter från andra medlemsstater, under förutsättning att dessa ger sitt samtycke.

3. Om det ömsesidiga bistånd som kommissionen rekommenderat inte beviljas av rådet eller om beviljat ömsesidigt bistånd och vidtagna åtgärder är otillräckliga, skall kommissionen bemyndiga den medlemsstat med undantag som befinner sig i svårigheter att vidta skyddsåtgärder för vilka kommissionen skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

Rådet får återkalla ett sådant bemyndigande eller ändra villkoren och den närmare utformningen.

Artikel III-202

1. Om en plötslig kris inträffar i fråga om betalningsbalansen och ett europeiskt beslut enligt artikel III-196.2 inte antas omedelbart, får en medlemsstat med undantag i förebyggande syfte vidta nödvändiga skyddsåtgärder. Sådana åtgärder skall medföra minsta möjliga störningar i den inre marknadens funktion och får inte gå utöver vad som är helt nödvändigt för att avhjälpa de plötsligt uppkomna svårigheterna.

En medlemsstat med undantag får vidta skyddsåtgärder om en plötslig kris i betalningsbalansen inträffar.

2. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underlättas om de i punkt 1 avsedda skyddsåtgärderna senast vid den tidpunkt då de träder i kraft. Kommissionen får rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd enligt artikel III-201.

3. Rådet får, på rekommendation från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och finansiella kommittén, anta ett europeiskt beslut där det föreskrivs att den berörda medlemsstaten skall ändra, skjuta upp eller upphäva de i punkt 1 avsedda skyddsåtgärderna.

Kapitel III – Politik på andra områden

Avsnitt 1 – Sysselsättning

Artikel III-203

Unionen och medlemsstaterna skall i enlighet med detta avsnitt arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja att arbetskraften är kvalificerad, utbildad och anpassningsbar och att arbetsmarknaden är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som anges i artikel I-3.

Samordnad
sysselsättningsstrategi.

Artikel III-204

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som anges i artikel III-203 uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik som antas enligt artikel III-179.2.

Medlemsstaternas sysselsättningspolitik ska bidra till målen.

2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parter ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med artikel III-206.

Främjande av sysselsättningen.

Artikel III-205

Hög syssel-
sättningsnivå.

1. Unionen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras fullt ut.

Horisontellt
mål.

2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när unionens politik och verksamhet utformas och genomförs.

Artikel III-206

Årliga slutsatser från Europeiska rådet.

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i unionen och anta slutsatser om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.

Årliga riktlinjer från ministerrådet. Överensstämmelse med riktlinjer för ekonomiska politiken.

2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall rådet varje år på förslag av kommissionen anta riktlinjer som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Regionkommittén, Ekonomiska och sociala kommittén samt Sysselsättningskommittén.

Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel III-179.2.

Årlig rapport från varje medlemsstat.

3. Varje medlemsstat skall till rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.

Granskning mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen.

4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha tagit emot synpunkter från Sysselsättningskommittén skall rådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Rådet får på rekommendation av kommissionen anta rekommendationer som det riktar till medlemsstaterna.

Årlig rapport.

5. Rådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i unio-

nen och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Artikel III-207

I europeiska lagar eller ramlagar får stödåtgärder föreskrivas för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och bästa metoder, tillhandahålla jämförande analyser och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt. Dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Stödåtgärder på sysselsättningsområdet.

De europeiska lagarna eller ramlagarna får inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Ingen harmonisering.

Artikel III-208

Rådet skall med enkel majoritet anta ett europeiskt beslut om inrättande av en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Sysselsättningskommittén.

Kommittén skall ha till uppgift att

a) övervaka utvecklingen av sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i unionen och i medlemsstaterna,

b) utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344, på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden och medverka vid förberedelserna av rådets överläggningar enligt artikel III-206.

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.

Avsnitt 2 – Socialpolitik

Artikel III-209

Socialpolitik.

Unionens och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utestängning.

I detta syfte skall unionen och medlemsstaterna i sina åtgärder ta hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara konkurrenskraften hos unionens ekonomi.

Unionen och medlemsstaterna anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den inre marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i konstitutionen och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel III-210

1. För att uppnå målen i artikel III-209 skall unionen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

a) Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.

b) Arbetsvillkor.

c) Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.

d) Skydd för arbetstagarna i de fall deras anställningsavtal upphör att gälla.

e) Information till och samråd med arbetstagarna.

EU ska understödja och komplettera medlemsstaterna på olika områden.

f) Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarernas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 6.

g) Anställningsvillkor för medborgare i tredjeland som lagligt vistas inom unionens territorium.

h) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-283.

i) Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och på arbetsplatsen.

j) Kampen mot social utestängning.

k) Modernisering av systemen för socialt skydd, utan att det påverkar tillämpningen av led c.

2. För tillämpningen av punkt 1 får det

a) i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,

b) på de områden som avses i punkt 1 a-i genom europeiska ramlagar fastställas minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I dessa europeiska ramlagar skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

I samtliga fall skall Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén höras innan de europeiska lagarna eller ramlagarna antas.

3. Med avvikelse från punkt 2, och på de områden som avses i punkt 1 c, d, f och g skall de europeiska lagarna eller ramlagarna antas av rådet med enhällighet, efter det att Europaparlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Rådet får på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om att det ordinarie lagstiftningsförfarandet skall till-

Europeiska lagar och ramlagar, dock inte harmonisering.

Enhällighet på vissa områden.

Passerell till QMV och medbestämmande.

lämpas på punkt 1 d, f och g. Det skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Arbetsmarknadens parter kan genomföra europeiska ramlagar.

4. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra europeiska ramlagar som har antagits enligt punkterna 2 och 3 eller, i förekommande fall, att genomföra europeiska förordningar eller beslut som antagits i enlighet med artikel III-212.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då en europeisk ramlag skall vara införlivad, och då en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut skall ha genomförts, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i ramlagen, förordningen eller beslutet.

Begränsningar.

5. De europeiska lagar och ramlagar som antagits enligt denna artikel

a) skall inte påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad inverka på den finansiella jämvikten i dessa,

b) skall inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med konstitutionen.

6. Denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

Artikel III-211

Samråd med arbetsmarknadens parter.

1. Kommissionen skall främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på unionsnivå och skall anta alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till parterna.

2. För tillämpningen av punkt 1 skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en unionsåtgärd.

3. Om kommissionen efter det samråd som avses i punkt 2 finner att en unionsåtgärd är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslaget innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.

4. Samtidigt som samråd enligt punkterna 2 och 3 sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i artikel III-212.1. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda arbetsmarknadsparterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Artikel III-212

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på unionsnivå leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.

Avtal mellan arbetsmarknadens parter.

2. Avtal som ingås på unionsnivå skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av artikel III-210, på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom europeiska förordningar eller beslut som antas av rådet på förslag av kommissionen. Europaparlamentet skall underrättas.

När avtalet i fråga innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden i artikel III-210.3 som kräver enhällighet, skall rådet besluta med enhällighet.

Artikel III-213

För att nå de mål som anges i artikel III-209 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av detta avsnitt, särskilt när det gäller

Samarbete inom olika socialpolitiska områden.

- a) sysselsättning,
- b) arbetsrätt och arbetsvillkor,
- c) grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,

- d) social trygghet,
- e) arbetarskydd,
- f) arbetshygien,
- g) förenings- och förhandlingsrätt.

Riktlinjer och indikatorer, ett slags öppen samordningsmetod.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både om problem som uppstår på det nationella planet och problem som berör internationella organisationer, särskilt genom initiativ med syftet att ange riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

Artikel III-214

Lika lön för kvinnor och män.

1. Varje medlemsstat skall se till att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.

2. I denna artikel avses med *lön* den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,

b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

Principen om likabehandling.

3. Åtgärder skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Medlemsstaterna får vidta särskilda åtgärder för jämställdhet.

4. I syfte att i praktiken säkerställa full jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra

det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

Artikel III-215

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet.

Betald ledighet.

Artikel III-216

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i artikel III-209, inbegripet den demografiska situationen inom unionen. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Årlig rapport om socialpolitik.

Artikel III-217

Rådet skall med enkel majoritet anta ett europeiskt beslut om inrättande av en rådgivande kommitté för socialt skydd för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Kommitté för socialt skydd.

Kommittén skall ha följande uppgifter:

- a) Övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och unionen.
- b) Underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen.
- c) Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sina behörighetsområden antingen på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ.

När kommittén utför sitt uppdrag skall den upprätta lämpliga kontakter med arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall utse två ledamöter i kommittén.

Artikel III-218

Rapportering om den sociala utvecklingen.

Kommissionen skall i sin årsrapport till Europaparlamentet ägna ett särskilt kapitel åt den sociala utvecklingen inom unionen.

Europaparlamentet får begära av kommissionen att den lägger fram rapporter om särskilda problem som gäller sociala förhållanden.

Artikel III-219

Europeiska socialfonden.

1. För att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden skall en europeisk socialfond inrättas; den skall ha till uppgift att inom unionen främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt att underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionsystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning.

Förvaltning av Europeiska socialfonden.

2. Kommissionen skall förvalta fonden. Den skall i denna uppgift biträdas av en kommitté som har en av kommissionens ledamöter som ordförande och som är sammansatt av företrädare för medlemsstaterna samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.

Bestämmelser om Europeiska socialfonden.

3. Genomförandebestämmelser för fonden skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Avsnitt 3 – Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

Artikel III-220

Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Unionen skall utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i syfte att främja en harmonisk utveckling inom hela unionen.

Unionen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna i utvecklingsnivå mellan de olika regionerna och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna.

Bland de berörda regionerna skall särskild hänsyn tas till dels landsbygdsområden, dels områden som påverkas av strukturomvandlingar och dels regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner.

Artikel III-221

Medlemsstaterna skall bedriva och samordna sin ekonomiska politik i syfte även att uppnå de mål som anges i artikel III-220. Vid utformningen och genomförandet av unionens politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta dessa mål och bidra till att de uppnås. Unionen skall även understödja strävandena att uppnå mål genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan.

Kommissionen skall vart tredje år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén om de framsteg som har gjorts för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och om hur de olika medel som anges i denna artikel har bidragit till detta. Denna rapport skall vid behov åtföljas av lämpliga förslag.

Varje särskild åtgärd utanför fonderna får föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar, utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som antas inom ramen för unionens övriga politik. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Strävan efter att nå mål om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Rapport om framstegen.

Artikel III-222

Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i unionen genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

Artikel III-223

Struktur-fonder och Sammanhållningsfonden.

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-224 skall europeiska lagar ange strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation – vilket kan omfatta en omgruppering av fonderna, de allmänna regler som skall tillämpas på fonderna och de bestämmelser som behövs för att säkerställa deras effektivitet och samordningen av fonderna med varandra och med andra befintliga finansieringsorgan.

En genom en europeisk lag inrättad sammanhållningsfond skall lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet.

I samtliga fall skall de europeiska lagarna antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. De första bestämmelser om strukturfonderna och om Sammanhållningsfonden som antas efter de bestämmelser som gäller vid tidpunkten för undertecknandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa skall meddelas i en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

Artikel III-224

Bestämmelser om olika fonder.

Genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter att det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

I fråga om utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket och Europeiska socialfonden skall artikel III-231 respektive artikel III-219.3 tillämpas.

Avsnitt 4 – Jordbruk och fiskeri

Artikel III-225

Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam jordbruks- och fiskeripolitik.

Gemensam jordbruks- och fiskepolitik.

Med jordbruksprodukter avses jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter. Hänvisningar till den gemensamma jordbrukspolitiken eller jordbruket och användningen av bestämmningen ”jordbruk” skall anses omfatta även fiskerisektorn med beaktande av de särskilda kännetecknen för denna sektor.

Artikel III-226

1. Den inre marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter.

Inre marknaden omfattar jordbruk.

2. Om inte annat föreskrivs i artiklarna III-227–III-232 skall reglerna för upprättandet av den inre marknaden eller för dess funktion tillämpas på jordbruksprodukter.

3. De varor som förtecknas i bilaga I skall omfattas av artiklarna III-227–III-232.

4. Den inre marknads funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter skall åtföljas av en gemensam jordbrukspolitik.

Gemensam jordbrukspolitik.

Artikel III-227

1. Den gemensamma jordbrukspolitiken skall ha som mål att

Mål för den gemensamma jordbrukspolitiken.

a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna, särskilt arbetskraften,

b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,

c) stabilisera marknaderna,

d) trygga försörjningen,

e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

2. Vid utformningen av den gemensamma jordbrukspolitiken och de särskilda åtgärder som krävs för att tillämpa den skall hänsyn tas till

a) jordbruksnäringens särskilda karaktär som är en följd av jordbrukets sociala struktur och av strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner,

b) nödvändigheten av att gradvis genomföra lämplig anpassning,

c) det faktum att jordbruket i medlemsstaterna utgör en sektor som är nära förbunden med ekonomin i dess helhet.

Artikel III-228

1. För att uppnå de mål som anges i artikel III-227 skall en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna upprättas.

Beroende på produkt skall denna organisation utformas på något av följande sätt:

a) Gemensamma konkurrensregler.

b) Obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna.

c) En europeisk marknadsorganisation.

2. Den gemensamma organisation som upprättats enligt punkt 1 får omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå de mål som anges i artikel III-227, särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av olika produkter, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import och export.

Den gemensamma organisationen skall begränsas till att sträva efter de mål som anges i artikel III-227 och skall utesluta varje form av diskriminering mellan producenter eller konsumenter inom unionen.

En eventuell gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

3. För att målen för den gemensamma organisation som anges i punkt 1 skall uppnås får en eller flera utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas.

Hänsyn ska tas till jordbruksnäringens särskilda karaktär.

Gemensam organisation av jordbruksmarknaderna.

Prisreglering och produktionsstöd.

Utvecklings- och garantifonder.

Artikel III-229

För att de mål som anges i artikel III-227 skall kunna uppnås kan det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken särskilt bli aktuellt med bestämmelser om

Utbildning
och forskning.

a) en effektiv samordning av insatser i fråga om yrkesutbildning, forskning och kunskapsöverföring på jordbruksområdet, vilket kan innebära att projekt eller institutioner skall finansieras gemensamt,

b) gemensamma åtgärder för att främja konsumtionen av vissa varor.

Främjande av
konsumtion.

Artikel III-230

1. Avsnittet om konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån detta anges i europeiska lagar eller ramlagar i enlighet med artikel III-231.2 och med hänsyn till de mål som anges i artikel III-227.

Begränsning
av konkur-
rensregler.

2. Rådet får på förslag av kommissionen anta en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut där stöd tillåts

Stöd kan till-
lätas.

a) för att skydda företag som är missgynnade genom strukturella eller naturbetingade förhållanden,

b) inom ramen för ekonomiska utvecklingsprogram.

Artikel III-231

1. Kommissionen skall lägga fram förslag om den gemensamma jordbrukspolitikens utformning och genomförande; dessa förslag skall även innefatta att de nationella marknadsorganisationerna ersätts med någon av de former för gemensam organisation som anges i artikel III-228.1 och att de åtgärder som avses i detta avsnitt genomförs.

Kommissionen föreslår.

I dessa förslag skall hänsyn tas till att de jordbruksfrågor som avses i detta avsnitt kan vara ömsesidigt beroende av varandra.

2. Den gemensamma organisation av jordbruksmarknaderna som föreskrivs i artikel III-228.1 och övriga bestämmelser som behövs för att uppnå målen för den gemensamma politiken för jordbruk och fiskeri skall anges i en europe-

Rådet och
Europaparla-
mentet beslutar. Nytt är att
EP är medbe-
slutande.

isk lag eller ramlag. Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Beslut om
priser.

3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av priser, avgifter, stöd och kvantitativa begränsningar samt om fastställande och fördelning av fiskerimöjligheter.

Nationell
marknad får
ersättas med
EU:s under
vissa villkor.

4. Under de förutsättningar som anges i punkt 2 får de nationella marknadsorganisationerna ersättas med den gemensamma organisation som föreskrivs i artikel III-228.1

a) om den gemensamma organisationen erbjuder de medlemsstater som motsätter sig denna åtgärd och som har en egen nationell organisation för ifrågavarande produktion likvärdiga garantier för berörda producenters sysselsättning och levnadsstandard; därvid skall hänsyn tas till i vilken takt möjlig anpassning och nödvändig specialisering kan genomföras, samt

b) om den gemensamma organisationen tillförsäkrar handeln inom unionen villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

5. Om det upprättas en gemensam organisation för vissa råvaror innan det ännu finns en sådan organisation för motsvarande bearbetade produkter, får dessa råvaror importeras från länder utanför unionen om de används för framställning av bearbetade produkter som är avsedda för export till tredjeland.

Artikel III-232

Möjlighet till
utjämnings-
avgift vid
import.

Om en vara omfattas av en nationell marknadsorganisation eller någon annan form av intern reglering med motsvarande verkan i en medlemsstat och detta påverkar konkurrensläget för en liknande produktion i en annan medlemsstat, skall medlemsstaterna lägga på en utjämningsavgift vid import av denna vara från den medlemsstat där en sådan marknadsorganisation eller reglering finns, om inte sistnämnda stat tillämpar en utjämningsavgift vid export.

Kommissionen skall anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av storleken av dessa avgifter till den nivå som krävs för att återställa jämvikten; den får också till-

låta andra åtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

Avsnitt 5 – Miljö

Artikel III-233

1. Unionens miljöpolitik skall bidra till att följande mål uppnås: Miljöpolitiska målen.
- a) Att bevara, skydda och förbättra miljön.
 - b) Att skydda människors hälsa.
 - c) Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.
 - d) Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.
2. Unionens miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom unionens olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala. Hög skyddsnivå.
Försiktighetsprincipen.
Förorenaren ska betala.
- I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska åtgärder, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på unionsnivå. Skyddsklausul.
3. När unionen utarbetar sin miljöpolitik skall den beakta Beakta vetenskapliga data.
- a) tillgängliga vetenskapliga och tekniska data,
 - b) miljöförhållanden i unionens olika regioner,
 - c) de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas,
 - d) den ekonomiska och sociala utvecklingen i unionen som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner.
4. Inom sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredjeland och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från unionens sida kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredjeparter. Samarbete med tredje land och med internationella organisationer.

Första stycket skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

Artikel III-234

1. Åtgärder för att uppnå de mål som anges i artikel III-233 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. Med avvikelse från punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-172 skall rådet med enhällighet anta europeiska lagar eller ramlagar som föreskriver

- a) bestämmelser av främst fiskal karaktär,
- b) åtgärder som påverkar
 - i) fysisk planering,
 - ii) kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången på dessa resurser,
 - iii) markanvändning, med undantag av avfallshantering,
- c) åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Rådet får med enhällighet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut för att göra det ordinarie lagstiftningsförandet tillämpligt på de områden som avses i första stycket.

I samtliga dessa fall skall rådet besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén.

3. Allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

De åtgärder som behövs för att genomföra dessa program skall antas i enlighet med villkoren i punkt 1 eller punkt 2, beroende på det enskilda fallet.

Ordinarie lagstiftningsförandet.

Men enhällighet i ministerrådet vid beslut om miljöskatter.

Passerell till QMV och medbestående.

Allmänna handlingsprogram.

4. Utan att det påverkar vissa åtgärder som antagits av unionen, skall medlemsstaterna finansiera och genomföra miljöpolitiken.

Medlemsstaterna finansierar och genomför miljöpolitiken, med möjlighet till undantag.

5. Utan att det påverkar principen om att förorenaren skall betala, skall en åtgärd som grundar sig på punkt 1, men som innebär kostnader som anses oproportionerligt stora för en medlemsstats myndigheter, i lämplig form medge

- a) tillfälliga undantag och/eller
- b) ekonomiskt stöd ur Sammanhållningsfonden.

6. Skyddsåtgärder som antas enligt denna artikel skall inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste vara förenliga med konstitutionen. De skall anmälas till kommissionen.

Strängare regler tillåtna om förenliga med fördraget.

Avsnitt 6 – Konsumentskydd

Artikel III-235

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall unionen bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.

Konsumentskydd.

2. Unionen skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom

- a) åtgärder som antas enligt artikel III-172 inom ramen för upprättandet av den inre marknaden eller dess funktion,
- b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.

3. Åtgärderna i punkt 2 b skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

4. Akter som antas enligt punkt 3 får inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsbestämmelser. Sådana bestämmelser måste vara förenliga med konstitutionen. De skall anmälas till kommissionen.

Strängare regler tillåtna om förenliga med fördraget.

Avsnitt 7 – Transporter

Artikel III-236

Gemensam transportpolitik.

1. Konstitutionens mål på det område som behandlas i denna avdelning skall uppnås inom ramen för en gemensam transportpolitik.

2. Punkt 1 skall genomföras genom europeiska lagar eller ramlagar med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär. Lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall innehålla

- a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,
- b) villkoren för att transportföretag som hör hemma utomlands skall få utföra transporter i en medlemsstat,
- c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,
- d) alla andra lämpliga åtgärder.

Beakta vissa återverkningar.

3. Vid antagandet av de europeiska lagar eller ramlagar som avses i punkt 2 skall sådana fall beaktas där tillämpningen av dessa lagar eller ramlagar skulle kunna få allvarliga återverkningar på levnadsstandarden och sysselsättningen i vissa regioner samt på utnyttjandet av transportmedel.

Artikel III-237

Övergångsartikel. Enhällighet krävs för undantag.

Till dess att de europeiska lagar eller ramlagar som avses i artikel III-236.2 har antagits, får ingen medlemsstat, utan att rådet med enhällighet har antagit ett europeiskt beslut genom vilket undantag beviljas, vidta någon åtgärd som direkt eller indirekt gör att de olika bestämmelser som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, vid tidpunkten för dessas anslutning, leder till mindre gynnsamma effekter för andra medlemsstaters transportföretag än för inhemska transportföretag.

Artikel III-238

Stöd är förenligt med konstitutionen, om det tillgodoser behovet av samordning av transporter eller om det innebär ersättning för allmän trafikplikt.

Stöd kan vara tillåtet.

Artikel III-239

Varje åtgärd som antas inom ramen för konstitutionen med avseende på fraktsatser och befordringsvillkor skall avvägas med hänsyn till den ekonomiska situationen för transportföretagen.

Transportföretagens ekonomiska situation ska beaktas.

Artikel III-240

1. Vid transporter inom unionen skall all sådan diskriminering vara förbjuden som består i att transportföretag tillämpar olika fraktsatser och befordringsvillkor för att frakta samma slag av gods samma väg beroende på vilken stat som är godsets ursprungs- eller bestämmelsemedlemsstat.

Diskriminering är förbjuden.

2. Punkt 1 skall inte hindra att europeiska lagar eller ram-lagar antas enligt artikel III-236.2.

3. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut för att genomföra punkt 1. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Rådet får särskilt anta de europeiska förordningar och beslut som behövs för att göra det möjligt för institutionerna att övervaka efterlevnaden av ordningen i punkt 1 och för att säkerställa att fördelarna med denna fullt ut kommer brukarna till godo.

4. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat undersöka sådana fall av diskriminering som avses i punkt 1 och efter samråd med alla berörda medlemsstater inom ramen för de europeiska förordningar och beslut som avses i punkt 3 anta de europeiska beslut som behövs.

Artikel III-241

Medlemsstaterna får inte ge stöd genom olika fraktsatser om inte kommissionen har godkänt det.

1. Det är förbjudet för medlemsstaterna att på transporter inom unionen tillämpa fraktsatser och villkor som i något avseende innefattar stöd eller skydd till förmån för ett eller flera särskilda företag eller näringsgrenar om inte tillstånd har getts av kommissionen genom ett europeiskt beslut.

2. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat granska de fraktsatser och villkor som avses i punkt 1 och särskilt beakta, å ena sidan, krav på en ändamålsenlig regionalekonomisk politik, de underutvecklade regionernas behov och problemen i regioner som allvarligt påverkas av politiska förhållanden samt å andra sidan, sådana fraktsatsers och villkors inverkan på konkurrensen mellan olika transportgrenar.

Kommissionen skall efter samråd med alla medlemsstater som saken gäller anta nödvändiga europeiska beslut.

3. Det förbud som anges i punkt 1 skall inte tillämpas på tariffer som fastställts för att bemöta konkurrens.

Artikel III-242

Strävan efter låga kostnader för gränspassage.

Pålagor eller avgifter vid gränspassage som transportföretag tar ut utöver fraktsatserna får inte överstiga vad som är skäligt, sedan de faktiska kostnaderna för gränspassagen har beaktats.

Medlemsstaterna skall sträva efter att sänka dessa kostnader.

Kommissionen får ge medlemsstaterna rekommendationer om tillämpningen av denna artikel.

Artikel III-243

Undantag för Tysklands delning, som dock får upphävas efter fem år.

Bestämmelserna i detta avsnitt skall inte hindra åtgärder som vidtagits i Förbundsrepubliken Tyskland i den utsträckning sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i förbundsrepubliken som påverkats av delningen. Fem år efter ikraftträdandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa får

rådet på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut om upphävande av denna artikel.

Artikel III-244

Vid kommissionens sida skall det inrättas en rådgivande kommitté bestående av experter som utses av medlemsstaternas regeringar. När kommissionen finner det lämpligt skall den höra kommittén i transportfrågor.

Rådgivande kommitté.

Artikel III-245

1. Detta avsnitt skall tillämpas på transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.

2. I europeiska lagar eller ramlagar får lämpliga åtgärder föreskrivas för sjöfart och luftfart. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Järnväg, landsväg och vattenvägar. Sjöfart och luftfart.

Avsnitt 8 – Transeuropeiska nät

Artikel III-246

1. För att medverka till att de mål som anges i artiklarna III-130 och artikel III-220 uppnås och för att göra det möjligt för unionsmedborgare, ekonomiska aktörer samt regionala och lokala samhällen att i full utsträckning utnyttja fördelarna med att det skapas ett område utan inre gränser, skall unionen bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorerna.

2. Inom ramen för ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader skall unionens insatser inriktas på att främja de nationella nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät. Särskild hänsyn skall tas till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med unionens centrala områden.

Transeuropeiska nät.

Artikel III-247

Medel för att nå målen rörande trans-europeiska nät.

1. För att förverkliga de mål som anges i artikel III-246

a) skall unionen ställa upp en serie riktlinjer som omfattar mål, prioriteringar och huvudlinjer för de åtgärder som förutses när det gäller de transeuropeiska näten; i dessa riktlinjer skall projekt av gemensamt intresse preciseras,

b) skall unionen genomföra de åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att säkerställa nätens driftskompatibilitet, särskilt när det gäller teknisk standardisering,

c) kan unionen stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i led a, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; unionen kan också genom sammanhållningsfonden bidra till finansieringen av särskilda infrastrukturprojekt på transportområdet inom medlemsstaterna.

Vid unionens insatser skall hänsyn tas till projektens potentiella ekonomiska livskraft.

2. De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i punkt 1 skall anges i europeiska lagar eller ramlagar. Dessa skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens samtycke.

Samordning mellan medlemsstaterna.

3. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna inbördes samordna den politik på nationell nivå som kan få väsentlig betydelse för att förverkliga de mål som anges i artikel III-246. Kommissionen får i nära samarbete med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

Internationellt samarbete.

4. Unionen får samarbeta med tredjeland för att främja projekt av gemensamt intresse och för att säkerställa nätens driftskompatibilitet.

Avsnitt 9 – Forskning och teknisk utveckling samt rymden

Artikel III-248

1. Unionens verksamhet skall syfta till att stärka unionens vetenskapliga och tekniska grund genom att åstadkomma ett europeiskt forskningsområde med fri rörlighet för forskare, vetenskapliga rön och teknik, att främja utvecklingen av unionens konkurrensförmåga, inbegripet inom unionens industri, och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt andra kapitel i konstitutionen.

Forskning
och teknisk
utveckling.

2. För att uppnå de mål som anges i punkt 1 skall unionen inom hela sitt område stimulera företag, inklusive små och medelstora företag, forskningscentrum och universitet i deras insatser för forskning och teknisk utveckling av hög kvalitet. Unionen skall stödja deras ansträngningar att samarbeta med varandra, främst i syfte att möjliggöra för forskare att fritt samarbeta över gränserna och för företagen att utnyttja den inre marknadens möjligheter, och detta särskilt genom att skapa tillträde till de nationella offentliga upphandlingsmarknaderna, genom att fastställa gemensamma standarder samt genom att avlägsna rättsliga och fiskala hinder för samarbetet.

3. Alla unionens åtgärder inom forskning och teknisk utveckling, inklusive demonstrationsprojekt, skall beslutas och genomföras i enlighet med detta avsnitt.

Artikel III-249

För att nå de mål som avses i artikel III-248 skall unionen som komplement till de verksamheter som bedrivs i medlemsstaterna

Komplement
till medlems-
staternas
verksamhet.

a) genomföra program för forskning, teknisk utveckling och demonstration, varvid samarbete med och mellan företag, forskningscentrum och universitet skall gynnas,

b) främja samarbete på unionsnivå med tredjeland och internationella organisationer inom området för forskning, teknisk utveckling och demonstration,

- c) sprida och fullt ut utnyttja resultaten av forskning, teknisk utveckling och demonstration på unionsnivå,
- d) stimulera utbildning och rörlighet för forskare inom unionen.

Artikel III-250

Samordning.

1. Unionen och medlemsstaterna skall samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och unionens politik.

Riktlinjer och indikatorer, ett slags öppen samordningsmetod.

2. I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1, särskilt genom initiativ med syftet att fastställa riktlinjer och indikatorer, organisera utbyte av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

Artikel III-251

Fleråriga ramprogram.

1. Ett flerårigt ramprogram som anger alla av unionen finansierade verksamheter skall fastställas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Ramprogrammet skall

a) innehålla de vetenskapliga och tekniska mål som skall uppnås genom den verksamhet som avses i artikel III-249 samt de prioriteringar som skall gälla i detta sammanhang,

b) ange huvudlinjerna för denna verksamhet,

c) fastställa det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för unionens finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.

2. Det fleråriga ramprogrammet skall anpassas eller utökas efterhand som förhållandena ändras.

3. I en europeisk lag som antas av rådet skall anges särskilda program för att genomföra det fleråriga ramprogrammet inom varje verksamhet. I varje särskilt program skall de närmare villkoren för programmets genomförande, längd och de medel som bedöms nödvändiga fastställas. Summan

av de belopp som bedöms nödvändiga och som fastställs i de särskilda programmen får inte överstiga det högsta totalbelopp som har fastställts för ramprogrammet och för varje verksamhet. Denna lag skall antas efter det att Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

4. Som komplement till de i det fleråriga ramprogrammet angivna verksamheterna skall det i europeiska lagar föreskrivas nödvändiga åtgärder för att genomföra det europeiska forskningsområdet. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Artikel III-252

1. För genomförandet av det fleråriga ramprogrammet skall det i europeiska lagar eller ramlagar anges

Genomförande av fleråriga ramprogram.

a) regler för företags, forskningscentrums och universitets deltagande,

b) regler för spridning av forskningsresultaten.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

2. Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får tilläggsprogram som endast vissa medlemsstater deltar i fastställas i europeiska lagar och, om inte annat följer av ett eventuellt deltagande från unionens sida skall tilläggsprogrammen finansieras av dessa stater.

Tilläggsprogram för vissa medlemsstater.

De regler som skall tillämpas på tilläggsprogrammen, särskilt när det gäller spridning av kunskap samt tillträde för andra medlemsstater, skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts och med de berörda medlemsstaternas samtycke.

3. Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får det, med de berörda medlemsstaternas samtycke, i europeiska lagar föreskrivas möjligheter till deltagande i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

Program som har inletts av flera medlemsstater.

Dessa europeiska lagar skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Internationellt
samarbete.

4. Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får unionen vidta åtgärder för samarbete på unionsnivå med tredjeland eller internationella organisationer inom forskning, teknisk utveckling och demonstration.

De närmare villkoren för detta samarbete kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredjeparter.

Artikel III-253

Effektivt
genom-
förande av
unionens
program.

Rådet får på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut i syfte att bilda gemensamma företag eller andra organisationer som krävs för att effektivt genomföra unionens program för forskning, teknisk utveckling och demonstration. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel III-254

Europeisk
rymdpolitik.

1. Unionen skall utarbeta en europeisk rymdpolitik för att främja vetenskapliga och tekniska framsteg, industriell konkurrenskraft och genomförandet av unionens politik. I detta syfte kan unionen främja gemensamma initiativ, stödja forskning och teknisk utveckling samt samordna de nödvändiga insatserna för att utforska och utnyttja rymden.

Ny rättslig
grund.

2. För att bidra till att förverkliga de mål som avses i punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas de åtgärder som behövs och som kan få formen av ett europeiskt rymdprogram.

Kontakter
med Europeiska
rymdor-
ganisationen
(ESA).

3. Unionen skall upprätta alla lämpliga kontakter med Europeiska rymdorganisationen.

Artikel III-255

Årlig rapport
från kommis-
sionen.

I början av varje år skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Rapporten skall särskilt avse dels verksamheterna inom området för forskning, teknisk utveckling och spridning av resultaten av dessa verksamheter under det föregående året, dels arbetsprogrammet för det innevarande året.

Avsnitt 10 – Energi

Artikel III-256

1. Inom ramen för upprättandet av den inre marknaden eller dess funktion och med hänsyn till kravet på att bevara och förbättra miljön skall målet för unionens politik på energiområdet vara att

Energipolitik.

- a) garantera att energimarknaden fungerar,
- b) garantera energiförsörjningen i unionen och
- c) främja energieffektivitet och energibesparingar samt utveckling av nya och förnybara energikällor.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas de åtgärder som är nödvändiga för att uppnå målen i punkt 1. De skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Dessa europeiska lagar eller ramlagar skall inte påverka en medlemsstats rätt att bestämma villkoren för utnyttjandet av dess energikällor, dess val mellan olika energikällor eller energiförsörjningens allmänna struktur, utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-234.2 c.

3. Med avvikelse från punkt 2 skall de åtgärder som avses i denna föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet när de är av främst fiskal karaktär. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Enhällighet om besluten kan röra skatter.

Kapitel IV – Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

Avsnitt 1 – Allmänna bestämmelser

Artikel III-257

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa med respekt för de grundläggande rättigheter och de olika rättssystemen och rättsliga traditionerna i medlemsstaterna.

Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

Kontroll vid gränser, asyl samt invandring.

2. Unionen skall säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer vid de inre gränserna, och den skall utarbeta en gemensam politik för asyl, invandring och kontroll av de yttre gränserna som grundar sig på solidaritet mellan medlemsstaterna och som är rättvis för medborgare i tredjeland. I detta kapitel likställs statslösa personer med medborgare i tredjeland.

Kamp mot brottslighet samt straffrätt.

3. Unionen skall verka för att säkerställa en hög säkerhetsnivå genom förebyggande och bekämpning av brottslighet, rasism och främlingsfientlighet, genom åtgärder för samordning och samarbete mellan polismyndigheter och straffrättsliga myndigheter och de övriga behöriga myndigheterna samt ömsesidigt erkännande av domar och beslut i brottmål samt, om det behövs, genom tillnärmning av den straffrättsliga lagstiftningen.

Civilrätt.

4. Unionen skall underlätta tillgången till rättsväsendet, särskilt genom principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden på det civila området.

Artikel III-258

Riktlinjer från Europeiska rådet.

Europeiska rådet skall ange strategiska riktlinjer för lagstiftningsprogrammet och den operativa programplaneringen på området med frihet, säkerhet och rättvisa.

Artikel III-259

Deltagande av nationella parlament.

De nationella parlamenten skall, när det gäller lagstiftningsförslag och lagstiftningsinitiativ som läggs fram inom ramen för avsnitten 4 och 5, se till att subsidiaritetsprincipen respekteras i enlighet med protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Artikel III-260

Utvärdering av genomförandet av politiken.

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna III-360–III-362 får rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut med regler som anger formerna för hur medlemsstaterna i samarbete med kommissionen skall genomföra en objektiv och opartisk utvärdering av hur

medlemsstaternas myndigheter genomför unionens politik enligt detta kapitel, särskilt för att främja en fullständig tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall informeras om innehållet i och resultatet av utvärderingen.

Artikel III-261

En ständig kommitté skall inrättas vid rådet för att se till att det operativa samarbetet inom unionen främjas och förstärks i frågor som rör den inre säkerheten. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 skall den främja samordningen av de åtgärder som vidtas av medlemsstaternas behöriga myndigheter. Företrädare för unionens berörda organ och myndigheter kan medverka i kommitténs arbete. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall informeras om arbetet.

Ständig kommitté för frågor som rör den inre säkerheten.

Artikel III-262

Detta kapitel skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

Påverkar inte medlemsstaternas ansvar.

Artikel III-263

Rådet skall anta europeiska förordningar för att säkerställa ett administrativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna på de områden som avses i detta kapitel och även mellan dessa myndigheter och kommissionen. Rådet skall besluta på förslag av kommissionen, om inte annat följer av artikel III-264, och efter att ha hört Europaparlamentet.

Administrativt samarbete mellan myndigheter.

Artikel III-264

De akter som avses i avsnitten 4 och 5, samt de europeiska förordningar som avses i artikel III-263 och som säkerställer ett administrativt samarbete på de områden som avses i dessa avsnitt, skall antas

- a) på förslag av kommissionen, eller
- b) på initiativ av en fjärdedel av medlemsstaterna.

Kommissionen och 1/4 av medlemsstaterna har förslagsrätt rörande polis-samarbete och straffrätt.

Avsnitt 2 – Politik som gäller kontroll vid gränser, asyl och invandring

Artikel III-265

Kontroll vid
inre och yttre
gränser.

1. Unionen skall utarbeta en politik med syftet att
 - a) säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer, oavsett deras medborgarskap, när de passerar de inre gränserna,
 - b) säkerställa kontroll av personer och en effektiv övervakning i fråga om passage av de yttre gränserna,
 - c) stegvis införa ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna.
2. För tillämpningen av punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder om
 - a) den gemensamma politiken för viseringar och andra tillfälliga uppehållstillstånd,
 - b) kontroll av de personer som passerar de yttre gränserna,
 - c) villkoren för att medborgare i tredjeland skall få fritt resa inom unionen under en kortare tid,
 - d) alla nödvändiga åtgärder för att stegvis upprätta ett integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna,
 - e) att personer, oavsett deras medborgarskap, inte skall kontrolleras när de passerar de inre gränserna.
3. Denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas befogenheter att fastställa sina geografiska gränser, i enlighet med internationell rätt.

Artikel III-266

Asyl och till-
fälligt skydd.

1. Unionen skall besluta om en gemensam politik avseende asyl, alternativt skydd och tillfälligt skydd i syfte att erbjuda en lämplig status till alla medborgare i tredjeland som har behov av internationellt skydd och att säkerställa principen om "non-refoulement". Denna politik skall överensstämma med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951, med protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och med andra relevanta fördrag.

2. För tillämpningen av punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder om ett gemensamt europeiskt asylsystem som omfattar

a) en enhetlig asylstatus för medborgare i tredjeland som skall gälla i hela unionen,

b) en enhetlig status för alternativt skydd för de medborgare i tredjeland som, utan att beviljas europeisk asyl, har behov av internationellt skydd,

c) ett gemensamt system, i händelse av en massiv tillströmning, för tillfälligt skydd för fördrivna personer,

d) gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla enhetlig asylstatus eller alternativt skydd,

e) kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en ansökan om asyl eller alternativt skydd,

f) normer för mottagande av personer som söker asyl eller alternativt skydd,

g) partnerskap och samarbete med tredjeland för att hantera flöden av personer som söker asyl eller alternativt eller tillfälligt skydd.

3. Om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation som utmärks av en plötslig tillströmning av medborgare från tredjeland, kan rådet på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut som innehåller provisoriska åtgärder till förmån för den eller de medlemsstater som berörs. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Artikel III-267

1. Unionen skall besluta om en gemensam invandringspolitik i syfte att i alla lägen säkerställa en effektiv förvaltning av migrationsströmmarna, en rättvis behandling av medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta i medlemsstaterna samt förebyggande av och förstärkt bekämpning av olaglig invandring och människohandel.

2. För tillämpningen av punkt 1 skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder på följande områden:

Invandringspolitik.

Se också förklaring om beaktande av trygghets-system, jämför III-136.

a) Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas utfärdande av visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening.

b) Fastställande av rättigheterna för medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta i en medlemsstat, inbegripet villkoren för fri rörlighet och bosättning i andra medlemsstater.

c) Olaglig invandring och olaglig bosättning, inbegripet avvisning, utvisning och återvändande av olagliga invandrare.

d) Bekämpning av människohandel, särskilt handel med kvinnor och barn.

3. Unionen får med tredjeland ingå avtal med syftet att de medborgare i tredjeland som inte uppfyller eller som inte längre uppfyller villkoren för inresa, närvaro eller bosättning på en medlemsstats territorium skall återtas i sina ursprungsländer.

4. Åtgärder för att stimulera och stödja medlemsstaternas verksamhet för att främja integrationen av medborgare i tredjeland som är lagligen bosatta på deras territorium får föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

5. Denna artikel skall inte inverka på medlemsstaternas rätt att bestämma hur många tredjelandsmedborgare, med ursprung i ett tredjeland, som får beviljas inresa till deras territorium för att där söka sysselsättning som arbetstagare eller egenföretagare.

Artikel III-268

Den unionspolitik som avses i detta avsnitt och dess genomförande skall styras av principen om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning, även i finansiellt avseende, mellan medlemsstaterna. Varje gång det är nödvändigt skall de unionsakter som antas enligt detta avsnitt innehålla lämpliga åtgärder för tillämpningen av denna princip.

Främja integration, men ingen harmonisering.

Medlemsstaterna bestämmer om tredjelandsmedborgare som söker sysselsättning.

Solidaritet och ansvarsfördelning, även finansiellt, mellan medlemsstaterna.

Avsnitt 3 – Civilrättsligt samarbete

Artikel III-269

1. Unionen skall utveckla ett rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder, byggt på principen om ömsesidigt erkännande av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden. Detta samarbete får inbegripa antagande av åtgärder om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar.

Civilrättsligt
samarbete.

2. För tillämpningen av punkt 1, särskilt när det är nödvändigt för att den inre marknaden skall fungera väl, skall därför åtgärder föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar för att säkerställa

Ömsesidigt
erkännande.

a) ömsesidigt erkännande mellan medlemsstaterna av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden samt verkställigheten av dessa,

b) gränsöverskridande delgivning av rättegångshandlingar och utomrättsliga handlingar,

c) förenlighet mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet,

d) samarbete som rör bevisupptagning,

e) faktisk tillgång till rättslig prövning,

f) undanröjande av hinder mot väl fungerande civilrättsliga förfaranden, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan de civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna,

g) utveckling av alternativa metoder för lösning av tvister,

h) stöd till utbildning av domare och övrig personal inom rättsväsendet.

3. Med avvikelse från punkt 2 skall åtgärder som rör familjerätten och som har gränsöverskridande följder föreskrivas av rådet i en europeisk lag eller ramlag. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Familjerätt
beslutas
enhälligt.

Rådet får på förslag av kommissionen anta ett europeiskt beslut där det anges vilka aspekter av familjerätten som har gränsöverskridande följder och som kan bli föremål för ak-

Passerell till
kvalificerad
majoritet
och medbe-
slutande för
familjerätt.

ter som antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Avsnitt 4 – Straffrättsligt samarbete

Artikel III-270

1. Det straffrättsliga samarbetet inom unionen skall bygga på principen om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden och inbegripa en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar på de områden som avses i punkt 2 och artikel III-271.

I europeiska lagar eller ramlagar skall åtgärder föreskrivas för att

a) meddela regler och förfaranden för att säkerställa att alla former av domar och rättsliga avgöranden erkänns i hela unionen,

b) förebygga och lösa behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,

c) stödja utbildningen av domare och övrig personal inom rättsväsendet,

d) underlätta det straffrättsliga samarbetet mellan rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna inom ramen för lagföring och verkställighet av beslut.

2. Om det är nödvändigt för att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polis-samarbete och rättsligt samarbete i sådana straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension, kan det i europeiska ramlagar meddelas minimiregler. I dessa minimiregler skall skillnaderna mellan medlemsstaternas rättsliga traditioner och rättssystem beaktas.

De skall omfatta

a) ömsesidig tillåtlighet av bevis mellan medlemsstaterna,

b) personers rättigheter vid det straffrättsliga förfarandet,

c) brottsoffers rättigheter,

Straffrättsligt samarbete. I dag krävs enhällighet i rådet, nu blir QMV huvudregel. Europaparlamentet blir medbeslutande, idag avger EP blott yttranden.

Ömsesidigt erkännande.

d) andra specifika delar av det straffrättsliga förfarandet, vilka rådet i förväg har reglerat genom ett europeiskt beslut; vid antagandet av detta beslut skall rådet besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

Möjlighet till utvidgning av området.

Antagande av de minimiregler som avses i denna punkt skall inte hindra medlemsstaterna från att behålla eller införa en högre skyddsnivå för personer.

3. Om en medlem av rådet anser att ett utkast till europeisk ramlag enligt punkt 2 skulle påverka grundläggande aspekter av dess straffrättsliga system, får den begära att utkastet till ramlag överlämnas till Europeiska rådet. I detta fall skall förfarandet i artikel III-396 tillfälligt upphävas. Efter diskussion skall Europeiska rådet inom fyra månader från det tillfälliga upphävandet antingen

Nödbroms om en medlemsstat anser att ett förslag påverkar det egna straffrättsliga systemet för mycket.

a) hänskjuta utkastet till rådet, vilket avbryter det tillfälliga upphävandet av förfarandet i artikel III-396, eller

b) begära att kommissionen, eller den grupp medlemsstater som lade fram utkastet, lägger fram ett nytt utkast; i sådant fall skall den akt som ursprungligen föreslogs anses som icke antagen.

4. Om ingen åtgärd har vidtagits av Europeiska rådet i slutet av den period som avses i punkt 3 eller om den europeiska ramlagen inte har antagits inom tolv månader från det att ett nytt utkast har lagts fram enligt punkt 3 b, och minst en tredjedel av medlemsstaterna önskar upprätta ett fördjupat samarbete på grundval av det berörda utkastet till ramlag, skall de underrätta Europaparlamentet, rådet och kommissionen om detta.

1/3 av medlemsstaterna får inrätta ett fördjupat samarbete om nödbromsen leder till att inget beslut fattas.

I detta fall skall det bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete som avses i artiklarna I-44.2 och III-419.1 anses vara beviljat och bestämmelserna om fördjupat samarbete skall tillämpas.

Artikel III-271

1. I europeiska ramlagar får det meddelas minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom området av särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag till följd av brottens karaktär eller effekter eller

Straffbarhet och påföljder.

av ett särskilt behov av att bekämpa dem på gemensamma grunder.

Brott som omfattas.

Detta gäller följande områden av brottslighet: terrorism, människohandel och sexuellt utnyttjande av kvinnor och barn, olaglig narkotikahandel, olaglig handel med vapen, penningtvätt, korruption, förfalskning av betalningsmedel, IT-brottslighet och organiserad brottslighet.

Områden kan läggas till.

Med hänsyn till brottslighetens utveckling får rådet anta ett europeiskt beslut där andra områden av brottslighet som uppfyller de kriterier som avses i denna punkt anges. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

Beslut om straffbarhet och påföljder på områden som omfattas av harmoniseringsåtgärder.

2. När en tillnärmning av medlemsstaternas straffrättsliga lagar och andra författningar visar sig nödvändig för att säkerställa att unionens politik på ett område som omfattas av harmoniseringsåtgärder skall kunna genomföras effektivt får minimiregler för fastställande av brottsrekvisit och påföljder på det berörda området meddelas i europeiska ramlagar. De skall antas enligt samma förfarande som använts för att anta harmoniseringsåtgärderna i fråga, utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-264.

Nödbroms om en medlemsstat anser att ett förslag påverkar det egna straffrättsliga systemet för mycket.

3. Om en medlem av rådet anser att ett utkast till europeisk ramlag enligt punkt 1 eller 2 skulle påverka grundläggande aspekter av dess straffrättsliga system, får den begära att utkastet till ramlag överlämnas till Europeiska rådet. Om förfarandet enligt artikel III-396 är tillämpligt skall det i detta fall tillfälligt upphävas. Efter diskussion skall Europeiska rådet inom 4 månader från det tillfälliga upphävandet antingen

a) hänskjuta utkastet tillbaka till rådet, vilket avbryter det tillfälliga upphävandet av förfarandet i artikel III-396, om detta förfarande är tillämpligt, eller

b) begära att kommissionen, eller den grupp medlemsstater som lade fram utkastet, lägger fram ett nytt utkast; i sådant fall skall den akt som ursprungligen föreslogs anses som icke antagen.

4. Om ingen åtgärd har vidtagits av Europeiska rådet i slutet av den period som avses i punkt 3 eller den europeiska ramlagen inte har antagits inom 12 månader från det att ett nytt utkast har lagts fram enligt punkt 3 b, och minst en tredjedel av medlemsstaterna önskar upprätta ett fördjupat samarbete på grundval av det aktuella utkastet till ramlag, skall de underrätta Europaparlamentet, rådet och kommissionen om detta.

1/3 av medlemsstaterna får inrätta ett fördjupat samarbete om nödbromsen leder till att inget beslut fattas.

I detta fall skall det bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete som avses i artiklarna I-44.2 och III-419.1 anses vara beviljat och bestämmelserna om fördjupat samarbete skall tillämpas.

Artikel III-272

Åtgärder för att uppmuntra och stödja medlemsstaternas åtgärder inom området för förebyggande av brottslighet får föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Förebyggande av brottslighet.

Artikel III-273

1. Eurojusts uppgift skall vara att stödja och stärka samordning och samarbete mellan de nationella myndigheter som har till uppgift att utreda och lagföra allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater eller som det krävs lagföring för på gemensamma grunder, på grundval av operationer som genomförs och information som lämnas av myndigheterna i medlemsstaterna och av Europol.

Eurojust.

Eurojusts struktur, arbetsätt, verksamhetsområde och uppgifter skall i detta hänseende regleras i europeiska lagar. Dessa uppgifter kan omfatta

a) inledande av brottsutredningar och förslag till inledande av lagföringsförfaranden som genomförs av de behöriga nationella myndigheterna, särskilt de som gäller brott som skadar unionens finansiella intressen,

b) samordning av de utredningar och lagföringsförfaranden som avses i led a,

c) stärkande av det rättsliga samarbetet, bland annat genom lösning av frågor om domstolsbehörighet och nära samarbete med det europeiska rättsliga nätverket.

Deltagande av Europaparlamentet och nationella parlament.

I de europeiska lagarna skall även villkoren fastställas för deltagande av Europaparlamentet och de nationella parlamenten i utvärderingen av Eurojusts verksamhet.

2. Inom ramen för de lagföringsförfaranden som avses i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-274 skall de formella processrättsliga åtgärderna vidtas av behöriga nationella tjänstemän.

Artikel III-274

En europeisk åklagarmyndighet får inrättas. Ny rättslig grund.

1. För att bekämpa brott som skadar unionens finansiella intressen får rådet genom en europeisk lag inrätta en europeisk åklagarmyndighet som baseras på Eurojust. Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.

2. Den europeiska åklagarmyndigheten skall vara behörig att, i förekommande fall i samverkan med Europol, utreda och lagföra gärningsmän och andra medverkande som begått brott som skadar unionens finansiella intressen, i enlighet med den europeiska lag som avses i punkt 1. Myndigheten skall föra talan för dessa brott vid de behöriga domstolarna i medlemsstaterna.

3. Den europeiska lag som avses i punkt 1 skall innehålla stadgan för den europeiska åklagarmyndigheten, villkoren för dess verksamhet, de processrättsliga reglerna för denna verksamhet, liksom regler om tillåtligheten av bevisning och regler för domstolskontroll av de processuella åtgärder som myndigheten beslutar om i ett ärende på tjänstens vägnar.

Europeiska rådet får utvidga åklagarmyndighetens befogenheter.

4. Europeiska rådet får samtidigt eller senare anta ett europeiskt beslut om ändring av punkt 1 i syfte att utsträcka den europeiska åklagarmyndighetens befogenheter till att även omfatta kampen mot den grova brottslighet som har ett gränsöverskridande inslag och, som en följd av detta, om ändring av punkt 2 när det gäller gärningsmän och andra medverkande som begått grova brott som påverkar mer än

en medlemsstat. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande och efter att ha hört kommissionen.

Avsnitt 5 – Polissamarbete

Artikel III-275

1. Unionen skall utforma ett polissamarbete mellan alla behöriga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet polisen och tullen samt andra brottsbekämpande organ som är specialiserade när det gäller att förebygga, upptäcka och utreda brott.

2. För tillämpningen av punkt 1 får det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas åtgärder om

a) insamling, lagring, behandling, analys och utbyte av relevant information,

b) stöd till utbildning av personal, samt samarbete om personalutbyte, utrustning och kriminalteknisk forskning,

c) gemensam utredningsteknik i samband med upptäckt av allvarliga former av organiserad brottslighet.

3. Åtgärder om operativt samarbete mellan de myndigheter som avses i denna artikel får föreskrivas i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Polissamarbete. I dag krävs enhällighet i rådet, nu blir QMV huvudregel. Europaparlamentet blir medbeslutande, idag avger EP blott yttranden.

Artikel III-276

1. Europols uppgift skall vara att stödja och stärka medlemsstaternas polismyndigheters och andra brottsbekämpande organs insatser samt deras ömsesidiga samarbete för att förebygga och bekämpa allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater, terrorism och sådana former av brottslighet som skadar ett gemensamt intresse som är föremål för unionens politik.

2. Europols struktur, arbetssätt, verksamhetsområden och uppgifter skall regleras i europeiska lagar. Dessa uppgifter kan omfatta

a) insamling, lagring, behandling, analys och utbyte av information, särskilt från medlemsstaternas myndigheter el-

Europol.

ler från tredjelands myndigheter eller från utomstående organ,

b) samordning, organisering och genomförande av utredningar och operativa insatser tillsammans med medlemsstaternas behöriga myndigheter eller inom gemensamma utredningsgrupper, i förekommande fall i samverkan med Eurojust.

Kontroll av Europaparlamentet och medverkan av nationella parlament.

I dessa europeiska lagar skall även närmare föreskrifter meddelas för den kontroll av Europols verksamhet som utförs av Europaparlamentet under medverkan av de nationella parlamenten.

3. Alla Europols operativa insatser skall genomföras i samverkan och samförstånd med myndigheterna i den eller de medlemsstater vars territorium berörs. Tvångsåtgärder får genomföras endast av de behöriga nationella myndigheterna.

Artikel III-277

Ingripande på annan medlemsstats territorium.

I en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet skall det fastställas på vilka villkor och inom vilka gränser som de behöriga myndigheterna i de medlemsstater som avses i artiklarna III-270 och III-275 får ingripa på en annan medlemsstats territorium i samverkan och i samförstånd med myndigheterna i denna medlemsstat. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.

Kapitel V – Områden där unionen får besluta om att genomföra stödjande, samordnande eller kompletterande åtgärder

Avsnitt I – Folkhälsa

Artikel III-278

Hög hälsoskyddsnivå.

1. En hög nivå av skydd för människors hälsa skall säkerställas vid utformning och genomförande av all unionspolitik och alla unionsåtgärder.

Unionens insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för fysisk och mental hälsa. Sådana insatser skall även innefatta

Folkhälsa.

a) bekämpning av de stora folksjukdomarna genom främjande av forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsouppllysning och hälsoundervisning,

b) övervakning av, tidig varning för och bekämpning av allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa.

Unionen skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, inklusive upplysning och förebyggande verksamhet.

2. Unionen skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser. Den skall särskilt främja sådant samarbete medlemsstaterna emellan som syftar till att förbättra komplementariteten hos dessas hälso- och sjukvård i gränsregionerna.

Medlemsstaterna skall inbördes och i samverkan med kommissionen samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning, särskilt genom initiativ med syftet att fastställa riktlinjer och indikatorer, organisera utbyte av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

Riktlinjer och indikatorer; ett slags öppen samordningsmetod.

3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

Internationellt samarbete.

4. Med avvikelse från artikel I-12.5 och artikel I-17 a samt i enlighet med artikel I-14.2 k skall europeiska lagar eller ramlagar bidra till att de mål som anges i den här artikeln uppnås genom att följande åtgärder föreskrivs för att klara av de gemensamma frågorna på säkerhetsområdet:

a) Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder.

b) Åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan.

c) Åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder för läkemedel och medicintekniska produkter.

d) Åtgärder för övervakning av, tidig varning för och bekämpning av allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa.

Dessa europeiska lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

5. I europeiska lagar eller ramlagar får även stimulansåtgärder föreskrivas som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa och särskilt för att bekämpa de stora gränsöverskridande folksjukdomarna, samt åtgärder som direkt avser skydd av folkhälsan avseende tobak och missbruk av alkohol; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

6. För tillämpningen av denna artikel kan rådet på förslag av kommissionen också anta rekommendationer.

7. När unionen vidtar åtgärder skall den respektera medlemsstaternas ansvar för att besluta om sin hälso- och sjukvårdspolitik samt för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Medlemsstaternas ansvarsområden inbegriper hälso- och sjukvårdsförvaltning och fördelning av de resurser som tilldelas denna. De åtgärder som avses i punkt 4 a får inte påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.

Kamp mot epidemier samt skydd av folkhälsan avseende tobak och missbruk av alkohol, men ingen harmonisering. Ny rättslig grund.

Hälso- och sjukvård medlemsstaternas ansvar.

Avsnitt 2 – Industri

Artikel III-279

1. Unionen och medlemsstaterna skall se till att det finns nödvändiga förutsättningar för unionsindustrins konkurrensförmåga.

Industripolitik.

För detta ändamål skall deras insatser, i enlighet med ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader, inriktas på att

a) påskynda industrins anpassning till strukturförändringar,

b) främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela unionen, särskilt i fråga om små och medelstora företag,

c) främja en miljö som är gynnsam för samarbete mellan företag,

d) främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom politiken inom sektorerna för innovation, forskning och teknisk utveckling.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna samråda inbördes och vid behov samordna sina insatser. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning, bland annat genom initiativ med syftet att fastställa riktlinjer och indikatorer, organisera utbytet av bästa metoder och utforma de delar som behövs för periodisk övervakning och utvärdering. Europaparlamentet skall informeras fullt ut.

Riktlinjer och indikatorer, ett slags öppen samordningsmetod.

3. Unionen skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och sina insatser enligt andra bestämmelser i konstitutionen. I europeiska lagar eller ramlagar får särskilda åtgärder föreskrivas för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Detta avsnitt får inte utgöra en grund för unionen att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids el-

ler som omfattar bestämmelser om skatter eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

Avsnitt 3 – Kultur

Artikel III-280

Kultur. 1. Unionen skall bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för deras nationella och regionala mångfald och samtidigt framhäva det gemensamma kulturarvet.

2. Unionens insatser skall syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller

a) att förbättra kunskaperna om och spridningen av de europeiska folkens kultur och historia,

b) att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse,

c) icke-kommersiellt kulturutbyte,

d) konstnärligt och litterärt skapande, även inom den audiovisuella sektorn.

Internationellt samarbete.

3. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på kulturområdet, särskilt Europarådet.

Kulturella aspekter ska beaktas.

4. Unionen skall beakta de kulturella aspekterna när den handlar enligt andra bestämmelser i konstitutionen, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.

Stimulansåtgärder, men ingen harmonisering. I dag är det enhällighet i rådet, nu blir det QMV. EP är redan medbeslutande i dag.

5. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall

a) det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas stimulansåtgärder; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén har hörts,

b) rådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Avsnitt 4 – Turism

Artikel III-281

1. Unionen skall komplettera medlemsstaternas insatser inom turistsektorn, särskilt genom att främja konkurrenskraften hos unionens företag inom denna sektor. Turism.

För detta ändamål skall unionens insatser syfta till att

a) stimulera skapandet av en miljö som är gynnsam för företagsutvecklingen inom denna sektor,

b) främja samarbetet mellan medlemsstaterna, särskilt genom utbyte av goda rutiner.

2. Särskilda åtgärder för att komplettera de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som avses i denna artikel skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Komplettera medlemsstaterna, men ingen harmonisering.

Avsnitt 5 – Utbildning, ungdoms- och idrottsfrågor och yrkesutbildning

Artikel III-282

1. Unionen skall bidra till att utveckla en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser. Unionen skall fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation och medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald. Utbildning.

Unionen skall bidra till att främja europeisk idrott och skall då beakta idrottens specifika karaktär, dess strukturer som bygger på frivilliga insatser samt dess sociala och pedagogiska funktion. Idrott.

Målen för unionens insatser skall vara att

a) utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen, särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk,

b) främja rörligheten för studerande och lärare, inklusive genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,

c) främja samarbete mellan utbildningsanstalter,

d) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,

e) främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte och stimulera ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv,

f) främja utvecklingen av distansundervisning,

g) utveckla idrottens europeiska dimension genom att främja rättvisan och öppenheten i idrottstävlingar och samarbetet mellan idrottsorganisationerna samt genom att skydda idrottsutövarnas fysiska och moraliska integritet, särskilt när det gäller unga idrottsmän och idrottskvinnor.

2. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på utbildningsområdet och idrottsområdet, särskilt Europarådet.

3. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall

a) det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas stimulansåtgärder; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hört,

b) rådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Artikel III-283

1. Unionen skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som skall understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, och samtidigt fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.

Målen för unionens insatser skall vara att

Ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv.

Internationellt samarbete.

Stimulansåtgärder, men ingen harmonisering.

Yrkesutbildning.

a) underlätta anpassningen till industriella förändringar, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning,

b) förbättra den grundläggande och fortsatta yrkesutbildningen för att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden,

c) underlätta tillträde till yrkesutbildning och främja rörligheten för yrkeslärare och för elever i sådan utbildning, särskilt de unga,

d) stimulera samarbete i fråga om yrkesutbildning mellan utbildningsanstalter och företag,

e) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas yrkesutbildningssystem.

2. Unionen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.

Internationellt samarbete.

3. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås

Ingen harmonisering.

a) skall de åtgärder som är nödvändiga föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; dessa lagar eller ramlagar skall antas efter det att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har hörts,

b) skall rådet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Avsnitt 6 – Skydd och beredskap

Artikel III-284

1. Unionen skall främja samarbetet mellan medlemsstaterna i syfte att förstärka effektiviteten hos systemen för förebyggande av och skydd mot naturkatastrofer och katastrofer som orsakas av människor.

Räddningstjänst, skydd mot katastrofer.

Målen för unionens insatser skall vara att

a) stödja och komplettera medlemsstaternas insatser på nationell, regional och lokal nivå när det gäller förebyggande av risker, beredskapen hos medlemsstaternas aktörer in-

om området skydd och beredskap samt insatser vid naturkatastrofer eller av människor orsakade katastrofer inom unionen,

b) främja snabbt och effektivt operativt samarbete inom unionen mellan de nationella räddningstjänsterna,

c) främja överensstämmelse mellan internationella åtgärder i frågor rörande skydd och beredskap.

2. De åtgärder som är nödvändiga för att bidra till att uppnå målen i punkt 1 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Ingen harmonisering.

Avsnitt 7 – Administrativt samarbete

Artikel III-285

1. Medlemsstaternas faktiska nationella genomförande av unionsrätten, som är väsentligt för att unionen skall fungera väl, skall betraktas som en fråga av gemensamt intresse.

2. Unionen får stödja medlemsstaternas ansträngningar att förbättra sin administrativa förmåga att genomföra unionsrätten. Sådana åtgärder får bestå i att underlätta utbyte av information och av offentliga tjänstemän och att främja utbildningsprogram. Ingen medlemsstat skall vara skyldig att utnyttja sådant stöd. Åtgärder som är nödvändiga för detta ändamål skall föreskrivas i europeiska lagar; dessa får dock inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

3. Denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas skyldigheter att genomföra unionsrätten eller kommissionens rättigheter och skyldigheter. Inte heller skall den påverka tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen där administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och mellan dessa och unionen föreskrivs.

Medlemsstaternas genomförande av unionsrätten. Stöd, men inte harmonisering. Ny rättslig grund.

Avdelning IV – Associering av utomeuropeiska länder och territorier

Artikel III-286

1. De utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med Danmark, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket skall associeras med unionen. Dessa länder och territorier, nedan kallade "länder och territorier", är förtecknade i bilaga II.

Associering av utomeuropeiska länder och territorier.

Denna avdelning skall tillämpas i fråga om Grönland, om inte annat följer av de särskilda bestämmelserna i protokollet om en särskild ordning för Grönland.

2. Syftet med associeringen skall vara att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder och territorier samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och unionen.

Associeringen av dessa länder och territorier skall i första hand främja invånarnas intressen och välbefinnande så att de kan uppnå den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

Artikel III-287

Associeringen skall ha följande mål:

a) Medlemsstaterna skall i handeln med dessa länder och territorier tillämpa samma regler som de enligt konstitutionen tillämpar inbördes.

Mål för associeringen.

b) Varje land eller territorium skall i handeln med medlemsstaterna och med de övriga länderna och territorierna tillämpa samma regler som det tillämpar gentemot den europeiska stat som det upprätthåller särskilda förbindelser med.

c) Medlemsstaterna skall bidra till de investeringar som behövs för den gradvisa utvecklingen av dessa länder och territorier.

d) För investeringar som finansieras av unionen skall deltagande i anbud och leveranser vara öppet på samma villkor för alla fysiska och juridiska personer som är medborgare

respektive etablerade i medlemsstaterna eller i dessa länder och territorier.

e) I förbindelserna mellan medlemsstaterna och dessa länder och territorier skall etableringsrätten för medborgare och bolag regleras i enlighet med bestämmelserna i avdelning III kapitel I avsnitt 2 underavsnitt 2 om etableringsfrihet och med tillämpning av de förfaranden som föreskrivs i detta underavsnitt, samt på icke-diskriminerande grund, om inte annat följer av de akter som antas enligt artikel III-291.

Artikel III-288

1. Import till medlemsstaterna av varor med ursprung i dessa länder och territorier skall omfattas av samma tullförbud som mellan medlemsstaterna enligt konstitutionen.

2. I varje land och territorium skall tullar vid import från medlemsstaterna och från de övriga länderna och territorierna förbjudas enligt artikel III-151.4.

3. Länderna och territorierna får dock uppbära tullar som är nödvändiga för deras utveckling och industrialisering eller, om de har skattekaraktär, har till syfte att bidra till deras budget.

De tullar som avses i första stycket får inte överstiga dem som gäller för import av varor från en medlemsstat som landet eller territoriet upprätthåller särskilda förbindelser med.

4. Punkt 2 skall inte tillämpas på länder och territorier som på grund av särskilda internationella förpliktelser redan tillämpar en icke-diskriminerande tulltaxa.

5. Införande eller ändring av tullsatser för varor som importeras till dessa länder och territorier får inte rättsligt eller i praktiken leda till direkt eller indirekt diskriminering av varor som importeras från de olika medlemsstaterna.

Artikel III-289

Om tullnivån för varor från tredjeland vid import till ett land eller territorium vid tillämpning av artikel III-288.1 kan orsaka omläggning av handeln till nackdel för en medlemsstat,

Inga tullar mellan medlemsstaterna och associerade områden.

Tullar kan dock få uppbäras.

Motåtgärder kan vidtas.

får denna medlemsstat begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater att vidta nödvändiga motåtgärder.

Artikel III-290

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna regleras genom akter som antas i enlighet med artikel III-291.

Fri rörlighet för arbetstagare.

Artikel III-291

Rådet skall med enhällighet på förslag av kommissionen, med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med unionen, anta europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut om närmare regler och förfarande för dessa länders och territoriers associering med unionen. Dessa lagar och ramlagar skall antas efter det att Europaparlamentet har hört.

Regler om associeringen.

Avdelning V – Unionens yttre åtgärder

Kapitel I – Bestämmelser med allmän tillämpning

Artikel III-292

1. Unionens åtgärder på den internationella arenan skall utgå från de principer som har legat till grund för dess egen tillblivelse, utveckling och utvidgning och som den strävar efter att föra fram i resten av världen: demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheternas och grundläggande friheternas universalitet och odelbarhet, respekt för människors värde, jämlikhet och solidaritet samt respekt för principerna i Förenta nationernas stadga och i folkrätten.

Principer för unionens yttre åtgärder.

Unionen skall sträva efter att utveckla förbindelser och bygga partnerskap med tredjeland och internationella organisationer, regionala eller globala, som delar de principer som anges i första stycket. Den skall främja multilaterala lös-

ningar på gemensamma problem, särskilt inom ramen för Förenta nationerna.

2. Unionen skall besluta om och föra en gemensam politik och vidta åtgärder samt arbeta för att säkerställa en hög grad av samarbete inom alla områden för internationella förbindelser för att

a) skydda sina värden, sina grundläggande intressen, sin säkerhet, sitt oberoende och sin integritet,

b) konsolidera och stödja demokrati, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och folkrätten,

c) bevara freden, förebygga konflikter och stärka internationell säkerhet, i enlighet med ändamålen och principerna i Förenta nationernas stadga, samt principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan, inklusive de som avser de yttre gränserna,

d) främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna med det primära syftet att utrota fattigdomen,

e) främja integreringen av alla länder i världsekonomin, inbegripet genom gradvis avskaffande av restriktioner för internationell handel,

f) bidra till utformningen av internationella åtgärder för att bevara och förbättra miljön och för en hållbar förvaltning av jordens naturresurser i syfte att garantera en hållbar utveckling,

g) bistå befolkningar, länder och regioner som drabbas av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor, och

h) främja ett internationellt system som bygger på fördjupat multilateralt samarbete och ett gott globalt styre.

3. Unionen skall respektera de principer och mål som anges i punkterna 1 och 2 när den utarbetar och genomför yttre åtgärder på de olika områden som omfattas av denna avdelning samt yttre aspekter av övrig politik.

Unionen skall sörja för samstämmigheten mellan de olika områden som omfattas av dess yttre åtgärder och mellan denna och övrig politik. Rådet och kommissionen med bi-

Skydd av
gemensamma
värden.

Gradvis
avskaffande av
restriktioner
för interna-
tionell handel.
Miljö.

Samstämmighet mellan
politiken på
olika områden.

stånd av unionens utrikesminister skall säkerställa denna samstämmighet och samarbeta i detta syfte.

Artikel III-293

1. Europeiska rådet skall på grundval av de principer och mål som anges i artikel III-292 fastställa unionens strategiska intressen och mål.

Europeiska rådet fastställer strategiska intressen och mål.

Europeiska rådets europeiska beslut om unionens strategiska intressen och mål skall gälla den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och andra områden som omfattas av unionens yttre åtgärder. De kan gälla unionens förbindelser med ett land eller en region eller ha ett tematiskt upplägg. I besluten skall deras varaktighet och de medel som unionen och medlemsstaterna ställer till förfogande anges.

Europeiska rådet skall besluta med enhällighet på rekommendation av rådet, vilken rekommendation skall antas av rådet i enlighet med de närmare bestämmelser som anges för respektive område. Europeiska rådets europeiska beslut skall genomföras i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i konstitutionen.

Enhällighet i Europeiska rådet.

2. Unionens utrikesminister får i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, liksom kommissionen i fråga om de övriga områdena för yttre åtgärder, lägga fram gemensamma förslag för rådet.

Utrikesministern och kommissionen kan lägga gemensamma förslag.

Kapitel II – Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

Avsnitt 1 – Gemensamma bestämmelser

Artikel III-294

1. Unionen skall, inom ramen för principerna och målen för sina yttre åtgärder, besluta om och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som omfattar alla områden av utrikes- och säkerhetspolitiken.

Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, GUSP.

Medlemsstaterna ska stödja GUSP.

2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet.

Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Rådet och unionens utrikesminister skall sörja för att dessa principer följs.

GUSP genomförs genom allmänna riktlinjer och europeiska beslut.

3. Unionen skall genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

a) genom att bestämma de allmänna riktlinjerna,

b) genom att anta europeiska beslut som innehåller

i) de åtgärder som skall vidtas av unionen,

ii) de ståndpunkter som skall intas av unionen,

iii) de närmare föreskrifterna för genomförandet av de europeiska beslut som avses i leden i och ii, och

c) genom att stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna om deras politik.

Artikel III-295

Europeiska rådet bestämmer principer och allmänna riktlinjer.

1. Europeiska rådet skall bestämma de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.

Om den internationella utvecklingen kräver det skall Europeiska rådets ordförande sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet för att fastställa den strategiska inriktningen av unionens politik inför denna utveckling.

Ministerrådet antar europeiska beslut.

2. Rådet skall anta de europeiska beslut som krävs för att fastställa och genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på grundval av de allmänna riktlinjer och den strategiska inriktning som Europeiska rådet har fastställt.

Artikel III-296

Unionens utrikesminister.

1. Unionens utrikesminister, som är ordförande i rådet i konstellationen utrikes frågor, skall genom sina förslag bi-

dra till utformningen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att de europeiska beslut som antas av Europeiska rådet och rådet genomförs.

2. Unionen skall företrädas av utrikesministern i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Utrikesministern skall på unionens vägnar föra den politiska dialogen med tredjepart och framföra unionens ståndpunkt inom internationella organisationer och vid internationella konferenser.

3. När unionens utrikesminister uppfyller sitt mandat skall han eller hon stödja sig på en europeisk avdelning för yttre åtgärder. Denna avdelning skall samarbeta med medlemsstaternas diplomattjänster och skall bestå av tjänstemän från berörda avdelningar inom rådets generalsekretariat och kommissionen samt utsänd personal från medlemsstaternas nationella diplomattjänster. Hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder skall organiseras och arbeta skall anges i ett europeiskt beslut som antas av rådet. Rådet skall besluta på förslag av unionens utrikesminister efter att ha hört Europaparlamentet och efter kommissionens godkännande.

Avdelning för yttre åtgärder.

Artikel III-297

1. När den internationella situationen kräver en operativ insats av unionen skall rådet anta de europeiska beslut som är nödvändiga. Dessa beslut skall avse mål, omfattning, de medel som skall ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, och på vilka villkor insatsen skall genomföras.

Rådet antar europeiska beslut om operativa åtgärder.

Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för ett sådant europeiskt beslut, skall rådet se över principerna och målen för beslutet och anta de nödvändiga europeiska besluten.

2. De europeiska beslut som avses i punkt 1 skall vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.

Besluten är förpliktande för medlemsstaterna.

3. Den berörda medlemsstaten skall lämna information om varje nationellt ställningstagande eller nationell åtgärd som planeras inom ramen för ett europeiskt beslut enligt

punkt 1; informationen skall lämnas i så god tid att föregående samråd kan ske inom rådet om det behövs. Skyldigheten att lämna förhandsinformation skall inte gälla åtgärder som endast innebär att beslutet förs över till nationell nivå.

Medlemsstaterna får vidta brådskande åtgärder om det är absolut nödvändigt.

4. Om förändringar i situationen gör det absolut nödvändigt och i avsaknad av en översyn av det europeiska beslut som avses i punkt 1 andra stycket, får medlemsstaterna, med beaktande av de allmänna målen för beslutet, vidta de brådskande åtgärder som behövs. De medlemsstaterna som vidtar sådana åtgärder skall genast underrätta rådet om detta.

5. Om tillämpningen av ett sådant europeiskt beslut som avses i denna artikel medför allvarliga svårigheter för en medlemsstat, skall denna lägga fram saken för rådet som skall överväga frågan och söka lämpliga lösningar. Sådana lösningar får inte strida mot målen för åtgärden eller minska dess effektivitet.

Artikel III-298

Europeiska beslut om unionens ståndpunkt.

Rådet skall anta europeiska beslut som innehåller unionens ståndpunkt om en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Medlemsstaterna skall se till att deras nationella politik överensstämmer med unionens ståndpunkter.

Artikel III-299

Förslagsrätt: medlemsstaterna, utrikesministern samt utrikesministern med stöd av kommissionen.

1. Varje medlemsstat, unionens utrikesminister, eller ministern med stöd av kommissionen, får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till rådet och förelägga det initiativ eller förslag.

2. I sådana fall som kräver ett snabbt beslut skall unionens utrikesminister på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat kalla till ett extra sammanträde inom rådet inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

Artikel III-300

Enhällighet i ministerrådet.

1. Europeiska beslut enligt detta kapitel skall antas av rådet med enhällighet.

En medlem av rådet som avstår från att rösta får motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring. Om så sker skall rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa det europeiska beslutet men skall godta att det är förpliktande för unionen. Den berörda medlemsstaten skall i en anda av ömsesidig solidaritet avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionsåtgärd på grundval av det beslutet, och de andra medlemsstaterna skall respektera dess ståndpunkt. Om de medlemmar av rådet som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder minst en tredjedel av medlemsstaterna, som samtidigt omfattar minst en tredjedel av unionens befolkning, skall beslutet inte antas.

Medlemsstater kan avstå från att rösta. Om 1/3 av staterna som representerar 1/3 av befolkningen avstår, fattas inget beslut.

2. Rådet skall med avvikelse från punkt 1 besluta med kvalificerad majoritet

Kvalificerad majoritet i vissa undantagsfall.

a) när det antar europeiska beslut som innehåller unionens åtgärder eller ståndpunkter på grundval av ett europeiskt beslut av Europeiska rådet om unionens strategiska intressen och mål enligt artikel III-293.1,

b) när det antar europeiska beslut som innehåller unionens åtgärder eller ståndpunkter på förslag av unionens utrikesminister, vilket förslag har lagts fram på särskild begäran från Europeiska rådet på dess eget eller ministerns initiativ,

c) när det antar europeiska beslut om genomförande av ett europeiskt beslut om unionens åtgärder eller ståndpunkter,

d) när det antar europeiska beslut om utnämning av en särskild representant i enlighet med artikel III-302.

Om en medlem av rådet förklarar att den av väsentliga uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett europeiskt beslut som skall antas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte ske. Unionens utrikesminister skall i nära samråd med den berörda medlemsstaten söka en lösning som denna kan godta. Om detta inte lyckas får rådet med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för ett enhälligt europeiskt beslut.

Väsentliga nationella skäl stoppar QMV.

Passerell till kvalificerad majoritet.

3. Europeiska rådet får i enlighet med artikel I-40.7 med enhällighet anta ett europeiskt beslut om att rådet skall besluta med kvalificerad majoritet i andra fall än de som avses i punkt 2 i den här artikeln.

Alltid enhällighet för beslut om militär eller försvar.

4. Punkterna 2 och 3 skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Artikel III-301

Utrikesministrarna samordnar sin verksamhet.

1. När Europeiska rådet eller rådet har enats om unionens gemensamma inställning enligt artikel I-40.5, skall unionens utrikesminister och medlemsstaternas utrikesministrar samordna sin verksamhet i rådet.

Samarbete mellan diplomatiska beskickningar och unionens delegationer.

2. Medlemsstaternas diplomatiska beskickningar och unionens delegationer i tredjeland och vid internationella organisationer skall samarbeta sinsemellan och bidra till utformning och genomförande av den gemensamma inställning som avses i punkt 1.

Artikel III-302

En särskild representant kan utses.

Rådet kan på förslag av unionens utrikesminister utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor. Den särskilda representanten skall utöva sitt mandat under ledning av ministern.

Artikel III-303

Internationella avtal.

Unionen får ingå avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer på områden som omfattas av detta kapitel.

Artikel III-304

Utrikesministern ska informera Europaparlamentet.

1. Unionens utrikesminister skall höra och informera Europaparlamentet i enlighet med artiklarna I-40.8 och I-41.8. Utrikesministern skall se till att vederbörlig hänsyn tas till Europaparlamentets synpunkter. De särskilda representanterna får medverka när Europaparlamentet informeras.

Europaparlamentet kan avge rekommendationer och debattera.

2. Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet och unionens utrikesminister. Två gånger om året skall Europaparlamentet hålla en debatt

om hur genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inbegripet den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, fortskrider.

Artikel III-305

1. Medlemsstaterna skall samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De skall där hävda unionens ståndpunkter. Unionens utrikesminister skall svara för denna samordning.

Samordning av internationellt uppträdande.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall de deltagande medlemsstaterna hävda unionens ståndpunkter.

2. I enlighet med artikel I-16.2 skall de medlemsstater som är företrädna inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar informera icke-deltagande medlemsstater och unionens utrikesminister om alla frågor som är av gemensamt intresse.

Medlemsstater som också är medlemmar av Förenta nationernas säkerhetsråd skall samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater och unionens utrikesminister fullt informerade. Medlemsstater som är medlemmar av säkerhetsrådet kommer då de fullgör sina uppgifter att hävda unionens ståndpunkter och intressen, dock utan att detta skall påverka deras ansvar enligt Förenta nationernas stadga.

Samråd och information rörande FN:s säkerhetsråd.

När unionen har intagit en ståndpunkt till en fråga på Förenta nationernas säkerhetsråds dagordning, skall de medlemsstater som är medlemmar av säkerhetsrådet begära att unionens utrikesminister inbjuds att lägga fram unionens ståndpunkt.

Utrikesministern i FN:s säkerhetsråd.

Artikel III-306

Medlemsstaternas diplomatiska och konsulära beskickningar och unionens delegationer i tredjeland och vid internationella konferenser samt deras representationer vid

Samarbete mellan diplomatiska myndigheter och unionens delegationer.

internationella organisationer skall samarbeta för att se till att europeiska beslut om fastställande av unionens ståndpunkter och åtgärder vilka antagits enligt detta kapitel följs och genomförs. De skall intensifiera samarbetet genom att utbyta information och göra gemensamma bedömningar.

De skall bidra till att genomföra europeiska medborgares rätt till skydd inom tredjelands territorium enligt artikel I-10.2 c samt de åtgärder som antagits enligt artikel III-127.

Artikel III-307

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344 skall en kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till rådet på begäran av detta, av unionens utrikesminister eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att det påverkar unionens utrikesministers befogenheter.

2. Inom ramen för detta kapitel skall Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik på rådets och unionens utrikesministers ansvar utöva politisk kontroll och strategisk ledning av krishanteringsinsatser enligt artikel III-309.

Rådet får, för en krishanteringsinsats som beslutats av rådet och vars varaktighet rådet beslutar om, bemyndiga kommittén att vidta lämpliga åtgärder som rör den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av insatsen.

Artikel III-308

Genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall inte påverka tillämpningen av de förfaranden för eller respektive omfattning av institutionernas befogenheter som anges i konstitutionen för utövandet av de unionsbefogenheter som avses i artiklarna I-13–I-15 och artikel I-17.

På samma sätt skall genomförandet av den politik som avses i nämnda artiklar inte påverka tillämpningen av de förfaranden för och respektive omfattning av institutionernas be-

Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (KUSP).

GUSP påverkar inte andra befogenheter.

fogenheter som anges i konstitutionen för utövandet av unionsbefogenheterna enligt detta kapitel.

Avsnitt 2 – Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

Artikel III-309

1. De uppdrag som avses i artikel I-41.1 i vilka unionen kan använda civila och militära resurser skall inbegripa gemensamma insatser för avrustning, humanitära insatser och räddningsinsatser, militära rådgivnings- och biståndsinsatser, konfliktförebyggande och fredsbevarande insatser, insatser med stridande förband vid krishantering, inklusive fredsskapande åtgärder och stabiliseringsinsatser efter konflikter. Alla dessa uppdrag kan bidra till kampen mot terrorism, inklusive genom stöd till tredjeland i syfte att bekämpa terrorism på dess territorium.

2. Rådet skall anta europeiska beslut om de uppdrag som avses i punkt 1 och ange deras mål, omfattning och de allmänna villkoren för deras genomförande. Unionens utrikesminister, som arbetar under rådet och under nära och ständig kontakt med Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, skall sörja för samordningen av de civila och militära aspekterna av dessa insatser.

Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

Artikel III-310

1. Inom ramen för de europeiska beslut som antas enligt artikel III-309 får rådet anförtro genomförandet av ett uppdrag åt en grupp medlemsstater som så önskar och som förfogar över den förmåga som är nödvändig för ett sådant uppdrag. Dessa medlemsstater skall i samverkan med unionens utrikesminister sinsemellan komma överens om hur uppdraget skall genomföras.

2. De medlemsstater som deltar i utförandet av uppdraget skall på eget initiativ eller på begäran av en annan medlemsstat regelbundet informera rådet om hur uppdraget fortskrider. De deltagande medlemsstaterna skall omedelbart un-

En grupp medlemsstater kan genomföra uppdrag.

Rådet ska informeras om hur uppdraget fortskrider.

derrätta rådet om det medför betydande följder att utföra uppdraget eller om det krävs en ändring av det mål, den omfattning eller de närmare villkor för uppdraget som anges i de europeiska beslut som avses i punkt 1. Rådet skall i sådana fall anta de europeiska beslut som är nödvändiga.

Artikel III-311

1. Byrån för utveckling av försvarskapacitet och för forskning, anskaffning och försvarsmateriel (Europeiska försvarsbyrån), som inrättas genom artikel I-41.3 och som lyder under rådets ledning, skall ha som uppgift att

a) bidra till att identifiera målen för medlemsstaternas militära förmåga och utvärdera hur medlemsstaterna fullgör sina åtaganden när det gäller förmåga,

b) främja att de operativa behoven harmoniseras och att effektiva och kompatibla anskaffningsmetoder antas,

c) lägga fram multilaterala projekt för att målen för den militära förmågan skall uppfyllas och sörja för samordning av de program som genomförs av medlemsstaterna och förvaltning av särskilda samarbetsprogram,

d) stödja försvarsteknikforskning, samordna och planera gemensam forskningsverksamhet och utredningar om tekniska lösningar som motsvarar de framtida operativa behoven,

e) bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra varje åtgärd som behövs för att stärka försvarssektorns industriella och tekniska bas och förbättra effektiviteten i försvarsutgifterna.

2. Europeiska försvarsbyrån skall vara öppen för alla medlemsstater som önskar delta i den. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta ett europeiskt beslut om stadgan för byrån, dess säte samt regler för dess verksamhet. I beslutet skall hänsyn tas till graden av effektivt deltagande i byråns verksamhet. Vid byrån skall särskilda grupper bildas av medlemsstater som genomför gemensamma projekt. Byrån skall vid behov fullgöra sina uppgifter i samråd med kommissionen.

Europeiska
försvarsbyrån.

Byrån öppen
för alla med-
lemsstater.

Artikel III-312

1. De medlemsstater som önskar delta i det permanenta strukturerade samarbete som avses i artikel I-41.6, och som uppfyller de kriterier och gör de åtaganden om militära resurser som anges i protokollet om det permanenta strukturerade samarbetet, skall underrätta rådet och unionens utrikesminister om sin avsikt.

Permanent strukturerat samarbete mellan medlemsstater som uppfyller vissa kriterier.

2. Inom tre månader från den underrättelse som avses i punkt 1 skall rådet anta ett europeiskt beslut om upprättande av det permanenta strukturerade samarbetet och fastställa förteckningen över deltagande medlemsstater. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet efter att ha hört unionens utrikesminister.

Se också protokoll om detta samarbete.

3. Varje medlemsstat som i ett senare skede önskar delta i det permanenta strukturerade samarbetet skall underrätta rådet och unionens utrikesminister om sin avsikt.

Andra medlemsstater kan ansluta senare.

Rådet skall anta ett europeiskt beslut som bekräftar deltagandet av den berörda medlemsstat som uppfyller kriterierna och gör de åtaganden som avses i artiklarna 1 och 2 i protokollet om det permanenta strukturerade samarbetet. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet efter att ha hört unionens utrikesminister. Endast de rådsmedlemmar som företräder deltagande medlemsstater skall delta i omröstningen.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

4. Om en deltagande medlemsstat inte längre uppfyller kriterierna eller inte längre kan uppfylla de åtaganden som avses i artiklarna 1 och 2 i protokollet om det permanenta strukturerade samarbetet, får rådet anta ett europeiskt be-

Upphävande av deltagande.

slut om tillfälligt upphävande av den medlemsstatens deltagande.

Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet. Endast de rådsmedlemmar som företräder deltagande medlemsstater, med undantag av den berörda medlemsstaten, skall delta i omröstningen.

Kvalificerad majoritet skall definieras som minst 55 % av de av rådets medlemmar som företräder de deltagande medlemsstaterna och omfatta minst 65 % av befolkningen i dessa stater.

En blockerande minoritet skall åtminstone omfatta det lägsta antal rådsmedlemmar som företräder mer än 35 % av befolkningen i de deltagande medlemsstaterna, plus en medlem; i annat fall skall kvalificerad majoritet anses vara uppnådd.

Medlemsstat
kan lämna
samarbetet.

5. Om en deltagande medlemsstat önskar lämna det permanenta strukturerade samarbetet skall den underrätta rådet om sitt beslut, och rådet skall då notera att den berörda medlemsstatens deltagande upphör.

Enhällighet
bland delta-
gande stater
huvudregel.

6. Rådets europeiska beslut och rekommendationer inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet, med undantag av dem som anges i punkterna 2–5, skall antas med enhällighet. Vid tillämpning av denna punkt skall endast rösterna från de deltagande medlemsstaternas företrädare krävas för enhällighet.

Avsnitt 3 – Finansiella bestämmelser

Artikel III-313

Finansiella
bestämmelser
för GUSP.

1. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av genomförandet av detta kapitel skall belasta unionens budget.

2. Driftsutgifterna för att genomföra detta kapitel skall också belasta unionens budget, bortsett från driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser och i fall då rådet beslutar något annat.

Om en utgift inte skall belasta unionens budget skall den belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonatio-

nalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet beslutar något annat. De medlemsstater, vars företrädare i rådet har avgett en formell förklaring enligt artikel III-300.1 andra stycket är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

3. Rådet skall anta ett europeiskt beslut om de särskilda förfaranden som skall garantera snabb tillgång till anslag i unionens budget som är avsedda för brådskande finansiering av initiativ inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och särskilt för förberedande verksamhet inför uppdrag av den typ som avses i artiklarna I-41.1 och III-309. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Snabb tillgång till anslag.

Förberedande verksamhet för de uppdrag som avses i artiklarna I-41.1 och III-309 som inte skall belasta unionens budget skall finansieras genom en startfond med bidrag från medlemsstaterna.

Startfond.

Rådet skall på förslag av unionens utrikesminister med kvalificerad majoritet anta europeiska beslut om närmare bestämmelser för

- a) upprättande och finansiering av startfonden, särskilt vilka finansiella belopp som fonden skall tilldelas,
- b) förvaltning av startfonden, samt
- c) finansiell kontroll.

Om det planerade uppdraget i enlighet med artiklarna I-41.1 och III-309 inte får belasta unionens budget, skall rådet bemyndiga unionens utrikesminister att utnyttja fonden. Unionens utrikesminister skall rapportera till rådet om hur uppdraget genomförts.

Kapitel III – Den gemensamma handelspolitiken

Artikel III-314

Genom att upprätta en tullunion i enlighet med artikel III-151 skall unionen i enlighet med sina gemensamma intressen bidra till en harmonisk utveckling av världshandeln, en gradvis

Gemensam handelspolitik. Gradvis avveckling av handelsrestriktioner.

avveckling av restriktionerna i den internationella handeln och i utländska direktinvesteringar samt en sänkning av tullmurarna och andra åtgärder.

Artikel III-315

Handelspolitiken ska föras enligt principerna för unionens yttre åtgärder.

1. Den gemensamma handelspolitiken skall grunda sig på enhetliga principer, särskilt när det gäller ändring av tullsatsar och ingående av tull- och handelsavtal som rör utbyte av varor och tjänster samt handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter, utländska direktinvesteringar, enhetlighet i fråga om liberaliseringsåtgärder, exportpolitik och handelspolitiska skyddsåtgärder, inbegripet åtgärder vid dumpning och subventioner. Den gemensamma handelspolitiken skall föras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder.

Ordinarie lagstiftningsförfarandet.

2. Åtgärder som anger inom vilken ram den gemensamma handelspolitiken skall genomföras skall föreskrivas genom europeiska lagar.

Ministerrådet bemyndigar kommissionen att förhandla.

3. Om avtal skall förhandlas fram och ingås med en eller flera tredjeländer eller internationella organisationer, skall artikel III-325 tillämpas om inte annat följer av de särskilda bestämmelserna i denna artikel.

Kommissionen skall förelägga rådet rekommendationer, och rådet skall bemyndiga kommissionen att inleda nödvändiga förhandlingar. Rådet och kommissionen skall se till att de avtal som förhandlas fram är förenliga med unionens inre politik och interna regler.

Kommissionen ska samråda med en kommitté.

Inom ramen för de direktiv som rådet får utfärda för kommissionen skall den föra förhandlingarna i samråd med en särskild kommitté, som utsetts av rådet för att biträda kommissionen i denna uppgift. Kommissionen skall regelbundet rapportera till den särskilda kommittén och Europaparlamentet om förhandlingsläget.

Kvalificerad majoritet huvudregel. Enhälighet för: immateriella rättigheter.

4. Vid förhandlingar om och ingående av de avtal som avses i punkt 3 skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.

Vid förhandlingar om och ingående av avtal inom handeln med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter samt utländska direktinvesteringar skall rådet

besluta med enhällighet om avtalet omfattar bestämmelser för vilka enhällighet krävs för att interna regler skall kunna antas.

Rådet skall även besluta med enhällighet när det gäller förhandlingar och ingående av avtal

a) på sådana områden som rör handel med kulturella och audiovisuella tjänster, om dessa avtal riskerar att negativt påverka unionens kulturella och språkliga mångfald,

b) på sådana områden som rör handel med sociala tjänster och tjänster som avser utbildning och hälso- och sjukvård, om dessa avtal riskerar att allvarligt störa den nationella organisationen av sådana tjänster och inverka negativt på medlemsstaternas ansvar för att tillhandahålla dessa.

5. Förhandlingar om och ingående av internationella avtal på transportområdet skall omfattas av avdelning III kapitel III avsnitt 7 och artikel III-325.

6. Utövandet av de befogenheter som tilldelas genom denna artikel inom den gemensamma handelspolitiken skall inte påverka fördelningen av befogenheterna mellan unionen och medlemsstaterna och skall inte medföra någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar i den utsträckning som konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

ter, utländska direktinvesteringar, kulturella och audiovisuella tjänster, sociala tjänster, utbildning samt hälso- och sjukvård.

Särskilda bestämmelser på transportområdet.

Kapitel IV – Samarbete med tredjeland och humanitärt bistånd

Avsnitt 1 – Utvecklingssamarbete

Artikel III-316

1. Unionens politik inom området för utvecklingssamarbete skall föras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Unionens och medlemsstaternas politik för utvecklingssamarbete skall komplettera och förstärka varandra.

Det främsta målet för unionens politik på detta område skall vara minskning och på sikt utrotning av fattigdom. Uni-

Utvecklingssamarbete.

Fattigdomsbekämpning.

onen skall ta hänsyn till målen för utvecklingssamarbetet vid genomförande av politik som kan påverka utvecklingsländerna.

2. Unionen och medlemsstaterna skall uppfylla de åtaganden och beakta de mål som de har godkänt inom ramen för Förenta nationerna och andra behöriga internationella organisationer.

Artikel III-317

Fleråriga eller tematiska program.

1. De åtgärder som krävs för att genomföra politiken för utvecklingssamarbete och som kan gälla fleråriga program för samarbete med utvecklingsländer eller program med tematisk inriktning skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.

Internationella avtal.

2. Unionen får med tredjeland och behöriga internationella organisationer ingå alla avtal som behövs för att förverkliga de mål som anges i artiklarna III-292 och III-316.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå avtal.

Europeiska investeringsbanken.

3. Europeiska investeringsbanken skall i enlighet med villkoren i sin stadga bidra till att genomföra de åtgärder som avses i punkt 1.

Artikel III-318

Samordning av unionens och medlemsstaternas politik för utvecklingssamarbete.

1. I syfte att främja att unionens och medlemsstaternas åtgärder kompletterar varandra och är effektiva skall de samordna sin politik inom området utvecklingssamarbete och samråda med varandra om sina biståndsprogram, inklusive inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De får vidta gemensamma åtgärder. Medlemsstaterna skall om det behövs bidra till att genomföra unionens biståndsprogram.

2. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

3. Inom ramen för sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredjeland och behöriga internationella organisationer.

Avsnitt 2 – Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeland

Artikel III-319

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de andra bestämmelserna i konstitutionen, särskilt artiklarna III-316–III-318, skall unionen samarbeta med andra tredjeländer än utvecklingsländerna i ekonomiskt, finansiellt och tekniskt hänseende, inbegripet bistånd, i synnerhet finansiellt bistånd. Detta samarbete skall vara förenligt med unionens utvecklingspolitik och skall genomföras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Unionens och medlemsstaternas åtgärder skall komplettera och förstärka varandra.

Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land.

2. De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra punkt 1 skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.

3. Inom ramen för sina respektive behörighetsområden skall unionen och medlemsstaterna samarbeta med tredjeland och behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från unionens sida kan bli föremål för avtal mellan unionen och berörda tredjeparter.

Internationella avtal.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå avtal.

Artikel III-320

När situationen i ett tredjeland kräver att unionen lämnar omedelbart finansiellt bistånd skall rådet på förslag av kommissionen anta de europeiska beslut som behövs.

Omedelbart finansiellt bistånd.

Avsnitt 3 – Humanitärt bistånd

Artikel III-321

1. Unionens åtgärder inom området humanitärt bistånd skall genomföras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder. Åtgärderna skall syfta till att tillfälligt lämna bistånd och stöd till befolkningar i tredjeland som drabbas av naturkatastrofer eller katastrofer orsakade av människor, samt till att skydda dessa befolkningar, för att

Humanitärt bistånd.

uppfylla de humanitära behov som uppstått till följd av dessa olika situationer. Unionens och medlemsstaternas åtgärder skall komplettera och förstärka varandra.

2. Humanitära biståndsåtgärder skall ges i enlighet med principerna i internationell rätt och principerna om opartiskhet, neutralitet och icke-diskriminering.

3. Åtgärder för att bestämma ramen för genomförandet av unionens humanitära biståndsåtgärder skall föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar.

4. Unionen får med tredjeland och behöriga internationella organisationer ingå alla avtal som behövs för att förverkliga de mål som anges i punkt 1 och i artikel III-292.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå avtal.

5. För att skapa en ram för gemensamma bidrag från europeiska ungdomar till unionens humanitära biståndsinsatser skall en europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd inrättas. Kårens stadga och arbetsformer skall regleras i en europeisk lag.

6. Kommissionen får ta alla initiativ som kan främja samordningen mellan unionens och medlemsstaternas åtgärder i syfte att bidra till att unionens och medlemsstaternas humanitära biståndsåtgärder blir mer effektiva och kompletterar varandra.

7. Unionen skall se till att dess humanitära biståndsinsatser är samordnade och överensstämmer med de insatser som genomförs av internationella organisationer och organ, särskilt de som ingår i Förenta nationernas system.

Kapitel V – Restriktiva åtgärder

Artikel III-322

1. Om det i ett europeiskt beslut som har antagits i enlighet med kapitel II föreskrivs att de ekonomiska och finansiella förbindelserna med ett eller flera tredjeländer helt eller delvis skall avbrytas eller begränsas, skall rådet på gemensamt förslag av unionens utrikesminister och kommis-

Europeisk frivilligkår. Ny rättslig grund.

Restriktiva åtgärder mot tredje land. Se också III-160.

sionen med kvalificerad majoritet anta de europeiska förordningar eller beslut som behövs. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om detta.

2. Rådet får i enlighet med förfarandet i punkt 1 anta restriktiva åtgärder mot fysiska eller juridiska personer, mot grupper eller mot enheter som inte är stater, om detta föreskrivs i ett europeiskt beslut som har antagits i enlighet med kapitel II.

Restriktiva åtgärder mot personer och icke-statliga grupper.

3. De akter som avses i denna artikel skall innefatta nödvändiga bestämmelser om rättsliga garantier.

Rättsliga garantier, se också förklaring om detta.

Kapitel VI – Internationella avtal

Artikel III-323

1. Unionen får med ett eller flera tredjeländer eller internationella organisationer ingå avtal när konstitutionen föreskriver att sådana avtal skall ingås, eller när ingåendet av ett avtal antingen är nödvändigt för att inom ramen för unionens politik förverkliga ett av de mål som anges i konstitutionen, eller föreskrivs i en av unionens rättsligt bindande akter eller kan komma att inverka på gemensamma regler eller räckvidden för dessa.

Internationella avtal.

2. Avtal som ingås av unionen skall vara bindande för unionens institutioner och medlemsstaterna.

Artikel III-324

Unionen får ingå associeringsavtal med ett eller flera tredjeländer eller internationella organisationer för att upprätta en associering med ömsesidiga rättigheter och förpliktelser, gemensamt uppträdande och särskilda förfaranden.

Associeringsavtal.

Artikel III-325

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelserna i artikel III-315 skall avtal mellan unionen och tredjeland eller internationella organisationer förhandlas fram och ingås enligt nedanstående förfarande.

Regler för hur andra avtal än handelsavtal förhandlas fram och ingås.

2. Rådet skall ge bemyndigande att inleda förhandlingar, utfärda förhandlingsdirektiv, bemyndiga undertecknande och ingå avtal.

3. Kommissionen eller, om det planerade avtalet uteslutande eller huvudsakligen gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, unionens utrikesminister skall lägga fram rekommendationer för rådet som skall anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att inleda förhandlingar och, med hänsyn till vad det planerade avtalet gäller, utse förhandlaren eller unionens förhandlingschef.

4. Rådet får ge förhandlaren direktiv och utse en särskild kommitté, med vilken samråd skall ske under förhandlingarna.

5. Rådet skall på förslag av förhandlaren anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att underteckna avtalet och, i förekommande fall, att tillämpa det provisoriskt innan det har trätt i kraft.

6. Rådet skall på förslag av förhandlaren anta ett europeiskt beslut om ingående av avtalet.

Utom i sådana fall då avtalet endast gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall rådet anta ett europeiskt beslut om ingående av avtalet,

a) efter Europaparlamentets godkännande i följande fall:

i) Associeringsavtal.

ii) Unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

iii) Avtal som skapar en särskild institutionell ram genom att samarbetsförfaranden inrättas.

iv) Avtal som har betydande budgetmässiga följder för unionen.

v) Avtal som gäller områden som omfattas av det ordinarie lagstiftningsförfarandet eller det särskilda lagstiftningsförfarandet då Europaparlamentets godkännande krävs.

Europaparlamentet och rådet får i brådskande fall komma överens om den tid inom vilken godkännande skall ges.

b) efter samråd med Europaparlamentet i övriga fall. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tid som rå-

det får bestämma med hänsyn till hur brådskande ärendet är. Om inget yttrande avges inom denna tid får rådet besluta.

7. Med avvikelse från punkterna 5, 6 och 9 får rådet, vid ingåendet av ett avtal, bemyndiga förhandlaren att på unionens vägnar godkänna ändringar i avtalet om dessa ändringar enligt avtalet skall antas genom ett förenklat förfarande eller av ett organ som inrättas genom avtalet. Rådet får förena ett sådant bemyndigande med vissa särskilda villkor.

Förenklat
ändringsförfarande.

8. Under hela förfarandet skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.

Kvalificerad
majoritet
huvudregel.

Det skall emellertid besluta med enhällighet när avtalet avser en fråga där enhällighet krävs för att anta en unionsakt samt för associeringsavtal och avtal som avses i artikel III-319 med kandidatländerna.

9. Rådet skall på förslag av kommissionen eller unionens utrikesminister anta ett europeiskt beslut om tillfälligt upphävande av tillämpningen av ett avtal och om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar skall intas i ett organ som inrättats genom ett avtal, när detta organ skall anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

10. Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras i alla skeden av förfarandet.

11. En medlemsstat, Europaparlamentet, rådet eller kommissionen får inhämta domstolens yttrande om huruvida ett planerat avtal är förenligt med konstitutionen. Om domstolen finner att så inte är fallet kan avtalet inte träda i kraft, såvida inte avtalet ändras eller konstitutionen revideras.

Yttrande från
domstolen
kan inhämtas.

Artikel III-326

1. Med avvikelse från artikel III-325 får rådet, antingen på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet, ingå formella avtal om ett växelkurssystem för euron i förhållande till tredje-

Avtal om växelkurssystem för euron.

ters valutor. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och i enlighet med det i punkt 3 angivna förfarandet.

Rådet får, antingen på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet, anta, ändra eller upphäva centralkurser för euron inom växelkurssystemet. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om centralkurser för euron antas, ändras eller upphävs.

2. I avsaknad av ett växelkurssystem i förhållande till en eller flera valutor från tredjestat enligt punkt 1 får rådet, antingen på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, besluta att utarbeta allmänna riktlinjer för valutapolitiken i förhållande till dessa valutor. Dessa allmänna riktlinjer skall inte påverka huvudmålet för det europeiska centralbankssystemet som är att upprätthålla prisstabilitet.

3. Om unionen behöver föra förhandlingar om avtal som gäller monetära frågor eller växelkursfrågor med en eller flera stater eller internationella organisationer, skall rådet, med avvikelse från artikel III-325, på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken besluta om en ordning för förhandlingarna och för hur sådana avtal skall ingås. Denna ordning skall sörja för att unionen uttrycker en gemensam ståndpunkt. Kommissionen skall i full omfattning medverka vid förhandlingarna.

4. Med förbehåll för unionens befogenheter och avtal om Ekonomiska och monetära unionen, får medlemsstaterna föra förhandlingar i internationella organ och ingå avtal.

Kapitel VII – Unionens förbindelser med internationella organisationer och tredjeland samt unionens delegationer

Artikel III-327

1. Unionen skall upprätta samarbete i alla lämpliga former med Förenta nationernas organ och dess fackorgan, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

Samarbete
med FN,
Europarådet,
OSSE, OECD.

Unionen skall vidare upprätthålla lämpliga förbindelser med andra internationella organisationer.

2. Unionens utrikesminister och kommissionen skall se till att denna artikel genomförs.

Artikel III-328

1. Unionens delegationer i tredjeland och vid internationella organisationer skall representera unionen.

Unionens
delegationer.

2. Unionens delegationer skall lyda under ledning av unionens utrikesminister. De skall verka i nära samarbete med medlemsstaternas diplomatiska och konsulära beskickningar.

Utrikesminis-
tern leder.

Kapitel VIII – Genomförande av solidaritetsklausulen

Artikel III-329

1. Om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor, skall de andra medlemsstaterna lämna bistånd på begäran av den drabbade medlemsstatens politiska myndigheter. Medlemsstaterna skall i detta syfte samordna sina åtgärder inom rådet.

Terrorism och
katastrofer.

Genomförande av solidaritetsklausulen. Se också förklaring om att varje medlemsstat väljer hur man bistår.

2. Närmare föreskrifter för hur unionen skall genomföra den solidaritetsklausul som avses i artikel I-43 skall anges i ett europeiskt beslut som antas av rådet på gemensamt förslag av kommissionen och unionens utrikesminister. När detta beslut har försvarsmässiga konsekvenser skall rådet besluta i enlighet med artikel III-300.1. Europaparlamentet skall underrättas.

Rådet skall, inom ramen för denna punkt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel III-344, biträdas av Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, med stöd av de strukturer som utvecklats inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, och av den kommitté som avses i artikel III-261, vilka i förekommande fall skall lägga fram gemensamma yttranden för rådet.

3. Europeiska rådet skall, för att unionen och dess medlemsstater skall kunna handla effektivt, regelbundet utvärdera de hot som unionen utsätts för.

Europeiska rådet utvärderar hot.

Avdelning VI – Unionens funktion

Kapitel I – Institutionella bestämmelser

Avsnitt 1 – Institutioner

Underavsnitt 1 – Europaparlamentet

Artikel III-330

1. Nödvändiga åtgärder för val av Europaparlamentets ledamöter genom allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater skall föreskrivas i en av rådet antagen europeisk lag eller ramlag.

Rådet skall besluta med enhällighet på initiativ av Europaparlamentet, efter godkännande av Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter. Lagen eller ramlagen skall träda i kraft efter det att den har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Former för val till Europaparlamentet.

2. Föreskrifter och allmänna villkor för hur Europaparlamentets ledamöter skall utföra sina åligganden skall fastställas i en av Europaparlamentet antagen europeisk lag. Europaparlamentet skall besluta på eget initiativ efter yttrande av kommissionen och efter rådets godkännande. Rådet skall med enhällighet besluta om alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter.

Europaparlamentarikernas villkor. Enhällighet för skatteregler.

Artikel III-331

Regler för sådana politiska partier på europeisk nivå som avses i artikel I-46.4, särskilt bestämmelser om deras finansiering, skall meddelas i europeiska lagar.

Politiska partiers finansiering.

Artikel III-332

Europaparlamentet får med en majoritet av sina ledamöter begära att kommissionen lägger fram lämpliga förslag i frågor som enligt Europaparlamentets uppfattning kräver att en unionsakt utarbetas för att konstitutionen skall kunna genomföras. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta Europaparlamentet om skälen till detta.

EP kan begära förslag av kommissionen, som måste förklara sig om den ej följer EP.

Artikel III-333

Då Europaparlamentet fullgör sina uppgifter får det på begäran av en fjärdedel av sina ledamöter tillsätta en tillfällig undersökningskommitté för att – utan att detta inverkar på de befogenheter som genom konstitutionen tilldelas andra institutioner eller organ – undersöka påstådda överträdelser eller missförhållanden vid tillämpningen av unionsrätten, såvida inte de påstådda förhållandena är föremål för en domstolsprövning och domstolsförfarandet ännu inte har avslutats.

Tillfälliga undersökningskommittéer i EP.

Den tillfälliga undersökningskommittén skall upplösas när den har överlämnat sin rapport.

Närmare föreskrifter om utövandet av undersökningsrätten skall meddelas i en europeisk lag antagen av Europaparlamentet. Europaparlamentet skall på eget initiativ besluta efter rådets och kommissionens godkännande.

Artikel III-334

Unionsmedborgares rätt att göra framställning till EP.

I enlighet med artikel I-10.2 d skall varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ha rätt att ensam eller tillsammans med andra personer göra en framställning till Europaparlamentet i frågor som hör till unionens verksamhetsområden och som direkt berör den medborgaren eller personen.

Artikel III-335

Europeiska ombudsmannen.

1. Europaparlamentet skall välja Europeiska ombudsmannen. I enlighet med artikel I-10.2 d och artikel I-49 har ombudsmannen befogenhet att från varje unionsmedborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ta emot klagomål om fall av dålig förvaltning när det gäller verksamheten inom unionens institutioner, organ eller myndigheter, med undantag för Europeiska unionens domstol när den utövar sina domstolsfunktioner.

Ombudsmannens verksamhet.

Ombudsmannen skall inom ramen för sitt uppdrag utföra de undersökningar som han eller hon finner berättigade, antingen på eget initiativ eller på grundval av de klagomål som framförs till honom eller henne direkt eller genom en ledamot av Europaparlamentet; detta gäller dock inte om de påstådda förhållandena är eller har varit föremål för ett domstolsförfarande. Om ombudsmannen konstaterar ett fall av dålig förvaltning, skall han eller hon remittera ärendet till den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten som skall ha en frist på tre månader för att lämna sina synpunkter. Ombudsmannen skall därefter lämna en rapport till Europaparlamentet och den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten. Den klagande skall underrättas om resultatet av dessa undersökningar.

Årlig rapport.

Ombudsmannen skall förelägga Europaparlamentet en årlig rapport om resultatet av sina undersökningar.

Val av ombudsmannen.

2. Ombudsmannen skall väljas efter varje val till Europaparlamentet för dess valperiod. Ombudsmannen kan återväljas.

Ombudsmannen kan på begäran av Europaparlamentet avsättas av domstolen om han eller hon inte längre uppfyller de krav som ställs för att utföra uppgifterna eller om han eller hon gjort sig skyldig till allvarlig försummelse.

Avsättande av ombudsmannen.

3. Ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning. Vid fullgörandet av sina uppgifter får ombudsmannen varken begära eller ta emot instruktioner från någon institution, något organ eller någon myndighet. Ombudsmannen får inte under sin ämbets tid utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet.

Oavhängighet.

4. Regler och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning skall meddelas i en av Europaparlamentet antagen europeisk lag. Europaparlamentet skall på eget initiativ besluta efter kommissionens yttrande och rådets godkännande.

Artikel III-336

Europaparlamentet skall hålla en årlig session. Det skall sammanträda utan särskild kallelse den andra tisdagen i mars.

Europaparlamentets sessioner.

Europaparlamentet får sammanträda till extra sammanträdesperiod på begäran av en majoritet av sina ledamöter och på begäran av rådet eller kommissionen.

Artikel III-337

1. Europeiska rådet och rådet skall höras av Europaparlamentet på de villkor som fastställs i Europeiska rådets och rådets arbetsordningar.

Europeiska rådet och ministerrådet i EP.

2. Kommissionen får närvara vid samtliga Europaparlamentets sammanträden och skall på egen begäran få uttala sig. Den skall muntligen eller skriftligen besvara frågor som ställs till den av Europaparlamentet eller dess ledamöter.

Kommissionen i EP.

3. Europaparlamentet skall vid offentligt sammanträde diskutera den allmänna årsrapport som kommissionen förelägger parlamentet.

Kommissionens årsrapport i EP.

Artikel III-338

Om inte annat föreskrivs i konstitutionen, skall Europaparlamentet besluta med majoritet av de avgivna rösterna. Det

Beslutsregel i EP.

skall anges i dess arbetsordning när beslutförhet föreligger.

Artikel III-339

EP:s arbetsordning.

Europaparlamentet skall anta sin arbetsordning med en majoritet av sina ledamöter.

EP:s protokoll.

Europaparlamentets protokoll skall offentliggöras på de villkor som fastställs i konstitutionen och dess arbetsordning.

Artikel III-340

Misstroendevotum mot kommissionen.

Om ett förslag om misstroendevotum läggs fram i fråga om kommissionens verksamhet får Europaparlamentet inte ta ställning till förslaget förrän tidigast tre dagar efter det att detta lagts fram och endast genom öppen omröstning.

Om förslaget om misstroendevotum antas med en majoritet av två tredjedelar av de avgivna rösterna och med majoritet av Europaparlamentets ledamöter, skall kommissionens ledamöter kollektivt avgå och unionens utrikesminister skall avgå från kommissionen. De skall kvarstå i ämbete och fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess att de har ersatts enligt artiklarna I-26 och I-27. I så fall skall mandattiden för de kommissionsledamöter som utses att ersätta dem löpa ut samma dag som mandattiden skulle ha löpt ut för de kommissionsledamöter som har tvingats att kollektivt avgå.

Underavsnitt 2 – Europeiska rådet

Artikel III-341

Omröstning i Europeiska rådet.

1. Ingen medlem av Europeiska rådet får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.

Att personligen närvarande eller företrädde medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att överläggningar som kräver enhällighet antas av Europeiska rådet.

EP:s talman i Europeiska rådet.

2. Europaparlamentets talman kan av Europeiska rådet inbjudas att höras.

3. Europeiska rådet skall besluta med enkel majoritet i förfarandefrågor och när det antar sin arbetsordning.

Europeiska rådets procedurregler.

4. Europeiska rådet skall biträdas av rådets generalsekretariat.

Underavsnitt 3 – Ministerrådet

Artikel III-342

Rådet skall sammanträda efter kallelse av ordföranden, på dennes initiativ eller på begäran av någon rådsmedlem eller kommissionen.

Sammanträden i ministerrådet.

Artikel III-343

1. Ingen medlem av rådet får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.

Omröstning i rådet.

2. För de överläggningar som kräver enkel majoritet skall rådet besluta med en majoritet av sina medlemmar.

3. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att överläggningar som kräver enhällighet antas av rådet.

Artikel III-344

1. En kommitté som består av ständiga representanter för medlemsstaternas regeringar skall ansvara för att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får anta beslut i procedurfrågor i de fall som anges i rådets arbetsordning.

Coreper.

2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat, som skall lyda under en generalsekreterare, som utses av rådet.

Ministerrådets generalsekretariat och generalsekreterare.

Rådet skall besluta med enkel majoritet om generalsekretariatets organisation.

3. Rådet skall besluta med enkel majoritet i förfarandefrågor och när det antar sin arbetsordning.

Enkel majoritet.

Artikel III-345

Rådet kan begära förslag av kommissionen, som måste förklara sig om den ej följer rådet.

Rådet får med enkel majoritet begära att kommissionen skall företa de utredningar som rådet finner nödvändiga för att förverkliga de gemensamma målen samt att förelägga rådet lämpliga förslag. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta rådet om skälen till detta.

Artikel III-346

Beslut om kommittéer.

Rådet skall anta europeiska beslut som innehåller stadgarna för de kommittéer som anges i konstitutionen. Det skall besluta med enkel majoritet efter att ha hört kommissionen.

Underavsnitt 4 – Europeiska kommissionen

Artikel III-347

Kommissionärernas oberoende.

Kommissionens ledamöter skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter. Medlemsstaterna skall respektera deras oberoende och inte söka påverka dem när de utför sina uppgifter.

Kommissionens ledamöter får inte under sin ämbets tid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets tid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets tiden. Om dessa förpliktelser åsidosätts får domstolen, på begäran av rådet som skall besluta med enkel majoritet eller av kommissionen, allt efter omständigheterna besluta antingen att den berörda kommissionsledamoten skall avsättas från ämbetet på de villkor som anges i artikel III-349 eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe.

Artikel III-348

Kommissionärers avgång.

1. En kommissionsledamots ämbete skall, fränsett vid normala nytillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts.

2. För den entledigade, avsatte eller avlidne kommissionsledamotens återstående mandattid skall en ersättare utses till ny ledamot av samma nationalitet av rådet i samförstånd med kommissionens ordförande och efter det att Europaparlamentet har hörts samt i enlighet med kriterierna i artikel I-26.4.

Rådet får med enhällighet på förslag av kommissionens ordförande besluta att en ersättare inte behöver utses, särskilt om återstoden av ledamotens mandattid är kort.

3. Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans eller hennes mandattid i enlighet med artikel I-27.1.

4. Om unionens utrikesminister begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans eller hennes mandattid i enlighet med artikel I-28.1.

5. Om samtliga kommissionsledamöter begär sitt entledigande skall de kvarstå i ämbetet och fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess att ersättare har utsetts för återstoden av deras mandattid, i enlighet med artiklarna I-26 och I-27.

Artikel III-349

Om en kommissionsledamot inte längre uppfyller de krav som ställs för att utföra uppgifterna eller om han eller hon har gjort sig skyldig till allvarlig försummelse, får domstolen på begäran av rådet med enkel majoritet eller av kommissionen besluta att avsätta honom eller henne.

Domstolen kan avsätta en kommissionär.

Artikel III-350

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel I-28.4 skall kommissionens olika ansvarsområden struktureras och fördelas mellan dess ledamöter av dess ordförande, i enlighet med artikel I-27.3. Ordföranden får ändra denna ansvarsfördelning under mandatperioden. Kommissionens ledamöter skall under ledning av ordföranden utföra de uppgifter som denne ålägger dem.

Kommissionärens ansvarsområden fördelas av ordföranden.

Artikel III-351

Beslut fattas med majoritet.

Kommissionen skall besluta med en majoritet av sina ledamöter. I arbetsordningen skall anges när beslutförhet föreligger.

Artikel III-352

Kommissionens arbetsordning.

1. Kommissionen skall anta sin arbetsordning för att säkerställa att både kommissionen själv och dess avdelningar fullgör sina uppgifter. Den skall se till att arbetsordningen offentliggörs.

Årlig rapport om EU från kommissionen.

2. Kommissionen skall årligen, senast en månad före öppnandet av Europaparlamentets session, offentliggöra en allmän rapport om unionens verksamhet.

Underavsnitt 5 – Europeiska unionens domstol

Artikel III-353

Domstolen.

Domstolen skall sammanträda i olika avdelningar, i stor avdelning eller i plenum, i enlighet med stadgan för Europeiska unionens domstol.

Artikel III-354

Generaladvokater.

Domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. På begäran av domstolen får rådet med enhällighet anta ett europeiskt beslut om att utöka antalet generaladvokater.

Generaladvokaterna skall vid offentliga domstolssessioner, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som enligt stadgan för Europeiska unionens domstol kräver deras deltagande.

Artikel III-355

Utseende av domare och generaladvokater.

Domstolens domare och generaladvokater, som utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer, skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd efter det att den kommitté som fö-

reskrivs i artikel III-357 har hörts.

En del av domartjänsterna och tjänsterna som generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år i enlighet med föreskrifterna i stadgan för Europeiska unionens domstol.

Domarna skall bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Domstolens
ordförande.

Domstolen skall anta sina rättegångsregler. Rättegångsreglerna skall godkännas av rådet.

Artikel III-356

Antalet domare i tribunalen skall fastställas i stadgan för Europeiska unionens domstol. I stadgan får det föreskrivas att tribunalen skall biträdas av generaladvokater.

Tribunalen.

Ledamöterna i tribunalen skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av höga domarämbeten. De skall utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd, efter att den kommitté som föreskrivs i artikel III-357 har hörts.

En del av ledamöterna i tribunalen skall nytillsättas vart tredje år.

Domarna skall bland sig välja ordföranden för tribunalen för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Tribunalen skall anta sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Rättegångsreglerna skall godkännas av rådet.

Om inte annat föreskrivs i stadgan, skall de bestämmelser i konstitutionen som avser domstolen tillämpas på tribunalen.

Grundregel:
samma
bestämmelser
som för dom-
stolen.

Artikel III-357

Det skall inrättas en kommitté med uppgift att avge yttrande om kandidaternas lämplighet att utöva ämbetena som domare och generaladvokat i domstolen och tribunalen innan medlemsstaternas regeringar ombesörjer utnämningarna i enlighet med artiklarna III-355 och III-356.

Kommitté ska
yttra sig över
kandidater till
domstolen.

Kommittén skall bestå av sju personer utsedda bland före detta ledamöter av domstolen och tribunalen, ledamöter av

Kommitténs
sammansätt-
ning.

nationella högsta domstolar och jurister med allmänt erkända kvalifikationer, varav en skall föreslås av Europaparlamentet. Rådet skall anta ett europeiskt beslut där reglerna för kommitténs arbetsätt anges och ett europeiskt beslut där dess ledamöter utses. Rådet skall besluta på initiativ av domstolens ordförande.

Artikel III-358

Behörighet
för tribunalen.

1. Tribunalen skall vara behörig att i första instans pröva och avgöra de ärenden som anges i artiklarna III-365, III-367, III-370, III-372 och III-374, med undantag av de ärenden som åvilar en enligt artikel III-359 upprättad specialdomstol och de som enligt stadgan för Europeiska unionens domstol faller under domstolens behörighet. I stadgan kan det föreskrivas att tribunalen skall vara behörig för andra grupper av ärenden.

Tribunalens avgöranden enligt denna punkt kan överklagas till domstolen, dock endast i rättsfrågor, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan.

2. Tribunalen skall vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av specialdomstolarna.

Tribunalens avgöranden enligt denna punkt kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan för Europeiska unionens domstol, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller följdriktigheten i unionsrätten.

Förhandsavgöranden
på särskilda
områden.

3. Tribunalen skall vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel III-369 på särskilda områden som anges i stadgan för Europeiska unionens domstol.

Om tribunalen anser att ett ärende kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten, kan den hänskjuta ärendet till domstolen för beslut.

Tribunalens avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande kan i undantagsfall omprövas av domsto-

len, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller följdriktigheten i unionsrätten.

Artikel III-359

1. Specialdomstolar, som är knutna till tribunalen, med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden, får inrättas genom europeiska lagar. Dessa skall antas antingen på förslag av kommissionen och efter det att domstolen har hörts eller på begäran av domstolen och efter det att kommissionen har hörts.

Specialdomstolar.

2. I europeiska lagar om inrättande av en specialdomstol skall det meddelas regler om denna domstols sammansättning och anges hur omfattande behörighet den har.

3. Specialdomstolarnas beslut kan överklagas till tribunalen endast i rättsfrågor eller, om det i den europeiska lagen om inrättande av specialdomstolen så föreskrivs, även i sakfrågor.

4. Ledamöterna av specialdomstolarna skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten. De skall utses av rådet med enhällighet.

5. Specialdomstolarna skall anta sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Rättegångsreglerna skall godkännas av rådet.

6. Om inte annat föreskrivs i den europeiska lagen om inrättande av specialdomstolen skall de bestämmelser i konstitutionen som avser Europeiska unionens domstol samt bestämmelserna i stadgan för Europeiska unionens domstol tillämpas på specialdomstolarna. Avdelning I i stadgan för Europeiska unionens domstol och artikel 64 i denna skall under alla omständigheter tillämpas på specialdomstolarna.

Artikel III-360

Om kommissionen anser att en medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen, skall kommissionen avge ett motiverat yttrande i ärendet efter att ha givit den

Kommissionens talan om fördragsbrott.

berörda staten tillfälle att komma in med sina synpunkter.

Om den berörda staten inte rättar sig efter yttrandet inom den tid som angivits av kommissionen, får kommissionen föra ärendet vidare till Europeiska unionens domstol.

Artikel III-361

En medlemsstat som anser att en annan medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen får anhängiggöra ärendet vid Europeiska unionens domstol.

Innan en medlemsstat väcker talan mot en annan medlemsstat på grund av ett påstått åsidosättande av en skyldighet enligt konstitutionen, skall den lägga fram saken för kommissionen.

Kommissionen skall avge ett motiverat yttrande efter det att var och en av de berörda staterna beretts tillfälle att skriftligen och muntligen lägga fram sin egen sak och yttra sig över vad motparten anfört.

Om kommissionen inte yttrat sig inom tre månader efter det att saken lagts fram för den, skall detta inte hindra att ärendet anhängiggörs vid domstolen.

Artikel III-362

1. Om Europeiska unionens domstol finner att en medlemsstat inte har uppfyllt en skyldighet enligt konstitutionen, skall denna stat vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom.

2. Om kommissionen anser att den berörda medlemsstaten inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa den dom som avses i punkt 1 får kommissionen, efter att ha gett staten tillfälle att framföra sina synpunkter, väcka talan vid Europeiska unionens domstol. Därvid skall kommissionen ange det standardbelopp eller det vite som den med hänsyn till omständigheterna anser det lämpligt att den berörda medlemsstaten skall betala.

Om domstolen finner att den berörda medlemsstaten inte har efterkommit dess dom, kan den förelägga staten att betala ett standardbelopp eller ett vite.

Medlemsstats
talan om för-
dragsbrott.

Medlemssta-
terna ska följa
domstolens
dom.

Kommissio-
nen får väcka
talan om
domen inte
följs.

Böter om
dom inte följs.

Detta förfarande skall inte inverka på tillämpningen av artikel III-361.

3. När kommissionen för ett ärende vidare till Europeiska unionens domstol i enlighet med artikel III-360 därför att den anser att den berörda medlemsstaten inte har uppfyllt sin skyldighet att underrätta om åtgärder för införlivande av en europeisk ramlag får kommissionen, om den anser det lämpligt, ange det standardbelopp eller vite som denna stat skall betala och som kommissionen anser lämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Böter om europeisk ramlag inte införlivats.

Om domstolen fastställer underlåtenheten kan den ålägga den berörda medlemsstaten att betala ett standardbelopp eller vite som inte är högre än det belopp som kommissionen har angivit. Skyldigheten att betala skall få verkan den dag som anges i domstolens dom.

Artikel III-363

I europeiska lagar eller förordningar som antas av rådet får Europeiska unionens domstol ges en obegränsad behörighet i fråga om de påföljder som föreskrivs i dessa.

Påföljder.

Artikel III-364

Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i konstitutionen får Europeiska unionens domstol genom europeiska lagar, i den omfattning som anges i dessa, ges behörighet att avgöra tvister som gäller tillämpningen av de akter som antagits på grundval av konstitutionen och genom vilka europeiska rättigheter som avser immaterialrätt skapas.

Behörighet rörande immaterialrätt.

Artikel III-365

1. Europeiska unionens domstol skall granska lagenligheten av de europeiska lagarna och ramlagarna, av akter som antas av rådet, av kommissionen och av Europeiska centralbanken och som inte är rekommendationer och yttranden samt av sådana rättsakter som antas av Europaparlamentet och Europeiska rådet och som skall ha rättsverkan i förhållande till tredjeman. Domstolen skall även granska lagenligheten av sådana akter antagna av unionens organ el-

Granskning av rättsakters lagenlighet, också vissa som antagits av organ eller myndigheter.

ler myndigheter som är avsedda att ha rättsverkan i förhållande till tredjeman.

Talan väcks av en medlemsstat, EP, ministerrådet eller kommissionen.

2. För tillämpningen av punkt 1 skall Europeiska unionens domstol vara behörig att pröva talan som väcks av en medlemsstat, av Europaparlamentet, av rådet eller av kommissionen i fråga om bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av konstitutionen eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller i fråga om maktmissbruk.

Talan av revisionsrätten, ECB och Regionkommittén.

3. Europeiska unionens domstol skall på de villkor som anges i punkterna 1 och 2 vara behörig att pröva en talan som revisionsrätten, Europeiska centralbanken eller Regionkommittén väcker för att tillvarata sina rättigheter.

Talan av fysiska och juridiska personer.

4. Alla fysiska eller juridiska personer får på de villkor som anges i punkterna 1 och 2 väcka talan mot en akt som är riktad till dem eller som direkt och personligen berör dem samt mot en regleringsakt som direkt berör dem och som inte medför genomförandeåtgärder.

5. I de akter genom vilka unionens organ och myndigheter inrättas kan särskilda villkor och former föreskrivas för talan som väcks av fysiska eller juridiska personer mot akter som antas av dessa organ eller myndigheter och som skall ha rättsverkan i förhållande till dem.

6. Talan som avses i denna artikel skall väckas inom två månader från den dag då akten offentliggjordes eller delgavs klaganden eller, om så inte skett, från den dag då klaganden fick kännedom om akten, alltefter omständigheterna.

Artikel III-366

Ogiltighetsförklaring.

Om talan är välgrundad, skall Europeiska unionens domstol förklara den berörda akten ogiltig.

Europeiska unionens domstol skall dock, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av den ogiltigförklarade akten som skall betraktas som bestående.

Artikel III-367

Om Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken i strid med konstitutionen inte skulle vidta åtgärder, får medlemsstaterna och unionens övriga institutioner väcka talan vid Europeiska unionens domstol för att få överträdelsen fastslagen. Denna artikel skall på samma villkor tillämpas på de av unionens organ och myndigheter som inte vidtar åtgärder.

Passivitets-
talan.

En sådan talan skall endast tas upp om den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda myndigheten dessförinnan har uppmanats att vidta åtgärder. Om institutionen, organet eller myndigheten inom två månader efter denna uppmaning inte har tagit ställning får talan väckas inom en ytterligare frist av två månader.

Varje fysisk eller juridisk person får på de villkor som anges i första och andra styckena föra talan vid domstolen om att någon av unionens institutioner eller myndigheter eller något av dess organ har underlåtit att till personen i fråga rikta någon annan akt än en rekommendation eller ett yttrande.

Artikel III-368

Den institution, det organ eller den myndighet vars akt har förklarats ogiltig eller vars underlåtenhet att agera har förklarats strida mot konstitutionen skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa Europeiska unionens domstols dom.

Dom måste
följas.

Denna skyldighet skall inte påverka någon förpliktelse som kan följa av tillämpningen av artikel III-431 andra stycket.

Artikel III-369

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att meddela förhandsavgöranden om

Förhands-
avgörande.

- a) tolkningen av konstitutionen,
- b) giltigheten och tolkningen av unionens institutioners, organs och myndigheters akter.

Möjlighet till förhandsavgörande.

När en sådan fråga uppkommer vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

Obligatoriskt förhandsavgörande om sista instans.

När en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen föra frågan vidare till domstolen.

Om en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat angående en frihetsberövad person skall domstolen meddela sitt avgörande inom kortast möjliga tid.

Artikel III-370

Twist om skadestånd.

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel III-431 andra och tredje styckena.

Artikel III-371

Upphävande av medlemskapsrättigheter.

Domstolen skall vara behörig att besluta om lagenligheten av en akt som antas av Europeiska rådet eller rådet i enlighet med artikel I-59 endast på begäran av den medlemsstat som är föremål för ett fastslående av Europeiska rådet eller rådet och endast när det gäller iakttagandet av de regler som avser förfarandet i den artikeln.

Denna begäran skall inlämnas inom en frist på en månad från och med nämnda fastslående. Domstolen skall besluta inom en månad från begäran.

Artikel III-372

Twister med unionens anställda.

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan unionen och dess anställda inom de gränser och på de villkor som fastställs i tjänsteföreskrifterna för unionens tjänstemän och de anställningsvillkor som gäller för unionens övriga anställda.

Artikel III-373

Europeiska unionens domstol skall inom de gränser som anges nedan vara behörig att avgöra tvister om

Tvister rörande Europeiska investeringsbanken.

a) fullgörandet av medlemsstaternas förpliktelser enligt Europeiska investeringsbankens stadga; bankens styrelse skall i detta avseende ha de befogenheter som enligt artikel III-360 tillkommer kommissionen,

b) beslut av Europeiska investeringsbankens råd; varje medlemsstat, kommissionen och bankens styrelse får väcka talan i dessa frågor på de villkor som anges i artikel III-365,

c) beslut av Europeiska investeringsbankens styrelse; talan mot dessa beslut får endast föras av medlemsstaterna eller kommissionen på de villkor som anges i artikel III-365 och endast på den grund att de formföreskrifter som avses i artikel 19.2, 19.5, 19.6 och 19.7 i bankens stadga har åsidosatts,

d) fullgörandet av de nationella centralbankernas förpliktelser enligt konstitutionen och stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. Därvid skall Europeiska centralbankens råd gentemot de nationella centralbankerna ha de befogenheter som enligt artikel III-360 tillkommer kommissionen gentemot medlemsstaterna. Om Europeiska unionens domstol finner att en nationell centralbank inte har fullgjort en förpliktelse enligt konstitutionen, skall denna bank vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom.

Tvister rörande nationella centralbankers förpliktelser.

Artikel III-374

Europeiska unionens domstol skall vara behörig att döma med stöd av en skiljedoms klausul i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt avtal, som ingåtts av unionen eller på dess vägnar.

Skiljedoms-klausuler.

Artikel III-375

1. Utom i de fall där Europeiska unionens domstol är behörig enligt konstitutionen skall tvister där unionen är part inte på denna grund vara undantagna från de nationella domstolarnas behörighet.

Nationella domstolarnas behörighet.

Tvister om konstitutionen löses genom denna. Medlemsstater kan ha avtal om hänskjutande av tvist.

2. Medlemsstaterna förbinder sig att inte lösa tvister om tolkningen eller tillämpningen av konstitutionen på annat sätt än som bestämts genom denna.

3. Domstolen skall vara behörig att avgöra varje tvist mellan medlemsstater som berör ämnesområden som regleras i konstitutionen, om tvisten hänskjuts till domstolen enligt ett särskilt avtal mellan parterna.

Artikel III-376

Begränsning rörande GUSP.

Europeiska unionens domstol skall inte vara behörig med avseende på artiklarna I-40 och I-41, bestämmelserna i avdelning V kapitel II om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och artikel III-293 i de delar som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Behörighet rörande restriktiva åtgärder.

Domstolen skall dock vara behörig att kontrollera att artikel III-308 följs och pröva talan, utformad enligt artikel III-365.4, om kontroll av lagenligheten av europeiska beslut om sådana restriktiva åtgärder mot fysiska eller juridiska personer som rådet har antagit på grundval av avdelning V kapitel II.

Artikel III-377

Begränsning rörande medlemsstaternas ansvar för lag och ordning.

När Europeiska unionens domstol utövar sina befogenheter med avseende på bestämmelserna i avdelning III kapitel IV avsnitten 4 och 5 om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa skall den inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

Artikel III-378

Tidsfrist gäller inte alltid.

Även om den frist som avses i artikel III-365.6 har löpt ut får parterna i en tvist om en akt med allmän giltighet som antagits av en av unionens institutioner, organ eller myndigheter, med stöd av artikel III-365.2 inför Europeiska unionens domstol göra gällande att akten inte skall tillämpas.

Artikel III-379

1. Talan som förs vid Europeiska unionens domstol skall inte hindra verkställighet. Domstolen får dock om den anser att omständigheterna så kräver besluta om uppskov med verkställigheten av den akt som är föremål för talan.

Påverkan på verkställighet.

2. I ärenden som anhängiggjorts vid Europeiska unionens domstol får denna föreskriva nödvändiga interimistiska åtgärder.

Interimistiska åtgärder.

Artikel III-380

Europeiska unionens domstols domar skall vara verkställbara på de villkor som anges i artikel III-401.

Verkställighet.

Artikel III-381

Europeiska unionens domstols stadga skall regleras i ett protokoll.

Domstolens stadga.

Genom europeiska lagar får bestämmelserna i stadgan ändras med undantag av avdelning I och artikel 64 i denna. Lagarna skall antas antingen på begäran av domstolen och efter det att kommissionen har hörts, eller på förslag av kommissionen och efter det att domstolen har hörts.

Ändringsförfarande.

Underavsnitt 6 – Europeiska centralbanken

Artikel III-382

1. Europeiska centralbankens råd skall bestå av Europeiska centralbankens direktionsledamöter samt cheferna för de nationella centralbankerna i medlemsstater utan undantag i den mening som avses i artikel III-197.

ECB-rådet.

2. Direktionen skall bestå av ordföranden, vice ordföranden och fyra andra ledamöter.

Direktionen.

Ordföranden, vice ordföranden och de övriga direktionsledamöterna skall utses av Europeiska rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet, på rekommendation av rådet och efter det att Europaparlamentet och Europeiska centralbankens råd har hörts, bland personer vars auktoritet

och yrkeserfarenhet inom den finansiella sektorn är allmänt erkända.

Deras mandattid är åtta år, och mandatet kan inte förnyas.

Endast medborgare i medlemsstaterna får vara direktionens ledamöter.

Artikel III-383

1. Rådets ordförande och en ledamot av kommissionen får delta utan rösträtt i sammanträdena med Europeiska centralbankens råd.

Rådets ordförande får lägga fram förslag för behandling i Europeiska centralbankens råd.

2. Europeiska centralbankens ordförande skall inbjudas att delta i rådets sammanträden när detta behandlar frågor som rör mål och uppgifter för Europeiska centralbankssystemet.

3. Europeiska centralbanken skall till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om verksamheten inom Europeiska centralbankssystemet och om den monetära politiken under det föregående och det innevarande året. Europeiska centralbankens ordförande skall lägga fram denna rapport för Europaparlamentet, som kan hålla en allmän debatt på grundval av rapporten, och för rådet.

Europeiska centralbankens ordförande och övriga direktionens ledamöter kan på begäran av Europaparlamentet eller på eget initiativ höras av Europaparlamentets behöriga organ.

Underavsnitt 7 – Revisionsrätten

Artikel III-384

1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ eller myndighet som unionen har upprät-

Rådet och kommissionen vid ECB-rådets sammanträden.

ECB:s ordförande i Ekorådet.

ECB:s årsrapport.

EP kan höra ECB:s direktion, som i sin tur kan begära att få framträda i EP.

Revisionsrättens uppgifter.

tat, såvida inte den akt varigenom organet eller myndigheten upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall till Europaparlamentet och rådet avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, vilken skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Denna förklaring får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i unionens verksamhet.

Förklaring om räkenskaper.

2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.

Inkomsterna skall granskas på grundval av fastställda inkomstbelopp och inkomstbelopp som betalats in till unionen.

Utgifterna skall granskas på grundval av gjorda åtaganden och verkställda utbetalningar.

Dessa granskningar får göras innan räkenskaperna avslutas för det ifrågavarande budgetåret.

3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov göras på platsen i övriga institutioner, samt i lokalerna hos varje organ eller myndighet som förvaltar inkomster eller utgifter för unionens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndigheter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Genomförande av granskning.

Övriga institutioner, alla organ eller myndigheter som förvaltar inkomster eller utgifter för unionens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om

dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift.

Europeiska investeringsbanken.

När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av unionens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehas av banken regleras av en överenskommelse mellan revisionsrätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall revisionsrätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de unionsutgifter och unionsinkomster som banken förvaltar.

Årsrapporter och särskilda rapporter.

4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten skall överlämnas till övriga institutioner och tillsammans med nämnda institutioners yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den får också när som helst framföra synpunkter i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av de övriga institutionerna.

Den skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter. Den kan emellertid inom sig inrätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning.

Den skall biträda Europaparlamentet och rådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

Den skall anta sin egen arbetsordning. Arbetsordningen skall godkännas av rådet.

Artikel III-385

Revisionsrättens ledamöter.

1. Ledamöterna av revisionsrätten skall utses bland personer som i sina respektive stater hör till eller har hört till externa revisionsorgan eller som är kvalificerade för detta ämbete. Deras oavhängighet får inte kunna ifrågasättas.

2. Revisionsrättens ledamöter skall utses för en tid av sex år. Deras mandat kan förnyas. Rådet skall anta ett euro-

peiskt beslut om den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Revisionsrättens ledamöter skall bland sig välja sin ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

3. Vid fullgörandet av sina skyldigheter får ledamöterna av revisionsrätten varken begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något organ. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter.

Ledamöternas
oberoende.

4. Ledamöterna av revisionsrätten får inte under sin ämbets-tid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets-tid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets-tiden.

5. Ämbetet för en ledamot av revisionsrätten skall, frånsett vid normala nytillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts genom ett avgörande av domstolen i enlighet med punkt 6.

För den återstående mandattiden skall en ersättare utses.

Utom vid avsättning skall ledamöterna av revisionsrätten kvarstå i ämbetet till dess att de ersatts.

6. En ledamot av revisionsrätten får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe, om domstolen på begäran av revisionsrätten finner att han eller hon inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet.

Avsnitt 2 – Unionens rådgivande organ

Underavsnitt 1 – Regionkommittén

Artikel III-386

Regionkommitténs ledamöter.

Antalet ledamöter i Regionkommittén får inte överstiga 350. Kommitténs sammansättning skall regleras i ett europeiskt beslut som antas av rådet med enhällighet på förslag av kommissionen.

Mandattid
5 år.

Kommitténs ledamöter och lika många suppleanter skall utses för en tid av fem år. Deras mandat kan förnyas. Ingen ledamot av eller suppleant i kommittén får samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet.

Rådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter och suppleanter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

När ett sådant mandat som avses i artikel I-32.2, och som ligger till grund för att ledamoten har föreslagits, upphör, skall mandatet i kommittén automatiskt upphöra, och ledamoten skall för den återstående delen av mandatperioden ersättas i enlighet med samma förfarande.

Artikel III-387

Regionkommitténs presidium, arbetsordning och sammanträden.

Regionkommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två och ett halvt år.

Den skall sammankallas av ordföranden på begäran av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Den skall anta sin egen arbetsordning.

Artikel III-388

Hörande av
Regionkommittén.

Regionkommittén skall höras av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen i de fall som anges i konstitutionen och i alla övriga fall där en av dessa institutioner finner det lämpligt, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete.

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall det, eller den, utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte under-

stiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Om Ekonomiska och sociala kommittén hörs, skall Europaparlamentet, rådet eller kommissionen underrätta Regionkommittén om denna begäran om yttrande. Om Regionkommittén anser att särskilda regionala intressen berörs, får den avge ett yttrande i saken. Den får också avge ett yttrande på eget initiativ.

Kommitténs yttrande med protokoll från dess överläggningar skall överlämnas till Europaparlamentet, rådet och kommissionen.

Underavsnitt 2 – Ekonomiska och sociala kommittén

Artikel III-389

Antalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén får inte överstiga 350. Kommitténs sammansättning skall regleras i ett europeiskt beslut som antas av rådet med enhällighet på förslag av kommissionen.

Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter.

Artikel III-390

Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter skall utses för en tid av fem år. Deras mandat kan förnyas.

Mandattid
5 år.

Rådet skall anta ett europeiskt beslut om den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Rådet skall besluta efter att ha hört kommissionen. Det får inhämta synpunkter från europeiska organisationer som representerar olika ekonomiska och sociala sektorer, eller det civila samhället, som berörs av unionens verksamhet.

Artikel III-391

Ekonomiska och sociala kommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två och ett halvt år.

Ekonomiska och sociala kommitténs presidium, arbetsordning och sammanträden.

Den skall sammankallas av ordföranden på begäran av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Den skall anta sin egen arbetsordning.

Artikel III-392

Ekonomiska och sociala kommittén skall höras av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen i de fall som anges i konstitutionen. Den får höras av dessa institutioner i alla de fall då institutionerna finner det lämpligt. Den får även avge ett yttrande på eget initiativ.

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall det, eller den, utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Kommitténs yttrande med protokoll från dess överläggningar skall överlämnas till Europaparlamentet, rådet och kommissionen.

Avsnitt 3 – Europeiska investeringsbanken

Artikel III-393

Europeiska investeringsbanken skall vara en juridisk person.

Dess medlemmar skall vara medlemsstaterna.

Europeiska investeringsbankens stadga återges i ett protokoll.

Europeiska investeringsbankens stadga får ändras genom en europeisk lag som antas av rådet. Rådet skall besluta med enhällighet antingen på begäran av Europeiska investeringsbanken och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen eller på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska investeringsbanken.

Hörande av
Ekonomiska
och sociala
kommittén.

Europeiska
investerings-
banken.

Artikel III-394

Europeiska investeringsbanken skall ha till uppgift att genom att anlita kapitalmarknaderna och utnyttja egna medel bidra till en balanserad och störningsfri utveckling av den inre marknaden i unionens intresse. I detta syfte skall den, särskilt genom att bevilja lån och garantier utan vinstsyfte, underlätta finansieringen av följande projekt inom alla områden av ekonomin:

Europeiska
investerings-
bankens
uppgift.

a) Projekt som syftar till utveckling av mindre utvecklade regioner.

b) Projekt som syftar till en modernisering eller omställning av företag eller till att skapa nya verksamheter med anledning av det gradvisa upprättandet av den inre marknaden eller dess funktion och som på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.

c) Projekt av gemensamt intresse för flera medlemsstater, vilka på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.

När Europeiska investeringsbanken fullgör sina uppgifter skall den underlätta finansieringen av investeringsprogram i samband med stöd från strukturfonderna och andra av unionens finansieringsorgan.

Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser för unionens institutioner, organ och myndigheter

Artikel III-395

1. När rådet i enlighet med konstitutionen beslutar på förslag av kommissionen krävs enhällighet för att ändra förslaget, utom i de fall som avses i artiklarna I-55, I-56, III-396.10, III-396.13, III-404 och III-405.2.

Enhällighet i
rådet krävs
för att ändra
kommissionens
förslag.

2. Så länge rådet inte har beslutat, får kommissionen ändra sitt förslag när som helst under de förfaranden som leder fram till att en unionsakt antas.

Artikel III-396

Det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

1. När enligt konstitutionen europeiska lagar eller ramlagar skall antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet skall nedanstående bestämmelser tillämpas.

Kommissionen föreslår.

2. Kommissionen skall lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet.

Första behandlingen

Rättsakten kan antas vid första behandlingen.

3. Europaparlamentet skall anta sin ståndpunkt vid första behandlingen och översända den till rådet.

4. Om rådet godkänner Europaparlamentets ståndpunkt är akten i fråga antagen i den lydelse som motsvarar Europaparlamentets ståndpunkt.

Om rättsakten inte antas vid första behandlingen går förfarandet över till andra behandlingen.

5. Om rådet inte godkänner Europaparlamentets ståndpunkt, skall det anta sin ståndpunkt vid första behandlingen och översända den till Europaparlamentet.

6. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för de skäl som ledde till att rådet antog sin ståndpunkt vid första behandlingen. Kommissionen skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för sin ståndpunkt.

Andra behandlingen

Under andra behandlingen kan rättsakten antas, förklaras icke antagen eller hänskjutas till förlikningskommittén.

7. Om Europaparlamentet inom tre månader efter detta översändande

a) godkänner rådets ståndpunkt vid första behandlingen, eller inte har beslutat något, anses akten i fråga som antagen i den lydelse som motsvarar rådets ståndpunkt,

b) med en majoritet av sina ledamöter avvisar rådets ståndpunkt vid första behandlingen, anses den föreslagna akten som icke antagen,

c) med en majoritet av sina ledamöter föreslår ändringar i rådets ståndpunkt vid första behandlingen, skall den ändrade texten översändas till rådet och till kommissionen; kommissionen skall yttra sig över ändringarna.

8. Om rådet inom tre månader, efter det att Europaparlamentets ändringar har mottagits, med kvalificerad majoritet

a) godkänner alla ändringarna, anses akten i fråga som antagen,

b) inte godkänner alla ändringar, skall rådets ordförande i samförstånd med Europaparlamentets ordförande inom sex veckor sammankalla förlikningskommittén.

9. Rådet skall besluta med enhällighet om ändringar som kommissionen har avstyrkt.

Kommissionen kan bara köras över enhälligt.

Förlikning

10. Förlikningskommittén, som skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet, skall ha till uppgift att med en kvalificerad majoritet av rådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av de medlemmar som företräder Europaparlamentet uppnå enighet om ett gemensamt utkast inom sex veckor efter det att den har sammankallats, på grundval av Europaparlamentets och rådets ståndpunkter vid andra behandlingen.

Förlikningskommittén.

11. Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och rådets ståndpunkter till varandra.

12. Om förlikningskommittén inte inom sex veckor efter det att den har sammankallats godkänner ett gemensamt utkast, anses den föreslagna akten som icke antagen.

Tredje behandlingen

13. Om förlikningskommittén inom denna tid godkänner ett gemensamt utkast, skall Europaparlamentet och rådet var för sig ha sex veckor på sig från detta godkännande för att anta akten i fråga i enlighet med det utkastet; Europaparlamentet skall därvid besluta med en majoritet av de avgivna rösterna och rådet med kvalificerad majoritet. Om så inte sker, anses den föreslagna akten som icke antagen.

Under tredje behandlingen kan rättsakten antas eller förklaras icke antagen.

14. De tidsfrister på tre månader respektive sex veckor som anges i denna artikel skall på Europaparlamentets eller rådets initiativ förlängas med högst en månad respektive två veckor.

Tidsfrister.

Särskilda bestämmelser

Om inte kommissionen har lagt förslaget.

15. Om, i de fall som anges i konstitutionen, en lag eller en ramlag är föremål för det ordinarie lagstiftningsförfarandet på initiativ av en grupp av medlemsstater, på rekommendation av Europeiska centralbanken eller på begäran av domstolen, skall punkt 2, punkt 6 andra meningen och punkt 9 inte tillämpas.

I dessa fall skall Europaparlamentet och rådet till kommissionen översända utkastet till akt tillsammans med sina ståndpunkter vid första och andra behandlingen. Europaparlamentet eller rådet kan inhämta kommissionens yttrande när som helst under förfarandet, ett yttrande som kommissionen också kan avge på eget initiativ. Om den bedömer att det är nödvändigt kan den också delta i förlikningskommittén i enlighet med punkt 11.

Artikel III-397

Interinstitutionella avtal.

Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall samråda och i samförstånd reglera formerna för sitt samarbete. I detta syfte får de med beaktande av konstitutionen ingå interinstitutionella avtal som kan vara bindande.

Artikel III-398

En öppen, effektiv och oberoende europeisk administration.

1. När unionens institutioner, organ och myndigheter fullgör sina uppgifter skall de stödja sig på en öppen, effektiv och oberoende europeisk administration.

2. Med beaktande av de tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor som har antagits på grundval av artikel III-427 skall särskilda bestämmelser för detta ändamål meddelas i europeiska lagar.

Ny rättslig grund.

Artikel III-399

Öppenhet och tillgång till handlingar.

1. Unionens institutioner, organ och myndigheter skall säkerställa öppenhet i sitt arbete och, med tillämpning av artikel I-50, i sina arbetsordningar besluta om särskilda bestämmelser om allmänhetens tillgång till deras handlingar. Europeiska unionens domstol, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken skall endast omfattas

av artikel I-50.3 och den här artikeln när de utövar sina administrativa funktioner.

2. Europaparlamentet och rådet skall säkerställa att handlingar som gäller lagstiftningsförfaranden offentliggörs på de villkor som fastställs i de europeiska lagar som avses i artikel I-50.3.

Lagstiftning
offentligt.

Artikel III-400

1. Rådet skall anta europeiska förordningar och beslut som reglerar

Beslut om
löner och
arvoden.

a) löner, arvoden och pensioner för Europeiska rådets ordförande, kommissionens ordförande, unionens utrikesminister, kommissionens ledamöter, ordförande, ledamöter och justitiesekreterare vid Europeiska unionens domstol samt rådets generalsekreterare,

b) anställningsvillkor, särskilt löner, arvoden och pensioner, för revisionsrättens ordförande och ledamöter,

c) alla betalningar som lämnas i stället för sådan ersättning till de personer som avses i leden a och b.

2. Rådet skall anta europeiska förordningar och beslut om fastställande av arvoden för Ekonomiska och sociala kommitténs ledamöter.

Artikel III-401

Akter som har antagits av rådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken och som medför betalningsskyldighet för andra än medlemsstater skall vara verkställbara.

Verkställbarhet för andra än stater rörande betalningsskyldighet.

Verkställigheten skall följa de civilprocessrättsliga regler som gäller i den medlemsstat inom vars territorium den sker. Beslutet om att verkställighet skall ske skall bifogas avgörandet, utan andra formaliteter än kontroll av avgörandets äkthet, av den nationella myndighet som varje medlemsstats regering skall utse för detta ändamål och anmäla till kommissionen och Europeiska unionens domstol.

När dessa formaliteter uppfyllts på begäran av den berörda parten, får denne fullfölja verkställigheten genom att i enlighet med den nationella lagstiftningen hänskjuta ärendet direkt till den behöriga myndigheten.

Verkställigheten får skjutas upp endast genom beslut av Europeiska unionens domstol. Det är dock domstolarna i de berörda staterna som skall vara behöriga när det gäller kontroll av att verkställighetsbestämmelserna genomförs på ett regelrätt sätt.

Kapitel II – Finansiella bestämmelser

Avsnitt 1 – Den fleråriga finansieringsramen

Artikel III-402

1. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställas för en period på minst fem år i enlighet med artikel I-55.

2. Den fleråriga finansieringsramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för anslag för åtaganden för varje utgiftskategori och det årliga taket för anslag för betalningar. Utgiftskategorierna, som skall vara få till antalet, skall motsvara unionens huvudsakliga verksamhetsområden.

3. I finansieringsramen skall det anges alla andra bestämmelser som behövs för att det årliga budgetförandet skall fungera väl.

4. Om rådets europeiska lag om fastställande av en ny finansieringsram inte har antagits vid utgången av den period som omfattas av den föregående ramen skall giltighetstiden för taken och de övriga bestämmelserna, som gäller den föregående periodens sista år, förlängas tills den nya lagen har antagits.

5. Under hela det förfarande som leder till antagandet av finansieringsramen skall Europaparlamentet, rådet och kommissionen vidta alla nödvändiga åtgärder för att underlätta att förandet slutförs.

Avsnitt 2 – Unionens årliga budget

Artikel III-403

Budgetåret skall börja den 1 januari och sluta den 31 december.

Den fleråriga finansieringsramen.

Förlängning av utgiftstak om inte nytt beslut fattas.

Budgetåret.

Artikel III-404

Unionens årliga budget skall fastställas genom en europeisk lag i enlighet med följande bestämmelser:

Den årliga budgetprocessen.

1. Var och en av institutionerna skall före den 1 juli upprätta en beräkning över sina utgifter för följande budgetår. Kommissionen skall sammanställa dessa beräkningar i ett budgetförslag som får innehålla avvikande beräkningar.

Budgetförslaget.

Budgetförslaget skall innehålla en beräkning över inkomster och en över utgifter.

2. Kommissionen skall förelägga Europaparlamentet och rådet budgetförslaget senast den 1 september året före det budgetår som förslaget avser.

Kommissionen får ändra budgetförslaget under förfarandet till dess att den förlikningskommitté som avses i punkt 5 sammankallas.

3. Rådet skall anta sin ståndpunkt om budgetförslaget vilken skall översändas till Europaparlamentet senast den 1 oktober året före det budgetår som förslaget avser. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för de skäl som ledde till att rådet antog sin ståndpunkt.

Ministerrådets läsning.

4. Om Europaparlamentet inom 42 dagar efter detta översändande

Europaparlamentets läsning.

a) godkänner rådets ståndpunkt, är den europeiska lagen om upprättande av budgeten antagen,

b) inte har fattat något beslut, skall den europeiska lagen om upprättande av budgeten anses som antagen,

c) med en majoritet av sina ledamöter antar ändringar, skall det ändrade förslaget översändas till rådet och kommissionen. Europaparlamentets ordförande skall i samförstånd med rådets ordförande omedelbart sammankalla förlikningskommittén. Förlikningskommittén skall dock inte sammankallas om rådet inom tio dagar efter detta översändande meddelar Europaparlamentet att det godkänner samtliga ändringar.

5. Förlikningskommittén, som skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet, skall ha till uppgift att på grundval av Europaparlamentets och rådets ståndpunkter med en

Förlikningskommittén.

kvalificerad majoritet av rådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av Europaparlamentets företrädare uppnå enighet om ett gemensamt förslag inom tre veckor efter det att den sammankallats.

Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och rådets ståndpunkter till varandra.

6. Om förlikningskommittén inom de tre veckor som avses i punkt 5 uppnår enighet om ett gemensamt förslag, skall Europaparlamentet och rådet var för sig ha två veckor på sig efter det att denna enighet har uppnåtts, för att godkänna det gemensamma förslaget.

7. Om inom de två veckor som avses i punkt 6

a) både Europaparlamentet och rådet godkänner det gemensamma förslaget eller inte fattar något beslut, eller om en av dessa institutioner godkänner det gemensamma förslaget medan den andra inte fattar något beslut, skall den europeiska lagen om upprättande av budgeten anses som slutgiltigt antagen i enlighet med det gemensamma förslaget, eller

b) Europaparlamentet med en majoritet av sina ledamöter och rådet båda avvisar det gemensamma förslaget, eller om en av dessa institutioner avvisar det gemensamma förslaget medan den andra inte beslutar något, skall ett nytt budgetförslag läggas fram av kommissionen, eller

c) Europaparlamentet med en majoritet av sina ledamöter avvisar det gemensamma förslaget medan rådet godkänner det, skall ett nytt budgetförslag läggas fram av kommissionen, eller

d) Europaparlamentet godkänner det gemensamma förslaget medan rådet avvisar detta, får Europaparlamentet, inom två veckor efter det att rådet avvisat förslaget, med en majoritet av sina ledamöter och tre femtedelar av de avgivna rösterna besluta att bekräfta alla eller några av de ändringar som avses i punkt 4 c. Om någon av Europaparlamentets ändringar inte bekräftas, skall den i förlikningskommittén överenskomna ståndpunkten till den budgetpost som är föremål för denna ändring anses godkänd. Den europeiska la-

gen om upprättande av budgeten skall anses slutgiltigt antagen på grundval av detta.

8. Om förlikningskommittén inom de tre veckor som avses i punkt 5 inte uppnår enighet om ett gemensamt förslag, skall ett nytt budgetförslag läggas fram av kommissionen.

9. När det förfarande som anges i denna artikel har fullföljts, skall Europaparlamentets ordförande förklara att den europeiska lagen om upprättande av budgeten har blivit slutgiltigt antagen.

10. Varje institution skall utöva de befogenheter som den har tilldelats genom denna artikel med beaktande av konstitutionen och de akter som antagits i enlighet med denna, särskilt om unionens egna medel och balansen mellan inkomster och utgifter.

Artikel III-405

1. Om den europeiska lagen om upprättande av budgeten inte har blivit slutgiltigt antagen i början av ett budgetår, får i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412 ett belopp som motsvarar högst en tolfedel av de anslag som förts upp i den aktuella avdelningen i budgeten för det föregående budgetåret användas varje månad för en avdelning i budgeten; det får dock inte överstiga en tolfedel av de anslag som anges i samma avdelning i budgetförslaget.

2. Under förutsättning att övriga villkor i punkt 1 iakttas och på förslag av kommissionen får rådet i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412 anta ett europeiskt beslut genom vilket tillstånd ges till utgifter som överstiger en tolfedel. Rådet skall omedelbart överlämna beslutet till Europaparlamentet.

I det europeiska beslutet skall de åtgärder föreskrivas som krävs i fråga om resurser för tillämpningen av denna artikel, i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel I-54.3 och I-54.4.

Beslutet skall träda i kraft trettio dagar efter antagandet, om Europaparlamentet inom denna tidsfrist med en majoritet av sina ledamöter inte beslutar att minska dessa utgifter.

Nytt budgetförslag om ej enighet i förlikningskommittén.

Budgeten förklaras antagen.

Om budgeten inte antas får en tolfedel av förra årets medel användas varje månad.

Artikel III-406

Överförande
av anslag mel-
lan år.

På de villkor som skall fastställas i de europeiska lagar som avses i artikel III-412 får anslag som inte avser personalutgifter och som inte förbrukats vid budgetårets utgång föras över, dock endast till det närmast följande budgetåret.

Indelning av
utgifter.

Anslagen skall delas in i avdelningar alltefter utgifternas art eller ändamål och i mån av behov ytterligare delas in, i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412.

Utgifterna för

- Europaparlamentet,
- Europeiska rådet och rådet,
- kommissionen och
- Europeiska unionens domstol

skall tas upp i separata budgetavsnitt om inte annat följer av någon särskild ordning för vissa gemensamma utgifter.

Avsnitt 3 – Genomförande av budgeten och ansvarsfrihet

Artikel III-407

Kommissio-
nen och med-
lemsstaterna
genomför
budgeten.

I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen i samarbete med medlemsstaterna genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen, i enlighet med de europeiska lagar som avses i artikel III-412. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i enlighet med samma principer.

Medlemsstaternas kontroll- och revisionskyldigheter vid genomförandet av budgeten samt deras ansvar i samband med detta skall regleras i de europeiska lagar som avses i artikel III-412. De skall ange det ansvar och de närmare särskilda bestämmelser som skall gälla för hur varje institution skall medverka när dess egna utgifter effektueras.

Överförande
av anslag inom
budgeten.

Kommissionen får inom budgeten föra över anslag från en avdelning till en annan och från en underavdelning till en annan, inom de gränser och på de villkor som anges i de europeiska lagar som avses i artikel III-412.

Artikel III-408

Kommissionen skall årligen till Europaparlamentet och rådet överlämna en redovisning för hur budgeten genomförts under det föregående budgetåret. Kommissionen skall till dem också överlämna en redovisning för unionens tillgångar och skulder.

Redovisning av budgetens genomförande.

Kommissionen skall till Europaparlamentet och rådet även överlämna en rapport med utvärdering av unionens finanser på grundval av de resultat som uppnåtts, särskilt i förhållande till de uppgifter som Europaparlamentet och rådet lämnat enligt artikel artikel III-409.

Artikel III-409

1. På rekommendation av rådet skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall rådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska de räkenskaper och redovisningar och den utvärderingsrapport som avses i artikel III-408, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel III-384.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.

Europaparlamentet beviljar kommissionen ansvarsfrihet.

2. Innan Europaparlamentet beviljar kommissionen ansvarsfrihet eller för andra ändamål i samband med att Europaparlamentet utövar sina befogenheter i fråga om budgetens genomförande, kan det begära att kommissionen skall redogöra för verkställigheten av utgifterna eller för hur de finansiella kontrollsystemen fungerar. Kommissionen skall på begäran lägga fram alla nödvändiga uppgifter för Europaparlamentet.

3. Kommissionen skall vidta alla lämpliga åtgärder för att rätta sig efter iakttagelserna i besluten om ansvarsfrihet, andra iakttagelser från Europaparlamentet om verkställigheten av utgifterna samt de kommentarer som är fogade till rådets rekommendationer om ansvarsfrihet.

Kommissions-
rapporter om
åtgärder.

4. På begäran av Europaparlamentet eller rådet skall kommissionen rapportera om de åtgärder som den har vidtagit mot bakgrund av dessa iakttagelser och kommentarer, särskilt om de instruktioner som den har gett de avdelningar som ansvarar för budgetens genomförande. Dessa rapporter skall också översändas till revisionsrätten.

Avsnitt 4 – Gemensamma bestämmelser

Artikel III-410

Budgeten i
euro.

Den fleråriga finansieringsramen och den årliga budgeten skall upprättas i euro.

Artikel III-411

Kommis-
sionen får föra
medel mellan
olika valutor.

Under förutsättning att kommissionen underrättar berörda medlemsstats behöriga myndigheter får kommissionen överföra tillgångar som den innehar i en medlemsstats valuta till en annan medlemsstats valuta i den mån det behövs för att dessa tillgångar skall kunna användas för ändamål som avses i konstitutionen. Kommissionen skall så långt som möjligt undvika att göra sådana överföringar, om den har kontanter eller likvida medel i de valutor som den behöver.

Kommissionen skall stå i förbindelse med varje berörd medlemsstat genom den myndighet som medlemsstaten utser. Vid genomförandet av finansiella transaktioner skall kommissionen anlita den berörda medlemsstatens sedelutgivande bank eller något annat finansinstitut som godkänts av medlemsstaten.

Artikel III-412

Regler om
budgetens
uppställning
och genom-
förande samt
om redovisning och
revision.

1. Genom europeiska lagar skall det meddelas
 - a) budgetregler som särskilt skall innehålla närmare detaljer om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision,
 - b) regler om ordningen för kontrollen av det ansvar som aktörerna i budgetförvaltningen har, särskilt utanordnarna och räkenskapsförarna.

Dessa lagar skall antas efter det att revisionsrätten har hörts.

2. Rådet skall på förslag av kommissionen anta en europeisk förordning om de närmare bestämmelserna och förfarandet för hur de budgetinkomster som fastställs i den ordning som gäller för unionens egna medel skall ställas till kommissionens förfogande samt nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och revisionsrätten.

3. Rådet skall besluta med enhällighet till och med den 31 december 2006 i alla de fall som avses i denna artikel.

Artikel III-413

Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall se till att det finns finansiella medel tillgängliga för att unionen skall kunna fullgöra sina rättsliga förpliktelser gentemot tredjeman.

Medel för rättsliga förpliktelser.

Artikel III-414

Regelbundna möten mellan Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande skall sammankallas på kommissionens initiativ inom ramen för de budgetförfaranden som avses i detta kapitel. Ordförandena skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att främja samråd och närma sina institutioners ståndpunkter till varandra i syfte att göra det lättare att genomföra detta kapitel.

Möten mellan institutionernas ordförande.

Avsnitt 5 – Bekämpning av bedrägeri

Artikel III-415

1. Unionen och medlemsstaterna skall genom åtgärder som skall vidtas i enlighet med denna artikel bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Åtgärderna skall ha avskräckande effekt och ge ett effektivt skydd i medlemsstaterna samt i unionens institutioner, organ och myndigheter.

Kamp mot bedrägerier.

2. För att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen skall medlemsstaterna vidta samma åtgärder som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i konstitutionen skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder för att skydda unionens ekonomiska intressen mot bedrägerier. De skall för detta ändamål tillsammans med kommissionen organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga myndigheterna.

4. För att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna samt i unionens institutioner, organ och myndigheter skall det i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas nödvändiga åtgärder som rör förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. De skall antas efter det att revisionsrätten har hörts.

5. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstater na varje år för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om de åtgärder som vidtagits för att genomföra denna artikel.

Årlig rapport.

Kapitel III – Fördjupade samarbeten

Artikel III-416

De fördjupade samarbetena skall respektera konstitutionen och unionsrätten.

Fördjupade samarbeten.

De får inte påverka den inre marknaden eller den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen. De får inte innebära något hinder eller någon diskriminering i handeln mellan medlemsstaterna eller leda till snedvridning av konkurrensen dem emellan.

Får inte påverka inre marknaden.

Artikel III-417

De fördjupade samarbetena skall respektera de icke deltagande medlemsstaternas befogenheter, rättigheter och skyldigheter. Dessa medlemsstater får inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra samarbetena.

Förhållandet deltagande och icke-deltagande medlemsstater.

Artikel III-418

1. När de fördjupade samarbetena upprättas skall de vara öppna för alla medlemsstater, förutsatt att medlemsstaterna tar hänsyn till de eventuella villkor för deltagande som fastställs genom europeiska beslut om bemyndigande. De skall också vara öppna när som helst, under förutsättning att de utöver de ovannämnda eventuella villkoren tar hänsyn till de akter som redan har antagits inom denna ram.

Kommissionen och de medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete skall se till att främja ett deltagande av så många medlemsstater som möjligt.

2. Kommissionen och vid behov unionens utrikesminister skall regelbundet informera Europaparlamentet och rådet om utvecklingen av de fördjupade samarbetena.

Öppet för alla medlemsstater.

Ministerrådet och EP informeras.

Artikel III-419

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan på något av de områden som avses i konstitutionen, med undantag för områdena med exklusiv befogenhet samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall rikta en begäran till kommissionen och närmare ange tillämpningsområdet och de mål som eftersträvas genom det planerade fördjupade samarbetet. Kommissionen kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

Ett bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete skall ges genom ett europeiskt beslut av rådet på förslag av kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande.

2. En begäran från de medlemsstater som önskar upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall riktas till rådet. Denna begäran skall överlämnas till unionens utrikesminister, som skall avge ett yttrande om samstämmigheten mellan det fördjupade samarbete som planeras och unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, och till kommissionen, som skall avge ett yttrande, särskilt om samstämmigheten mellan det fördjupade samarbete som plane-

Beslutsförfarande för fördjupat samarbete utom GUSP. Se också förklaring om att deltagande stater får ange om de avser att använda sig av en passerell till QMV respektive ordinarie lagstiftningsförandet i det fördjupade samarbetet.

Beslutsförfarande för fördjupat samarbete inom GUSP.

ras och övrig unionspolitik. Begäran skall även översändas till Europaparlamentet för kännedom.

Bemyndigande att inleda ett fördjupat samarbete skall ges genom ett europeiskt beslut av rådet, som skall besluta med enhällighet.

Artikel III-420

1. Varje medlemsstat som önskar delta i ett pågående fördjupat samarbete inom ett av de områden som avses i artikel III-419.1 skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen.

Kommissionen skall inom fyra månader efter det att anmälan har mottagits bekräfta den berörda medlemsstatens deltagande. Kommissionen skall, i förekommande fall, konstatera att villkoren för deltagande är uppfyllda och anta de övergångsåtgärder som är nödvändiga för tillämpningen av de akter som redan antagits inom ramen för det fördjupade samarbetet.

Om kommissionen likväl anser att villkoren för deltagande inte är uppfyllda, skall den ange vilka bestämmelser som skall vidtas för att dessa villkor skall uppfyllas och fastställa en tidsfrist för en ny behandling av begäran. När tidsfristen har löpt ut, skall kommissionen behandla begäran på nytt i enlighet med förfarandet i andra stycket. Om kommissionen anser att villkoren för deltagande fortfarande inte är uppfyllda, får den berörda medlemsstaten hänskjuta frågan till rådet, som skall besluta om begäran. Rådet skall besluta i enlighet med artikel I-44.3. Det får också på kommissionens förslag anta sådana övergångsåtgärder som avses i andra stycket.

2. Varje medlemsstat som önskar delta i ett pågående fördjupat samarbete inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall anmäla sin avsikt till rådet, unionens utrikesminister och kommissionen.

Rådet skall bekräfta den berörda medlemsstatens deltagande efter samråd med unionens utrikesminister och efter att i förekommande fall ha fastställt att villkoren för deltagande är uppfyllda. Rådet får på förslag av unionens utrikes-

Deltagande
i fördjupat
samarbete
utom GUSP.

Deltagande
i fördjupat
samarbete
inom GUSP.

minister även anta sådana övergångsåtgärder som är nödvändiga för tillämpningen av akter som redan antagits inom ramen för det fördjupade samarbetet. Om rådet anser att villkoren för deltagande inte är uppfyllda, skall det emellertid ange vilka steg som skall vidtas för att dessa villkor skall uppfyllas och bestämma en tidsfrist för ny behandling av begäran om deltagande.

För tillämpningen av denna punkt skall rådet besluta med enhällighet och i enlighet med artikel I-44.3.

Artikel III-421

Andra utgifter för genomförandet av ett fördjupat samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet med enhällighet bland alla sina medlemmar och efter att ha hört Europaparlamentet beslutar något annat.

Deltagande medlemsstater betalar utgifterna.

Artikel III-422

1. När det i en bestämmelse i konstitutionen som kan komma att tillämpas inom ramen för ett fördjupat samarbete föreskrivs att rådet skall besluta med enhällighet kan rådet med enhällighet i enlighet med bestämmelserna i artikel I-44.3 anta ett europeiskt beslut som föreskriver att det kommer att besluta med kvalificerad majoritet.

Passerell till QMV respektive ordinarie lagstiftningsförfarandet inom ramen för fördjupat samarbete.

2. När det i en bestämmelse i konstitutionen som kan komma att tillämpas inom ramen för ett fördjupat samarbete föreskrivs att rådet skall anta europeiska lagar eller ramlagar i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande kan rådet med enhällighet i enlighet med bestämmelserna i artikel I-44.3 anta ett beslut som föreskriver att det kommer att besluta i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

Se också förklaring till III-419 om att deltagande stater får ange om de avser att använda sig av en passerell.

3. Punkterna 1 och 2 skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Undantag för militär och försvar.

Artikel III-423

Rådet och kommissionen skall se till att de åtgärder som vidtas inom ramen för ett fördjupat samarbete är samstäm-

Politikens samstämmighet.

miga såväl inbördes som med unionens politik, och de skall samarbeta i detta syfte.

Avdelning VII – Gemensamma bestämmelser

Artikel III-424

Yttersta rand-
områdena.

Med beaktande av den strukturella ekonomiska och sociala situationen i Franska Guyana och på Guadeloupe, Martinique, Réunion, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna, vilken förvärras av deras avlägsna belägenhet, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden samt ekonomiska beroende av ett fåtal produkter, vilka faktorer på grund av sin bestående natur och sammanlagda verkan allvarligt hämmar områdenas utveckling, skall rådet på förslag av kommissionen anta europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut för att särskilt fastställa villkoren för hur konstitutionen skall tillämpas när det gäller dessa områden, inklusive den gemensamma politiken. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.

De akter som avses i första stycket gäller särskilt tull- och handelspolitik, skattepolitik, frizoner, jordbruks- och fiskeripolitik, villkor för leverans av råvaror och viktiga konsumtionsvaror, statligt stöd samt villkor för tillgång till struktur-fonder och övergripande unionsprogram.

Rådet skall anta de akter som avses i första stycket med beaktande av de yttersta randområdenas särdrag och särskilda begränsningar, utan att undergräva integriteten och sammanhanget hos unionens rättsordning, inklusive den inre marknaden och den gemensamma politiken.

Artikel III-425

Ej ingripande
i egendoms-
ordningen.

Konstitutionen skall inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning.

Artikel III-426

Unionen skall i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen. Den skall särskilt kunna förvärva och avyttra fast och lös egendom samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter. Den skall i sådana fall företräddas av kommissionen. Unionen skall dock i frågor som rör en viss institutions funktion företräddas av den institutionen i enlighet med dess administrativa självständighet.

Unionens rättskapacitet. I dag har EG denna rättskapacitet.

Artikel III-427

Tjänsteföreskrifter för tjänstemännen vid unionen och anställningsvillkor för övriga anställda vid unionen skall meddelas i europeiska lagar. De skall antas efter att ha hört de berörda institutionerna.

Tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor.

Artikel III-428

Kommissionen får inom de gränser och på de villkor som fastställs genom en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut som med enkel majoritet antas av rådet inhämta den information och utföra de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrots kommissionen.

Kommissionens rätt till information.

Artikel III-429

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall åtgärder föreskrivas i europeiska lagar eller ramlagar för att framställa sådan statistik som behövs för unionens verksamhet.

Framställande av statistik.

2. Framställningen av gemenskapsstatistik skall uppfylla krav på opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter. Den får inte innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.

Artikel III-430

Tystnadsplikt.

Medlemmarna respektive ledamöterna av unionens institutioner, ledamöterna av kommittéer samt tjänstemän och övriga anställda vid unionen skall, även efter det att deras uppdrag upphört, vara förpliktade att inte lämna ut upplysningar som omfattas av tystnadsplikt, särskilt uppgifter om företag, deras affärsförbindelser eller deras kostnadsförhållanden.

Artikel III-431

Avtalsrättsligt ansvar.

Unionens avtalsrättsliga ansvar skall regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga.

I fråga om utomobligatoriskt ansvar skall unionen ersätta skada som orsakats av dess institutioner eller av dess anställda under tjänsteutövning, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.

Med avvikelse från andra stycket skall Europeiska centralbanken ersätta skada som orsakats av banken själv eller av dess anställda under tjänsteutövning i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.

De anställdas personliga ansvar gentemot unionen skall regleras av bestämmelserna i de tjänsteföreskrifter eller de anställningsvillkor som gäller för dem.

Artikel III-432

Institutionernas säte.

Säte för unionens institutioner skall fastställas av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

Artikel III-433

Språk i institutionerna.

Rådet skall med enhällighet anta en europeisk förordning som anger de regler som skall gälla för språkanvändningen vid unionens institutioner, med förbehåll för stadgan för Europeiska unionens domstol.

Artikel III-434

Unionen skall, på de villkor som anges i protokollet om Europeiska unionens privilegier och immunitet, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta de privilegier och den immunitet som behövs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift.

Immunitet
och privilegier.

Artikel III-435

De rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som ingåtts före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning, mellan å ena sidan en eller flera medlemsstater och å andra sidan ett eller flera tredjeländer skall inte påverkas av konstitutionen.

Avtal från
tiden före
medlemskap.

I den mån dessa avtal inte är förenliga med konstitutionen skall den eller de berörda medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja det som är oförenligt med konstitutionen. Medlemsstaterna skall vid behov bistå varandra i detta syfte och i förekommande fall inta en gemensam hållning.

Vid tillämpning av sådana avtal som avses i första stycket skall medlemsstaterna beakta att de fördelar som varje medlemsstat beviljar enligt konstitutionen utgör en integrerande del av unionen och härigenom är oskiljaktigt förbundna med upprättandet av institutioner som ges befogenheter enligt konstitutionen och med beviljandet av samma fördelar av alla övriga medlemsstater.

Artikel III-436

1. Konstitutionen skall inte hindra tillämpningen av följande regler:

a) Ingen medlemsstat skall vara förpliktad att lämna information vars avslöjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.

b) Varje medlemsstat får vidta de åtgärder som den anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och försvarsmateriel; sådana åtgärder får inte försämra konkurrensvillkoren på den inre marknaden i fråga om varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål.

Information
vars avslöjande
strider
mot väsentliga
säkerhets-
intressen
behöver inte
lämnas.

2. Rådet får på förslag av kommissionen med enhällighet anta ett europeiskt beslut om ändring av listan av den 15 april 1958 över varor på vilka bestämmelserna i punkt 1 b skall tillämpas.

DEL IV

•

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel IV-437 Upphävande av tidigare fördrag

1. Detta fördrag om upprättande av en konstitution för Europa upphäver fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om Europeiska unionen samt, på de villkor som fastställs i protokollet om akter och fördrag om komplettering eller ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om Europeiska unionen, akterna och fördragen om komplettering eller ändring av dessa, med förbehåll för punkt 2 i denna artikel.

EG- och EU-fördraget upphävs.

2. Anslutningsfördragen skall upphävas för

Anslutningsfördragen upphävs.

a) Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland,

b) Republiken Grekland,

c) Konungariket Spanien och Republiken Portugal,

d) Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige, samt

e) Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien.

Likväl skall

– de bestämmelser i de i leden a–d avsedda fördragen som återges eller åsyftas i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige fortsätta att gälla, och deras rättsverkan skall bestå i enlighet med detta protokoll,

Men vissa bestämmelser fortsätter att gälla.

– de bestämmelser i det i led e avsedda fördraget som återges eller åsyftas i protokollet om anslutningsfördraget och anslutningsakten för Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien fortsätta att gälla, och deras rättsverkan skall bestå i enlighet med detta protokoll.

Artikel IV-438 Succession och rättslig kontinuitet

Den union som upprättas genom detta fördrag efterträder den nuvarande unionen.

Institutionernas sammansättning kvarstår så länge.

Sekundärrätten består, dvs. tidigare antagna rättsakter m.m. fortsätter att gälla tills de ändras.

1. Den europeiska union som upprättas genom detta fördrag skall efterträda den europeiska union som upprättades genom fördraget om Europeiska unionen och Europeiska gemenskapen.

2. Om inte annat följer av artikel IV-439, skall de institutioner, organ och myndigheter som existerar vid detta fördrags ikraftträdande utöva sina befogenheter enligt detta fördrag i den sammansättning de har vid den tidpunkten, så länge det inte har antagits nya bestämmelser med tillämpning av detta fördrag eller till dess att deras mandat upphör.

3. De av institutionernas, organens och myndigheternas akter som antagits på grundval av de fördrag och akter som upphävs genom artikel IV-437 skall fortsätta att vara i kraft. Deras rättsverkan skall bestå så länge dessa akter inte har upphävts, ogiltigförklarats eller ändrats med tillämpning av det här fördraget. Detta gäller även för de konventioner som har ingåtts mellan medlemsstater på grundval av de fördrag och akter som upphävs genom artikel IV-437.

De övriga delarna av gemenskapens och unionens befintliga regelverk vid detta fördrags ikraftträdande, särskilt de interinstitutionella avtalen, de beslut och avtal som företräddarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, har fattat eller ingått, de avtal som medlemsstaterna har ingått och som gäller unionens eller gemenskapens funktions sätt eller som har samband med unionens eller gemenskapens verksamhet, förklaringarna, inbegripet sådana som avgivits inom ramen för regeringskonferenser, samt resolutioner och andra ståndpunkter av Europeiska rådet eller av rådet och sådana som medlemsstaterna i samförstånd har antagit i frågor om unionen eller gemenskapen skall också bestå så länge de inte har upphävts eller ändrats.

EG-domstolens rättspraxis gäller även fortsattningssvis.

4. Den rättspraxis som utvecklats av Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätten om tolkningen och tillämpningen av de fördrag och akter som upphävs genom artikel IV-437 samt de akter och konventioner som antagits för deras tillämpning förblir, i tillämpliga delar, tolk-

ningskällan för unionsrätten och i synnerhet för jämförbara bestämmelser i konstitutionen.

5. Kontinuiteten i de administrativa och rättsliga förfaranden som inletts före detta fördrags ikraftträdande skall säkerställas med beaktande av konstitutionen. De institutioner, organ och myndigheter som är ansvariga för dessa förfaranden skall vidta alla för detta ändamål lämpliga åtgärder.

Kontinuiteten i pågående förfaranden.

Artikel IV-439 Övergångsbestämmelser för vissa institutioner

De övergångsbestämmelser som avser Europaparlamentets sammansättning, definitionen av kvalificerad majoritet i Europeiska rådet och i rådet, inbegripet i fall då inte samtliga medlemmar av Europeiska rådet eller av rådet deltar i omröstningen, och kommissionens sammansättning, inbegripet unionens utrikesminister, meddelas i protokollet om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ.

Övergångsbestämmelser om institutionerna finns i ett protokoll.

Artikel IV-440 Område för territoriell tillämpning

1. Detta fördrag skall tillämpas på Konungariket Belgien, Republiken Tjeckien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Estland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Storhertigdömet Luxemburg, Republiken Ungern, Republiken Malta, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Polen, Republiken Portugal, Republiken Slovenien, Republiken Slovakien, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

Fördragets tillämpning.

2. Detta fördrag skall tillämpas på Guadeloupe, Franska Guyana, Martinique, Réunion, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna i enlighet med artikel III-424.

För vissa områden gäller fördraget enligt särskilda regler.

3. De utomeuropeiska länder och territorier som anges i bilaga II skall omfattas av den särskilda associeringsordning som anges i del III avdelning IV.

Detta fördrag skall inte tillämpas på de utomeuropeiska länder och territorier som har särskilda förbindelser med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och som inte anges i nämnda förteckning.

4. Detta fördrag skall tillämpas på de europeiska territorier vars utrikes angelägenheter omhändertas av en medlemsstat.

5. Detta fördrag skall tillämpas på Åland med de undantag som ursprungligen fanns i det fördrag som avses i artikel IV-437.2 d och som återges i avdelning V avsnitt 5 i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige.

6. Utan hinder av punkterna 1–5 skall följande gälla:

a) Detta fördrag skall inte tillämpas på Färöarna.

b) Detta fördrag skall tillämpas på Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden Akrotiri och Dhekelia på Cypern endast i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa tillämpningen av den ordning som ursprungligen angavs i det protokoll om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden på Cypern som är fogat till den anslutningsakt som utgör en integrerande del av det fördrag som avses i artikel IV-437.2 e, och som återges i del II avdelning III i protokollet om anslutningsfördraget och anslutningsakten för Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien.

c) Detta fördrag skall tillämpas på Kanalöarna och Isle of Man endast i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa tillämpningen av den ordning för dessa öar som ursprungligen angavs i det fördrag som avses i artikel IV-437.2 a, och som återges i avdelning II avsnitt 3 i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna

för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige.

7. Europeiska rådet får på initiativ av den berörda medlemsstaten anta ett europeiskt beslut om ändring av ställningen i förhållande till unionen för ett danskt, franskt eller nederländskt land eller territorium som avses i punkterna 2 och 3. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört kommissionen.

Artikel IV-441 Regionala unioner

Detta fördrag skall inte hindra förekomsten och genomförandet av de regionala unionerna mellan Belgien och Luxemburg samt mellan Belgien, Luxemburg och Nederländerna, i den mån syftena med dessa regionala unioner inte uppnås genom tillämpning av nämnda fördrag.

Fördraget hindrar inte regionala unioner för BeNeLux.

Artikel IV-442 Protokoll och bilagor

Protokollen och bilagorna till detta fördrag skall utgöra en integrerande del av fördraget.

Protokollen är del av fördraget (primärrätten).

Artikel IV-443 Ordinarie ändringsförfarande

1. Varje medlemsstats regering, Europaparlamentet eller kommissionen får förelägga rådet utkast till ändringar av detta fördrag. Dessa utkast skall översändas av rådet till Europeiska rådet och tillställas de nationella parlamenten.

Förslag till fördragsändringar.

2. Om Europeiska rådet efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen med enkel majoritet antar ett beslut om att granska de ändringar som föreslås skall Europeiska rådets ordförande sammankalla ett konvent som är sammansatt av företrädare för de nationella parlamenten, medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, Europaparlamentet och kommissionen. Även Europeiska centralbanken skall höras när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området. Konventet skall behandla utkastet till ändringar och skall med konsensus anta en rekomen-

Konvent ska normalt sammankallas.

dation till en konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar enligt punkt 3.

Europeiska rådet får med enkel majoritet, efter Europaparlamentets godkännande, besluta att inte sammankalla konventet när ändringarnas omfattning inte motiverar det. I det senare fallet skall Europeiska rådet fastställa mandatet för en konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar.

Regeringskonferens.

3. En konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar skall sammankallas av rådets ordförande i syfte att i samförstånd komma överens om de ändringar som skall göras i detta fördrag.

Godkännande av alla medlemsstater.

Ändringarna träder i kraft när de har ratificerats av alla medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Europeiska rådet tar upp ratificeringsfrågan om problem.

4. Om fyra femtedelar av medlemsstaterna inom en period på två år efter undertecknandet av fördraget om ändring av detta fördrag har ratificerat detta fördrag och en eller flera medlemsstater har stött på problem med nämnda ratifikation, skall Europeiska rådet ta upp frågan.

Artikel IV-444 Förenklat förfarande för ändring

Passerell till kvalificerad majoritet.

1. När det i del III föreskrivs att rådet skall besluta med enhällighet på ett visst område eller i ett visst fall, får Europeiska rådet anta ett europeiskt beslut om bemyndigande för rådet att besluta med kvalificerad majoritet på det området eller i det fallet.

Denna punkt skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Passerell till medbeslutande.

2. När det i del III föreskrivs att europeiska lagar eller ramlagar skall antas av rådet i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, får Europeiska rådet anta ett europeiskt beslut om bemyndigande att sådana lagar eller ramlagar får antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

Ett nationellt parlament kan stoppa passerellen.

3. Varje initiativ från Europeiska rådet på grundval av punkt 1 eller 2 skall översändas till de nationella parlamenten. När invändning från ett nationellt parlament har medde-

lats inom sex månader från detta översändande, skall det europeiska beslut som avses i punkt 1 eller 2 inte antas. I avsaknad av invändningar får Europeiska rådet anta beslutet.

Vid antagandet av de europeiska beslut som avses i punkterna 1 och 2 skall Europeiska rådet besluta med enhällighet efter godkännande av Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter.

Artikel IV-445 Förenklat förfarande för ändring avseende unionens inre politik och inre åtgärder

1. Varje medlemsstats regering, Europaparlamentet eller kommissionen får förelägga Europeiska rådet utkast till sådana ändringar av samtliga eller delar av bestämmelserna i del III avdelning III som rör unionens inre politik och inre åtgärder.

Förslag om ändring av artikel III-130–III-285. Regeringskonferens krävs ej.

2. Europeiska rådet får anta ett europeiskt beslut om ändring av samtliga eller delar av bestämmelserna i del III avdelning III. Europeiska rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen samt Europeiska centralbanken i fall av institutionella ändringar på det monetära området.

Enhällighet samt godkännande i varje land krävs.

Detta europeiska beslut träder i kraft först sedan det har godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

3. Det europeiska beslut som avses i punkt 2 får inte utöka de befogenheter som unionen tilldelas i detta fördrag.

Får ej utöka unionens befogenheter.

Artikel IV-446 Varaktighet

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

Obegränsad tid.

Artikel IV-447 Ratificering och ikraftträdande

1. Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Republiken Italiens regering.

Detta fördrag kräver godkännande i varje land.

2. Detta fördrag träder i kraft den 1 november 2006, förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument har deponerats eller, om så inte är fallet, den första dagen i den andra månad

I kraft tidigast den 1 november 2006.

som följer efter det att ratifikationsinstrumentet har deponerats av den signatärstat som sist deponerar instrumentet.

Artikel IV-448 Autentiska texter och översättningar

Fördraget på medlemsstaternas språk.

1. Detta fördrag, som har upprättats i ett enda original på danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska, vilka texter är lika giltiga på alla språken, skall deponeras i arkiven hos Republiken Italiens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

Ett medlemsstat kan överlämna kopia av andra officiella språk.

2. Detta fördrag får även översättas till varje annat språk som bestäms av medlemsstaterna bland dem som i enlighet med deras konstitutionella ordning har officiell ställning i hela eller delar av deras territorium. Den berörda medlemsstaten skall lämna en bestyrkt kopia av sådana översättningar till rådet som skall deponera den i sitt arkiv.

Undertecknande.

Till bevis härpå har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag. Som skedde i Rom den tjugonionde oktober tjugohundrafyra.

PROTOKOLL OCH FÖRKLARINGAR

Till fördraget har protokoll och bilagor fogats. Vidare antog regeringskonferensen ett antal förklaringar. Samtliga protokoll, bilagor och förklaringar förtecknas nedan. De viktigaste protokollen m.m., som markerats med en asterisk (*), återges efter förteckningen.

Protokoll

1. Protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen *
2. Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna *
3. Protokoll om stadgan för Europeiska unionens domstol
4. Protokoll om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken
5. Protokoll om Europeiska investeringsbankens stadga
6. Protokoll om lokalisering av säten för Europeiska unionens institutioner och vissa av dess organ, myndigheter och enheter
7. Protokoll om Europeiska unionens privilegier och immunitet
8. Protokoll om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige
9. Protokoll om anslutningsfördraget och anslutningsakten för Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien
10. Protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott *
11. Protokoll om konvergenskriterier *

12. Protokoll om eurogruppen *
13. Protokoll om vissa bestämmelser angående Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland med avseende på den ekonomiska och monetära unionen
14. Protokoll om vissa bestämmelser angående Danmark med avseende på den ekonomiska och monetära unionen
15. Protokoll om vissa uppgifter som åligger Danmarks nationalbank
16. Protokoll om ordningen för CFP-francen
17. Protokoll om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar
18. Protokoll om tillämpning av vissa inslag i artikel III-130 i konstitutionen på Förenade kungariket och Irland
19. Protokoll om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på politik för gränskontroller, asyl och invandring samt med avseende på civilrättsligt samarbete och polissamarbete
20. Protokoll om Danmarks ställning
21. Protokoll om medlemsstaternas yttre förbindelser i fråga om passage av yttre gränser
22. Protokoll om asyl för medborgare i medlemsstaterna
23. Protokoll om det permanenta strukturerade samarbete som inrättas genom artikel I-41.6 och artikel III-312 i konstitutionen *
24. Protokoll om artikel I-41.2 i konstitutionen *
25. Protokoll om import till Europeiska unionen av oljeprodukter som raffinerats i Nederländska Antillerna
26. Protokoll om förvärv av egendom i Danmark
27. Protokoll om systemet för radio och tv i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna
28. Protokoll om artikel III-214 i konstitutionen
29. Protokoll om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning
30. Protokoll om en särskild ordning för Grönland
31. Protokoll om artikel 40.3.3 i Irlands författning
32. Protokoll till artikel I-9.2 i konstitutionen om unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för

de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna *

33. Protokoll om akter och fördrag som kompletterat eller ändrat fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och fördraget om Europeiska unionen
34. Protokoll om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ *
35. Protokoll om de ekonomiska följderna av att fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden
36. Protokoll om ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

Bilagor till fördraget

1. Bilaga I – Förteckning som avses i artikel III-226 i konstitutionen
2. Bilaga II – Utomeuropeiska länder och territorier på vilka del III avdelning IV i konstitutionen skall tillämpas

*Förklaringar om bestämmelser
i konstitutionen*

1. Förklaring till artikel I-6 *
2. Förklaring till artikel I-9.2 *
3. Förklaring till artiklarna I-22, I-27 och I-28 *
4. Förklaring till artikel I-24.7 om Europeiska rådets beslut om utövande av rådets ordförandeskap *
5. Förklaring till artikel I-25 *
6. Förklaring till artikel I-26 *
7. Förklaring till artikel I-27 *
8. Förklaring till artikel I-36 *
9. Förklaring till artiklarna I-43 och III-329 *
10. Förklaring till artikel I-51 *
11. Förklaring till artikel I-57 *
12. Förklaring om förklaringarna avseende stadgan om de grundläggande rättigheterna
13. Förklaring till artikel III-116 *
14. Förklaring till artiklarna III-136 och III-267 *

15. Förklaring till artiklarna III-160 och III-322 *
 16. Förklaring till III-167.2 c *
 17. Förklaring till artikel III-184 *
 18. Förklaring till artikel III-213 *
 19. Förklaring till artikel III-220
 20. Förklaring till artikel III-243
 21. Förklaring till artikel III-248 *
 22. Förklaring till artikel III-256 *
 23. Förklaring till artikel III-273.1 andra stycket *
 24. Förklaring till artikel III-296 *
 25. Förklaring till artikel III-325 om medlemsstaternas förhandlingar om och ingående av internationella avtal avseende ett område med frihet, säkerhet och rättvisa *
 26. Förklaring till artikel III-402.4 *
 27. Förklaring till artikel III-419 *
 28. Förklaring till artikel IV-440.7
 29. Förklaring till artikel IV-448.2 *
 30. Förklaring om ratificeringen av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa *
- B. Förklaringar om protokoll som är fogade till konstitutionen
- Förklaringar om protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige
31. Förklaring om Åland
 32. Förklaring om det samiska folket *
- Förklaringar om protokollet om anslutningsfördraget och anslutningsakten för Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien
33. Förklaring om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden i Cypern

34. Förklaring från kommissionen om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden i Cypern
35. Förklaring om kärnkraftverket i Ignalina i Litauen
36. Förklaring om persontransitering landvägen mellan Kaliningradområdet och andra delar av Ryska federationen
37. Förklaring om reaktorerna 1 och 2 vid kärnkraftverket Bohunice V1 i Slovakien
38. Förklaring om Cypern
39. Förklaring om protokollet om Danmarks ställning
40. Förklaring om protokollet om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ *
41. Förklaring om Italien

Förklaringar som regeringskonferensen noterade

42. Förklaring från Konungariket Nederländerna om artikel I-55 *
43. Förklaring från Konungariket Nederländerna om artikel IV-440
44. Förklaring från Förbundsrepubliken Tyskland, Irland, Republiken Ungern, Republiken Österrike och Konungariket Sverige *
45. Förklaring från Konungariket Spanien och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland
46. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om definitionen av begreppet "medborgare"
47. Förklaring från Konungariket Spanien om definitionen av begreppet "medborgare"
48. Förklaring från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om rösträtten vid val till Europaparlamentet
49. Förklaring från Konungariket Belgien om de nationella parlamenten *
50. Förklaring från Republiken Lettland och Republiken Ungern om stavingen av namnet på den gemensamma valutan i fördraget om upprättande av en konstitution för Europa. *

I. Protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM att det sätt på vilket de nationella parlamenten granskar sin regering i fråga om unionens verksamhet är en angelägenhet för varje medlemsstats särskilda konstitutionella organisation och praxis,

SOM ÖNSKAR uppmuntra till en större delaktighet från de nationella parlamentens sida i Europeiska unionens verksamhet och öka deras möjligheter att uttrycka sin uppfattning om utkast till europeiska lagstiftningsakter och andra frågor som kan vara av särskilt intresse för dem,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och till fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Avdelning I – Information till de nationella parlamenten

Artikel 1

Kommissionen skall översända sina samrådsdokument (grönböcker, vitböcker och meddelanden) direkt till de nationella parlamenten vid offentliggörandet. Kommissionen skall också översända det årliga lagstiftningsprogrammet samt alla andra instrument för lagstiftningsprogram eller politisk strategi till de nationella parlamenten samtidigt som de översänds till Europaparlamentet och rådet.

Artikel 2

Utkast till europeiska lagstiftningsakter som tillställs Europaparlamentet och rådet skall översändas till de nationella parlamenten.

I detta protokoll avses med *utkast till europeisk lagstiftningsakt* förslag från kommissionen, initiativ från en grupp medlemsstater, initiativ från Europaparlamentet, framställningar från domstolen, rekommendationer från Europeiska centralbanken och framställningar från Europeiska investeringsbanken som syftar till antagandet av en europeisk lagstiftningsakt.

Kommissionen skall översända sina utkast till europeiska lagstiftningsakter direkt till de nationella parlamenten samtidigt som de översänds till Europaparlamentet och rådet.

Europaparlamentet skall översända sina utkast till europeiska lagstiftningsakter direkt till de nationella parlamenten.

Rådet skall översända de utkast till europeiska lagstiftningsakter som kommer från en grupp medlemsstater, domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken till de nationella parlamenten.

Artikel 3

De nationella parlamenten kan, i enlighet med förfarandet i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, tillstålla Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande om huruvida ett utkast till europeisk lagstiftningsakt är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Om utkastet till europeisk lagstiftningsakt kommer från en grupp medlemsstater skall rådets ordförande översända det eller de motiverade yttrandena till regeringarna i dessa medlemsstater.

Om utkastet till europeisk lagstiftningsakt kommer från domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken skall rådets ordförande översända det eller de motiverade yttrandena till institutionen eller organet i fråga.

Artikel 4

En tidsfrist på sex veckor skall iaktas mellan den dag då ett utkast till europeisk lagstiftningsakt görs tillgängligt för de nationella parlamenten på unionens officiella språk och den dag då utkastet förs upp på rådets preliminära dagordning för antagande av detta eller för antagande av en stånpunkt inom ramen för ett lagstiftningsförfarande. I brådskande fall kan dock undantag göras, varvid skälen skall anges i rådets akt eller stånpunkt. Utom i vederbörligen motiverade brådskande fall får inga överenskommelser komma till stånd om ett utkast till europeisk lagstiftningsakt under dessa sex veckor. Utom i vederbörligen motiverade brådskande fall skall en tidsfrist på tio dagar iaktas mellan den dag då ett utkast till europeisk lagstiftningsakt förs upp på rådets preliminära dagordning och antagandet av en stånpunkt.

Artikel 5

Dagordningarna för och resultaten av rådets möten, inklusive protokollen från rådets möten då det diskuterar utkast till europeiska lagstiftningsakter, skall översändas direkt till de nationella parlamenten samtidigt som de översänds till medlemsstaternas regeringar.

Artikel 6

När Europeiska rådet överväger att använda bestämmelsen i artikel IV-444.1 eller IV-444.2 i konstitutionen, skall de nationella parlamenten underrättas om Europeiska rådets initiativ minst sex månader innan ett europeiskt beslut antas.

Artikel 7

Revisionsrätten skall för kännedom översända sin årsrapport till de nationella parlamenten samtidigt som den översänds till Europaparlamentet och rådet.

Artikel 8

Om de nationella parlamenten har två kammare skall artiklarna 1–7 gälla båda kamrarna.

Avdelning II – Mellanparlamentariskt samarbete

Artikel 9

Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall tillsammans bestämma hur ett effektivt och regelbundet mellanparlamentariskt samarbete skall organiseras och främjas inom unionen.

Artikel 10

En konferens mellan parlamentariska organ för EU-frågor får till Europaparlamentet, rådet och kommissionen överlämna alla bidrag som den finner lämpliga. Konferensen skall dessutom främja utbyte av information och bästa praxis mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet, och även mellan deras fackutskott. Den kan också anordna mellanparlamentariska konferenser om särskilda teman, särskilt för att diskutera frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Konferensens bidrag skall inte vara bindande för de nationella parlamenten eller föregripa deras ståndpunkter.

2. Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitets- principerna

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR säkerställa att beslut fattas så nära unionens medborgare som möjligt,

SOM ÄR BESLUTNA att fastställa villkoren för tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka anges i artikel I-11 i konstitutionen, och att upprätta ett system för att kontrollera institutionernas tillämpning av dessa principer,

HAR DÄRFÖR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

Artikel 1

Varje institution skall fortlöpande se till att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna enligt artikel I-11 i konstitutionen följs.

Artikel 2

Innan kommissionen föreslår en europeisk lagstiftningsakt skall den hålla omfattande samråd. Vid dessa samråd skall i förekommande fall den regionala och lokala dimensionen av de planerade åtgärderna beaktas. I mycket brådskande fall skall kommissionen inte hålla samråd. Den skall motivera sitt beslut i förslaget.

Artikel 3

I detta protokoll avses med *utkast till europeisk lagstiftningsakt* förslag från kommissionen, initiativ från en grupp medlemsstater, initiativ från Europaparlamentet, framställningar från domstolen, rekommendationer från Europeiska centralbanken och framställningar från Europeiska investeringsbanken som syftar till antagande av en europeisk lagstiftningsakt.

Artikel 4

Kommissionen skall översända sina utkast till europeiska lagstiftningsakter och ändrade utkast till de nationella parlamenten samtidigt som de översänds till unionslagstiftaren.

Europaparlamentet skall översända sina utkast till europeiska lagstiftningsakter och ändrade utkast till de nationella parlamenten.

Rådet skall till de nationella parlamenten översända de utkast till europeiska lagstiftningsakter som kommer från en grupp medlemsstater, domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken liksom ändrade utkast.

Efter antagandet skall Europaparlamentet översända sina lagstiftningsresolutioner och rådet sina ståndpunkter till de nationella parlamenten.

Artikel 5

Utkasten till europeiska lagstiftningsakter skall motiveras med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Varje utkast till europeisk lagstiftningsakt bör innehålla ett formulär med närmare uppgifter som gör det möjligt att bedöma om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna följts. Formuläret bör innehålla underlag som gör det möjligt att bedöma dess finansiella konsekvenser och, om det gäller en europeisk ramlag, dess konsekvenser för de bestämmelser som medlemsstaterna skall genomföra, i förekommande fall även i den regionala lagstiftningen. Skäl som visar att något av unionens mål bättre kan uppnås på unionsnivån skall bygga på kvalitativa indikatorer och, varje gång

det är möjligt, på kvantitativa sådana. I utkastet till europeiska lagstiftningsakter skall hänsyn tas till att det ekonomiska eller administrativa ansvar som vilar på unionen, nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt skall begränsas och stå i proportion till det mål som skall uppnås.

Artikel 6

De nationella parlamenten och kamrarna i sådana parlament får, inom sex veckor räknat från den dag då ett utkast till europeisk lagstiftningsakt översänds, tillstålla Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att det aktuella utkastet inte överensstämmer med subsidiaritetsprincipen. Varje nationellt parlament eller kammare i ett nationellt parlament skall i förekommande fall samråda med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter.

Om utkastet till europeisk lagstiftningsakt kommer från en grupp medlemsstater, skall rådets ordförande översända yttrandet till dessa medlemsstaters regeringar.

Om utkastet till europeisk lagstiftningsakt kommer från domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken skall rådets ordförande översända yttrandet till den berörda institutionen eller det berörda organet.

Artikel 7

Europaparlamentet, rådet och kommissionen, samt i förekommande fall gruppen av medlemsstater, domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken skall, om utkastet till europeisk lagstiftningsakt kommer från dem, ta hänsyn till motiverade yttranden från de nationella parlamenten eller från en kammare i ett sådant parlament.

Varje nationellt parlament skall förfoga över två röster, fördelade med hänsyn till det nationella parlamentariska systemet. I ett nationellt parlamentariskt tvåkammerssystem skall var och en av de båda kamrarna förfoga över en röst.

Om minst en tredjedel av det totala antal röster som tilldelats de nationella parlamenten i enlighet med andra stycket

lämnar motiverade yttranden om att ett utkast till europeisk lagstiftningsakt inte respekterar subsidiaritetsprincipen skall utkastet omprövas. Om det gäller ett utkast till europeisk lagstiftningsakt på grundval av artikel III-264 i konstitutionen om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, skall tröskeln vara en fjärdedel.

Efter omprövningen kan kommissionen, eller i förekommande fall gruppen av medlemsstater, Europaparlamentet, domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken, om utkastet till europeisk lagstiftningsakt kommer från dem, besluta att antingen stå fast vid utkastet, ändra det eller dra tillbaka det. Detta beslut skall vara motiverat.

Artikel 8

Europeiska unionens domstol är behörig att pröva en talan om åsidosättande, genom en europeisk lagstiftningsakt, av subsidiaritetsprincipen, vilken talan enligt villkoren i artikel III-365 i konstitutionen väcks av en medlemsstat eller överlämnas av den på dess nationella parlaments vägnar eller för en kammare i detta parlament i enlighet med dess interna rättsordning.

I enlighet med de närmare bestämmelserna i samma artikel får en sådan talan väckas även av Regionkommittén mot europeiska lagstiftningsakter som enligt konstitutionen inte kan antas utan att kommittén har hörts.

Artikel 9

Kommissionen skall varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, Europaparlamentet, rådet och de nationella parlamenten om tillämpningen av artikel I-11 i konstitutionen. Denna årliga rapport skall även sändas till Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

10. Protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR fastställa närmare bestämmelser om det förfarande vid alltför stora underskott som avses i artikel III-184 i konstitutionen,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

Artikel 1

De referensvärden som avses i artikel III-184.2 i konstitutionen skall vara

- a) 3 % för kvoten mellan det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser och bruttonationalprodukten till marknadspris,
- b) 60 % för kvoten mellan skuldsättningen i den offentliga sektorn och bruttonationalprodukten till marknadspris.

Artikel 2

För tillämpningen av artikel III-184 i konstitutionen och detta protokoll avses med

- a) *offentlig*: hela den offentliga sektorn, dvs. centrala, regionala och lokala myndigheter samt sociala trygghetssystem – med undantag av kommersiell verksamhet – enligt definitionen i det europeiska nationalräkenskapssystemet,
- b) *underskott*: nettouplåning enligt definitionen i det europeiska nationalräkenskapssystemet,
- c) *investering*: fasta bruttoinvesteringar enligt definitionen i det europeiska nationalräkenskapssystemet,

- d) *skuld*: den samlade bruttoskulden till nominellt värde som är utestående vid årets utgång och som är konsoliderad mellan och inom de olika områdena inom den offentliga sektorn enligt definitionen i led a.

Artikel 3

För att säkerställa att förfarandet vid alltför stora underskott fungerar effektivt skall medlemsstaternas regeringar enligt detta förfarande ansvara för underskottet i den offentliga sektorn enligt definitionen i artikel 2 a. Medlemsstaterna skall säkerställa att nationella förfaranden på budgetområdet gör det möjligt för dem att uppfylla de förpliktelser inom detta område som följer av konstitutionen. Medlemsstaterna skall snabbt och regelbundet underrätta kommissionen om sina förväntade och faktiska underskott och om sin skuldnivå.

Artikel 4

Kommissionen skall tillhandahålla det statistiska underlag som skall användas för tillämpningen av detta protokoll.

II. Protokoll om konvergenskriterier

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR besluta om närmare bestämmelser för de konvergenskriterier som skall vägleda unionen då den beslutar om att avskaffa undantagen för medlemsstater med undantag enligt artikel III-198 i konstitutionen,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

Artikel 1

Kriteriet om prisstabilitet enligt artikel III-198.1 a i konstitutionen innebär att den berörda medlemsstaten under en tid av ett år före granskningen skall uppvisa en hållbar prisutveckling och en genomsnittlig inflationstakt som inte med mer än 1,5 procentenheter överstiger inflationstakten i de, högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Inflationen skall mätas med hjälp av konsumentprisindex på en jämförbar grund, med beaktande av skillnader i nationella definitioner.

Artikel 2

Kriteriet om den offentliga sektorns finanser enligt artikel III-198.1 b i konstitutionen innebär att den berörda medlemsstaten vid tidpunkten för granskningen inte får vara föremål för något europeiskt beslut av rådet enligt artikel III-184.6 i konstitutionen om att ett alltför stort underskott föreligger.

Artikel 3

Kriteriet om deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism enligt artikel III-198.1 c i konstitutionen innebär att kursrörelserna för den berörda medlemsstatens valuta skall ha legat inom det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, utan att allvarliga spänningar har uppstått, under minst de senaste två åren före granskningen. Särskilt skall medlemsstaten inte på eget initiativ ha devalverat sin valutas bilaterala centralkurs i förhållande till euron under denna period.

Artikel 4

Kriteriet om konvergens i räntesatserna enligt artikel III-198.1 d i konstitutionen innebär att den berörda medlemsstaten under en tid av ett år före granskningen skall ha haft en genomsnittlig långfristig nominell räntesats som inte med mer än två procentenheter överstiger motsvarande räntesats i de, högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet. Räntesatserna skall beräknas på grundval av långfristiga statsobligationer eller jämförbara värdepapper, med beaktande av skillnader i nationella definitioner.

Artikel 5

Kommissionen skall tillhandahålla det statistiska underlag som skall användas för tillämpningen av detta protokoll.

Artikel 6

Rådet skall med enhällighet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Europeiska centralbanken samt den ekonomiska och finansiella kommitté som avses i artikel III-192 i konstitutionen, anta lämpliga bestämmelser om den närmare utformningen av de konvergenskriterier som anges i artikel III-198 i konstitutionen; de bestämmelserna skall därefter ersätta detta protokoll.

12. Protokoll om Eurogruppen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR främja villkoren för en starkare ekonomisk tillväxt i Europeiska unionen och i detta syfte utveckla en allt närmare samordning av den ekonomiska politiken i euroområdet,

SOM ÄR MEDVETNA OM behovet av särskilda bestämmelser för en förstärkt dialog mellan de medlemsstater som har euron som valuta i avvaktan på att euron blir valuta i alla unionens medlemsstater,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

Artikel 1

Ministrarna från de medlemsstater som har euron som valuta skall hålla informella sammanträden. Dessa skall äga rum vid behov för att diskutera de frågor som sammanhänger med det särskilda ansvar som de delar när det gäller den gemensamma valutan. Kommissionen skall delta vid sammanträdena. Europeiska centralbanken skall inbjudas att delta i dessa sammanträden, som skall förberedas av företrädarna för finansministrarna från de medlemsstater som har euron som valuta och av kommissionen.

Artikel 2

Ministrarna från de medlemsstater som har euron som valuta skall med en majoritet bland dessa medlemsstater välja en ordförande för två och ett halvt år.

23. Protokoll om det permanenta strukturerade samarbete som inrättas genom artikel I-41.6 och artikel III-312 i konstitutionen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR artikel I-41.6 och artikel III-312 i konstitutionen,

SOM ERINRAR OM att unionen för en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som bygger på en ständigt ökande konvergens mellan medlemsstaternas åtgärder,

SOM ERINRAR OM att den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik utgör en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken; att unionen genom denna politik tillförsäkras en operativ förmåga som stöder sig på civila och militära resurser; att unionen får använda sig av denna för de uppdrag som avses i artikel III-309 i konstitutionen utanför unionen för att bevara fred, förebygga konflikter och förstärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i FN-stadgan; att utförandet av dessa uppgifter bygger på den militära kapacitet som tillhandahålls av medlemsstaterna, i enlighet med principen om en enda uppsättning av styrkor,

SOM ERINRAR OM att unionens gemensamma säkerhets- och försvarspolitik inte påverkar den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik,

SOM ERINRAR OM att unionens gemensamma säkerhets- och försvarspolitik respekterar de skyldigheter som följer av Nordatlantiska fördraget för de medlemsstater som anser att deras gemensamma försvar genomförs inom ra-

men för Nato, som förblir grundvalen för dess medlemmars kollektiva försvar, och är förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har beslutats inom denna ram,

SOM ÄR ÖVERTYGADE OM att en mer framträdande roll för unionen när det gäller säkerhet och försvar kommer att bidra till vitaliteten hos en förnyad atlantpakt, i samklang med "Berlin plus"-arrangemangen,

SOM ÄR BESLUTNA att göra unionen i stånd att fullt ut ikläda sig det ansvar som åligger den inom det internationella samfundet,

SOM ERKÄNNER att Förenta nationerna får begära unionens bistånd för att genomföra brådskande insatser i enlighet med kapitlen VI och VII i FN-stadgan,

SOM ERKÄNNER att en förstärkning av säkerhets- och försvarspolitiken kommer att ställa krav på ansträngningar från medlemsstaterna när det gäller förmågor,

SOM ÄR MEDVETNA om att inledningen av en ny etapp i utvecklingen av den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken förutsätter beslutsamma ansträngningar av de medlemsstater som är beredda till detta,

SOM ERINRAR OM vikten av att utrikesministern är fullt ut delaktig i arbetet i det permanenta strukturerade samarbetet,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa.

Artikel 1

Det permanenta strukturerade samarbete som avses i artikel I-41.6 i konstitutionen skall vara öppet för varje medlemsstat som från och med ikraftträdandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa åtar sig att

- a) mer intensivt utveckla sin försvarskapacitet, genom att utveckla sina nationella bidrag och genom deltagande, i förekommande fall, i multinationella styrkor, i de viktigaste europeiska försvarsmaterielprogrammen och i den verksamhet som utförs av den europeiska byrån för ut-

veckling av försvarskapacitet och för forskning, anskaffning och försvarsmateriel (Europeiska försvarsbyrån), och

- b) ha kapacitet att senast 2007, antingen nationellt eller som en del av multinationella styrkor, tillhandahålla särskilda stridsenheter för de planerade uppdragen, sammansatta på taktisk nivå som en taktisk insatsstyrka, med stödelement, inklusive transport och logistik, som inom 5–30 dagar kan genomföra de uppdrag som avses i artikel III-309, särskilt för att tillmötesgå framställningar från Förenta nationerna, och som kan underhållas under en första period på 30 dagar, med möjlighet till förlängning upp till minst 120 dagar.

Artikel 2

De medlemsstater som deltar i det permanenta strukturerade samarbetet skall för att uppnå målen i artikel 1 åta sig att

- a) från och med ikraftträdandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa samarbeta i syfte att nå överenskomna mål avseende nivån på utgifterna för investeringar i försvarsmateriel och att regelbundet ompröva dessa mål mot bakgrund av säkerhetsmiljön och unionens internationella ansvar,
- b) så långt möjligt tillnärma sina försvarsstrukturer, särskilt genom att harmonisera identifieringen av de militära behoven genom att gemensamt utnyttja och i förekommande fall specialisera sina försvarsresurser och militära förmågor samt uppmuntra samarbete när det gäller utbildning och logistik,
- c) vidta konkreta åtgärder för att öka styrkornas tillgänglighet, interoperabilitet, flexibilitet och tilltransportförmåga, särskilt genom att identifiera gemensamma mål när det gäller att sända styrkor, inklusive genom att eventuellt se över sina nationella beslutsförfaranden,
- d) samarbeta för att se till att de vidtar nödvändiga åtgärder för att åtgärda, inbegripet genom multinationella strategier och utan att deras förpliktelser inom Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato) åsidosätts, de brister som

- har konstaterats inom ramen för "översynsmekanismen för kapacitetsutveckling",
- e) i förekommande fall delta i utvecklingen av större gemensamma eller europeiska materiellprogram inom ramen för Europeiska försvarsbyrån.

Artikel 3

Europeiska försvarsbyrån skall bidra till en regelbunden utvärdering av de deltagande medlemsstaternas bidrag när det gäller förmågor, särskilt bidrag som tillhandahålls enligt kriterier som skall fastställas bland annat på grundval av artikel 2, och rapportera minst en gång om året. Utvärderingen kan ligga till grund för europeiska rekommendationer och beslut som rådet antar i enlighet med artikel III-312 i konstitutionen.

24. Protokoll om artikel I-41.2 i konstitutionen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR behovet av att fullt ut genomföra bestämmelserna i artikel I-41.2 i konstitutionen,

SOM BEAKTAR att unionens politik i enlighet med artikel I-41.2 i konstitutionen inte skall påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och att den skall respektera de skyldigheter som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar genomförs inom ramen för Nato, har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har beslutats inom den ramen,

HAR ENATS OM följande bestämmelse, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa:

Enda artikel

Unionen skall tillsammans med Västeuropeiska unionen utarbeta arrangemang för ett ökat ömsesidigt samarbete.

32. Protokoll om artikel I-9.2 i konstitutionen angående unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grund- läggande friheterna

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fo-
gas till fördraget om upprättande av en konstitution för
Europa.

Artikel 1

1. I avtalet om unionens anslutning till Europeiska kon-
ventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de
grundläggande friheterna (nedan kallad "Europakonventio-
nen") i enlighet med artikel I-9.2 i konstitutionen skall det
avspegla nödvändigheten av att bevara unionens och uni-
onsrättens särdrag, särskilt när det gäller

- a) de särskilda bestämmelserna för unionens eventuella
deltagande i kontrollmyndigheterna enligt Europakon-
ventionen,
- b) de mekanismer som är nödvändiga för att säkerställa att
talan som väcks av tredjestater och framställningar från
enskilda korrekt riktas till medlemsstaterna och/eller
unionen, beroende på det enskilda fallet.

Artikel 2

I det avtal som avses i artikel 1 skall det säkerställas att unionens anslutning inte påverkar vare sig unionens eller dess institutioners befogenheter. Det skall säkerställas att ingen av avtalets bestämmelser påverkar medlemsstaternas särskilda situation i förhållande till Europakonventionen, särskilt vad gäller dess protokoll, av medlemsstaterna vidtagna åtgärder som avviker från Europakonventionen enligt artikel 15 i denna och medlemsstaternas reservationer mot Europakonventionen enligt artikel 57 i denna.

Artikel 3

Ingen av det i artikel 1 avsedda avtalets bestämmelser skall påverka artikel III-375.2 i konstitutionen.

34. Protokoll om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ANSER att det, i syfte att organisera övergången mellan den europeiska union som upprättas genom fördragen om Europeiska unionen och Europeiska gemenskapen och den europeiska union som upprättas genom fördraget om upprättande av en konstitution för Europa, som efterträder dem, är nödvändigt att fastställa övergångsbestämmelser som skall tillämpas innan samtliga bestämmelser i konstitutionen, och de akter som behövs för tillämpningen av dessa, får verkan,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som skall fogas till fördraget om upprättande av en konstitution för Europa och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Avdelning I – Bestämmelser om Europaparlamentet

Artikel 1

1. I tillräckligt god tid före 2009 års val till Europaparlamentet skall Europeiska rådet i enlighet med artikel I-20.2 i konstitutionen anta ett europeiskt beslut om fastställande av Europaparlamentets sammansättning.

2. Under valperioden 2004–2009 skall sammansättningen av och antalet företrädare vid Europaparlamentet som väljs i varje medlemsstat vara samma som vid dagen för ikraftträ-

dandet av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa, med följande antal företrädare:

Belgien	24
Tjeckien	24
Danmark	14
Tyskland	99
Estland	6
Grekland	24
Spanien	54
Frankrike	78
Irland	13
Italien	78
Cypern	6
Lettland	9
Litauen	13
Luxemburg	6
Ungern	24
Malta	5
Nederländerna	27
Österrike	18
Polen	54
Portugal	24
Slovenien	7
Slovakien	14
Finland	14
Sverige	19
Förenade kungariket	78

Avdelning II – Bestämmelser om Europeiska rådet och Rådet

Artikel 2

1. Bestämmelserna i artikel I-25.1, I-25.2 och I-25.3 i konstitutionen om definitionen av kvalificerad majoritet i Europeiska rådet och rådet skall få verkan den 1 november 2009,

efter det att 2009 års val till Europaparlamentet hållits, i enlighet med artikel I-20.2 i konstitutionen.

2. Till och med den 31 oktober 2009 skall följande bestämmelser gälla utan att artikel I-25.4 i konstitutionen åsidosätts.

När Europeiska rådet och rådet skall besluta med kvalificerad majoritet, skall medlemmarnas röster viktas på följande sätt:

Belgien	12
Tjeckien	12
Danmark	7
Tyskland	29
Estland	4
Grekland	12
Spanien	27
Frankrike	29
Irland	7
Italien	29
Cypern	4
Lettland	4
Litauen	7
Luxemburg	4
Ungern	12
Malta	3
Nederländerna	13
Österrike	10
Polen	27
Portugal	12
Slovenien	4
Slovakien	7
Finland	7
Sverige	10
Förenade kungariket	29

Rådet skall besluta med minst 232 röster från en majoritet av medlemmarna när beslutandet enligt konstitutionen skall ske på förslag från kommissionen. I andra fall skall rådet

besluta med minst 232 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna.

När en akt antas av Europeiska rådet eller rådet med kvalificerad majoritet får en medlem av Europeiska rådet eller rådet begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall akten inte antas.

3. För framtida anslutningar skall den tröskel som avses i punkt 2 beräknas så att tröskeln för den kvalificerade majoriteten uttryckt i röster inte överstiger tröskeln enligt tabellen i den förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen som förts in i slutakten från den konferens som antog Nicefördraget.

4. Följande bestämmelser om definitionen av kvalificerad majoritet skall få verkan den 1 november 2009

- artikel I-44.3 tredje, fjärde och femte styckena i konstitutionen,
- artikel I-59.5 andra och tredje styckena i konstitutionen,
- artikel I-60.4 andra stycket i konstitutionen,
- artikel III-179.4 tredje och fjärde styckena i konstitutionen,
- artikel III-184.6 tredje och fjärde styckena i konstitutionen,
- artikel III-184.7 tredje och fjärde styckena i konstitutionen,
- artikel III-194.2 andra och tredje styckena i konstitutionen,
- artikel III-196.3 andra och tredje styckena i konstitutionen,
- artikel III-197.4 andra och tredje styckena i konstitutionen,
- artikel III-198.2 tredje stycket i konstitutionen,
- artikel III-312.3 tredje och fjärde styckena i konstitutionen,
- artikel III-312.4 tredje och fjärde styckena i konstitutionen,

- artikel 1 andra, tredje och fjärde styckena och artikel 3.1 andra, tredje och fjärde styckena i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på politik för kontroller vid gränser, asyl och invandring, civilrättsligt samarbete samt polissamarbete,
- artikel 1 andra, tredje och fjärde styckena samt artikel 5 tredje, fjärde och femte styckena i protokollet om Danmarks ställning.

Till och med den 31 oktober 2009 skall i de fall då inte samtliga medlemmar av rådet deltar i omröstningen, nämligen i de fall som anges i de artiklar som räknas upp i första stycket, kvalificerad majoritet definieras som samma andel av de viktade rösterna och samma andel av rådsmedlemmarnas antal samt, i förekommande fall, samma procentandel av de berörda medlemsstaternas befolkning som de som fastställs i punkt 2.

Artikel 3

Fram till ikraftträdandet av det europeiska beslut som avses i artikel I-24.4 i konstitutionen kan rådet sammanträda i de konstellationer som avses i artikel I-24.2 och I-24.3 samt i de andra konstellationer över vilka en förteckning skall upprättas genom ett europeiskt beslut som rådet i konstellationen allmänna frågor skall anta med enkel majoritet.

Avdelning III – Bestämmelser om kommissionen, inbegripet unionens utrikesminister

Artikel 4

De kommissionsledamöter som tjänstgör vid den tidpunkt då fördraget om upprättande av en konstitution för Europa träder i kraft skall förbli i tjänst till dess att deras mandattid löper ut. Den dag då unionens utrikesminister utnämns skall mandattiden löpa ut för den ledamot som har samma nationalitet som unionens utrikesminister.

*Avdelning IV – Bestämmelser om Rådets
generalsekreterare, hög representant för den
gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken
samt rådets biträdande generalsekreterare*

Artikel 5

Mandattiden för rådets generalsekreterare, hög representant för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt rådets biträdande generalsekreterare skall löpa ut den dag då fördraget om upprättande av en konstitution för Europa träder i kraft. Rådet skall utnämna en generalsekreterare i enlighet med artikel III-344.2 i konstitutionen.

*Avdelning V – Bestämmelser om
de rådgivande organen*

Artikel 6

Fram till ikraftträdandet av det europeiska beslut som avses i artikel III-386 i konstitutionen skall fördelningen av ledamöter i Regionkommittén vara följande:

Belgien	12
Tjeckien	12
Danmark	9
Tyskland	24
Estland	7
Grekland	12
Spanien	21
Frankrike	24
Irland	9
Italien	24
Cypern	6
Lettland	7
Litauen	9
Luxemburg	6
Ungern	12
Malta	5

Nederländerna	12
Österrike	12
Polen	21
Portugal	12
Slovenien	7
Slovakien	9
Finland	9
Sverige	12
Förenade kungariket	24

Artikel 7

Fram till ikraftträdandet av det europeiska beslut som avses i artikel III-389 i konstitutionen skall fördelningen av ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén vara följande:

Belgien	12
Tjeckien	12
Danmark	9
Tyskland	24
Estland	7
Grekland	12
Spanien	21
Frankrike	24
Irland	9
Italien	24
Cypern	6
Lettland	7
Litauen	9
Luxemburg	6
Ungern	12
Malta	5
Nederländerna	12
Österrike	12
Polen	21
Portugal	12
Slovenien	7
Slovakien	9
Finland	9
Sverige	12
Förenade kungariket	24

Förklaringar om bestämmelser i konstitutionen

1. Förklaring till artikel I-6

Konferensen konstaterar att artikel I-6 återspeglar befintlig rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätten.

2. Förklaring till artikel I-9.2

Konferensen är enig om att unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna bör genomföras på villkor som gör det möjligt att bevara särdragen i unionens rättsordning. I detta sammanhang noterar konferensen den regelbundna dialogen mellan Europeiska unionens domstol och Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna; en sådan dialog kan förstärkas när unionen ansluts till konventionen.

3. Förklaring till artiklarna I-22, I-27 och I-28

Vid valet av de personer som skall inneha befattningarna som Europeiska rådets ordförande, kommissionens ordförande och unionens utrikesminister bör vederbörlig hänsyn tas till behovet av att respektera de geografiska och demografiska skillnaderna inom unionen och dess medlemsstater.

4. Förklaring till artikel I-24.7 om Europeiska rådets beslut om utövande av rådets ordförandeskap

Konferensen förklarar att rådet bör börja utarbeta det europeiska beslutet om fastställande av tillämpningsåtgärder för Europeiska rådets europeiska beslut om utövande av rådets ordförandeskap så snart fördraget om upprättande av en konstitution för Europa har undertecknats och bör ge sitt politiska godkännande inom sex månader. Ett utkast till Europeiska rådets europeiska beslut, vilket kommer att antas samma dag som nämnda fördrag träder i kraft, återges nedan.

Utkast till Europeiska rådets europeiska beslut om utövande av rådets ordförandeskap.

Artikel 1

1. Rådets ordförandeskap, med undantag av konstellationen utrikes frågor, skall innehas av på förhand bestämda grupper med tre medlemsstater under en period av 18 månader. Dessa grupper skall sättas samman genom jämlik rotation mellan medlemsstaterna med hänsyn till deras olikartade karaktär och den geografiska jämvikten inom unionen.

2. Varje medlem i gruppen skall i tur och ordning vara ordförande för alla rådskonstellationer i sex månader, med undantag av konstellationen utrikes frågor. Övriga medlemmar av gruppen skall bistå ordförandeskapet i alla dess uppgifter på grundval av ett gemensamt program. Gruppens medlemmar får sinsemellan besluta om alternativa arrangemang.

Artikel 2

Ordförandeskapet för kommittén med de ständiga representanterna för medlemsstaternas regeringar skall innehas av en företrädare för den medlemsstat som innehar ordförandeskapet för rådet i konstellationen allmänna frågor.

Ordförandeskapet för Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik skall innehas av en företrädare för unionens utrikesminister.

Ordförandeskapet i de förberedande organen för de olika rådskonstellationerna, med undantag av konstellationen utrikes frågor, skall ombesörjas av den medlem av gruppen som innehar ordförandeskapet i rådskonstellationen ifråga, såvida inget annat beslutas i enlighet med artikel 4.

Artikel 3

Rådet i konstellationen allmänna frågor skall i samarbete med kommissionen säkerställa följdriktigheten och kontinuiteten i de olika rådskonstellationernas arbete inom ramen för en flerårig programplanering. De medlemsstater som innehar ordförandeskapet skall med bistånd av rådets

generalsekretariat införa alla bestämmelser som behövs för att organisera rådets arbete och få det att fungera väl.

Artikel 4

Rådet skall anta ett europeiskt beslut som föreskriver tillämpningsåtgärder för detta beslut.

5. Förklaring till artikel I-25

Konferensen förklarar att det europeiska beslutet om genomförandet av artikel I-25 kommer att antas av rådet den dag då fördraget om upprättande av en konstitution för Europa träder i kraft. Ett utkast till beslut återges nedan.

Utkast till rådets europeiska beslut om genomförandet av artikel I-25

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

av följande skäl:

- (1) Det bör antas bestämmelser som möjliggör en smidig övergång från det system för beslutsfattande i rådet med kvalificerad majoritet som anges i Nicefördraget och som återges i artikel 2.2 i protokollet om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ, fogat till konstitutionen, vilket kommer att fortsätta att vara tillämpligt till och med den 31 oktober 2009, till det omröstningssystem som föreskrivs i artikel I-25 i konstitutionen, vilket kommer att tillämpas från och med den 1 november 2009.
- (2) Det erinras om att det är brukligt att rådet gör sitt yttersta för att stärka den demokratiska legitimiteten hos akter som antas med kvalificerad majoritet.
- (3) Det bedöms vara lämpligt att detta beslut förblir gällande så länge det behövs för att säkerställa en smidig övergång till det nya omröstningssystem som föreskrivs i konstitutionen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Om rådsmedlemmar som företräder

- a) minst tre fjärdedelar av den befolkning eller
- b) minst tre fjärdedelar av det antal medlemsstater

som krävs för att utgöra en blockerande minoritet till följd av tillämpningen av artikel I-25.1 andra stycket eller I-25.2 uppger att de motsätter sig att rådet antar en akt med kvalificerad majoritet, skall rådet diskutera frågan.

Artikel 2

Rådet skall under dessa diskussioner göra allt som står i dess makt för att, inom rimlig tid och utan att det påverkar de obligatoriska tidsfrister som anges i unionsrätten, nå en tillfredsställande lösning för att bemöta de farhågor som framförts av de i artikel 1 avsedda rådsmedlemmarna.

Artikel 3

För detta ändamål skall rådets ordförande, med kommissionens bistånd och med iakttagande av rådets arbetsordning, ta alla nödvändiga initiativ för att underlätta skapandet av en bredare bas för överenskommelse i rådet. Rådets medlemmar skall bistå ordföranden.

Artikel 4

Detta beslut får verkan den 1 november 2009. Det skall gälla åtminstone till 2014. Därefter får rådet anta ett europeiskt beslut om att upphäva det.

6. Förklaring till artikel I-26

Konferensen anser att kommissionen, när den inte längre kommer att inbegripa medborgare från alla medlemsstater, särskilt bör uppmärksamma nödvändigheten av att säkerställa full öppenhet i sina förbindelser med samtliga medlemsstater. Därför bör kommissionen även fortsättningsvis ha nära förbindelser med alla medlemsstater, oavsett om de

har eller inte har en egen medborgare som kommissionsledamot, och i detta sammanhang bör kommissionen ägna särskild uppmärksamhet åt nödvändigheten av att utbyta information och samråda med alla medlemsstater.

Konferensen anser även att kommissionen bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att full hänsyn tas till de faktiska politiska, sociala och ekonomiska förhållandena i alla medlemsstater, även i de som inte har någon medborgare som kommissionsledamot. En av dessa åtgärder bör vara att man ser till att dessa medlemsstaters ställning beaktas genom att bestämmelser om lämpliga organisatoriska arrangemang antas.

7. Förklaring till artikel I-27

Konferensen anser att Europaparlamentet och Europeiska rådet i enlighet med bestämmelserna i konstitutionen har gemensamt ansvar för att processen som leder fram till valet av Europeiska kommissionens ordförande förlöper smidigt. Företrädare för Europaparlamentet och Europeiska rådet kommer därför att före Europeiska rådets beslut hålla de samråd som är nödvändiga, inom den ram som anses lämpligast. I enlighet med artikel I-27.1 kommer dessa samråd att inriktas på kvalifikationerna hos kandidaterna till befattningen som kommissionens ordförande, med beaktande av valen till Europaparlamentet. Arrangemangen för dessa samråd kan bestämmas närmare, vid lämplig tidpunkt, i samförstånd mellan Europaparlamentet och Europeiska rådet.

8. Förklaring till artikel I-36

Konferensen noterar att kommissionen, i enlighet med sin fasta praxis, avser att fortsätta att samråda med av medlemsstaterna utsedda experter vid utarbetandet av kommissionens utkast till delegerade europeiska förordningar på området finansiella tjänster.

9. Förklaring till artiklarna I-43 och III-329

Utan att de åtgärder åsidosätts som unionen har antagit för att uppfylla kravet på solidaritet med en medlemsstat som

utsätts för en terroristattack eller som drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor, skall ingen av bestämmelserna i artiklarna I-43 och III-329 vara avsedd att påverka en annan medlemsstats rätt att välja det lämpligaste sättet att uppfylla sitt eget krav på solidaritet med den medlemsstaten.

10. Förklaring till artikel I-51

Konferensen förklarar att vederbörlig hänsyn måste tas till ärendets särdrag, när sådana regler om skydd av personuppgifter som kan få direkta konsekvenser för den nationella säkerheten skall antas på grundval av artikel I-51. Den erinrar om att den för närvarande tillämpliga lagstiftningen (se särskilt direktiv 95/46/EG) föreskriver särskilda undantag i detta avseende.

11. Förklaring till artikel I-57

Unionen kommer att beakta den särskilda situationen för länder med litet territorium som har särskilda närhetsförbindelser med unionen.

13. Förklaring till artikel III-116

Konferensen är enig om att unionen, i sina allmänna insatser för att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män, inom sina olika politikområden kommer att sträva efter att bekämpa alla slag av våld i hemmet. Medlemsstaterna bör vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra och bestraffa dessa brottsliga handlingar samt att stödja och skydda brottsoffren.

14. Förklaring till artiklarna III-136 och III-267

Konferensen anser att om ett utkast till europeisk lag eller ramlag på grundval av artikel III-267.2 skulle negativt påverka grundläggande aspekter av en medlemsstats sociala trygghetssystem, inbegripet dess omfattning, kostnader eller ekonomiska struktur eller inverka på den ekonomiska jämvikten i det systemet enligt artikel III-136.2, kommer den medlemsstatens intressen vederbörligen att beaktas.

15. Förklaring till artiklarna III-160 och III-322

Konferensen erinrar om att respekt för de grundläggande rättigheterna och friheterna i synnerhet innebär att tillbörlig uppmärksamhet ägnas åt skydd och efterlevnad av den rätt att utnyttja de garantier som föreskrivs i lagar som tillkommer berörda fysiska personer eller berörda enheter. För detta ändamål och i syfte att garantera en grundlig rättslig prövning av europeiska beslut om att vidta restriktiva åtgärder mot en fysisk person eller en enhet måste sådana beslut grunda sig på klara och tydliga kriterier. Dessa kriterier bör vara anpassade till det specifika innehållet i varje restriktiv åtgärd.

16. Förklaring till III-167.2 c

Konferensen noterar att artikel III-167.2 c skall tolkas i enlighet med befintlig rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätten om tillämpligheten av bestämmelserna på stöd som beviljas vissa områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats av Tysklands tidigare delning.

17. Förklaring till artikel III-184

När det gäller artikel III-184, bekräftar konferensen att en ökning av tillväxtpotentialen och ett säkerställande av sunda offentliga finanser utgör de två grundpelarna i unionens och medlemsstaternas ekonomiska politik och budgetpolitik. Stabilitets- och tillväxtpakten är ett viktigt instrument för att uppnå dessa mål.

Konferensen bekräftar på nytt sitt åtagande när det gäller bestämmelserna om stabilitets- och tillväxtpakten, vilka utgör ramen för samordningen av budgetpolitiken i medlemsstaterna.

Konferensen bekräftar att ett system som grundar sig på regler är den bästa garantin för att åtaganden genomförs och för att alla medlemsstater behandlas lika.

I detta sammanhang bekräftar konferensen på nytt även att den står fast vid målen i Lissabonstrategin: nya arbetstillfällen, strukturreformer och social sammanhållning.

Unionen strävar efter att uppnå välavvägd ekonomisk tillväxt och prisstabilitet. I den ekonomiska politiken och budgetpolitiken måste därför de rätta prioriteringarna fastställas när det gäller ekonomiska reformer, innovation, konkurrenskraft och förstärkande av privata investeringar och privatkonsumtionen under perioder med svag ekonomisk tillväxt. Inriktningen i budgetbeslut på nationell nivå och unionsnivå bör återspegla detta, särskilt genom en omstrukturering av de offentliga inkomsterna och utgifterna samtidigt som budgetdisciplinen respekteras i enlighet med konstitutionen och stabilitets- och tillväxtpakten.

Vikten av en sund budgetpolitik genom hela konjunkturcykeln understryks av de budgetmässiga och ekonomiska utmaningar som medlemsstaterna står inför.

Konferensen är enig om att medlemsstaterna aktivt bör använda perioder av ekonomisk återhämtning till att stärka de offentliga finanserna och förbättra sin budgetsituation. Målet är att under goda tider gradvis uppnå ett budgetöverskott som ger det nödvändiga utrymme för anpassning till konjunktturnedgångar och därigenom bidrar till långsiktig stabilitet i de offentliga finanserna.

Medlemsstaterna ser fram emot eventuella förslag från kommissionen och ytterligare bidrag från medlemsstaterna när det gäller att förstärka och förtydliga genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten. Medlemsstaterna kommer att vidta alla nödvändiga åtgärder för att öka sina ekonomiers tillväxtpotential. Förbättrad samordning av den ekonomiska politiken skulle kunna stödja denna målsättning. Denna förklaring föregriper inte den framtida debatten om stabilitets- och tillväxtpakten.

18. Förklaring till artikel III-213

Konferensen bekräftar att de politikområden som beskrivs i artikel III-213 i huvudsak faller inom medlemsstaternas behörighetsområde. De främjande åtgärder och samordningsåtgärder som skall vidtas på unionsnivå i enlighet med bestämmelserna i denna artikel är av kompletterande karaktär. De tjänar till att förstärka samarbetet mellan medlemssta-

terna och inte till att harmonisera de nationella systemen. De garantier och den praxis som finns i varje medlemsstat när det gäller ansvaret hos arbetsmarknadens parter påverkas inte av dessa åtgärder.

Denna förklaring påverkar inte tillämpningen av de bestämmelser i konstitutionen som tilldelar unionen befogenheter, inbegripet avseende sociala frågor.

21. Förklaring till artikel III-248

Konferensen är enig om att unionen vederbörligen kommer att beakta de grundläggande riktlinjerna och valen i medlemsstaternas forskningspolitik när den vidtar åtgärder inom forskning och teknisk utveckling.

22. Förklaring till artikel III-256

Konferensen anser att artikel III-256 inte påverkar medlemsstaternas rätt att införa de bestämmelser som behövs för att säkerställa sin energiförsörjning på de villkor som anges i artikel III-131.

23. Förklaring till artikel III-273.1 andra stycket

Konferensen anser att nationella bestämmelser och förfaranden för inledande av brottsutredningar bör beaktas i de europeiska lagar som avses i artikel III-273.1 andra stycket.

24. Förklaring till artikel III-296

Konferensen förklarar att så snart fördraget om upprättande av en konstitution för Europa har undertecknats bör rådets generalsekreterare, hög representant för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, kommissionen och medlemsstaterna inleda det förberedande arbetet med den europeiska avdelningen för yttre åtgärder.

*25. Förklaring till artikel III-325 om
medlemsstaternas förhandlingar om och ingående
av internationella avtal avseende ett område
med frihet, säkerhet och rättvisa*

Konferensen bekräftar att medlemsstaterna får förhandla om och ingå avtal med tredjeland eller internationella organisationer på de områden som omfattas av del III avdelning III kapitel IV avsnitt 3, 4 och 5, om avtalen i fråga överensstämmer med unionsrätten.

26. Förklaring till artikel III-402.4

I artikel III-402.4 föreskrivs det att om rådet inte har antagit någon europeisk lag om fastställande av en ny finansieringsram vid utgången av den period som omfattas av den föregående ramen, skall giltighetstiden för taken och de övriga bestämmelser som gäller den föregående periodens sista år förlängas till dess att den nya lagen har antagits.

Konferensen förklarar att om rådets europeiska lag om fastställande av en ny finansieringsram inte har antagits senast vid slutet av 2006, och om det i anslutningsakten av den 16 april 2003 föreskrivs en övergångsperiod fram till och med 2006 för tilldelningen av anslag till de nya medlemsstaterna, kommer tilldelningen av anslag från och med 2007 att fastställas på grundval av att samma kriterier tillämpas för alla medlemsstater.

27. Förklaring till artikel III-419

Konferensen förklarar att medlemsstaterna när de gör en begäran om fördjupat samarbete får ange om de redan i det skedet avser att tillämpa artikel III-422, om utökning av omröstningarna med kvalificerad majoritet, eller använda det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

29. Förklaring till artikel IV-448.2

Konferensen anser att möjligheten att göra översättningar av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa till de språk som avses i artikel IV-448.2 bidrar till att uppnå målet för unionen att respektera rikedomerna hos sin kulturella och

språkliga mångfald enligt artikel I-3.3 fjärde stycket. I detta sammanhang bekräftar konferensen den vikt som unionen fäster vid Europas kulturella mångfald och den särskilda uppmärksamhet som den fortsatt kommer att ägna dessa och andra språk.

Konferensen rekommenderar de medlemsstater som vill utnyttja den möjlighet som medges i artikel IV-448.2 att inom sex månader efter undertecknandet av fördraget meddela rådet till vilket eller vilka språk som det fördraget kommer att översättas.

30. Förklaring om ratificeringen av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa

Konferensen noterar att om fyra femtedelar av medlemsstaterna har ratificerat fördraget om upprättande av en konstitution för Europa inom en period på två år efter undertecknandet av fördraget och en eller flera medlemsstater har stött på problem med ratificeringen, skall Europeiska rådet ta upp frågan.

**B. FÖRKLARINGAR OM
PROTOKOLL SOM ÄR FOGADE
TILL KONSTITUTIONEN**

**Förklaringar om protokollet om
anslutningsfördragen och anslutningsakterna
för Konungariket Danmark, Irland och Förenade
konungariket Storbritannien och Nordirland,
Republiken Grekland, Konungariket Spanien och
Republiken Portugal samt Republiken Österrike,
Republiken Finland och Konungariket Sverige**

32. Förklaring om det samiska folket

Med beaktande av artiklarna 60 och 61 i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket

Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige erkänner konferensen de förpliktelser och åtaganden som Sverige och Finland har gentemot det samiska folket enligt nationell och internationell rätt.

Konferensen konstaterar att Sverige och Finland är fast beslutna att bevara och utveckla det samiska folkets försörjningsmöjligheter, språk, kultur och levnadssätt och beaktar att den samiska kulturen och samernas försörjning är beroende av primära förvärvskällor som renskötsel i traditionella områden för samisk bosättning.

Konferensen betonar därför att särskilda bestämmelser har införts i avdelning V avsnitt 6 i protokollet om anslutningsfördragen och anslutningsakterna för Konungariket Danmark, Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien och Republiken Portugal samt Republiken Österrike, Republiken Finland och Konungariket Sverige.

**Förklaringar om protokollet om
anslutningsfördraget och anslutningsakten för
Republiken Tjeckien, Republiken Estland,
Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken
Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta,
Republiken Polen, Republiken Slovenien och
Republiken Slovakien**

*40. Förklaring om protokollet om övergångsbestämmelser
för unionens institutioner och organ*

Medlemsstaterna kommer att inta följande gemensamma ståndpunkt vid konferenserna om Rumäniens och/eller Bulgariens anslutning till unionen vad avser fördelningen av platser i Europaparlamentet och viktningen av röster i Europeiska rådet och rådet.

1. Om Rumäniens och/eller Bulgariens anslutning till unionen äger rum innan Europeiska rådets beslut enligt artikel I-20.2 träder i kraft, skall antalet platser i Europaparla-

mentet under valperioden 2004–2009 fördelas enligt följande tabell för en union med 27 medlemsstater.

<i>Medlemsstater</i>	<i>Platser i EP</i>
Tyskland	99
Förenade kungariket	78
Frankrike	78
Italien	78
Spanien	54
Polen	54
Rumänien	35
Nederländerna	27
Grekland	24
Tjeckien	24
Belgien	24
Ungern	24
Portugal	24
Sverige	19
Bulgarien	18
Österrike	18
Slovakien	14
Danmark	14
Finland	14
Irland	13
Litauen	13
Lettland	9
Slovenien	7
Estland	6
Cypern	6
Luxemburg	6
Malta	5
<i>Totalt</i>	<i>785</i>

Genom avvikelse från artikel I-20.2 i konstitutionen kommer det därför i fördraget om anslutning till unionen att föreskrivas att antalet ledamöter i Europaparlamentet tillfälligt får överstiga 750 under återstoden av valperioden 2004–2009.

2. I artikel 2.2 i protokollet om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ kommer viktningen av Rumäniens och Bulgariens röster i Europeiska rådet och rådet att fastställas till 14 respektive 10.
3. Vid varje anslutning kommer den tröskel som avses i protokollet om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ att beräknas i enlighet med artikel 2.3 i det protokollet.

FÖRKLARINGAR FRÅN MEDLEMSSTATERNA

42. Förklaring från Konungariket Nederländerna om artikel I-55

Konungariket Nederländerna kommer att godkänna ett europeiskt beslut enligt artikel I-55.4 när en revidering av den europeiska lag som avses i artikel I-54.3 har försett Nederländerna med en tillfredsställande lösning på dess alltför negativa nettobetalingar till unionens budget.

44. Förklaring från Förbundsrepubliken Tyskland, Irland, Republiken Ungern, Republiken Österrike och Konungariket Sverige

Tyskland, Irland, Ungern, Österrike och Sverige noterar att de centrala bestämmelserna i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen inte har ändrats i sak sedan detta trädde i kraft och behöver uppdateras. De stöder därför tanken på en konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar som bör sammankallas så snart som möjligt.

49. Förklaring från Konungariket Belgien om de nationella parlamenten

Belgien preciserar att, enligt Belgiens konstitutionella rätt, såväl det federala parlamentets representanthus och senat som de olika gemenskapernas och regionernas parlamentariska församlingar, med hänsyn till de befogenheter som utövas av unionen, agerar som ingående delar i det nationella

parlamentariska systemet eller kammare i det nationella parlamentet.

*50. Förklaring från Republiken Lettland
och Republiken Ungern om stavningen av namnet
på den gemensamma valutan i fördraget om
upprättande av en konstitution för Europa*

Utan att det påverkar det enhetliga sätt på vilket namnet på Europeiska unionens gemensamma valuta enligt fördraget om upprättande av en konstitution för Europa anges på sedlar och mynt, förklarar Lettland och Ungern att stavningen av namnet på den gemensamma valutan, inbegripet de avledningar av detta ord som används i den lettiska och den ungerska versionen av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa, inte har någon inverkan på de befintliga reglerna i det lettiska och det ungerska språket.

Ordlista

KF = det konstitutionella fördraget.

Agenda 2007

Det finansiella perspektivet för 2007 – 2013. Omfattar förhandlingar om EU:s långtidsbudget, där den viktigaste komponenten är storleken på budgetramen, det vill säga taket för unionens utgifter. Tidigare finansiella perspektiv har avsett perioderna 1988 – 1992, 1993 – 1999 och 2000 – 2006.

Amsterdamfördraget

Amsterdamfördraget blev resultatet av den regeringskonferens som avslutades vid Europeiska rådets möte i Amsterdam den 16–17 juli 1997. Amsterdamfördraget innebar bland annat att en del av de områden som omfattades av den tredje pelaren (rättsliga och inrikes frågor) flyttades till den första pelaren och avsnittet fri rörlighet för personer. Fördraget trädde i kraft den 1 maj 1999.

Aquis communautaire

Unionens samlade regelverk brukar benämnas med den franska termen "aquis communautaire". Regelverket består av innehållet i fördragen, lagstiftning och EG-domstolens praxis, förklaringar och resolutioner, rättsakter inom ramen för andra och tredje pelaren samt internationella avtal.

CAP

Den engelska förkortningen för den gemensamma jordbrukspolitiken (*Common Agriculture Policy*).

Coreper

Coreper är en fransk förkortning som betyder "*Comité des Représentants Permanents*", de ständiga representanternas kommitté. Coreper har till uppgift att förbereda ministerrådets möten och består av medlemsstaternas ambassadörer (Coreper II) och deras ställföreträdare (Coreper I). Sammanträden hålls varje vecka. Se artiklarna I-24.5 och III-344.1 KF.

Delade befogenheter

På vissa politikområden är befogenheten delad mellan unionen och medlemsstaterna. Den inre marknaden, den gemensamma jordbrukspolitiken, transportpolitiken och miljöpolitiken hör till exempel till området för delade befogenheter. Detta innebär att lagstiftning kan antas på både europeisk och nationell nivå men lagstiftning på europeisk nivå uttömmar lagstiftningsmöjligheter på nationell nivå i motsvarande grad. De allra flesta politikområden som ligger på EU-nivå hör till området för delade befogenheter. I det konstitutionella fördraget finns en icke uttömmande lista över de områden där det råder delad befogenhet, se artikel I-14 KF.

Dubbel majoritet

Från och med den 1 november 2004 motsvarar en kvalificerad majoritet i ministerrådet 72,2% av rösterna som ska utgöra minst 50% av medlemsstaterna och 62% av befolkningen om någon medlemsstat begär det. I det konstitutionella

fördraget överges vägnings av röster i rådet till förmån för ett system med så kallad dubbel majoritet. En kvalificerad majoritet ska då, som huvudregel, motsvara 55% av medlemsstaterna och 65% av befolkningen, se artikel I-25 KF samt tillhörande förklaring. Dessa regler ska träda ikraft den 1 november 2009 (förutsatt att det konstitutionella fördraget har trätt i kraft då).

ECBS

Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella centralbankerna utgör tillsammans Europeiska centralbankssystemet (ECBS). Huvudmålet för ECBS är att upprätthålla prisstabilitet. I det konstitutionella fördraget finns bestämmelserna om ECB i artikel I-30 KF och i artiklarna III-185–III-193, 196, 382 och 383.

ESK

Ekonomiska och sociala kommittén är ett rådgivande organ med representanter från arbetsmarknadens parter. Se artiklarna I-32 och III-389–III-392 KF.

EG/EG-fördraget

Europeiska gemenskaperna (EG) upprättades genom det så kallade Romfördraget, eller fördrag om upprättande av europeiska gemenskapen (EG-fördraget). EG-samarbetet hör till unionens första pelare. Fördraget undertecknades i Rom 1957 och trädde ikraft 1958.

EMU

Den ekonomiska och monetära unionen genomfördes i tre etapper. Den sista etappen avslutades den 1 januari 2002 då euron inför-

des i form av sedlar och mynt i tolv av medlemsländerna. De tio nya medlemsstaterna kommer att införa den gemensamma valutan när de uppfyller konvergenskriterierna enligt de så kallade Maastrichtkriterierna. Danmark, Storbritannien och Sverige har ännu inte infört gemensamma valutan.

Enhällighet

Enhällighet som röstningsförfarande i rådet har använts i mer och mer begränsad omfattning sedan antagandet av den så kallade Europeiska enhetsakten 1986. Krav på enhällighet vid beslutsfattande innebär att varje medlemsstat har vetorätt. Genom det konstitutionella fördraget begränsas områden där enhällighet tillämpas ytterligare för att effektivisera beslutsfattandet i en utvidgad union.

ESFP

Europeisk säkerhets- och försvarspolitik är en del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och infördes vid Europeiska rådets möte i Köln 1999. EFSP syftar till att utveckla EU:s förmåga att förebygga konflikter och kriser på ett internationellt plan.

EU/EU-fördraget

Europeiska unionen upprättades genom Maastrichtfördraget (EU-fördraget) som trädde i kraft 1993. EU är den samlade beteckningen på hela samarbetet inom alla tre pelarna, se även *EU:s tre pelare*.

Euro

Euron är den valuta som infördes den 1 januari 2002 i tolv medlemsstater, se även *EMU*.

Europaparlamentet

Europaparlamentet är en av EU:s fem institutioner och är den enda direkt folkvalda institutionen. Val till parlamentet sker sedan 1979 vart femte år. Parlamentets huvudsakliga uppgift är att lagstifta tillsammans med ministerrådet. Parlamentet har även budgetansvar samt kontrollerar kommissionen. Genom det konstitutionella fördraget utökas parlamentets lagstiftningsmakt och huvudregeln blir att rådet och parlamentet lagstiftar tillsammans om inte annat anges. Se artiklarna I-20 och III-330–III-340 KF.

Europeiska kommissionen

Europeiska kommissionen är en av EU:s fem institutioner. Kommissionen ska företräda hela unionens intresse och har till huvuduppgift att ta initiativ till lagstiftning samt se till att unionsrätten efterlevs av medlemsstaterna. Kommissionen består i dag av 25 ledamöter (en från varje medlemsstat) varav en är ordförande. Från 2014 ska antalet kommissionärer motsvara två tredjedelar av antalet medlemsstater, till exempel 18 av 27. Europeiska rådet kan dock med enhällighet ändra antalet kommissionärer. Se artiklarna I-26–27 och III-347–III-352 KF.

Europeiska konventet

Europeiska konventet om Europas framtid bestod av 105 ledamöter som hade till uppgift att förbereda regeringskonferensen 2003-2004. Konventet leddes av ordförande Valery Giscard d'Estaing. Arbetet inleddes i februari 2002 och avslu-

tades under sommaren 2003. Konventet presenterade ett förslag till konstitutionellt fördrag som lades till grund för förhandlingarna i regeringskonferensen. Det konstitutionella fördraget bygger i stor utsträckning på konventets förslag. Enligt det konstitutionella fördraget ska, som huvudregel, ett konvent sammankallas inför framtida regeringskonferenser, se artikel IV-443 KF.

Europeiska rådet

Europeiska rådet är inte en institution enligt det nuvarande fördraget. Europeiska rådet består av medlemsstaterna stats- och regeringschefer och har till uppgift att dra upp de politiska riktlinjerna för unionen. I det konstitutionella fördraget ges Europeiska rådet status som institution, vidare inrättas en post som ordförande för Europeiska rådet vilken enligt det nuvarande systemet roterar mellan medlemsländerna. Se artiklarna I-21–I-22 och III-341 KF.

Europol

Europeiska polisbyrån upprättades genom Konventionen om upprättandet av en europeisk polisbyrå (Europolkonventionen) som trädde i kraft den 1 oktober 1998. Europol ska bland annat främja samordning mellan medlemsstaterna samt bistå medlemsstaterna i deras utredningar om organiserad brottslighet. Se artikel III-276 KF.

Europeiska gemenskapernas domstol

Europeiska gemenskapernas domstol (EG-domstolen) är en av EU:s fem institutioner. Domstolen avgör dels tvister mellan institutionerna och medlemsstaterna om tolkningen av EU-rätten, dels meddelar domstolen så kallade förhandsavgöranden vid förfrågan från nationella domstolar om tolkningen av EU-rätten. Domstolen är sammansatt av 25 domare och 8 generaladvokater och bistås av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt som inrättades 1989. Förstainstansrätten är sammansatt av 25 domare. I det konstitutionella fördraget döps domstolen om till Europeiska unionens domstol (EU-domstolen) som ska bestå av domstolen, "den allmänna domstolen" (i svensk översättning tribunalen) samt specialdomstolar, se artiklarna I-29 och III-355–III-356 KF.

EU:s lagstiftning

EU:s lagstiftning består av förordningar, direktiv och beslut. Förordningar är bindande och direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Direktiv är bindande med avseende på det resultat som ska uppnås men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. Enligt EG-domstolens rättspraxis kan ett direktiv som inte blivit genomfört i tid eller blivit genomfört ofullständigt eller felaktigt i en medlemsstat få direkt effekt. Beslut är bindande till de som det rikts till. I det konstitutionella fördraget döps rättsakterna om till europeiska lagar, europeiska ramlar,

europeiska förordningar och europeiska beslut. Se artikel I-33 KF.

EU:s tre pelare

EU brukar illustreras genom tre pelare. Den första pelaren täcker samarbetet inom EG, EKSG och Euratom, den andra pelaren rör frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den tredje pelaren rör frågor om polis- och straffrättsligt samarbete. Pelarstrukturen upprättades genom Maastrichtfördraget (EU-fördraget). I det konstitutionella fördraget avskaffas pelarstrukturen.

Exklusiva befogenheter

Inom vissa områden har unionen exklusiva befogenheter. Medlemsstaterna kan inte lagstifta på dessa områden utan all beslutsmakt har överförs till unionen, vilket innebär att beslut inom områden med exklusiv befogenhet kan enbart fattas på europeisk nivå. Detta gäller till exempel inom området för den gemensamma handelspolitiken och tullunionen. I det konstitutionella fördraget framgår vilka områden som hör till unionens exklusiva befogenhet i artikel I-13 KF.

Flexibel integration

Se *närmare samarbete*.

Fri rörlighet

På den inre marknaden råder fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital, de så kallade fyra friheterna. Kvantitativa import- och exportrestriktioner eller åtgärder med motsvarande verkan är förbjudna mellan medlemsstaterna. Undantag kan göras till exempel

för att skydda människors hälsa och liv. Undantag måste dock vara proportionerliga och får inte utgöra förtäckt diskriminering eller förtäckt begränsning av handeln.

Fördjupat samarbete

Se *närmare samarbete*.

Företrädesrätten

Företrädesrätten har vuxit fram genom EG-domstolens praxis. I det konstitutionella fördraget kodifieras företrädesrätten i artikel I-6 vilken lyder ”konstitutionen och den rätt som antas av unionens institutioner [...] skall ha företräde framför medlemsstaternas rätt.”. I en till fördraget bifogad förklaring konstateras att detta ska tolkas i enlighet med existerande rättspraxis från EG-domstolen.

Gemensam marknad

Den gemensamma marknaden byggdes upp under perioden 1958–1970. En gemensam marknad bygger på principen om fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital på marknaden. På den gemensamma marknaden råder det tullfrihet mellan de deltagande staterna och en gemensam tulltariff tillämpas gentemot tredje land.

Grönbok

Grönböcker presenteras av kommissionen och syftar till att skapa en debatt om ett särskilt ämne. Kan leda till att kommissionen antar en vitbok med konkreta förslag på området.

GUSP/ Høge representanten för GUSP

Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik hör till den andra pelaren och regleras i avdelning V i EU-fördraget. Funktionen den høge representanten för GUSP skapades genom Amsterdamfördraget och utövas av rådets generalsekreterare. Syftar till att göra EU tydligare på den internationella arenan.

Inre marknad

På den inre marknaden råder fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital. 1986 antogs den så kallade Europeiska enhetsakten som bland annat innehöll en plan för tillskapandet av en inre marknad. Inre marknadsprogrammet syftade till att undanröja alla kvarvarande handelshinder. Programmet skulle vara slutfört vid årsskiftet 1992/1993.

Kandidatländer

Varje europeiskt land har rätt att söka medlemskap i unionen. Om landet uppfyller de så kallade Köpenhamnskriterierna inleds medlemskapsförhandlingar och den ansökande staten eller kandidatlandet ska då förhandla med unionen om gemenskapens samlade regelverk. För närvarande finns det fyra kandidatländer, Bulgarien och Rumänien som ska bli medlemmar i unionen 2007 samt Turkiet och Kroatien.

KF

Det konstitutionella fördraget.

Kommittologi

När ministerrådet och Europaparlamentet lagstiftar antar de, som huvudregel, så kallad ramlagstiftning och delegerar till kommissionen att anta kompletterande lagstiftning. När kommissionen antar sådan kompletterande lagstiftning görs detta i samarbete med så kallade kommittologikommittéer. Kommittéerna består av representanter för medlemsstaternas förvaltningar. Samarbetet mellan kommissionen och kommittéerna brukar med en samlade beteckning benämnas kommittologi.

Kompletterande befogenheter

Det finns tre huvudkategorier av befogenheter i unionen; exklusiva befogenheter, delade befogenheter samt kompletterande befogenheter. När unionen har kompletterande befogenhet inom ett område innebär det att befogenheten ligger kvar på nationell nivå men unionen har givits befogenhet att komplettera medlemsstaternas politik till exempel genom stödjande åtgärder. Exempel på områden där unionen har kompletterande befogenhet är turism och kultur. Se artikel I-17 KF.

Konsensus

Konsensus är en metod som ibland kan tillämpas vid beslutsfattande och innebär, till skillnad från enhällighet, normalt inte något aktivt godkännande eller godtagande av ett förslag utan istället att ingen aktivt motsätter sig förslag. Europeiska konventet om Europas framtid tillämpade konsensusmetoden. I det konstitutionella fördraget kodi-

fieras metoden, se artiklarna I-21 och IV-443 KF.

Kvalificerad majoritet

Se *QMV*.

Köpenhamnskriterierna

Kriterierna fastställdes av Europeiska rådet i Köpenhamn i juni 1993 och har tre komponenter: den politiska delen (uppfyllande av mänskliga rättigheter och demokrati), den ekonomiska delen (uppfyllande av kraven på en fungerande marknadsekonomi) och den övriga komponenten (som uppfyllande av gemenskapens regelverk). Uppfyllande av Köpenhamnskriterierna utgör villkor för medlemskap i unionen.

Laekenförklaringen

Den så kallade Laekenförklaringen antogs av Europeiska rådet i Laeken i december 2001. I denna fastställdes att ett konvent skulle sammanställas och att det skulle ha till uppgift att förbereda den då förestående regeringskonferensen. I förklaringen lyftes de frågor fram som skulle behandlas i konventet, såsom de nationella parlamentens roll, befogenhetsfördelningen och hur unionens beslutsfattande kunde göras mer effektivt.

Luxemburgkompromissen

Luxemburgkompromissen är ett politiskt resultat av den så kallade tomma stolens politik som Frankrike genomförde på 1960-talet som en protest mot övergången från enhällighet till majoritetsbeslut i rådet. Luxemburgkompromissen innebär att det även i fortsättningen skulle krävas enhällighet i frå-

gor som berör en medlemsstats vitala, nationella intressen.

Maastrichtfördraget

Maastrichtfördraget förhandlades fram i två parallella regeringskonferenser, en om den ekonomiska och monetära unionen, EMU, och en om den politiska unionen. I Maastrichtfördraget fastställdes tidtabellen för EMU och de tre pelarna inrättades för det som därefter benämns Europeiska unionen (EU). Fördraget trädde i kraft den 1 november 1993.

Medbeslutandeförfarandet

Förfarandet infördes genom Maastrichtfördraget och regleras i artikel 251 i EG-fördraget. Medbeslutande innebär att lagstiftningsmakten är delad mellan rådet och Europaparlamentet. Vid varje fördragsändring efter Maastricht har området för medbeslutande utökats och de flesta politikområden omfattas numera av medbeslutande. Genom det konstitutionella fördraget döps medbeslutandeförfarandet om till det ordinarie lagstiftningsförfarandet och görs till huvudregel. Se artiklarna I-34 och III-396 KF.

Ministerrådet

Ministerrådet är en av EU:s fem institutioner och har det huvudsakliga ansvaret för att anta lagstiftning i unionen (till stor del tillsammans med Europaparlamentet). Rådet består av företrädare för medlemsstaterna på ministernivå och sammanträder i olika konstellationer beroende på vilken fråga som be-

handlas. Se artiklarna I-23–I-24 och III-342–III-346 KF.

Nicefördraget

Nicefördraget blev resultatet av den regeringskonferens som avslutades vid Europeiska rådets möte i Nice den 9 december 2000. Fördraget anpassade unionens regelverk till den då förestående utvidgningen. Genom "Förklaring om Europeiska unionens framtid" som bifogades fördraget startades den framtidsdebatt som ledde fram till regeringskonferensen 2003/2004 och antagandet av det konstitutionella fördraget. Nicefördraget trädde i kraft den 1 februari 2003.

Närmare samarbete

Närmare samarbete innebär att vissa länder tillåts att gå vidare med integrationen inom ramen för unionen utan att alla länder måste delta. I det konstitutionella fördraget benämns detta "fördjupat samarbete" och regleras i artiklarna I-44 och III-416–III-423.

Ordinarie lagstiftningsförfarandet

I det konstitutionella fördraget blir det ordinarie lagstiftningsförfarandet huvudregel när lagar ska stiftas. Detta förfarande innebär att rådet och Europaparlamentet måste vara överens för att ett beslut ska fattas. Proceduren i det ordinarie lagstiftningsförfarandet är de samma som för medbeslutandeförfarandet i dagens fördrag. Se artiklarna I-34 och III-396 KF.

Passerell

Det franska ordet *passerelle* betyder gångbro men en passerell

innebär i detta sammanhang en bestämmelse som möjliggör en övergång från ett beslutsförfarande till ett annat utan att en regeringskonferens sammankallas. Ett sådant förfarande utlöste krisen som ledde fram till Luxemburgkompromissen, jämför ovan. I det konstitutionella fördraget finns det två generella passereller; om övergång från enhällighet till QMV samt om övergång från särskilt lagstiftningsförfarande till ordinarie lagstiftningsförfarande. Se artikel IV-444 KF.

Petersbergsuppdragen

Ingår som en del av den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP) och innebär att militära styrkor kan användas för krishantering och fredsbevarande insatser.

Principen om tilldelade befogenheter

Principen innebär att unionen måste tilldelas befogenhet för att en möjlighet att anta lagstiftning, det vill säga, unionen har ingen så kallad kompetenskompetens, eller möjlighet att själv avgöra sin befogenhet. Unionens befogenheter tilldelas av medlemsstaterna genom fördragen. Principen om tilldelade befogenheter innebär att all lagstiftning måste ha en rättslig grund i någon av fördragens artiklar. Se artikel I-11 KF.

QMV

Den engelska förkortningen för röstning med kvalificerad majoritet (*qualified majority voting*) som även används på svenska. Från och med den 1 november 2004 motsvarar en kvalificerad majoritet i ministerrådet 72,2% av rösterna som ska utgö-

ra minst 50% av medlemsstaterna och 62% av befolkningen om någon medlemsstat begär det, se även *dubbel majoritet*.

Ratificering

Varje nytt fördrag måste ratificeras av alla medlemsstater i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser innan det träder ikraft. Detta innebär vanligtvis att varje medlemsstats nationella parlament måste godkänna det nya fördraget. I vissa länder innebär det även ett krav på folkomröstning. Se artikel IV-447 KF.

Regeringskonferens

En regeringskonferens kan sammankallas av rådet om en medlemsstat eller kommissionen har lagt fram förslag på ändringar av fördragen, se artikel 48 i EU-fördraget. Det är enbart genom en regeringskonferens som fördragen kan ändras. Regeringskonferensen består av företrädare för medlemsstaternas regeringar och fattar beslut genom enhällighet. Se artikel IV-443 KF.

Regionkommittén

Regionkommittén är en rådgivande kommitté som ska höras i vissa fall som anges i fördraget. Kommittén består av valda företrädare för regionala och lokala organ eller företrädare som är politiskt ansvariga inför en vald församling. Se artiklarna I-32 och III-386–III-388 KF.

Rättsliga och inrikes frågor

När den inre marknaden med allt mer öppna gränser mellan medlemsländerna växte fram skapades ett behov av samarbete kring frågor

som invandringspolitik, asylfrågor, polis- och tullväsende samt civil- och straffrättsliga regler. Samarbetet på RIF-området blev den tredje pelaren i EU.

Schengen

Schengenkonventionen undertecknades av fem stater den 19 juni 1990 och trädde i kraft 1995. Konventionen syftar till att gradvis avlägsna kontroller vid de gemensamma gränserna och införa fri rörlighet för alla personer som är medborgare i någon av de stater som undertecknat avtalet. Irland och Storbritannien är inte medlemmar i Schengen. Däremot är Island och Norge parter av konventionen.

Stadgan om de grundläggande rättigheterna

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna presenterades av ett särskilt konvent för Europeiska rådet i oktober 2000. Stadgan är ett politiskt dokument som inte är rättsligt bindande. I det konstitutionella fördraget införlivas stadgan som del II av fördraget. Stadgan riktar sig enligt det konstitutionella fördraget till EU:s institutioner och medlemsstater endast när dessa tillämpar unionsrätten.

Subsidiaritetsprincipen

Innebär att en åtgärd endast får vidtas av unionen om den inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och man därför skulle få ett bättre resultat om

åtgärden antas på europeisk nivå. Regleras i ett särskilt protokoll som finns bifogat fördraget. I det konstitutionella fördraget ges de nationella parlamenten en möjlighet till att kontrollera att subsidiaritetsprincipen efterlevs.

Trojkan

Trojkan består av det medlemsland som innehar ordförandeskapet i rådet, höge representanten för GUSP samt det medlemsland som står på tur för ordförandeskapet. Trojkan har till uppgift att företräda unionen i internationella sammanhang inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Tullunion

EU är en tullunion vilket innebär att det råder tullfrihet inom EU och att en gemensam tulltariff tillämpas mot omvärlden.

Vitbok

I en vitbok presenteras kommissionen förslag till åtgärder inom ett visst område.

Ömsesidiga försvarsgarantier

Om en medlemsstat utsätts för ett väpnat angrepp på sitt territorium, är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med FN-stadgan. Detta skall inte inverka på den specifika karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik. Se artikel I-40.7 KF.

Omvandlingstabell för artiklar

I den första tabellen nedan förtecknas artiklar i dagens EU- och EG-fördrag och vilka artiklar i det nya fördraget som dessa artiklar motsvaras av. Förteckningen inbegriper viktigare artiklar i dagens fördrag. Artiklar i EU-fördraget markeras genom "EU" efter artikelnamnet. Artiklar i EG-fördraget upp till nummer 53, som är antalet i artiklar i EU-fördraget, markeras på motsvarande sätt med "EG". I de fall ett område regleras i både EU- och EG-fördraget återfinns området under båda fördragen. I vissa fall har artiklarna förändrats i det nya fördraget, t.ex. genom ändrade beslutsregler. För uppgifter om beslutsregler hänvisas till avsnittet *Rättsliga grunder för lagstiftning* i denna bok.

Tabellen därefter innehåller samma uppgifter som den första tabellen, men sorterade efter numreringen i det nya fördraget.

Motsvarigheten i dagens EU- och EG-fördrag till artiklarna i det nya fördraget, sorterade efter numreringen i dagens fördrag.

<i>Dagens fördrag</i>	<i>Det nya fördraget</i>	<i>Område</i>
EU-fördraget		
4 EU	I-21–22, III-341	Europeiska rådet
7 EU, 309 EG	I-59	Tillfälligt upphävande av rättigheter
11–27 EU, 28 EU	I-16, 40, 41, III-294–313	Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken
27a–27e EU, 40, 43–45 EU, 11 EG	I-44, III-416–423	Fördjupat samarbete
29 EU, 61 EG	I-42, III-257	Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa
30.1 EU	III-275	Polissamarbete
30.2 EU	III-276	Europol
31.1 EU	III-270	Straffrättsligt samarbete
31.2 EU	III-273	Eurojust
36 EU	III-261	Artikel 36-kommittén
48 EU	IV-443	Fördragsändring
49 EU	I-1.2, 58	Medlemskap i unionen
51 EU, 312 EG	IV-446	Varaktighet
52 EU, 313 EG	IV-447	Ratificering och ikraftträdande
53 EU, 314 EG	IV-448	Autentiska texter och översättningar
EG-fördraget		
3.2 EG	III-116	Horisontell jämställdhetsartikel
4 EG	III-177	Ekonomisk och monetär politik
6 EG	III-119	Horisontell miljöskyddsartikel
11 EG, 27a– 27e EU, 40 EU, 43–45 EU	I-44, III-416–423	Fördjupat samarbete
12–13 EG	I-4, III-123–124	Icke-diskriminering
14–15 EG	III-130	Upprättandet av den inre marknaden
16 EG	III-122	Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse
17–22 EG	I-10, III-125–129	Unionsmedborgarskap
23–31 EG	III-151, 153–155	Fri rörlighet för varor
32–38 EG	III-225–232	Jordbrukspolitik
39–55 EG	III-133–150	Fri rörlighet för personer och tjänster
56–60	III-156–160	Fri rörlighet för kapital
61 EG, 29 EU	I-42, III-257	Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

62–63	III-265–267	Asyl- och invandringspolitik
65	III-269	Civilrättsligt samarbete
70–80	III-236–245	Transporter
81–86	III-161–166	Konkurrensregler för företag
87–89	III-167–169	Statligt stöd
90–93	III-170–171	Skatter och avgifter
94	III-173	Inre marknaden, beslut med enhällighet
95	III-172	Inre marknaden, beslut med kvalificerad majoritet
96–97	III-174–175	Snedvridning av konkurrensvillkor
98–104	III-178–184	Ekonomisk politik
105–110	III-185–190	Monetär politik
111	III-326	Växelkursavtal
112–113	III-382–383	Europeiska centralbanken
125–130	III-203–208	Sysselsättning
131, 133	III-314–315	Gemensam handelspolitik
135	III-152	Tullsamarbete
136–145	III-209–218	Socialpolitik
146–148	III-219	Europeiska socialfonden
149–150	III-282–283	Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor
151	III-280	Kultur
152	III-278	Folkhälsa
153	III-235	Konsumentskydd
153.2	III-120	Horisontell konsumentskyddsartikel
154–155	III-246–247	Transeuropeiska nät
157	III-279	Industri
158–162	III-220–224	Ekonomisk och social sammanhållning
163–173	III-248–255	Forskning och teknisk utveckling
174–176	III-233–234	Miljö
177–181	III-316–318	Utvecklingssamarbete
181a	III-319	Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land
182–187	III-286–291	Associering av utomeuropeiska länder och territorier
189–201	I-20, III-330–340	Europaparlamentet
202	I-37.3	Kommittologin
202–209	I-23–24, III-342–346	Rådet
211–219	I-26–27, III-347–352	Kommissionen
220–245	I-29, III-353–381	Domstolen
246–248	I-31, III-384–385	Revisionsrätten
249	I-33	Rättsakter

251	III-396	Medbeslutandeproceduren (ordinarie lagstiftningsförfarandet)
254	I-39	Offentliggörande och ikraftträdande av rättsakter
255	I-50, III-399	Öppenhetsregler
257–262	I-32, III-389–392	Ekonomiska och sociala kommittén
263–265	I-32, III-386–388	Regionkommittén
266–267	III-393–394	Europeiska investeringsbanken
268–280	I-53–56, III-402–415	Finansiella bestämmelser, årliga budgeten
281	I-7	EG/EU juridisk person
282	III-426	EG:s/EU:s rättskapacitet
283	III-427	Tjänsteföreskrifter
285	III-429	Statistik
287	III-430	Tystnadsplikt
289	III-432	Institutionernas säte
295	III-425	Egendomsordningen påverkas ej
296	III-436	Väsentliga säkerhetsintressen
299	IV-440	Territoriell tillämpning
300	III-323, 325	Internationella avtal
301	III-322	Restriktiva åtgärder
302–303	III-327	Förbindelser med FN och andra internationella organisationer
308	I-18	Flexibilitetsklausul
309, 7 EU	I-59	Tillfälligt upphävande av rättigheter
310	III-324	Associeringsavtal
311	IV-442	Protokoll integrerad del
312, 51 EU	IV-446	Varaktighet
313, 52 EU	IV-447	Ratificering och ikraftträdande
314, 53 EU	IV-448	Autentiska texter och översättningar

Motsvarigheten i dagens EU- och EG-fördrag till artiklarna i det nya fördraget, sorterade efter numreringen i det nya fördraget.

<i>Det nya fördraget</i>	<i>Dagens fördrag</i>	<i>Område</i>
I-1.2, 58	49 EU	Medlemskap i unionen
I-4, III-123–124	12–13 EG	Icke-diskriminering
I-7	281	EG/EU juridisk person
I-10, III-125–129	17–22 EG	Unionsmedborgarskap
I-16, 40, 41, III-294–313	11–27, 28 EU	Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken
I-18	308	Flexibilitetsklausul
I-20, III-330–340	189–201	Europaparlamentet
I-21–22, III-341	4 EU	Europeiska rådet
I-23–24, III-342–346	202–209	Rådet
I-26–27, III-347–352	211–219	Kommissionen
I-29, III-353–381	220–245	Domstolen
I-31, III-384–385	246–248	Revisionsrätten
I-32, III-386–388	263–265	Regionkommittén
I-32, III-389–392	257–262	Ekonomiska och sociala kommittén
I-33	249	Rättsakter
I-37.3	202	Kommittologin
I-39	254	Offentliggörande och ikraftträdande av rättsakter
I-40, 41, 16, III-294–313	11–27, 28 EU	Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken
I-42, III-257	29 EU, 61 EG	Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa
I-44, III-416–423	27a–27e EU, 40, 43–45 EU, 11 EG	Fördjupat samarbete
I-50, III-399	255	Öppenhetsregler
I-53–56, III-402–415	268–280	Finansiella bestämmelser, årliga budgeten
I-58, 1.2	49 EU	Medlemskap i unionen
I-59	309, 7 EU	Tillfälligt upphävande av rättigheter
III-116	3.2 EG	Horisontell jämställdhetsartikel
III-119	6 EG	Horisontell miljöskyddsartikel
III-120	153.2	Horisontell konsumentskyddsartikel

III-122	16 EG	Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse
III-123–124, I-4	12–13 EG	Icke-diskriminering
III-125–129, I-10	17–22 EG	Unionsmedborgarskap
III-130	14–15 EG	Upprättandet av den inre marknaden
III-133–150	39–55 EG	Fri rörlighet för personer och tjänster
III-151, 153–155	23–31 EG	Fri rörlighet för varor
III-152	135	Tullsamarbete
III-156–160	56–60	Fri rörlighet för kapital
III-161–166	81–86	Konkurrensregler för företag
III-167–169	87–89	Statligt stöd
III-170–171	90–93	Skatter och avgifter
III-172	95	Inre marknaden, beslut med kvalificerad majoritet
III-173	94	Inre marknaden, beslut med enhällighet
III-174–175	96–97	Snedvridning av konkurrensvillkor
III-177	4 EG	Ekonomisk och monetär politik
III-178–184	98–104	Ekonomisk politik
III-185–190	105–110	Monetär politik
III-203–208	125–130	Sysselsättning
III-209–218	136–145	Socialpolitik
III-219	146–148	Europeiska socialfonden
III-220–224	158–162	Ekonomisk och social sammanhållning
III-225–232	32–38 EG	Jordbrukspolitik
III-233–234	174–176	Miljö
III-235	153	Konsumentskydd
III-236–245	70–80	Transporter
III-246–247	154–155	Transeuropeiska nät
III-248–255	163–173	Forskning och teknisk utveckling
III-257, I-42	29 EU, 61 EG	Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa
III-261	36 EU	Artikel 36-kommittén
III-265–267	62–63	Asyl- och invandringspolitik
III-269	65	Civilrättsligt samarbete
III-270	31.1 EU	Straffrättsligt samarbete
III-273	31.2 EU	Eurojust
III-275	30.1 EU	Polissamarbete

III-276	30.2 EU	Europol
III-278	152	Folkhälsa
III-279	157	Industri
III-280	151	Kultur
III-282-283	149-150	Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor
III-286-291	182-187	Associering av utomeuro- peiska länder och territorier
III-294-313, I-16, 40, 41	11-27 EU, 28 EU	Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken
III-314-315	131, 133	Gemensam handelspolitik
III-316-318	177-181	Utvecklingssamarbete
III-319	181a	Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land
III-322	301	Restriktiva åtgärder
III-323, 325	300	Internationella avtal
III-324	310	Associeringsavtal
III-326	111	Växelkursavtal
III-327	302-303	Förbindelser med FN och andra internationella organisationer
III-330-340, I-20	189-201	Europaparlamentet
III-341, I-21-22	4 EU	Europeiska rådet
III-342-346, I-23-24	202-209	Rådet
III-347-352, I-26-27	211-219	Kommissionen
III-353-381, I-29	220-245	Domstolen
III-382-383	112-113	Europeiska centralbanken
III-384-385, I-31	246-248	Revisionsrätten
III-386-388, I-32	263-265	Regionkommittén
III-389-392, I-32	257-262	Ekonomiska och sociala kommittén
III-393-394	266-267	Europeiska investerings- banken
III-396	251	Medbeslutandeprocéduren (ordinarie lagstiftnings- förfarandet)
III-399, I-50	255	Öppenhetsregler
III-402-415, I-53-56	268-280	Finansiella bestämmelser, årliga budgeten
III-416-423, I-44	27a-27e EU, 40, 43-45 EU, 11 EG	Fördjupat samarbete
III-425	295	Egendomsordningen påverkas ej

III-426	282	EG:s/EU:s rättskapacitet
III-427	283	Tjänsteföreskrifter
III-429	285	Statistik
III-430	287	Tystnadsplikt
III-432	289	Institutionernas säte
III-436	296	Väsentliga säkerhets- intressen
IV-440	299	Territoriell tillämpning
IV-442	311	Protokoll integrerad del
IV-443	48 EU	Fördragsändring
IV-446	312, 51 EU	Varaktighet
IV-447	313, 52 EU	Ratificering och ikraft- trädande
IV-448	314, 53 EU	Autentiska texter och översättningar

Rättsliga grunder för lagstiftning

Det totala antalet artiklar i det konstitutionella fördraget visas i följande tabell. Det är 70 stycken fler artiklar i det konstitutionella fördraget än i nuvarande EU- och EG-fördrag:

<i>Det konstitutionella fördraget</i>		<i>EU-fördraget och EG-fördraget</i>	
<i>Del</i>	<i>Antal artiklar</i>	<i>Fördrag</i>	<i>Antal artiklar</i>
Del I	60	EU	62
Del II	54	EG	316
Del III	322		
Del IV	12		
<i>Summa</i>	<i>448</i>	<i>Summa</i>	<i>378</i>

Antal artiklar i det konstitutionella fördraget och i gällande EU- och EG-fördrag. Protokoll och förklaringar är inte medräknade.

Naturligtvis säger inte antalet artiklar något om hur lätt-tillgängliga fördragen är; det kan ofta vara tydligare med korta, klart uppdelade artiklar. Alla artiklar i del II, stadgan om grundläggande rättigheter, är nya. Flera av artiklarna i del I är också nya. De flesta artiklarna i del III och IV finns i dagens fördrag.

Europeiska lagar och ramlagar ska normalt antas enligt det så kallade ordinarie lagstiftningsförfarandet. Detta lagstiftningsförfarande, som motsvarar medbeslutandeproceduren i EG-fördraget (artikel 251 EG), innebär att rådet och parlamentet måste vara överens för att en rättsakt ska antas. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet. Förfarandet regleras i artiklarna I-34.1 och III-396. I följande tabell förtecknas de rättsliga grunder enligt vilka europeiska lagar och ramlagar ska antas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Artiklar som innebär en övergång till beslut med kvalificerad majoritet markeras med **fet stil**. Det avser såle-

des både nya artiklar och artiklar som finns i dagens fördrag men där rådet för närvarande beslutar med enhällighet. Inom parentes anges i vilka artiklar i dagens fördrag som motsvarande bestämmelser återfinns. Beslutsform i rådet och i Europaparlamentet enligt gällande fördrag redovisas i de två sista spalterna. Bland förändringarna jämfört med dagens fördrag kan nämnas att det blir vanligare med kvalificerad majoritet och medbeslutande för rättsliga och inrikes frågor och att Europaparlamentet blir medbeslutande inom jordbrukspolitiken. I tabell därefter redovisas artiklar där ett särskilt lagstiftningsförfarande ska tillämpas.

Lagstiftning där det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska tillämpas

<i>Artikel</i>	<i>Beslutsform i rådet i dag</i> <i>EP:s roll i dag</i>	
DEL I		
I-37.3 Medlemsstaternas kontroll över genomförandeakter. (kommittologin, art 202 EG)	Enhällighet	Yttrande
I-47.4 Regler om medborgarinitiativ. (ny artikel)	(ny artikel)	(ny artikel)
I-50.3 Principer och gränser för rätten till tillgång till handlingar. (offentlighetsprincipen, art 255.2 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
I-51.2 Skydd för enskilda med avseende på behandling av personuppgifter och den fria rörligheten för personuppgifter. (ny artikel, dock har artiklarna 95 EG och 286.2 EG kunnat utnyttjas)	[Ny artikel/ kvalificerad majoritet]	[Ny artikel/ medbeslutande]

DEL III UNIONENS POLITIK OCH FUNKTION

Allmänna bestämmelser

III-122 Principer och villkor för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. (ny artikel) (ny artikel)
(ny artikel)

Icke-diskriminering och medborgarskap

III-123 Förbud mot diskriminering på grund av nationalitet. Kvalificerad Med-
majoritet beslutande
(art 12 EG)

III-124.2 Grundprinciper för stimulans-åtgärder syftande till att stödja medlemsstaternas kamp mot diskriminering. Kvalificerad Med-
majoritet beslutande
(art 13.2 EG, något annorlunda ordalydelse)

III-125.1 Underlättande av medborgarnas rätt till fri rörlighet och fri vistelse. Kvalificerad Med-
majoritet beslutande
(art 18 EG)

Inre marknaden

III-134 Arbetstagarnas fria rörlighet. Kvalificerad Med-
(art 40 EG) majoritet beslutande

III-136 Social trygghet för migrerande arbetstagare. Enhällighet Med-
(art 42 EG, egenföretagare läggs beslutande
till nu). Nödbroms: en medlemsstat kan begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet.

III-138.1 Förverkligande av etableringsfriheten. Kvalificerad Med-
(art 44.1 EG) majoritet beslutande

III-139 (andra stycket) Undantag för vissa verksamhet i MS från bestämmelserna om etableringsfrihet. Kvalificerad Ingen
(art 45 andra stycket EG) majoritet

III-140.2 Samordning av nationella bestämmelser om viss särskild behandling av utländska medborgare. (art 46 andra stycket EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-141 Utövan- det av förvärvsverk- samhet som egenföretagare (inkl. ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis). (art 47 EG)	Enhälligt såvitt avser vissa aspek- ter av yrkes- lagstiftning, annars QMV.	Med- beslutande
III-144 (andra stycket) Utvidgning av friheten att tillhandahålla tjänster till tredjelandsmedborgare. (art 49 andra stycket EG)	Kvalificerad majoritet	Ingen
III-147.1 Liberalisering av tjänster. (art 52.1 EG)	Kvalificerad majoritet	Yttrande
III-152 Tullsamarbete. (art 135 EG)	Kvalificerad majoritet	Med- beslutande
III-157.2 Kapitalrörelser till eller från tredje land. (art 57.2 EG)	Kvalificerad majoritet	Ingen
III-160 Förebyggande och bekämpning av terrorism genom frysning av ekonomiska tillgångar. (ny artikel, dock har art 308 EG kunnat utnyttjas.)	(ny artikel)	(ny artikel)
III-172.1 Upprättandet av den inre marknaden. (art 95.1 EG)	Kvalificerad majoritet	Med- beslutande
III-174 (andra stycket) Eliminering av snedvridning av konkurrensvillkoren på den inre marknaden. (art 96 EG andra stycket)	Kvalificerad majoritet	Ingen

III-176 (första stycket) Skydd för immateriella rättigheter. (ny artikel, dock har art 308 EG kunnat utnyttjas. Även art 95 EG har utnyttjats.)	(ny artikel, enhällighet enligt art 308 EG)	(ny artikel, yttrande enligt art 308 EG)
Ekonomisk och monetär politik		
III-179.6 Föreskrifter om det multilaterala övervakningsförandet. (Broad Economic Policy Guidelines, art 99.5 EG)	Kvalificerad majoritet	Samarbetsproceduren (art 252 EG)
III-187.3 Ändringar i vissa artiklar i stadgan för ECB och ECBS. (art 107.5 EG)	Enhällighet (om förslag från KOM) eller QMV (om rekommendation från ECB)	Yttrande
III-191 Bestämmelser om användandet av euron. (ny artikel, i art 123.4 EG finns dock motsvarande bestämmelse om införandet av euron)	(ny artikel, QMV i 123.4 EG)	(ny artikel, EP ingen roll i 123.4 EG)
Sysselsättning		
III-207 Främjande av samarbete mellan MS och stöd för deras insatser på sysselsättningsområdet genom utbyte av information m.m. (art 129 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
Socialpolitik		
III-210.1 a) arbetsmiljö, b) arbetsvillkor, e) samråd med arbetstagarerna, h) integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, i) jämställdhet, j) kamp mot social utslagning samt k) modernisering av systemen för socialt skydd. [art 137 a), b), e), h), i), j) samt k) EG]	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande

III-214.3 Lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män beträffande anställning och yrke. (art 141.3 EG)

Kvalificerad
majoritet Med-
beslutande

III-219.3 Genomförandebestämmelser för europeiska socialfonden. (art 148 EG)

Kvalificerad
majoritet Med-
beslutande

Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

III-221 (tredje stycket) Åtgärder rörande ekonomisk, social och territoriell sammanhållning vid sidan av strukturfonderna. (art 159 EG tredje stycket, territoriell sammanhållning nämns dock inte i art 159 EG)

Kvalificerad
majoritet Med-
beslutande

III-223 Strukturfonder och sammanhållningsfonden. Dock ska rådet fatta det första beslutet efter att fördraget trätt i kraft med enhällighet. (art 161 EG)

Enhällighet. Samtycke QMV från 2007 under förutsättning att budgetplan tagits då.

III-224 Genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden. (art 162 EG)

Kvalificerad
majoritet Med-
beslutande

Jordbruk och fiske

III-230.1 Tillämpning av konkurrensregler på jordbruksprodukter. (art 36 första stycket EG)

Kvalificerad
majoritet Yttrande

III-231.2 Jordbruks- och fiskepolitik. (art 37.2 EG)

Kvalificerad
majoritet Yttrande

Miljö

III-234.1 Åtgärder för uppnå målen för miljöpolitiken. (art 175.1 EG)

Kvalificerad
majoritet Med-
beslutande

III-234.3 Allmänna handlingsprogram inom miljöområdet. (art 175.3 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
--	------------------------	---------------

Konsumentskydd

III-235.3 Konsumentskydd. (art 153.4 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
---	------------------------	---------------

Transporter

III-236.2 Transporter.

(art 71 EG. Artikel 71.1 EG är redan i dag medbeslutande. Undantaget i 71.2 EG för bestämmelser om principer för transportväsendet vars tillämpning kan påverka levnadsstandarden och sysselsättningen, som beslutas med enhällighet i rådet efter yttrande av EP, tas bort och blir således föremål för det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Levnadsstandard och sysselsättning ska dock beaktas.)

Kvalificerad majoritet (71.1 EG)	Medbeslutande (71.1 EG)
Enhällighet (71.2 EG)	Yttrande (71.2 EG)

III-245.2 Sjöfart och luftfart. (art 80.2 EG, annorlunda formulering men regeringskonferensens förslag torde inte innebära någon ändring i praktiken.)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
---	------------------------	---------------

Transeuropeiska nät

III-247.2 Transeuropeiska nät. (art 156 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
--	------------------------	---------------

Forskning och teknisk utveckling och rymden

III-251.1 Det fleråriga ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling. (art 166 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
---	------------------------	---------------

III-251.4 Genomförandet av det europeiska forskningsområdet. (ny artikel)	(ny artikel)	(ny artikel)
--	--------------	--------------

III-252.1 Genomförandet av det fleråriga ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling. (art 167 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-252.2 Tilläggsprogram avseende det fleråriga ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling för vissa MS (QMV+ samtycke från berörda MS krävs). (art 168 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-252.3 Deltagande i tilläggsprogrammen (QMV+samtycke från berörda MS krävs). (art 169 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-254.2 Europeiskt rymdprogram. (ny artikel)	(ny artikel)	(ny artikel)
Energi		
III-256.2 Nödvändiga åtgärder för att uppnå mål på energiområdet. (ny artikel, energi nämns dock i art 3 u EG, och art 308 EG har kunnat användas. Även andra artiklar har använts.)	(ny artikel, enhällighet enligt art 308 EG)	(ny artikel, yttrande enligt art 308 EG)

ETT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA

Kontroller vid gränser, asyl och invandring

III-265.2 Personkontroll vid gränser. (art 62, 67 EG, delvis QMV och medbeslutande)	Enhällighet /QMV	Yttrande/medbeslutande
III-266.2 Asyl. (art 63, 67 EG, delvis QMV och medbeslutande)	Enhällighet /QMV	Yttrande/medbeslutande
III-267.2 Invandring. (art 63, 67 EG, delvis QMV och medbeslutande)	Enhällighet /QMV	Yttrande/medbeslutande

III-267.4 Främjande av integrationen av tredjelandsmedborgare. (ny artikel) (ny artikel)
(ny artikel)

Civilrättsligt samarbete

III-269.2 Civilrättsligt samarbete, inkl. Kvalificerad Med-
ömsesidigt erkännande (familjerätt: majoritet beslutande
rådet enhällighet, EP yttrande. Rådet
kan dock besluta enhälligt efter yttrande
från EP vilka delar av familjerätten som
ska tas med det ordinarie lagstiftnings-
förfarandet).
(art 65, 67 EG)

Straffrättsligt samarbete

Akterna inom det straffrättsliga samarbetet antas på förslag av kommissionen eller på initiativ av en fjärdedel av medlemsstaterna. Om det är ett initiativ av MS ska QMV utgöras av 72 % av MS (och inte 55 % av MS) som representerar minst 65 % av unionens befolkning (i likhet med vad som gäller för kommissionens förslag).

III-270.1 Straffrättsligt samarbete: Enhällighet Yttrande
ömsesidigt godkännande m.m.
(art 31 EU men utförligare reglering
i det nya fördraget)

III-270.2 Straffrättsligt samarbete: Enhällighet Yttrande
minimiregler om ömsesidig
tillåtlighet av bevis m.m. Nödbroms:
en medlemsstat kan begära att
frågan hänskjuts till Europeiska
rådet. Fördjupat samarbete kan
inledas om förslaget inte antas.
(art 31 EU men utförligare reglering
i det nya fördraget)

III-271.1 Minimiregler för definition av brott och påföljder avseende svår brottslighet. Nödbroms: en medlemsstat kan begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Fördjupat samarbete kan inledas om förslaget inte antas. **Enhällighet Yttrande**
 (art 31 EU men utförligare reglering i det nya fördraget)

III-271.2 Minimiregler för definition av brott och påföljder på områden som omfattas av harmoniseringsåtgärder. Nödbroms: en medlemsstat kan begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Fördjupat samarbete kan inledas om förslaget inte antas. **Enhällighet Yttrande**
 (art 31 EU men utförligare reglering i det nya fördraget)

III-272 Brottsförebyggande åtgärder. **(ny artikel) (ny artikel)**
 (ny artikel, även om brottsförebyggande nämns i art 29 EU)

III-273 Eurojust. **Enhällighet Yttrande**
 (art 31 EU)

Polissamarbete

Akterna inom polissamarbetet antas på förslag av kommissionen eller på initiativ av en fjärdedel av medlemsstaterna. Om det är ett initiativ av MS ska QMV utgöras av 72 % av MS (och inte 55 % av MS) som representerar minst 65 % av unionens befolkning (i likhet med vad som gäller för kommissionens förslag).

III-275.2 Polissamarbete. **Enhällighet Yttrande**
 (art 30 EU)

III-276.2 Europol. **Enhällighet Yttrande**
 (art 30 EU)

SAMORDNINGSÅTGÄRDER, KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER ELLER STÖDJANDE ÅTGÄRDER

III-278.4 Folkhälsa. Kamp mot omfattande, gränsöverskridande sjukdomar nämns ej i dagens fördrag. (art 152.4 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-278.5 Folkhälsa. Stimulansåtgärder, tobak och alkohol. (ny artikel)	(ny artikel)	(ny artikel)
III-279.3 Industri. (art 157.3 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-280.5 Stimulansåtgärder inom kulturområdet. (art 151.5 EG)	Enhällighet	Medbeslutande
III-281.2 Turism. (ny Artikel, turism nämns dock i art 3 u EG, och art 308 EG har kunnat användas.)	(ny Artikel, enhällighet enligt art 308 EG)	(ny Artikel, yttrande enligt art 308 EG)
III-282.3 Utbildning, ungdomsfrågor och idrott. Idrott och ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv nämns ej i dagens fördrag. (art 149.4 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-283.3 Yrkesutbildning. (art 150.4 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-284.2 Skydd och beredskap. (ny artikel, räddningstjänst nämns dock i art 3 u EG, och art 308 har kunnat användas.)	(ny artikel, enhällighet enligt art 308 EG)	(ny artikel, yttrande enligt art 308 EG)
III-285.2 Administrativt samarbete beträffande genomförandet av unionsrätten. (ny artikel)	(ny artikel)	(ny artikel)

UNIONENS YTTRE ÅTGÄRDER

III-315.2 Genomförandet av den gemensamma handelspolitiken. (art 133 EG)	Kvalificerad majoritet	Ingen
III-317.1 Genomförande av politiken för utvecklingssamarbete. (art 179.1 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-319.2 Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land. (art 181a.2 EG)	Kvalificerad majoritet	Yttrande
III-321.3 Humanitärt bistånd. (ny artikel, jfr dock art 179.1 EG)	(ny artikel)	(ny artikel)
III-321.5 Inrättandet av en europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd. (ny artikel)	(ny artikel)	(ny artikel)
UNIONENS FUNKTION		
III-331 Regler för politiska partier på europeisk nivå, särskilt finansiering. (art 191 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-359.1–2 Inrättandet av specialdomstolar. (art 225a EG)	Enhällighet	Yttrande
III-364 Domstolens behörighet avseende immaterialrätt. (229a EG)	Enhällighet och nationellt godkännande	Yttrande
III-381 Ändring av vissa artiklar i domstolens stadga. (art 245 EG)	Enhällighet	Yttrande
III-398.2 En öppen, effektiv och oberoende europeisk administration. (ny artikel)	(ny artikel)	(ny artikel)

III-412 Regler om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision. Rådet ska besluta med enhällighet fram till och med den 31 december 2006. (art 279 EG)	Enhällighet, dock QMV från och med den 1 januari 2007	Yttrande
III-415.4 Bekämpning av bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. (art 280.4 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande
III-427 Tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor för anställda i unionen. (art 283 EG)	Kvalificerad majoritet	Yttrande
III-429.1 Framställandet av statistik. (art 285.1 EG)	Kvalificerad majoritet	Medbeslutande

*Lagstiftning där ett särskilt lagstiftnings-
förfarande ska tillämpas*

I följande tabell förtecknas de artiklar där ett särskilt lagstiftningsförfarande ska användas. Artiklar där rådet ska besluta med kvalificerad majoritet och som är nya eller där rådet i dag beslutar med enhällighet markeras med **fet stil**. Inom parentes anges efter varje artikel motsvarande artikel i EG- eller EU-fördraget. I kolumnerna längst till höger för rådet respektive EP anges deras roll enligt det konstitutionella fördraget. Inom parentes redovisas i de kolumnerna vilken roll respektive institution spelar i dag.

<i>Artikel</i>	<i>Rådet</i>	<i>Europa- parlamentet</i>
DEL I		
I-18 Flexibilitetsklausulen. (art 308 EG, i dag inbegrips dock inte GUSP och polissamarbetet och straffrättsligt samarbete. Flexibilitetsklausulen kan användas också för andra instrument än europeiska lagar och ramlagar.)	Enhällighet (som i dag)	God- kännande (i dag: yttrande)
I-54.3 Nya egna medel och gränser för egna medel. (art 269 EG)	Enhällighet & nationellt godkännande (som i dag)	Yttrande (som i dag)
I-54.4 Genomförandebestämmelser för egna medel. (art 269 EG)	QMV (i dag: enhällighet & nationellt godkännan- de)	God- kännande (i dag: yttrande)

I-55.2 Fleråriga finansieringsramen. (ny artikel, i dag interinstitutionellt avtal) Passerell till kvalificerad majoritet.	Enhällighet, Goddock passerell till QMV. (ny Artikel)	Godkännande (ny artikel)
---	--	---------------------------------

DEL III UNIONENS POLITIK OCH FUNKTION

Icke-diskriminering och medborgarskap

III-124.1 Kamp mot diskriminering. (art 13.1 EG)	Enhällighet (som i dag)	Godkännande (i dag: yttrande)
III-125.2 Pass, id-kort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument samt social trygghet eller socialt skydd. (ny artikel, jfr dock art 18.3 EG)	Enhällighet (ny artikel)	Yttrande (ny artikel)
III-126 Rösträtt och valbarhet beträffande kommunala val och val till Europaparlamentet. (art 19 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
III-127 Diplomatskt och konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredje land. (art 20 EG)	QMV (i dag: enhällighet)	Yttrande (i dag: ingen roll för EP)
III-129 Kompletterande av rättigheter rörande unionsmedborgarskap. (art 22 EG)	Enhällighet & nationellt godkännande (som i dag)	Godkännande (i dag: yttrande)
Inre marknaden		
III-157.3 Steg tillbaka inom unionsrätten avseende liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredje land. (art 57.2 EG)	Enhällighet (som idag)	Yttrande (i dag: ingen roll för EP)

III-171 Harmonisering av omsättnings-skatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter. (art 93 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
III-173 Tillnärmning av medlemsstaternas lagar vilka inverkar på den inre marknadens upprättande eller funktion. (art 94 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
III-176 (andra stycket) Språkanvändningen rörande skydd för immateriella rättigheter. (ny artikel, dock har art 308 EG kunnat utnyttjas)	Enhällighet (i dag: enhällighet enligt art 308 EG)	Yttrande (i dag: yttrande enligt art 308 EG)
Ekonomisk och monetär politik		
III-184.13 Förfarandet vid alltför stora underskott. (art 104.14 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
III-185.6 Särskilda uppgifter för ECB rörande tillsyn över kreditinstitut och andra finansinstitut. (art 105.6 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (I dag: samtycke)
Socialpolitik		
III-210.1 c) social trygghet och socialt skydd, d) skydd när anställningsavtal upphör, f) företrädande och tillvaratagande av parternas intressen samt g) anställningsvillkor för tredjelandsmedborgare. Liksom i dag passerell till ordinarie lagstiftningsförfarandet för d), f) samt g). [art 137.1 c), d), f), g) EG]	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)

Miljö

III-234.2 Bestämmelser av främst skatte- karaktär, fysisk planering, vattenresurser, markanvändning, energikällor, energi- struktur. Liksom i dag passerell till ordinarie lagstiftningsförfarandet. (art 175.2 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
--	----------------------------	-------------------------

Forskning och teknisk utveckling och rymden

III-251.3 Genomförande av fleråriga ramprogrammet. (art 166.3 EG)	Kvalificerad majoritet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
---	--	-------------------------

Energi

III-256.3 Energi, om fiskal karaktär (ny artikel, energi nämns dock i art 3 u EG, och art 308 EG har kunnat användas.)	Enhällighet (ny artikel, enhällighet enligt art 308 EG)	Yttrande (ny artikel, yttrande enligt art 308 EG)
--	---	--

ETT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA**Civilrättsligt samarbete**

III-269.3 Familjerätt med gränsöver- skridande följder. Liksom i dag passerell till ordinarie lagstiftningsförfarandet. (art 65, 67 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
--	----------------------------	-------------------------

Straffrättsligt samarbete

Akterna inom det straffrättsliga samarbetet antas på förslag av kommissionen eller på initiativ av en fjärdedel av medlemsstaterna.

III-274.1 Europeisk åklagarmyndighet. (ny artikel)	Enhällighet (ny artikel)	God- kännande (ny artikel)
---	-----------------------------	----------------------------------

Polissamarbete

Akterna inom polissamarbetet antas på förslag av kommissionen eller på initiativ av en fjärdedel av medlemsstaterna.

III-275.3 Operativt samarbete mellan polis, tull och andra brottsbekämpande organ. [art 30.1 a) EU]	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
--	----------------------------	-------------------------

III-277 Myndigheters möjlighet att ingripa på annan medlemsstats territorium. (art 32 EU)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
--	----------------------------	-------------------------

ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER

III-291 Utomeuropeiska länders och territoriers associering med unionen. (art 187 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (i dag: ingen roll för EP)
--	----------------------------	--

UNIONENS FUNKTION

III-330.1 Val till Europaparlamentet. (art 190.4 EG)	Enhällighet och nationellt godkännande (som i dag)	Godkännande, EP har förslagsrätt (som i dag)
---	---	---

III-330.2 Föreskrifter för Europaparlamentariker. (art 190.5 EG)	QMV, enhällighet för beskattning (som i dag)	Godkännande, EP har förslagsrätt (som i dag)
---	---	---

III-333 Europaparlamentets undersökningsrätt. (art 193 EG)	QMV (i dag: enkel majoritet, dvs. 50% av MS)	Godkännande, EP har förslagsrätt (som i dag)
---	---	---

III-335.4 Regler för Europeiska ombudsmannen. (art 195.4 EG)	QMV (som i dag)	Godkännande, EP har förslagsrätt (som i dag)
---	--------------------	---

III-393 Europeiska investeringsbankens stadga. Enligt gällande fördrag kan bara vissa artiklar ändras enhälligt av rådet, nu ska hela stadgan kunna ändras enhälligt. (art 266 EG)	Enhällighet (som i dag)	Yttrande (som i dag)
III-404 Antagandet av den årliga budgeten. (272 EG)	Budgetproceduren (EP stärks jämfört med dagens ordning)	
III-424 Fördragets tillämpning på vissa avlägsna öar, t.ex. Franska Guyana. (art 299.2 EG)	QMV (som i dag)	Yttrande (som i dag)

Rösterna i rådet enligt det konstitutionella fördraget

Kvalificerad majoritet i rådet ska motsvara 55 % av medlemsstaterna (minst 15 stycken) och representera minst 65 % av unionens befolkning. En blockerande minoritet ska omfatta minst fyra länder. Bestämmelserna ska börja gälla den 1 november 2009. I följande tabell redovisas medlemsstaternas invånarantal i 1000-tal. Uppgifterna är hämtade från Statistiska Centralbyråns hemsida (www.scb.se) och avser år 2003. Respektive lands andel av EU:s befolkning anges i kolumnen längst till höger.

	<i>Land</i>	<i>Invånare i 1000-tal</i>	<i>Procent av EU:s befolkning</i>
1	Tyskland	82 537	18,2
2	Frankrike	59 629	13,1
3	Storbritannien	59 329	13,1
4	Italien	57 321	12,6
5	Spanien	40 683	9,0
6	Polen	38 219	8,4
7	Nederländerna	16 193	3,6
8	Grekland	11 018	2,4
9	Portugal	10 408	2,3
10	Belgien	10 356	2,3
11	Tjeckien	10 203	2,2
12	Ungern	10 142	2,2
13	Sverige	8 941	2,0
14	Österrike	8 067	1,8
15	Danmark	5 384	1,2
16	Slovakien	5 379	1,2
17	Finland	5 206	1,1
18	Irland	3 964	0,9
19	Litauen	3 463	0,8
20	Lettland	2 331	0,5
21	Slovenien	1 995	0,4

RÖSTERNA I RÅDET

357

22	Estland	1 356	0,3
23	Cypern	805	0,2
24	Luxemburg	448	0,1
25	Malta	397	0,1
		<i>453 774</i>	<i>100,0</i>

Register

- Administrativt samarbete I-17, III-285
 Alkohol III-278.5
 Ansvarsfrihet III-409
 Arbetsförhållanden II-91
 Arbetsförmedling II-89
 Arbetsmarknadens parter I-48, II-87, 88, III-210.4, 211, 212
 Associering av utomeuropeiska områden III-286–291, 324
 Asyl II-78, III-257.2, 265–268
 Avdelning för yttre åtgärder III-296.3
 Barnarbete II-92
 Barnets rättigheter I-1.3, II-84
 Bedrägerier III-415
 Befogenheter I-11–18
 Befogenhetskategorier I-12
 Beslut I-33, 35, 39
 Bistånd I-14.4, III-316–321
 Brottslighet III-160, 257.3, 270–277
 Budget I-53–56, III-402–415
 Bulgarien Förkl Övergångsbest
 Civilrättsligt samarbete III-257.4, 269
 Coreper I-24.5, III-344.1
 Degressiv proportionalitet I-20.2
 Delade befogenheter I-12.2, 14
 Delegerade förordningar I-36
 Deltagardemokrati I-47
 Demokratisk jämlikhet I-45
 Demokratiska livet I-45–52
 Djurskydd III-121
 Domstolen I-29, III-353–381, Prot Subsprincip
 Dödsstraff II-62
 ECB, se Europeiska centralbanken
 Egendomsordning III-425
 Egenföretagare III-141
 Egna medel I-54
 Ekonomisk politik I-12.3, 15, III-177–202
 Ekonomiska och finansiella kommittén III-192
 Ekonomiska och sociala kommittén I-32, III-389–392
 Energi I-14.2, III-256
 EP, se Europaparlamentet
 Etableringsfrihet I-4.1, III-137–143
 Euratom Förkl Euratom
 Euro I-8, 13.1, III-177, 185–202, 326, Prot Eurogruppen
 Eurojust III-273
 Europadagen I-8
 Europakonventionen I-9, II-Ingres- sen, 113, III-325.6, Prot Europa- konventionen, Förkl Europakon- ventionen
 Europaparlamentet I-10.2, 19, 20, II-99, III-126, 330–340, Prot Över- gångsbest, Förkl Övergångsbest
 Europarådet II-Ingresen, III-280.3, 282.2, 327
 Europeisk frivilligkår III-321.5
 Europeiska centralbanken I-30, III- 185–199, 382–383
 Europeiska försvarsbyrån I-41.3, III-311
 Europeiska investeringsbanken III-317, 373, 384.3, 393–394
 Europeiska politiska partier I-46.4, II-72.2, III-331
 Europeiska regionala utvecklings- fonden III-221–224
 Europeiska rymdorganisationen (ESA) III-254.3
 Europeiska rådet I-21, 22, 25, III-341, Prot Övergångsbest, Förkl Över- gångsbest
 Europeiska socialfonden III-219
 Europol III-276
 Examensbevis III-141, 282

- Exklusiva befogenheter I-13
 Familjen II-93
 Fattigdomsbekämpning I-3.4,
 III-292, 316
 Finanser I-53–56, III-402–414
 Fiske I-13.1, 14.2, III-225–232
 Flaggia I-8
 Flerårig finanseringsram I-55,
 III-402
 Flexibel integration, se Fördjupat
 samarbete
 Flexibilitetsklausul I-18
 FN III-316, 327
 Folkhälsa I-14.2, III-278
 Forskning I-14.3, II-73, III-248–255
 Framställningar I-10.2, II-104
 Fred I-Ingressen, 3, 41, III-292, 309
 Fri rörlighet I-4, 10, III-125, 130,
 133–150
 Frihet I-Ingressen, II-Ingressen,
 66
 Frihet, säkerhet och rättvisa I-3,
 14, 42, III-257–277
 Frysning av tillgångar III-160, 322,
 376, Förkl Rättsliga garantier
 Funktionshinder II-86
 Fördjupat samarbete I-44, III-416–
 423, Förkl Passerell fördj sam-
 arb
 Fördragsbrottstalan III-360–362
 Fördragsändring IV-443–445
 Företråde I-6, Förkl Unionsrätten
 Förhandsavgörande III-369
 Förlikningskommitté III-396, 404
 Förordning I-33.1
 Försiktighetsprincipen III-233
 Försvarsmateriel I-41.3, III-311
 Förvaltning I-50, II-101, III-398–
 399
 Generaladvokater III-354–357
 Genomförandeakter I-37
 Grundläggande friheter I-4, II
 Grundläggande principer I-11
 Grundläggande rättigheter I-9, II
 GUSP, se Utrikes- och säkerhets-
 politik
 Handelspolitik I-13, III-314–315
 Havets biologiska resurser I-13
 Hymn I-8
 Hållbar utveckling I-3.3
 Hälso- och sjukvårdstjänster
 (enhållighet vid handelsavtal)
 III-315.4
 Hälsoskydd I-17, II-95, III-117, 172,
 278
 Icke-diskriminering I-2, 4, II-81,
 III-118, 123–124
 Idrott I-17, III-282
 Immateriella rättigheter III-176,
 364
 Immunitet III-434
 Industri I-17, III-279
 Initiativrätt I-26.2, 40.6, 41.4, 42.3,
 III-264
 Inre marknaden I-13, III-130–176
 Interinstitutionella avtal III-397
 Internationella avtal I-13, III-233.4,
 303, 323–326
 Invandring III-257.2, 265–268
 Jordbruk I-14, III-155.3, 225–232
 Juridisk person I-7, 30.3, III-393
 Jämställdhet I-2–3, II-83, III-116,
 210, 214, Förkl Jämställdhet
 Kapital III-156–160
 Katastrofer I-43, III-284, 329, Förkl
 Solidaritetsklausul
 Kloning II-63
 Kommissionen I-26–27, III-347–
 352, Förkl Kommissionen, Förkl
 Val av komordf
 Kommittén för socialt skydd III-
 217
 Kommittén för utrikes- och säker-
 hetspolitik III-307
 Kommunala val I-10, II-100
 Kommuner I-5, 10, Prot Subs-
 princip

- Konfessionslösa organisationer I-52
- Konkurrens I-3, 13, III-161–169, 230
- Konsensus I-21.4, 22.2, IV-443
- Konsumentskydd I-14, II-98, III-120, 172, 235
- Konvent I-Ingressen, II-Ingressen, IV-443
- Konvergenskriterier III-198
- Kultur I-17, II-82, III-280
- KUSP, se Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik
- Kvalificerad majoritet I-23.3, 25, Prot Övergångsbest, Förkl Kval maj, Förkl Övergångsbest
- Kyrkor I-52
- Lagar I-33, 34
- Lagstiftning I-34, III-396
- Lamfallusproceduren Förkl Lamfallusy
- Legalitetsprincip I-19.2
- Likabehandlingsprincipen I-4.2, III-123
- Lojalitetsprincipen I-5.2
- Lokal självstyrelse I-5, 11.3, Prot Subsprincip
- Medlemskap I-1, 58–60
- Medlemsstaterna och unionen I-5, 37.1
- Miljö I-3.3, 14, II-97, III-119, 172, 233–234
- Ministerrådet I-23–25, III-342–346, Prot Övergångsbest, Förkl Ord förändskap, Förkl Övergångsbest
- Misstroende votum I-26.8, III-340
- Monetär politik I-13, 30, III-185–191
- Motto I-8
- Mål I-1, I-3.1
- Mänskliga rättigheter I-9, II
- Mötes- och föreningsfrihet II-72
- Nationella parlament I-11.3, 18.2, 42.2, 46.2, III-259, 273, 276, IV-443, IV-444, Prot Nat parl, Prot Subsprincip
- NATO I-41
- Närbelägna stater I-57
- Närhetsprincipen I-46
- Näringsfrihet II-76
- Nödbromsen (rörande kvalificerad majoritet och enhällighet) III-136.2, 270.3–4, 271.3–4, Förkl Sociala system
- Oavhängighet I-26.4, 29.2, 30.3
- OECD III-327
- Offentliggörande av lagar I-39
- Offentlighet I-24.6, 47, 50, II-102, III-398–399
- Ogiltighetsförklaring III-366
- Ombudsmannen I-10, 49, II-103, III-335
- Ordförande I-22, 24.7, 27, Förkl Centrala poster
- Ordinarie lagstiftningsförfarandet I-34.1, III-396
- OSSE III-327
- Passerell I-40.7, 55.4, III-210.3, 234.2, 269.3, 300.3, 422, IV-444, Förkl Passerell fördj samarb
- Passivitetstalan III-367
- Permanent strukturerat samarbete I-41.6, III-312, Prot Strukturerat samarb
- Personuppgifter I-51, II-68
- Polissamarbete III-257.3, 275–277
- Politiska partier I-46.4, II-72.2, III-331
- Prisstabilitet I-3, 30.2, III-177, 185
- Privatliv II-67
- Privilegier III-434
- Proportionalitetsprincipen I-11, 38.1, Prot Subsprincip
- QMV, se Kvalificerad majoritet
- Ramlagar I-33, 34
- Ramprogram III-251–252

- Randområden III-424
 Ratificering IV-447, Förkl Ratificering
 Regeringskonferens IV-443
 Regioner I-5, 11.3, III-220, Prot Subsprincip
 Regionkommittén I-32, III-386–388
 Rekommendationer I-33, 35
 Religionsfrihet II-70
 Representativ demokrati I-46
 Restriktiva åtgärder III-160, 322, 376, Förkl Rättsliga garantier
 Revisionsrätten I-31, III-384–385
 Rumänien Förkl Övergångsbest
 Rymden I-14, III-254
 Rådet, se ministerrådet
 Räddningstjänst I-17, III-284
 Rättigheter I-9, II
 Rättsakter I-33, 38
 Rättskapacitet III-426
 Rörelse- och uppehållsfrihet I-10, II-105
 Rösträtt I-10, II-99, 100
 Röstviktning, se kvalificerad majoritet
 Sammanhållning III-220–224
 Samråd I-47.3
 Skatter III-158, 170–171, 172.2, 234.2, 256.3, 279.3
 Slaveri II-65
 Sociala tjänster (enhällighet vid handelsavtal) III-315.4
 Socialpolitik I-14, 15.3, III-209–219
 Solidaritetsklausulen I-43, III-329, Förkl Solidaritetsklausul
 Specialdomstolar I-29, III-359
 Sport I-17, III-282
 Språk I-10.2, II-82, III-128, 176, 315.4, 433, IV-448
 Stabilitets- och tillväxtpakten III-184, Förkl Stabilitets- och tillväxtpakten
 Stadgan om de grundläggande rättigheterna II
 Startfond III-313
 Statistik III-429
 Statligt stöd III-167–169
 Straff II-109, 110
 Straffrättsligt samarbete I-42, III-257.3, 270–274
 Strategiska intressen I-40.2
 Strukturerat samarbete, se permanent strukturerat samarbete
 Strukturfonder III-223
 Stödjande åtgärder I-12.5, 17, III-278–285
 Subsidiaritetsprincipen I-11, 18.2, Prot Nat parl, Prot Subsprincip
 Superkvalificerad majoritet I-25.2
 Sysselsättning I-12, 15, II-75, III-117, 203–208
 Säkerhets- och försvarspolitik I-41, III-304, 309–312, 329.2, Prot Nat parl artikel 10,
 Säkerhetsintressen III-436
 Särskilda lagstiftningsförfaranden I-34.2
 Säte, institutionernas III-432
 Teknisk utveckling I-14.3, III-248–255
 Territoriell tillämpning IV-440
 Terrorism I-43, III-271, 309, 329
 Tjänstemän i EU II-101, III-372, 427, 430
 Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse II-96, III-122
 Tobak III-278.5
 Tortyr II-64
 Transeuropeiska nät I-14, 246–247
 Transporter I-14, 236–245
 Tullar I-13, III-151–155, 288
 Turism I-17, III-281
 Tystnadsplikt III-430
 Ungdom I-17, III-282
 Unionsmedborgare I-10, II-106, III-125–129
 Unionsrättens företrädare I-6, Förkl Unionsrätten

- Upphävande av rättigheter I-59
Upprättande av unionen I-1
Uppsägning utan saklig grund
II-90
Utbildning I-17, II-74, III-117, 229,
282–283
Utbildningstjänster (enhällighet
vid handelsavtal) III-315.4
Utomeuropeiska länder III-286–
291
Utrikes- och säkerhetspolitik I-
12.4, 16, 24.3, 40–41, III-294–
313, 419–420
Utrikesministern I-28, 40, 41,
III-296, Förkl Centrala poster
Utträde ur unionen I-60
Utvecklings- och garantifonder för
jordbruket III-228
Utvecklingssamarbete I-14.4,
III-316–321
Utvisning II-79
Val I-10.2, 20.2, 27, III-330
Vapenvägran II-70.2
Varaktighet IV-446
Värdegrund I-2, 3.4
Yrkesutbildning I-17, III-283
Yttrandefrihet II-71
Åklagarmyndighet III-274
Äganderätt II-77
Äktenskap II-69
Äldres rättigheter II-85
Ändringsförfarande IV-443–445
Ömsesidiga försvarsgarantier
I-41.7
Öppen samordning III-213, 250.2,
278.2, 279.2
Öppenhet I-24.6, 47, 50, II-102,
III-398–399

Förkortningar i registret

- Förkl Centrala poster = Förklaring till artiklarna I-22, I-27 och I-28
- Förkl Euratom = Förklaring från Förbundsrepubliken Tyskland, Irland, Republiken Ungern, Republiken Österrike och Konungariket Sverige
- Förkl Europakonventionen = Förklaring till artikel I-9.2
- Förkl Jämställdhet = Förklaring till artikel III-116
- Förkl Kommissionen = Förklaring till artikel I-26
- Förkl Kval maj = Förklaring till artikel I-25
- Förkl Lamfallusy = Förklaring till artikel I-36
- Förkl Ordförandeskap = Förklaring till artikel I-24.7 om Europeiska rådets beslut om utövande av ministerrådets ordförandeskap
- Förkl Passerell fördj samarb = Förklaring till artikel III-419
- Förkl Ratificering = Förklaring om ratificering av fördraget om upprättande av en konstitution för Europa
- Förkl Rättsliga garantier = Förklaring till artiklarna III-160 och III-322
- Förkl Sociala system = Förklaring till artiklarna III-136 och III-267
- Förkl Solidaritetsklausul = Förklaring till artiklarna I-43 och III-329
- Förkl Stabilitets- och tillväxtpakten = Förklaring till artikel III-184
- Förkl Unionsrätten = Förklaring till artikel I-6
- Förkl Val av komordf = Förklaring till artikel I-27
- Förkl Övergångsbest = Förklaring om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ
- Prot Eurogruppen = Protokoll om eurogruppen
- Prot Europakonventionen = Protokoll till artikel I-9.2 i konstitutionen om unionens anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna
- Prot Nat parl = Protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen
- Prot Strukturerat samarb = Protokoll om det permanenta strukturerade samarbete som inrättas genom artikel I-41.6 och artikel III-312 i konstitutionen
- Prot Subsprincip = Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna
- Prot Övergångsbest = Protokoll om övergångsbestämmelser för unionens institutioner och organ

Studieförbundet Näringsliv och Samhälle

SNS – Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – är ett fristående nätverk av ledande beslutsfattare i privat och offentlig sektor med engagemang i svensk samhällsutveckling. Syftet är att skapa underlag för rationella beslut i viktiga samhällsfrågor genom forskning och debatt.

Läs mer från SNS Förlag

Demokratirådets rapport 2003. Demokrati i EU. Ulrika Mörth,

Johan P. Olsen, Jonas Tallberg och Olof Petersson

Europeiska unionens nya stater (2004). Claes Levinsson &

Ingvar Svanberg (red.)

Europaparlamentet (2004). Christian Andersson

Från Fischer till Giscard (2004). 24 röster om Europas framtid.

Olof Petersson (red.)

Historisk brytpunkt i Europa – EU:s utvidgning (2004).

Rikard Bengtsson

Språk och skrift i Europa. Liten bok om Europas stater och språk.

(2004). Roger Hansson m. fl.

Sveriges författning efter EU-anslutningen (2000).

Karl-Göran Algotsson

Sverige i EU (2002). Karl Magnus Johansson (red.)

Övernationella idéer. EU som ideologiskt projekt (2003).

Kjell Goldmann

Titlar som utkommer våren 2005

Destination Europa. En kontinents politiska och ekonomiska utveckling (2005). Kjell Torbiörn

Tio år i EU (2005). Ingvar Carlsson, Carl Bildt, Lars Calmfors m. fl.

SNS Europa ordnar seminarier, debatter och studier om Europa och EU. Läs mer på www.sns.se/europa

Mer information om böckerna finns på www.sns.se/bocker

Beställningar: SNS Förlag, Box 5629, 114 86 Stockholm

Telefon: 08-507 025 00. Telefax: 08-507 025 25

E-post: order@sns.se Webbplats: www.sns.se

Detta är EU 2004-kommittén!

I de flesta parlamentariska kommittéer utreds det. EU 2004-kommittén har en helt annan uppgift. Vi stimulerar till bred, öppen debatt och ökad kunskap om EU och EU: s nya konstitution.

Vi har valt att kalla vårt arbete för EU-stafetten. Där rymms allt ifrån traditionella föreläsningar till debattboxning och teater. Den röda tråden är att det handlar om EU: s framtidsfrågor. EU-stafetten har nu gästtat samtliga län i Sverige och en stor del av aktiviteterna har arrangerats i samarbete med lokala aktörer.

EU 2004-kommittén delar också ut projektbidrag till organisationer som vill arbeta med framtidsfrågorna. Vid sidan om det har vi dessutom en omfattande skolsatsning. Vi skriver löpande om framtidsdebatten på www.eustafetten.nu

Kommittén består av Sören Lekberg (s), ordförande, Gunilla Carlsson (m), Karin Granbom (fp), Hillevi Larsson (s), Åke Pettersson (c), Yvonne Ruwaida (mp), Ingvar Svensson (kd) och Willy Söderdahl (v).

www.eustafetten.nu

Sieps

Svenska institutet för europapolitiska studier, Sieps, har till uppgift att bedriva och främja forskning, utvärdering, analys och studier i europapolitiska frågor med inriktning på områdena ekonomi och handel, statsvetenskap och juridik.

Sieps strävar efter att fungera som länk mellan den akademiska världen och beslutsfattare på olika nivåer. Genom att publicera rapporter, anordna seminarier samt genom debatt i media, är förhoppningen att forskningen om det framtida Europa ska ges ytterligare näring.

Landshövding Mats Hellström är ordförande för institutets styrelse. Sieps är en myndighet och styrelsens ledamöter är utnämnda av regeringen. Adressen till hemsidan är www.sieps.se